

2023

TOP 100 ÉSZAK

MAGYARORSZAG

A 100 legjelentősebb Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű vállalkozás

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

Miskolc Motors

i5

Ahol a luxus körbevesz.

Ideális a helyzet!

Na, ilyen pont nincs, főleg nem egy vállalkozónak. Valami ugyanis sosem stimmel: vagy a felvevőpiac „köhécsel”, vagy a konkurencia állt elő valami újjal, vagy a Covid állított új feladatokat, vagy a háború következményei okoznak fejtörést, vagy éppen megfelelően képzett munkaerőt találni nehéz, és sorolhatnám. Mondhatnánk, ettől szép az élet! – és valóban ettől is szép az élet, hiszen a vállalkozók napjai a kihívások, a feladatok megoldásából állnak, ez az életük. Sosem dőlhetnek hátra, ők szinte 24 órás műszakban vannak, és ez nem túlzás.

Van úgy, hogy azt mondják a vállalkozóra, jó neki, szalad a szekere, de a „bölcsek” sosem néznek a dolgok, a 24 óra mögé, hogy mennyire kemény munka áll a sikerek mögött. Mert a vállalkozói társadalomban, a gazdaságban semmit nem adnak ingyen, itt csak a teljesítmény számít, pont úgy, mint a sportolók esetében.

Számos tényezőnek, adottságnak, tulajdonságnak kell meglennie, hogy egy cégvezető/tulajdonos – és így az adott vállalkozás – ered-

ményes legyen: intelligensnek kell lennie, hogy átlássa a vállalkozása működését, és átlásson azokon is, akik kívülről vagy netán belülről meg akarják vezetni. Bátornak kell lennie, hogy a 19-re sokszor lapot merjen húzni, fejest ugorjon abba is, amibe más nem mer, vagy hatszor meggondolja. Képzettnek és naprakésznek kell lennie, hogy az irányításával fel tudják venni a versenyt a konkurenciával, nem mellesleg újtónak kell lennie, különben elszürkül a cége, továbbá merésznek is, hogy ki merje nyitni a legális kiskapukat.

Na, Önök pont ilyenek, és ezért tartoznak e nivós grémiumba. Hogy mit hoz a jövő? A mentalitásuk, hozzáállásuk és az eddigi teljesítményük miatt Önöknek biztosan sikereket! – még akkor is, ha sosincs ideális helyzet...

Csáki Attila főszerkesztő

Kovácsné Fecz Csilla igazgató
NAV Borsod-Abaúj-Zemplén
Vármegyei
Adó- és
Vámigazgatósága

Bihall Tamás elnök
Borsod-Abaúj-Zemplén
Vármegyei
Kereskedelmi
és Iparkamara

Csáki Attila
főszerkesztő
Észak-Magyarország
és boon.hu

Stabilitás, biztonság, nyitottság

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal egy digitalizált, ember- és ügyfélközpontú hatóság, ahol a jogszabályok betartását és betartatását szem előtt tartva azon dolgozunk, hogy partnerei legyünk az ügyfeleinknek, átsegítve őket a felmerülő nehézségeken. Szaktudással és nyitottsággal szolgáljuk a vármegyében élőket, miközben arra törekszünk, hogy napról napra jobbak legyünk.

Véleményem szerint a fejlődés kulcsa – és egyben kötelességünk is – minden pillanatban arra törekedni, hogy eredményesebbek legyünk. Ehhez nyitottságra van szükség: nyitottnak kell lennünk a technológia fejlődésére és nyitottnak mások joggyakorlatainak alkalmazására. Így a digitalizáció korában nekünk is lépniünk kellett, nyitni az elektronikus ügyintézés felé. A gazdasági szektor szereplőivel ellentétben – bár ugyanúgy az innováció a célunk – a mi technológiai fejlődésünk miéért nem a profitorientáltságban keresendő, sokkal inkább a szolgáltatászségben. Ezt példázza az Ügyfélkapu, a mesterséges intelligenciával támogatott önkiszolgáló ügyintézési pontok és a kormányablakbuszok megjelenése is. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal az elmúlt évben komoly eredményeket ért el munkafolyamatai racionalizálásában és digitalizálásában is, így a jövőben még több energiát és időt tudunk fordítani valódi feladatokra: a hozzánk forduló ügyeinek gyorsabb, alaposabb, méltányosabb megoldására.

A Kormányhivatal az elsődleges találkozási pont az állam és az állampolgárok között. A mi küldetésünk, hogy segítsünk eligazodni annak az évenkénti több mint kétmillió ügyfélnek, akik hozzánk fordulnak segítségért – hidat képezve a jogszabályok alkotta útvesztő és a megvalósítani kívánt tervek között. Kiemelten fontos, hogy a papírok, ügyiratok, számok mögött sorsokat lássunk, személyes történeteket. Mi a megoldás kívánunk lenni az esetlegesen felmerülő nehézségek-

re. Célunk, hogy partnert, szövetségest lássanak bennünk az ügyfeleink, ne a hatóságot. A vármegye valamennyi állampolgára már legalább egyszer megfordult élete során valamelyik kormányablakunkban; legyen szó dolgozó emberekről, kisvállalkozókról vagy – e kiadvány hasábjain bemutatkozó – a vármegye hírét és gazdasági életét öregbítő nagyvállalatok munkatársairól, vezetőiről. Ott voltunk minden fontosabb mérföldkőnél az életükben, mikor támogatásra, segítségre volt szükségük, és ott leszünk ezután is. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal hisz a munkaalapú társadalomban, és elkötelezett a magyar gazdaság fejlesztése mellett, mert vallja, hogy a magyar nemzet jóléte az értéketermelő munkán alapszik.

Célunk, hogy a vármegyében mindenki megtalálja a számára legmegfe-

lelőbb munkahelyet, hiszen a munkavállalók elsődleges munkaerőpiacon történő tartós elhelyezkedésével megerősödik a családok anyagi helyzete, amely a vármegye, az ország gazdaságának fellendülésére is hatással van. A Kormány gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési célkitűzéseinek vármegyei megvalósítását szem előtt tartva – a jogszabályi keretek között – kiemelten segítjük azokat a tevékenységeket, amelyek a beruházások számára vonzóbbá tehetik vármegyénket, továbbá a hatósági esz-köztárunk teljes repertoárjával támogatjuk az álláskeresőket esélyeinek növelését, elhelyezkedését és a foglalkoztatók bővítési elképzeléseit. Tesszük mindezt a munkanélküliség mértékének további csökkentése, a foglalkoztatottsági és a gazdasági, termelési mutatók további emelkedése érdekében.

A nyilvántartott álláskeresőket számát az elmúlt 10 évben sikerült megközelítőleg a felére csökkenteni: vármegyénkben mintegy 33 ezer álláskereső van jelenleg. Ehhez nagyban hozzájárult a közfoglalkoztatási program. Jelenleg több mint 1000 közfoglalkoztatási támogatási program van megvalósítás alatt, amely programokban csaknem 15 ezer fő támogatott szerepel. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke 2021-ben összesen 708 milliárd forint volt vármegyénkben, amely Budapest fővárost és Pest vármegyét leszámítva országos szinten kiugróan a legmagasabb. Az ipari termelés 2022-ben több mint 5300 milliárd forint volt vármegyénkben, amely a harmadik legmagasabb értéket jelenti.

Sosem tett annyit a magyar vidékért egyetlen kormány sem, mint a mostani. Vármegyénk 358 településének döntő része kistelepülés, ahová sok milliárd forint érkezett, amiből vagy fejlesztések valósultak meg, vagy épp lehetővé tették a település számára a túlélést. Hiszem, hogy ezen az úton – e kiadvány szereplőivel – partnerségben tovább haladva, olyan jelzőt adhatunk vármegyénknek, ami előremutat.

Dr. Alakszai Zoltán
főispán
Borsod-Abaúj-Zemplén
Vármegyei Kormányhivatal

1364369

Feladatunk: továbbhaladni a jó úton

A tavalyi TOP 100 kiadványban megjelenő írásom azt a címet viselte: „Feladatunk a jó úton maradni”. Most annyiban változott meg a mondat és ezzel a feladat jellege is, miszerint ezen az úton kell továbbmenni.

Év vége felé közeledve a politikusok, szakemberek, és talán mondhatom azt, hogy általában az emberek nagy része áttekinti, mi történt vele az elmúlt időszakban. Ez a kiadvány is: egy év összegzése, és ezzel együtt pillanatképek sorozata vármegyénk gazdaságáról, valamint sok minden másról is. Mert a gazdaság mutatói más területekről is képet festenek, így például a társadalomról, az intézmények vagy a települési önkormányzatok működéséről, az ott történő változásokról, folyamatokról. A számok mögött pedig ott van a mindent formáló makro- és mikrokörnyezet, amely nagyban befolyásolta és befolyásolja vármegyénk, országunk és egész Európa „sorsának” alakulását.

Ugyancsak a tavalyi kiadvány hasábjain fogalmaztam meg, hogy az elmúlt évek nehézségei a rendszerváltás időszakának nehézségeivel állíthatók párhuzamba. Ezt most is tartom, sőt, azt gondolom, a helyzet tovább romlott. Már ami a kihívásokat illeti. Mert eredmény szinten, sikereinket tekintve más a helyzet.

A kihívásokról elég annyi, hogy a világvárvány után a szomszédunkban több mint egy éve háború dúl, a szankciós politika hatása, a hazánkra különösen nagy súllyal nehezedő politikai (főleg brüsszeli) nyomás sok akadályt gördít a fejlődés útjába. Számos, ezen okokra visszavezethető negatív gazdasági következménnyel kell számolnunk, de nem elég számolni velük. Megoldásokat kell tudnunk adni a problémákra. Ezzel enyhítve az emberi, családi sorstragédiákat is, amelyek ebben a helyzetben a legnagyobb igyekezet ellenére is beárnyékolják a hétköznapiakat. Éppen ezért felértékelődnek az elmúlt időszak közösen elért sikerei, legyen szó gazdasági folyamatokról vagy a vármegye közösségépítő tevékenységéről. A gazdasági mutatók és tendenciák alapján kijelenthető, hogy vármegyénk elindult a jó úton, a fejlődés útján. A gazdaság fejlődése húzta magával a többi ágazatot, pozitív hatással volt a térségeink, településeink fejlődésére. Megtaláltuk és megismertük az utat, amelyen haladnunk kell. Igen ám, de időközben az út megváltozott, és az útvonalon veszélyekkel kell számolnunk, az eddig bevált formulák nem működnek, vagy nem úgy működnek, ahogy megszoktuk. Új kihívásokkal

kell szembenézni, és eddig nem tapasztalt kihívásokra kell választ találni. Ezt pedig csak az tudja megtenni, az tud válaszokat adni, aki felkészül, aki tudja, milyen veszélyekre számíthat az úton, és ezek alapján van terve, tudja, merre menjen, hogy végül elérjen céljához. Ha így tekintünk a közeljövőbe, akkor azt látjuk, hogy felkészülten, összefogással teljesíthető feladatunk: a jó úton maradni. Így elérhetünk végső célunkhoz, egy népességét megtartó vármegyéhez. Így elérhetik céljukat a kormányzati támogatások, és megfelelően tudjuk felhasználni az uniós és hazai forrásokat. Ennek köszönhetően olyan környezetben érhetünk el eredményeket, ahol bőven voltak és lesznek is nehézségek, de felkészültünk az előttünk lévő időszakra.

A vármegye önkormányzata kidolgozta a térség fejlesztési tervét, a TOP Plusz alapját. Ehhez több mint 2000 projektötletet rögzítettünk, amely kijelölte a fejlesztés irányait. Így a jövőben is hangsúlyt helyezünk az orvosi rendelők, bölcső-

dék, óvodák felújítására vagy lakossági szolgáltatások korszerűsítésére; a természeti adottságokra épülő turisztikai-gazdasági beruházásokra, a megújulóenergia-termelés és -felhasználás növelésére vagy a csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítésére.

A TOP Pluszból folytatjuk a foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztést, erről szól az új Paktum, a maga 6,539 milliárd forintos európai uniós támogatásával, ahogy folytatjuk a befektetésösztönzési tevékenységünket is. Továbbra is együttműködünk a településekkel, az önkormányzatokkal, a térség országgyűlési képviselőivel a fejlődés érdekében. Feltárjuk és másoknak is megmutatjuk értékeinket, építjük közösségeinket.

Haladunk tovább megkezdett utunkon, számolva a veszélyekkel, és ezzel együtt megtalálva a legjobb megoldásokat a kihívásokra.

Bánné dr. Gál Boglárka,
a vármegyei közgyűlés elnöke

TOP 100 Gazdasági Díj – Kispatak-2000. Kft.

Megállítható a vidék lecsúszása, és egy bolt is segíthet ebben

A sárospataki székhelyű Kispatak-2000. Kft. vezetői abban bíznak, hogy ha egyre jobb üzleteket építenek és egyre magasabb színvonalon üzemeltetik a meglévőket, akkor a közvetlen forgalmon és nyereségen túlmutató, értékes dolgot hoznak létre, amivel hozzájárulnak a régió fejlődéséhez.

Valler Szabolcs és Valler Zoltán ügyvezetőkkel beszélgettünk abból az alkalomból, hogy cégüknek, a Kispatak-2000. Kft.-nek ítéltek oda ebben az évben a vármegyei TOP 100 Gazdasági Díjat.

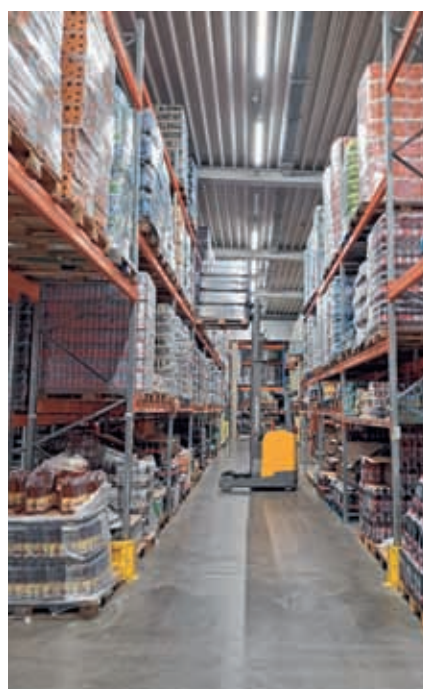
Örülnek?

Hát persze, az elismerés mindig jólesik. Kollégáink munkájának, cégünk eredményeinek eddigi legmagasabb elismeréséről beszélünk.

Mondanának valamit a kezdetekről?

Édesapánk, Valler János 1990-ben egyéni vállalkozóként kezdett margarinok nagykereskedelmével foglalkozni. Aztán ahogy egyre nagyob-

bá vált a cég és egyre sokasodtak a feladatok, úgy kapcsolódtak be a családtagok. Édesanyánk, a pénzügyi-számviteli rendszert, a stabil hátteret alakította ki, majd az iskoláink végez-

tével mi ketten is megjelentünk. Zoltán közgazdászként, én pedig informatikusként segítem a cég fejlődését – sorolja Valler Szabolcs a családtagok szerepét. Az egykori egyéni vállalkozás az eltelt 33 év alatt egy közel 230 főt foglalkoztató közép vállalkozássá nőtte ki magát.

Mi a cég alaptevékenysége?

Az eredeti tevékenységünk élelmiszer-nagykereskedelem volt. A vármegye északkeleti részében naponta többszáz kisebb üzletet, konyhát, éttermet látunk el élelmiszerekkel. A logisztikai központunk Sárospatakon található, ahol egy 7600 négyzetméteres épületben több ezer raklapárut tárolunk. Aztán rájöttünk, hogy a nagykereskedelmi háttérnek, kamionos beszerzési tételeknek köszönhetően az élelmiszerüzletek versenyében is alacsony árakkal jelenhetünk meg. Jelenleg 10 nagy forgalmú Reál üzletet üzemeltetünk a régióban, pl. Sárospatakon, Abaújszántón, Pálházán, Tolcsván.

Miért szeretik önöket a vásárlók?

Az biztos, hogy a vásárló nagyon egyszerűen és demokratikusan értékeli. Azt az üzletet választja, amellyel elégedett. A boltjainkba mindennap friss zöldséget és húst szállítunk, mert tudjuk, hogy ez fontos a vásárlóknak. A nagyobb üzleteinkben már helyben sütjük a pékárukat is, hogy minél frissebben kaphassa meg a vevő.

Hogyan tudnak versenyben maradni?

Egy cég eredményes működésének sok összetevője van, mi most hármat emelnénk ki: jó kollégák, innovatív szemlélet, biztos háttér. Elsősorban arra vagyunk büszkék, hogy sok kiváló kollégánk már régóta, 10-20 éve kulcsszereplője a fejlődésnek. Ők kelnek hajnalban, dolgoznak az áruval, találkoznak a vevőkkel. Ők maga a cég.

Másrészt az innovatív szemlélet, a folyamatos minőségi, hatékonysági javulás nélkül nincs siker.

Az informatikai fejlesztéseknek, a modernebb gépeknek, jobb programoknak köszönhetően ma gyorsabban és eredményesebben tudunk dolgozni, mint mondjuk 5 évvel ezelőtt. Mostanában sok kihívás ért minket, (Covid, áruhiány, energiaár-robbanás). Ezekre úgy próbáltunk reagálni, hogy ne az árrést kelljen emelnünk, hanem a hatékonyságunkon próbáltunk javítani. Mindezek mellett a cégünk önmagában nem lehetne elég eredményes, ezért csatlakoztunk a Reál hálózathoz, ami számunkra biztos kereskedelmi hátteret és fejlődési lehetőségeket kínál.

Mindenkit érdekel az infláció. Meddig tart még az áremelkedés?

A fogyasztói árainkat megvizsgálva azt látjuk, hogy az árak emelkedése lényegesen lelassult, megállt, sőt

több terméknel, például a tejtermékeknel vagy zöldségféléknél egyértelműen árcsökkenésről beszélhetünk.

Mi a jövőképük?

Mi ebben a régióban vagyunk itthon. Hiszünk abban, hogy ez a régió fejlődni fog. Számunkra az a kérdés, hogy mi mivel tudunk ehhez hozzájárulni? Törvényszerű-e az, hogy a lakosság elköltözik a falvakból? Törvényszerű-e az, hogy a lakosság a nagyobb bevásárlását nem a vidéki üzletekben, hanem a városi multikban intézi. Mi azt hisszük, hogyha a kisebb településeken is olyan üzleteket nyitunk, ahol a vevők a nagyobb városok üzleteinek árait, választékát és színvonalát találják, akkor ezt a vevők díjazták. Mindenki jobban szeret helyben vásárolni. Ez számunkra egy növekedési lehetőség, ami egyúttal abban is segít, hogy az adott település megtartó ereje erősödjön. Ebben látunk fejlődési lehetőséget a cégünk számára. Nem tudunk és nem is akarunk minden egyes

településen élelmiszerüzletet nyitni. Nagyon örülünk annak is, hogyha a Reál vagy Reálpont partnereinkkel együttműködve, az ő üzletük fejlesztését segítve érjük el ugyanezt a célt.

Elég „zöld” a cégük? Hogyan látják a környezetvédelem kérdését?

Az élelmiszer-kereskedelem ökológiai lábnyoma sajnos elég nagy. Másik oldalról közelítve: rengeteg lehetőség áll előttünk, ha környezettudatosabb módon szeretnénk dolgozni. Sorolom a példákat. Minden ingatlanra, ahol ez lehetséges volt, már napelemtet telepítettünk. A sárospataki központban éppen most üzemelik be azt az akkumulátoros rendszert, aminek segítségével a nappal napelemekkel megtermelt áramot este fogjuk felhasználni. Már több mint 10 éve minden üzletünkben szelektíven visszagyűjtjük a kartonpapírokat és a csomagolási fóliát. Nagyon várjuk a január 1-től életbe lépő kötelező betétdíjas rendszert az italoknál. Bízunk abban, hogy sokkal kevesebb eldobált palackot, dobozt fogunk látni ennek eredményeképpen.

Mindig, minden sikerül, vagy van, amit elrontanak?

Nem sikerül mindig minden ötletünk, vannak kudaraink, de ez csak további munkára ösztönöz minket. A sikereknek örülünk, a hibákból pedig tanulni igyekszünk.

Csokoládégyárból megkerülhetetlen regionális élelmiszeripari szereplő: 100 éves a Nestlé szerencsi gyára

Kevés olyan kultikus szereplője van a magyar édesiparnak, mint a Nestlé Hungária szerencsi gyára: az idén századik születésnapját ünneplő üzem történetét alapítása óta a folyamatos fejlődés jellemzi. A 100 éves gyár kávé- és kakaóitalpor-gyártás szempontjából ma már megkerülhetetlen regionális központ. Szerencsnek köszönhető például, hogy a Nescafé 3in1 terméket bevezették az európai piacokra, de a környezetbarát csomagolóanyagok tesztelésében is élen járnak.

A gyár története egészen 1923-ig nyúlik vissza: ekkor nyitotta meg kapuit Szerencsen az ország egyik első csokoládégyára, ahol kezdetben táblás árut és kakaóitalport készítettek. A Szerencsi Édesipari Vállalat először a nyolcvanas években került kapcsolatba a Nestlével, ekkor kezdődött ugyanis a márka híres, piros címkés csokoládéinak bérnyártása.

„A szerencsi gyár történetét áthatja a folyamatos átalakulás és modernizáció. Ez tette lehetővé, hogy a 21. században is fenntarthatóan és nyereségesen működjön” – mondta el az elmúlt 100 évre visszatekintve Lidia Wronska, a Nestlé Hungária szerencsi és diósgyőri gyárának igazgatója.

Üttörő fejlesztések és egyedülálló terméktesztek

Az évek során a csokoládéről fokozatosan áttevődött a hangsúly az azonnal oldódó italokra: többek között itt fejlesztették ki 2002-ben a Nescafé 3in1 termékeket az európai piacra. Mostanra a gyár a Nestlé közép-európai regionális kávé- és kakaóitalpor-gyártó és -töltő központjává fejlődött, ahol többek között Nescafé és a Nesquik termékeket is készítenek.

A gyár érzékszervi laboratóriumát 2005-ben adták át, amely még a Nestlé telephelyek körében is igazi kuriózumnak számít. A labor elsősorban az európai országokból kap termékfejlesztési és -tesztelési megrendeléseket az azonnal oldódó, őrölt, pörkölt kávék, kávékeverékek és instant kávéitalok termék kategóriájában.

Kanadától Trinidadig, és még tovább

Az üzem rohamos fejlődését jól érzékelteti, hogy a 2010-es években már közel 30 000 tonna kakaó- és kávéitalport gyártottak Szerencsen. Ez a fejlődés mindmáig kitart: a Nestlé az előző években összesen 9 milliárd forint értékű beruházást hajtott végre a térségben, amelynek közel 80 százalékát a szerencsi üzemre fordította. Ennek eredményeként mostanra közel 40 000 tonnára növelte éves kapacitását, melynek 85 százalékát exportálják, és majdnem 500 kollégát foglalkoztatnak itt. A Szerencsen készült termékek 24 országban kaphatók, még Kanadában, illetve Trinidad és Tobago szigetén is.

Közös múlt, fényes jövő Szerencsen

A gyár hosszú ideje biztosít stabil munkahelyet az itt élők számára. A kiszámíthatóság mellett azonban folyamatosak az újítások és fejlesztési kezdeményezések is. A gyárigazgató szerint többek között ennek a szemléletnek köszönheti a gyár, hogy büszke múltjára építve a 21. században is fenntarthatóan és nyereségesen működik. „Büszkék vagyunk a múltunkra, a szerencsiek közösségével ápolott kapcsolatainkra, és hogy a térség legnagyobb munkáltatójaként hozzájárulhatunk a környék fejlődéséhez – összegez Lidia Wronska. – Folyamatosan azon dolgozunk, hogy megőrizzük az itt előállított értékeket, ugyanakkor a sikeres jövő érdekében a fejlődésre és a folyamatos megújulásra kell koncentrálnunk, ahogyan eddig is tettük.”

Karrier a Nestlénél

Az üzem növekedése miatt folyamatosan keresik a megfelelő munkaerőt Szerencsen, de arra is kiemelt figyelmet fordítanak, hogy a jövő munkatársait is kiképezzék a gyár területén újonnan kialakított oktatási központban. A pályaválasztás előtt álló fiataloknak nagyszerű lehetőséget nyújt a szeptemberben indított duális képzés, ami értékes munkatapasztalatokkal látja el az érdeklődőket. Idén hat középiskolás hallgatóval indították el a villanyszerelő képzést, akik a frissen telepített és felszerelt konténerteremükben kezdték meg tanulmányaikat. Érdemes folyamatosan figyelemmel követni a Nestlé karrieroldalt, ahol folyamatosan frissítik az aktuálisan elérhető állásokat. Jó étellel teljes az élet

1366701 SZPONSORÁLT TARTALOM

MISKOLCI
EGYETEM

KUTATÁS – FEJLESZTÉS – INNOVÁCIÓMENEDZSMENT EGY HELYEN

*Korszerű Anyagok és Intelligens Technológiák
Felsőoktatási Ipari Együttműködési Központ*

- K+F+I szolgáltatások • Szellemi tulajdon gondozása •
- K+F eredmények üzleti hasznosítása •
- K+F Pályázatok Információs Pontja • Egyedi igények teljesítése •
- Partnerkapcsolatok támogatása • Innovációs és kutatómenedzsment képzések •

KUTATÓCSOPORTOK

**Ipari automatizálás, IoT és épületenergetika,
EMC és hidrogéntekológiák**
ipari műszerfejlesztés | digitális technológiák |
innovatív gépészet | fenntartható
erőforrásgazdálkodás | logisztika 4.0

Molekuláris és Mikrobiológia
antimikrobiális hatások, ökotoxicitás tesztelése |
mágneses nanorészecskék molekuláris biológiai
alkalmazhatóságának vizsgálata | mesterséges
polimerek tanulmányozása | anyagfejlesztés

Számítógépes Molekulatervezés
környezetbarát anyagtervezés | digitális kémia

Poliuretán Kutatócsoport
új poliuretánok fejlesztése | termék
optimalizálás, finomítás | szintetikus folyamatok
modellezése | alap- és célzott kutatások

LCA Kutatócsoport
életciklus-elemzés | környezetbarát termék- és
technológia fejlesztés |
környezetvédelmi innováció

 uni-miskolc.hu

 hu.linkedin.com/school/university-of-miskolc

 facebook.com/unimiskolc

 youtube.com/@unimiskolc1735

 instagram.com/miskolci_egyetem

 flickr.com/unimiskolc

A vármegyei TOP 100 – az értékesítés árbevétele alapján

Sorszám	Név	Székhely, település	Főtevékenység	2022. évi adatok			
				Értékesítés árbevétele millió Ft	Export árbevétele millió Ft	Tárgyévi beruházási érték millió Ft	Átlagos állományi létszám, fő
1	BORSODCHEM ZRT.	KAZINCBARCIKA	MŰANYAG-ALAPANYAG GYÁRTÁSA	1 221 668	N.A.	N.A.	3 232
2	ROBERT BOSCH ENERGY AND BODY SYSTEMS KFT.	MISKOLC	JÁRMŰVILLAMOSSÁGI, -ELEKTRONIKAI KÉSZÜLÉKEK GYÁRTÁSA	705 381	665 540	28 750	2 738
3	MOL PETROLKÉMIA ZRT.	TISZAÚJVÁROS	MŰANYAG-ALAPANYAG GYÁRTÁSA	662 048	337 263	93 336	1 124
4	JABIL CIRCUIT MAGYARORSZÁG KFT.	TISZAÚJVÁROS	ELEKTRONIKAI ALKATRÉSZ GYÁRTÁSA	470 074	398 148	7	3 555
5	ROBERT BOSCH POWER TOOL KFT.	MISKOLC	GÉPI MEGHAJTÁSÚ HORDOZHATÓ KÉZI SZERSZÁMGÉP GYÁRTÁSA	417 326	183 332	68 842	3 940
6	BC-ENERGIAKERESKEDŐ KFT.	KAZINCBARCIKA	VILLAMOSENERGIA-KERESKEDELEM	296 685	25 372	N.A.	13
7	JABIL HUNGARY LP KFT.	TISZAÚJVÁROS	ELEKTRONIKAI ALKATRÉSZ GYÁRTÁSA	184 361	183 618	126	82
8	JOYSON SAFETY SYSTEMS HUNGARY KFT.	MISKOLC	KÖZÚTI JÁRMŰ, JÁRMŰMOTOR ALKATRÉSZEINEK GYÁRTÁSA	153 095	144 953	0	1 726
9	STARTERS E-COMPONENTS GENERATORS AUTOMOTIVE HUNGARY KFT.	SZIRMABESENYŐ	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
10	B + N REFERENCIA ZRT.	N.A.	ÉPÍTMÉNYÜZEMELTETÉS	127 064	N.A.	N.A.	6 327
11	MVM ÉMÁSZ ÁRAMHÁLÓZATI KFT.	MISKOLC	VILLAMOSENERGIA-ELOSZTÁS	106 507	0	20 113	858
12	ÓAM ÓZDI ACÉLMŰVEK KFT.	ÓZD	VAS-, ACÉL-, VASÖTVÖZET-ALAPANYAG GYÁRTÁSA	95 426	N.A.	N.A.	621
13	BC-ERŐMŰ KFT.	KAZINCBARCIKA	GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS	78 668	0	207	3
14	WSZL SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI ÉS LOGISZTIKAI KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
15	TVK ERŐMŰ KFT.	TISZAÚJVÁROS	GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS	70 314	N.A.	N.A.	N.A.
16	CONTINENTAL DOHÁNYIPARI ZRT.	SÁTORALJAJÚJHELY	DOHÁNYTERMÉK GYÁRTÁSA	63 725	17 356	6 343	494
17	BIRLA CARBON HUNGARY KFT.	TISZAÚJVÁROS	SZERVETLEN VEGYI ALAPANYAG GYÁRTÁSA	56 176	35 104	1 091	98
18	RANDLI AGRÁR KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
19	TAGHLEEF INDUSTRIES KFT.	TISZAÚJVÁROS	MŰANYAG CSOMAGOLÓESZKÖZ GYÁRTÁSA	53 152	47 074	N.A.	215
20	MODINE HUNGÁRIA GÉPJÁRMŰTECHNIKAI KFT.	MEZŐKÖVESD	MÁSHOVÁ NEM SOROLT EGYÉB FÉMFELDOLGOZÁSI TERMÉK GYÁRTÁSA	51 820	49 557	1 366	677
21	"D&D" DRÓTÁRU IPARI ÉS KERESKEDELMI ZRT.	MISKOLC	HUZALTERMÉK GYÁRTÁSA	49 514	42 086	1 040	169
22	BORSODI SÖRGYÁR KFT.	BÓCS	SÖRGYÁRTÁS	48 389	4 381	1 919	468
23	UNIÓ-COOP ZRT.	MISKOLC	ÉLELMISZER JELLEGŰ BOLTI VEGYES KISKERESKEDELEM	46 363	N.A.	N.A.	1 765
24	ÉSZAK-KELET PRO-COOP ZRT.	MISKOLC	ÉLELMISZER, ITAL, DOHÁNYÁRU VEGYES NAGYKERESKEDELME	44 758	49	N.A.	267
25	ÖKOIL KFT.	SAJÓBÁBONY	OLAJ GYÁRTÁSA	41 784	0	N.A.	60
26	PREC-CAST ÖNTŐDEI KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
27	PEKA BAU 2000 KFT.	MISKOLC	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
28	KALDERA KFT.	MISKOLC	N.A.	31 972	N.A.	N.A.	N.A.
29	INNO-COMP KFT.	TISZAÚJVÁROS	EGYÉB MŰANYAG TERMÉK GYÁRTÁSA	29 231	24 168	5 551	111
30	ONGROPACK KFT.	SZIRMABESENYŐ	MŰANYAG LAP, LEMEZ, FÓLIA, CSŐ, PROFIL GYÁRTÁSA	27 879	25 561	N.A.	272
31	WEINBERG'93 ÉPÍTŐ KFT.	SÁROSPATAK	LAKÓ- ÉS NEM LAKÓ ÉPÜLET ÉPÍTÉSE	27 365	867	0	196
32	EMOGÁ KFT.	N.A.	N.A.	25 924	N.A.	N.A.	15
33	FUX IPARI SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI ZRT.	MISKOLC	EGYÉB ELEKTRONIKUS, VILLAMOS Vezeték, Kábel GYÁRTÁSA	25 396	18 629	268	184
34	NEXT UNIO MAGYARORSZÁG KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
35	FRAMOCHÉM FRANCIA-MAGYAR FINOMKÉMIAI KFT.	KAZINCBARCIKA	SZERVES VEGYI ALAPANYAG GYÁRTÁSA	21 108	20 520	N.A.	N.A.

Minden társasága saját főtevékenységével szerepel (a csoporttagok is a sajátjukkal)

n.a. – A társaság nem járult hozzá az adatok közléséhez

A 2022. évben elért nettó árbevétel alapján a 100 legnagyobb társaság Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

A vármegyei TOP 100 – az értékesítés árbevétele alapján

Minden társasága saját főtevékenységével szerepel (a csoporttagok is a sajátjukkal!)

n.a. – A társaság nem járult hozzá az adatok közléséhez

Sorszám	Név	Székhely, település	Főtevékenység	2022. évi adatok			
				Értékesítés árbevétele millió Ft	Export árbevétele millió Ft	Tárgyévi beruházási érték millió Ft	Átlagos állományi létszám, fő
36	NEVEON HUNGARY KFT.	N.A.	N.A.	20 528	N.A.	N.A.	268
37	GREEN PLAN ENERGY KFT.	KAZINCBARCIKA	VILLANYSZERELÉS	19 940	0	1 596	91
38	KOVÁCS VEGYESIPARI, KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.	MEZŐKÖVESD	FÉMMEGMUNKÁLÁS	19 717	4 666	N.A.	445
39	"VIRIDIS-PHARMA" KFT.	BEKECS	GYÓGYSZER, GYÓGYÁSZATI TERMÉK NAGYKERESKEDELME	19 065	N.A.	19	85
40	MBM AUTO KFT.	SZIRMABESENŐ	SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ-, KÖNNYŰGÉPJÁRMŰ KERESKEDELEM	15 808	5 468	90	60
41	BORSOD AGROKER ZRT.	MÁLYI	GABONA, DOHÁNY, VETŐMAG, TAKARMÁNY NAGYKERESKEDELME	14 711	28	256	56
42	SUPERNOVA INTERTRANS KFT.	FÜZÉR	KÖZÚTI ÁRUSZÁLLÍTÁS	14 579	9 683	3 133	305
43	SPL EUROPE KFT.	SAJÓBÁBONY	MEZŐGAZDASÁGI VEGYI TERMÉK GYÁRTÁSA	14 256	13 770	N.A.	174
44	BONTEXGEO KFT.	TISZAÚJVÁROS	NEM SZÖTT TEXTÍLIA ÉS TERMÉK GYÁRTÁSA (KIVÉVE: RUHÁZAT)	14 186	11 862	N.A.	101
45	KISPATAK-2000 KERESKEDELMI KFT.	SÁROSPATAK	EGYÉB ÉLELMISZER-KISKERESKEDELEM	12 966	1 212	569	217
46	MDA HUNGARY AUTÓIPARI KFT.	MEZŐKÖVESD	MÁSHOVÁ NEM SOROLT EGYÉB FÉMFELDOLGOZÁSI TERMÉK GYÁRTÁSA	12 445	11 997	677	289
47	ÉRV. ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK ZRT.	KAZINCBARCIKA	VÍZTERMELÉS, -KEZELÉS, -ELLÁTÁS	12 439	0	N.A.	1 235
48	TS HUNGÁRIA JÁRMŰJAVÍTÓ KFT.	MISKOLC	VASÚTI, KÖTÖTTPÁLYÁS JÁRMŰ GYÁRTÁSA	11 966	N.A.	N.A.	408
49	BMH NONPROFIT KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
50	D-GESZTOR KFT.	MISKOLC	N.A.	11 882	N.A.	N.A.	92
51	MVM MIFŰ KFT.	MISKOLC	VILLAMOSENERGIA-TERMELÉS	11 717	0	605	0
52	KARÁD AGRÁR KFT.	SÁROSPATAK	GABONA, DOHÁNY, VETŐMAG, TAKARMÁNY NAGYKERESKEDELME	11 557	3 291	0	9
53	COLAS ÉSZAKKŐ KFT.	TARCAL	KŐFEJTÉS, GIPSZ, KRÉTA BÁNYÁSZATA	11 548	84	389	168
54	MIGÉP KFT.	MISKOLC	FÉMÁRU, SZERELVÉNY, FŰTÉSI BERENDEZÉS NAGYKERESKEDELME	11 458	N.A.	314	56
55	AD-VESZ KERESKEDELMI ZRT.	MISKOLC	VEGYI ÁRU NAGYKERESKEDELME	11 454	1 346	82	49
56	BC-KC FORMALIN KFT.	KAZINCBARCIKA	SZERVES VEGYI ALAPANYAG GYÁRTÁSA	11 220	0	134	21
57	SZINVA NET ZRT.	MISKOLC	SZÁMÍTÓGÉP, PERIFÉRIA, SZOFTVER NAGYKERESKEDELME	11 120	0	0	26
58	ALBIS PLASTIC KERESKEDELMI KFT.	TISZAÚJVÁROS	EGYÉB TERMELÉSI CÉLÚ TERMÉK NAGYKERESKEDELME	10 956	365	0	13
59	ABAÚJ COOP ZRT.	ENCS	ÉLELMISZER JELLEGŰ BOLTÍ VEGYES KISKERESKEDELEM	10 852	0	748	400
60	ITALKERESKEDŐ-HÁZ ZRT.	MISKOLC	ÉLELMISZER, ITAL, DOHÁNYÁRU VEGYES NAGYKERESKEDELME	10 702	N.A.	N.A.	171
61	TAKTATRANS KFT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
62	FK-RASZTER ÉPÍTŐ ZRT.	MISKOLC	LAKÓ- ÉS NEM LAKÓ ÉPÜLET ÉPÍTÉSE	10 218	0	156	161
63	DYNEA HUNGARY KFT.	KAZINCBARCIKA	MÁSHOVÁ NEM SOROLT EGYÉB VEGYI TERMÉK GYÁRTÁSA	10 011	8 421	39	19
64	FIREPLACE KFT.	KISTOKAJ	NEM VILLAMOS HÁZTARTÁSI KÉSZÜLÉK GYÁRTÁSA	9 703	9 032	936	212

A 2022. évben elért nettó árbevétel alapján a 100 legnagyobb társaság Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

A vármegyei TOP 100 – az értékesítés árbevétele alapján

Sorszám	Név	Székhely, település	Főtevékenység	2022. évi adatok			
				Értékesítés árbevétele millió Ft	Export árbevétele millió Ft	Tárgyévi beruházási érték millió Ft	Átlagos állományi létszám, fő
65	MISKOLC AUTÓHÁZ KFT.	N.A.	SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ-, KÖNNYŰGÉPJÁRMŰ KERESKEDELEM	9 535	N.A.	16	63
66	KURILLA-GABONA KFT.	MÉRA	GABONA, DOHÁNY, VETŐMAG, TAKARMÁNY NAGYKERESKEDELME	9 447	0	39	3
67	SIAD HUNGARY KFT.	N.A.	N.A.	9 331	N.A.	N.A.	52
68	FLAIR-PLASTIC KFT.	MISKOLC	EGYÉB MŰANYAG TERMÉK GYÁRTÁSA	9 009	6 496	51	217
69	SHINWA MAGYARORSZÁG PRECÍZIÓS KFT.	MISKOLC	HÍRADÁS-TECHNIKAI BERENDEZÉS GYÁRTÁSA	N.A.	N.A.	N.A.	430
70	DHJ ÉPÍTŐ KFT.	MISKOLC	LAKÓ- ÉS NEM LAKÓ ÉPÜLET ÉPÍTÉSE	8 680	N.A.	N.A.	91
71	LEAX HUNGARY ZRT.	MEZŐKÖVESD	FÉMMEGMUNKÁLÁS	8 575	7 600	N.A.	N.A.
72	MICOREX TH KFT.	N.A.	VASÁRU-, FESTÉK-, ÜVEG-KISKERESKEDELEM	8 425	N.A.	N.A.	N.A.
73	MENTO KÖRNYEZETKULTURA KFT.	MISKOLC	EGYÉB M.N.S. ÉPÍTÉS	8 401	0	243	71
74	SZERENCSI MEZŐGAZDASÁGI ZRT.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
75	FRANK-HUNGÁRIA KFT.	ÓZD	MEZŐGAZDASÁGI, ERDÉSZETI GÉP GYÁRTÁSA	8 169	7 786	227	182
76	MIHŐ MISKOLCI HŐSZOLGÁLTATÓ KFT.	MISKOLC	GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS	7 905	0	567	192
77	VINYL KFT.	MISKOLC	VEGYI ÁRU NAGYKERESKEDELME	7 854	2 773	277	28
78	ÉSZAKERDŐ ZRT.	MISKOLC	ERDÉSZETI, EGYÉB ERDŐGAZDÁLKODÁSI TEVÉKENYSÉG	7 713	712	1 326	318
79	CERTA KFT.	SÁTORALJÁÚJHELY	N.A.	7 567	N.A.	N.A.	363
80	FRAISA HUNGÁRIA KFT.	SÁROSPATAK	SZERSZÁMGYÁRTÁS	7 434	5 922	831	149
81	SZEMEREY-PLUS ZRT.	MISKOLC	KÖZÚTI ÁRUSZÁLLÍTÁS	7 348	431	3 549	192
82	PROFIL-COPY 2002 KFT.	N.A.	N.A.	6 987	N.A.	N.A.	53
83	REMAT ZRT.	TISZAÚJVÁROS	MŰANYAG-ALAPANYAG GYÁRTÁSA	6 752	1 959	716	147
84	SZALLAS.HU ZRT.	MISKOLC	VILÁGHÁLÓ-PORTÁL SZOLGÁLTATÁS	6 737	N.A.	N.A.	157
85	KISS ÉS TÁRSA VAS- ÉS FÉMIPARI KFT.	MEZŐKÖVESD	FÉMSZERKEZET GYÁRTÁSA	6 676	6 081	618	217
86	REFERENCIA MOSODÁK SZOLGÁLTATÓ ZRT.	N.A.	TEXTIL, SZÖRME MOSÁSA, TISZTÍTÁSA	6 565	N.A.	N.A.	423
87	HÁMOR ZRT.	MISKOLC	FÉMALAKÍTÁS, PORKOHÁSZAT	6 380	4 477	161	162
88	CNI KFT.	TISZAÚJVÁROS	FESTÉK, BEVONÓANYAG GYÁRTÁSA	6 360	2 384	296	33
89	TISZATEXIL KFT.	TISZAÚJVÁROS	VEGYI SZÁL GYÁRTÁSA	6 314	4 215	177	259
90	ILKOTRADE KFT.	MISKOLC	ÉLŐÁLLAT NAGYKERESKEDELME	6 308	1 329	1	3
91	OMCO HUNGARY KFT.	MISKOLC	SZERSZÁMGYÁRTÁS	6 246	N.A.	N.A.	N.A.
92	ZENIT-AUTO RENT KFT.	MISKOLC	SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ KÖLCSONZÉSE	6 178	N.A.	N.A.	23
93	JURA-PLUSSZ KFT.	BORSODIVÁNKA	FÉMMEGMUNKÁLÁS	6 044	600	0	153
94	WANHUA CHEMICAL (HUNGARY) HOLDING CO. KFT.	KAZINCBARCIKA	VAGYONKEZELÉS	5 959	0	0	0
95	ABAÚJTEJ KFT.	FORRÓ	TEJTERMÉK GYÁRTÁSA	5 868	258	80	150
96	BRS KLÍMA ÉS GÁZCENTRUM KFT.	MISKOLC	FÉMÁRU, SZERELVÉNY, FŰTÉSI BERENDEZÉS NAGYKERESKEDELME	5 845	12	23	9
97	MISKOLC MOTORS KFT.	MISKOLC	SZEMÉLYGÉPJÁRMŰ-, KÖNNYŰGÉPJÁRMŰ KERESKEDELEM	5 640	N.A.	55	15
98	ÉSZAK ÜVÉRT KFT.	MISKOLC	ÉLELMISZER, ITAL, DOHÁNYÁRU VEGYES NAGYKERESKEDELME	5 442	N.A.	N.A.	N.A.
99	ROCK OIL KFT.	MISKOLC	GÉPJÁRMŰÜZEMANYAG-KISKERESKEDELEM	5 335	0	420	71
100	MANITOX KFT.	TISZAÚJVÁROS	MŰANYAG LAP, LEMEZ, FÓLIA, CSÓ, PROFIL GYÁRTÁSA	5 311	3 643	232	81

Minden társasága saját főtevékenységével szerepel (a csoporttagok is a sajátjukkal)

n.a. – A társaság nem járult hozzá az adatok közléséhez

A 2022. évben elért nettó árbevétel alapján a 100 legnagyobb társaság Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

Az új E-osztály.

TOP választás vezetőknek.

Mercedes-Benz Miskolc

1364994

Lu Hongjie

AZ IGAZGATÓTANÁCS ELNÖKE

BorsodChem Zrt.

Az innováció és a fenntartható fejlődés jegyében mindenkor célunk minőségi alapanyagokat biztosítani a mindennapi életben nélkülözhetetlen termékekhez. Fáradhatatlanul azon dolgozunk, hogy a kihívásokat leküzdve eredményeinket a társadalom és a környezet javára fordítsuk. A BorsodChem történetének legintenzívebb beruházási időszakában idén újabb mérföldközők érkeztek, mikor júniusban átadtuk a IV-es telepünket és az új, élenjáró biztonságtechnikai, környezetvédelmi és elérhető legjobb technikai színvonalú termelő létesítményeinket. Ezek tovább erősítik a jövőre 75 éves fennállását ünneplő társaságunk fundamentumait. Töretlenül folytatjuk tovább az új üzemek építését és egyre szélesítjük az új Tehetség Programunk keretében a munkavállalóink fejlesztésére irányuló erőfeszítéseinket. Amellett, hogy a BorsodChem hosszútávon biztos munkahelyet kínál, felelős és nagyvonalú munkáltatóként számos intézkedést tettünk és teszünk azért, hogy munkavállalóink jóllétét fokozzuk, barátságos és szerethető munkahelyet biztosítsunk számukra. A térségünkben messze kiemelkedő helyi adó befizetéseinken és a rekordösszegű TAO támogatásainkon túl a társadalmi felelősségvállalásunk is lokálpatrióta szemléletű. Annak keretében is a helyi és régióbeli egészségügyi, oktatási és kulturális intézményeket, valamint a rászoruló közösségeket segítjük adományokkal. Hiszünk abban, hogy ezek a források olyan befektetések a jövőbe, amelyek szilárd alapot teremtenek az elkövetkező évtizedek eredményes működéséhez. Ennek erősítésére a fenntarthatóság terén is mérföldközők számító lépéseket tettünk, megalkottuk a 2050-ig kitekintő fenntarthatósági stratégiánkat és az annak megvalósítását 2030-ig részletező intézkedési tervünket.

Kis-Szölgyémi Ferenc

VEZÉRIGAZGATÓ

B+N Referencia Zrt.

Társaságunk nagyon mozgalmas és eredményes időszakot él át. Miután itthon és a kelet-közép-európai régióban is a piacvezető létesítményüzemeltetőnek számítunk, elérkeztünk láttuk az időt, hogy a nyugat-európai piacra is belépjünk, ahol értékes nagy ügyfelekkel és rengeteg új tapasztalattal, tudással gazdagodhatunk. Így csak idén két cseh vállalat felvásárlása után, Olaszországban terjeszkedtünk tovább egy nagyműtű társaság megvásárlásával. Egy másik fontos mérföldköző, hogy cégünk idén ünnepli fennállásának 30. évfordulóját, az elmúlt három évtized során pedig Magyarország egyik legnagyobb munkáltatójává váltunk, jelenleg közel 10 ezer munkatárssal.

A B+N Referencia Zrt. tevékenységi köre a létesítmények műszaki üzemeltetésétől és felújításától, a takarítási és higiéniai feladatokat számos területre kiterjed. Büszkeséggel tölt el, hogy a hazai iparági szereplők közül egyedül vállalatunk rendelkezik saját kutatás-fejlesztési részleggel, amely a létesítményüzemeltetéshez kapcsolódó automatizációval és robotikával foglalkozik. Hamarosan mintegy száz új, modernizált autonóm takarítórobotunk áll szolgálatba olyan helyeken, ahol már korábban is bizonyítottak ilyen eszközeink, például kórházak, repterek és sportlétesítmények itthon és külföldön. Komoly terveink vannak többek között a mosodai szolgáltatásaink fejlesztésében és a bértextília, azaz például a munkaruházatokkal kapcsolatos tevékenységeink magasabb szintre emelésében. Mindemellett továbbra is elköteleztünk vagyunk az olyan értékes és hasznos munkát végző emberek társadalmi megbecsülésének kivívása mellett, mint például a takarítók, a kétkezi munkások, ennek érdekében is egyre aktívabbak leszünk.

Mykhaylo Duran

GYÁRIGAZGATÓ

Jabil Circuit Magyarország Kft.

A Jabil a világ egyik legnagyobb és legmegbízhatóbb elektronikai gyártási megoldás szállítója. A tiszaujvárosi gyár pedig ennek a 30 országban, 100 telephelyen működő globális nagyvállalatnak a legnagyobb, legsokoldalúbb európai telephelye. A nálunk készült alkatrészek, berendezések ma már az élet szinte minden területén megtalálhatók: a járműiparban, a háztartási készülékekben, a kiskereskedelemben, az egészségügyben, a csomagolásban, a telekommunikációban és a felhőalapú eszközökben.

A tiszaujvárosi gyár kiemelkedő eredményekkel zárta a pénzügyi évet. Több mint 4000 kollégánk nagyszerű munkájának eredményeként folyamatosan fejlődünk; ügyfeleink igényei pedig, különösen az elektromos járművek gyártása, a napelemes inverterek, a felhőalapú adattárolás és a teljesítményelektronika területén óriási mértékben növekedtek. Ezért idén egy többlépcsős gyárbővítési programba kezdtünk, aminek eredményeként jelentősen növeljük a gyártóterületet, és megduplázzuk a raktárkapacitásunkat. Ügyfélportfóliónk is egyre bővül, ezért folyamatosan fejlesztjük új képességeinket – köztük a magasan automatizált gyártási technológiákat –, hogy kielégítsük igényeiket.

Az elektronikai ipar számos területén érzékelhető ugrás-szerű fejlődés, és az ebből fakadó egyre növekvő igények hatalmas lehetőségeket kínálnak, amikkel tudom, hogy a Jabil – mint mindig – élni fog. Lehetővé teszi számunkra, hogy új ügyfeleket fogadjunk, és partnereinknek, valamint munkatársainknak azt a stabilitást nyújtsuk, amely a Jabil több mint 20 éve a térség egyik legmegbízhatóbb munkaadójává teszi.

Király Zoltán

GENERAL MANAGER

Joyson Safety Systems Hungary Kft.

A közlekedésbiztonság egyik globális piacvezetőjeként biztonságkritikus alkatrészeket, rendszermegoldásokat és technológiát kínálunk az autóiipari és nem autóiipari piacon. Vállalatunk huszonöt országban 43 ezer alkalmazottat foglalkoztat, ebből mintegy 2400-at a miskolci gyárban, ahol elsősorban légzsákokat állítunk elő. Az elmúlt évben a termelési volumen növekedése folyamatos létszámemelkedést eredményezett. A szervezeti növekedés lekövetése, a belső működési mechanizmusok újrhangolása nagy kihívást jelentett, mindemellett Miskolcon az utóbbi években telítődött a piac, így lecsökkent a szabadon elérhető szakmailag felkészült munkaerő száma is. A változó piaci és munkaerőpiaci környezet elvárásainak lekövetése és a technológiai fejlődés elvárásainak való megfelelés érdekében vállalatunk globális és telephelyi szinten is kiemelt figyelmet fordít a munkatársai fejlesztésére. Fontosnak tartjuk, hogy kollégáinknak lehetőséget biztosítsunk a személyes fejlődésre, szakmai ismereteik bővítésére és az autóiipari életpályában rejlő karrierlehetőségek feltérképezésére. A jelen kihívásait lehetőségként éljük meg tehetséges munkatársainkra alapozva. A gépjárműgyártás is folyamatos átalakulásban van. Hódítanak az elektromos és az önvezető autók, egyre nagyobb teret kap a digitalizáció és a mesterséges intelligencia. A Joyson Safety Systemnél mind a gyártás, mind a termékek fejlesztése során nagy mértékben támaszkodunk a robotikára és mesterséges intelligenciára, lépést tartunk a változó világgal. Egy dolog azonban változatlan: a legfőbb érték maga az ember, ezért bármilyen járműveket hozhat a jövő, a Joyson utasvédelmi eszközei bizonyosan megtalálhatók majd azok fedélzetén is.

Császár Péter

VEZÉRIGAZGATÓ

MOL Petrolkémia Zrt.

A tiszaiújvárosi vegyipar az idei évben ünnepli fennállásának 70. évét. Az elmúlt évtizedekben számos, gyakran váratlan kihívással kellett megküzdeniük. A Covid-járvány kitörése, majd annak elhúzódó hatásai, a felgyorsult zöldenergia-átmenet, az alapanyag- és energiaárak volatilitása, valamint az orosz-ukrán háború következményeként megjelenő gazdasági recesszió a MOL Petrolkémia termelésének újragondolására készítette. Az átalakulás középpontjában a biztonságos, megbízható és hatékony működés, a termékportfólió-modernizáció és a fenntartható gazdálkodásba való bekapcsolódás áll, hiszen a versenyképes és bővített termékportfólió kialakítása javítja piaci pozíciójukat. Hosszú távú stratégiájuk lényege a zöldenergia-felhasználás és a körforgásos gazdaságba történő becsatlakozás, ezért vegyipari tevékenységük alakítása során egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a tartós, újrahasznosítható fogyasztási cikkek gyártására alkalmas vegyipari termékek előállítására. Úgy gondolják ugyanis, hogy a petrolkémiaán belül ez az a piaci szegmens, amiben a legnagyobb lehetőségek rejlenek. Hatékonyságuk és új beruházásaik révén a termelési kapacitásuk növelését, új termékszegmensekben való megjelenést továbbra is prioritásként kezelik. Ezen céljaik megvalósításában óriási szerepet játszik a MOL valaha volt legnagyobb beruházása, az 1,3 milliárd euróból megvalósuló új poliol-, valamint a MOL Petrolkémia három termékvonalaán is stabil alapanyag-ellátást biztosító új propilénüzem, melyekben a termelés a következő évben már el is indulhat. Mindehhez elengedhetetlen a vegyipar fókuszú szakember-utánpótlás stabil biztosítása, amit duális szakképzésük által szeretnék elérni. A program népszerűsége évről évre nő: idén szeptemberben rekordszámú diák, 109 tanuló kezdte el a tanévet.

Roland Ahl

MŰSZAKI ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Robert Bosch Energy and Body Systems Kft., Miskolc

A Bosch miskolci járműipari vállalatánál vezető világmárkák számára gyártunk és fejlesztünk világszínvonalú, a jövőbe mutató komplex rendszereket és megoldásokat. Az elektromotoroktól kezdve a menetstabilizátoron át az elektromos kerékpárok hajtásáig készítünk komponenseket hagyományos, hibrid és elektromos autókba, valamint kerékpárokba. Idén ünnepeljük a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. fennállásának húszéves évfordulóját, tavasszal a háromszázötven milliomodik termék gördült le a gyártósorunkról. Mára a régió egyik legnagyobb foglalkoztatójává váltunk, kétezer hétszáz kollégánknak, valamint a beszállítói láncon keresztül mintegy száz helyi vállalkozásnak adunk munkát. Miskolccal és térségével hatékony az együttműködésünk, oktatási, nevelési és szociális területen is segítjük az itt élőket, kiemelten a fiatalok helyben maradását. Elkötelezett, szakértő csapatunkkal a járműipar jövőjét alakítjuk, nemcsak gyártunk, hanem egyre aktívabbak vagyunk a kutatásban és a fejlesztésben is. Az elmúlt két évtizedben folyamatosan újítottunk és bővítettünk, hogy mindig a legmodernebb technológiákat kínáljuk járműgyártó partnereinknek. Napjainkban az új generációs termékeink, például a fékrásegítő motor vagy a menetstabilizátor a hibrid és elektromos meghajtású autók nélkülözhetetlen alkatrészei. Fontos termékünk az elektromos kerékpárokban használt intelligens motor is: a világ minden pontját mi látjuk el Bosch e-Bike-rendszerrel. Nemcsak a kerékpárok hajtása készül nálunk, hanem mi állítjuk össze és csomagoljuk a teljes rendszert a kijelzőn, az akkumulátoron túl a kábelelig. Sikereinket tehetséges, elkötelezett és jól képzett munkatársainknak köszönhetjük. Büszkék vagyunk rájuk, hogy közösen alakíthatjuk a járműipar jövőjét.

Fűkö László

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Robert Bosch Power Tool Kft., Miskolc

Már több mint húsz éve gyártunk Miskolcon kéziszerszámokat, valamint a szerszámokhoz és elektromos kerékpárokhoz akkumulátorokat. Négyezer munkavállaló dolgozik nálunk, ezzel mi vagyunk a Bosch legnagyobb kéziszerszámgyára világszerte. Az elmúlt években folyamatosan fejlesztettünk és bővítettünk, és a növekvő igények miatt idén egy logisztikai központ építésébe is belekezdünk. Napjainkban már robotok és világszínvonalú digitális technológiák, hálózatba kapcsolt gépek segítik a munkát. Rugalmas gyártási koncepciót működtetünk, amely a hatékony termelést szolgálja. Egyes műszaki megoldásainkban mesterséges intelligenciát is használunk, amely a minőségbiztosítási rendszerünket támogatja. A világszínvonalú technológia alkalmazása mellett azonban szükségünk van kollégáink elkötelezett munkájára, ezért munkatársaink vannak a fókuszban. A munkaerő megtartásában elért eredményeinket mások is elismerik: idén egyike lettünk annak a hat cégnek, amelyet példának állítottak a hazai vállalkozások elé. Erőfeszítéseinket HR Revolution 2023 díjjal ismerték el. Családbarát vállalatként számos intézkedéssel segítjük gyermekes kollégáinkat, valamint jóléti intézkedéseinket munkatársaink igényeihez igazítjuk. Rendszeres vállalati oktatásokat, továbbképzéseket szervezünk. Vezetőképző programokat indítunk. Folyamatos párbeszédet tartunk fent a munkatársakkal, és sokrétű kapcsolatban vagyunk Miskolc térségével, figyelünk a helyiek igényeire. Aktívan részt veszünk a szakképzésben és az egyetemi oktatásban. Stratégiai partnere vagyunk számos szakképző intézménynek és a Miskolci Egyetemnek. Gyakornoki programunkban a fiatalok már tanulmányaik idején egy jövőt formáló munkahelyen kezdenek el karrierjüket, ez pedig jelentős versenyelőnyt jelent számunkra.

Dr. Dobos Péter

MŰSZAKI GYÁRIGAZGATÓ

Vér Szilveszter

GAZDASÁGI GYÁRIGAZGATÓ

Starters E-Components Generators Automotive Hungary Kft.

Kerek 20 éve, egy maroknyi csapattal indult az önindítók és generátorok gyártó üzletág története Miskolcon. Most, két évtizeddel később az SG (starter generátor) már nemcsak egy üzletág, hanem alapításának 5. évfordulóját ünneplő független vállalat, a régió egyik legnagyobb munkáltatója, családbarát munkahely, Év Irodája különdíjas, és számos elismeréssel jutalmazott globális autóipari beszállító, az SEG Automotive magyarországi telephelye és legnagyobb európai gyára. Hagyományos termékeiket milliós nagyságrendben szállítják a világ legismertebb autógyártóinak, de kifejlesztettek már rugalmas megoldásokat elektromos járművekhez is, és más telephelyeiken már gyártanak is e-motorokat különböző típusú járművekhez. Több mint 150 fős fejlesztő mérnöki csapatuk részt vesz a jövő mobilitásának alakításában. „A S.E.G.A. Hungary a múltban különböző cégneveket viselt, de a cél mindig ugyanaz volt: hatékony és megbízható indítómotorok és generátorok fejlesztése és gyártása, emellett elmozdulás az elektromobilitás irányába, megbízható munkaadó, amelyre embereink hosszú távon számíthatnak. Látva a vállalat fejlődését az elmúlt években, igazán büszke vagyok” – hangsúlyozta Dr. Dobos Péter. „Immár 5 éve állunk a saját lábunkon, és sokat tanultunk az elmúlt kihívásokkal teli évekből. Voltak nehézségek, de mindig meg tudtunk oldani minden problémát a rugalmas és innovatív csapatunk támogatásával, amit nagyra értékelek. Megtiszteltetés egy ilyen csapat élén állni, amely ilyen nagyszerű hozzáállással, tudással és az újításokra való nyitottsággal rendelkezik” – tette hozzá Vér Szilveszter. Mi vagyunk a motor – a ma és a holnap közlekedéséért.

Tóth László

VEZÉRIGAZGATÓ

UNIÓ COOP Zrt.

A 2022-es év rendkívül nehéz, ugyanakkor több szempontból kiemelkedő volt. Az előző év végén indult áremelésekre az ukrajnai háború, az elképesztően dráguló energia, a globális bizonytalanság az élet szinte minden területén többszöri és jelentős áremelési hullámokat okozott. Mindez az élelmiszer-kiskereskedelmi ágazatban értékben kiemelkedő mértékű forgalmi növekedést okozott, ami a részvénytársaságunk esetében is kiemelkedő volt, hiszen a 2022. évi 46,4 milliárd forint nettó árbevételünk 18,55 százalékkal haladta meg a bázist. A 2022-es év kiemelkedő volt a társaságunknál a boltfelújítások területén is, mert egyrészt a Magyar Falu Programban 28 üzletünk modernizációja valósult meg, 2 üzletünk alapterülete bővült és 2 üzletünk épült meg zöldmezős beruházással, másrészt a boltfelújítási programunk keretében további 7 üzletünk újult meg. Kiemelkedő eredmény volt a boltfelújítási programunk és üzletfejlesztési koncepciónk szakmai elismerése is, mivel a 2021. év végén megnyílt dédestapolcsányi üzletünk 2022-ben „Az Év Boltja 2022” verseny Kisbolt – Kereskedelmi láncához tartozó kisbolt kategóriában elnyerte az Év boltja címet. Többéves üzletfejlesztési munka eredményeként 2022. szeptember 7-én elindult a COOP üzletlánc új kiemelt üzletkategóriája, a COOP Szuper Plusz, mely a legmagasabb műszaki színvonallal és a legszélesebb minőségi választékkal rendelkezik. Ez a boltkategória a Trade Magazin StarStore versenyén, 2023-ban elnyerte Az Év Franchise Üzletlánc díját. A társaságunk 22 COOP Szuper Plusz üzletet üzemeltet. 2023-ban a kenyér- és pékáru kínálatunkat újítottuk meg, így május elejétől már minden üzletünkben nyitástól zárásig friss, helyben sült, országosan is jól ismert Lipóti kenyér- és pékáruválasztékkal várjuk a vásárlóinkat, valamint szeptembertől minden vegyi, kozmetikai és papíráru árát legalább 20 százalékkal csökkentettük. A jövőt, a fejlesztésben láttuk, és látjuk, így a boltmegújítási programunk folytatását tervezzük 2024-re is.

ABAÚJ COOP ZRT.

A 100%-ban magyar tulajdonú ABAÚJ COOP Zrt. 70 településen várja vásárlóit a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően megújuló üzleteiben. A COOP üzletlánc nagy hangsúlyt helyez a hazánkban előállított minőségi magyar élelmiszerek forgalmazására, amelyek aránya üzleteinkben 85% feletti.

ABAÚJ COOP Zrt. cím: 3860 Encs, Petőfi út 71–73.

Telefon: +36 46 385 855

E-mail-cím: titkarsag@abaujcoop.hu

1364171

ÁLOMOTTHON

profí tervezőktől

építkezés | felújítás | kivitelezés
csempék | szaniterek | világítás | bútorok
3D látványterv | szakértő csapat
csúcsminőség | híres designmárkák

Látogasson el bemutatótermünkbe!

3516 Miskolc, Pesti út 5. / B
H-P: 9.00 - 17.00, Szo: 9.00 - 13.00
+36 46 555 060
homestudio@micorex.hu
www.homestudio.micorex.hu

1359015

Legközelebb is

Kispatak-2000 Ker. Kft.

Miért látogasson el Reál üzleteinkbe? Milyen eszközökkel segítünk a spórolásban?

- Több mint 600 kiváló minőségű Reál márkás termék kedvező áron
- Gyors és kényelmes vásárlás a lakóhely közeli üzleteinkben
- Minden hónapban számos akció és kedvezményes ajánlat
- Nyereményjátékok és hűségpromóciók
- Reál Applikáció - kuponnal olcsóbb

www.kispatak2000.hu • real.hu • Kövessen a FB-n

Ugrásszerű emelkedés vármegyénk vállalkozásainál

Tavaly a vegyipar volt a húzóágazat, most már többen is jelentős bővülést értek el

I. A vármegye gazdasági szereplői

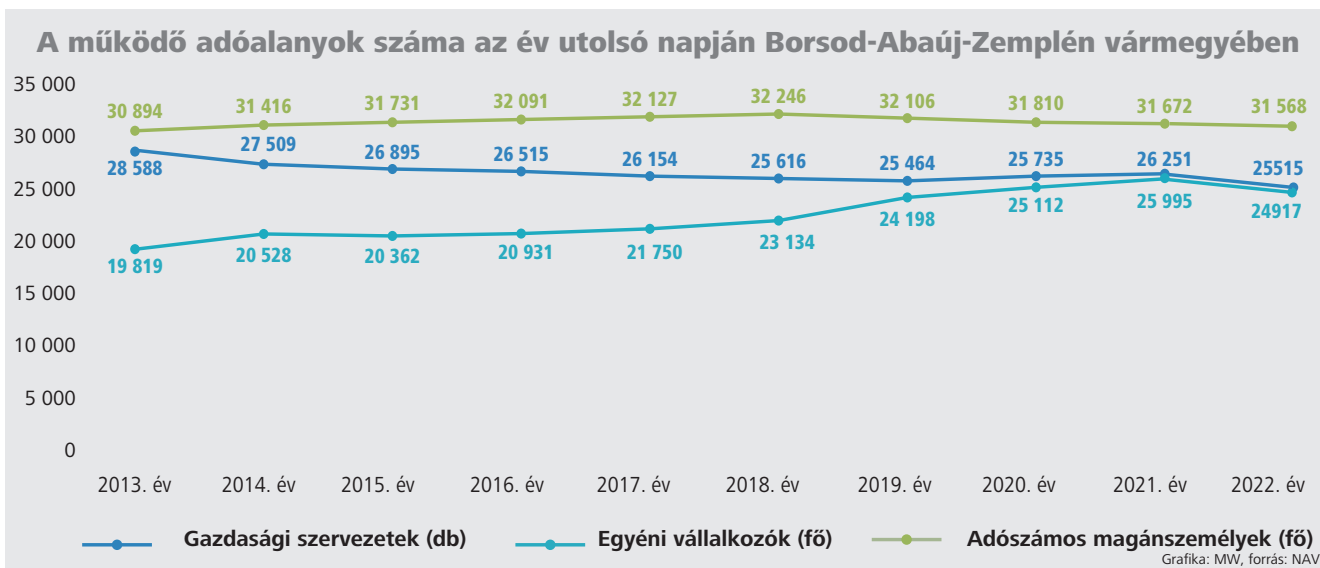
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyét az utóbbi évtizedben élénk vállalkozási kedv jellemezte, főként az egyéni vállalkozók számának dinamikus bővülése következtében. A növekvő tendencia 2022-ben megtört, és az adóalanyok számában érdemi csökkenés következett be. Ebben közrejátszott a 2020 óta tartó válsághelyzet – először a koronavírus, majd a 2022 februárjától a szomszéd országok közötti háború – melyek komoly kihívás elé állították a gazdaság szereplőit, közülük is elsősorban a mikro- és kisvállalkozásokat, valamint

az egyéni vállalkozókat. Többen a tevékenység hosszabb-rövidebb időre való szüneteltetése mellett döntöttek, legrosszabb esetben a vállalkozói tevékenységet meg is szüntették. Ezt a folyamatot erősítette fel a kisadózó vállalkozások tételes adójának (kata) újraszabályozása. Az új kata törvény értékelésében 2022. szeptember 1. után csak az a főállású egyéni vállalkozó alkalmazhatja ezt az adózási módot, akinek kizárólag magánszemélytől származik bevétele (ez utóbbi feltétel taxisokra nem vonatkozik). A betéti társaságok, közkereseti társaságok és ügyvédi irodák nem élhetnek az új tételes adózás lehetőségével.

Közel kétezerrel kevesebb, összesen 82 ezer működő adóalanyt tartottunk nyilván 2022. év végén az egy évvel korábbinál, és ez 2,7 százalékos csökkenést jelent. Legnagyobb arányban és mértékben az egyéni vállalkozók száma fogyatkozott, 24,9 ezres állományuk 1100 fővel, 4,1 százalékkal lett kevesebb az előző év végi állapothoz képest. A gazdasági szervezetek száma 700 adózóval csökkent, így év végére az állomány 25,5 ezer darab lett, 2,8 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbinál. A változás főként a társas vállalkozásokat, közülük is leginkább a betéti társaságokat érintette. A szintén ebbe a csoportba sorolt

1. GRAFIKA

nonprofit szervezetek, a költségvetési szervek és egyéb gazdálkodók száma gyakorlatilag nem változott. Az adóalanyok harmadik szegmensét alkotó adószámos magánszemélyek száma csak minimálisan, 0,3 százalékkal mozdult el lefelé, számuk továbbra is a 31,6 ezer főt közelíti. Ők klaszszikus értelemben nem tekinthetők vállalkozóknak, mivel azonban olyan tevékenységet végeznek, ami adószám kiváltásához kötött, ezért őket is az adóalanyok közé soroljuk. Ide tartoznak többek között a mezőgazdasági őstermelők, ingatlan bérbeadók, fizető vendéglátók, szellemi szabadfoglalkozásúak.

A működő adóalanyok között közel egyenlő arányban voltak jelen a gazdasági szervezetek (31,1 százalék) és az egyéni vállalkozók (30,4 százalék), az adószámos magánszemélyek pedig csaknem 39 százalékos részesedéssel rendelkeztek.

(lásd: 1. grafika)

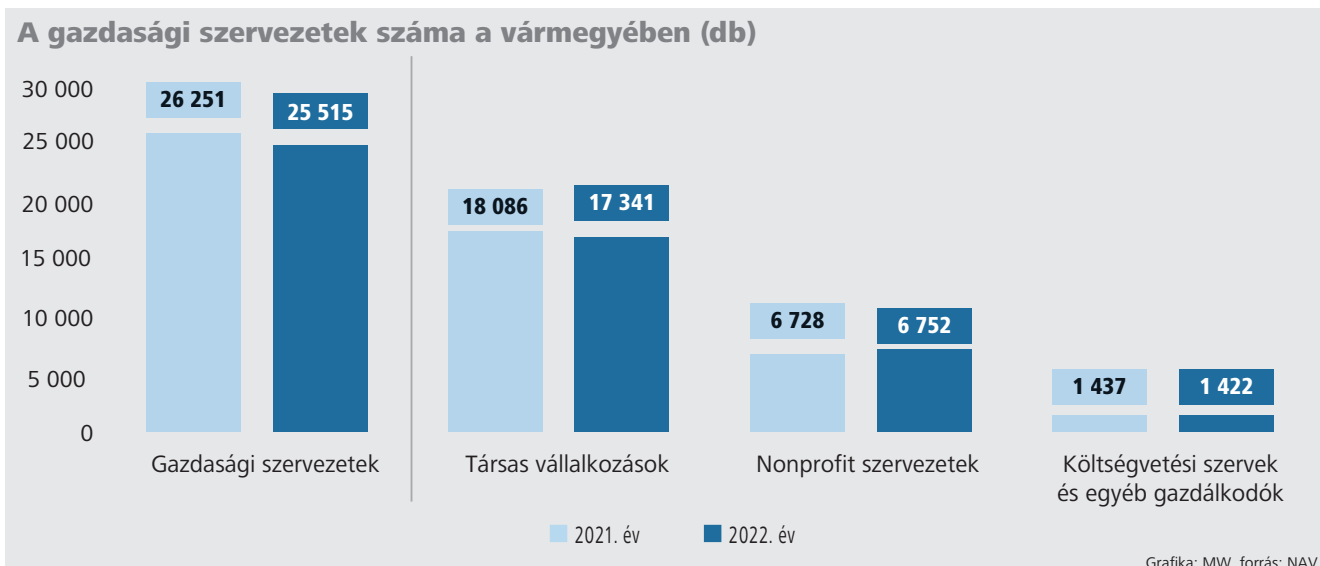
A gazdaságban betöltött szerepüket tekintve a gazdasági szervezetek súlya a meghatározó. Összetételüket tekintve kétharmaduk profitorientált társas vállalkozás (13 ezer db korlátozott felelősségű társaság, 3,5 ezer db betéti társaság és 191 db részvénytársaság), egynegyedük nonprofit szer-

vezet (alapítványok, sport- és egyéb egyesületek, társasházak, nonprofit társaságok), és 5 százalékot tesznek ki a költségvetési szervek és egyéb gazdálkodók. A különböző gazdasági formák közül a betéti társaságoknál csúcsosodott ki a korábban említett jogszabályváltozás (új kata) csökkenő hatása.

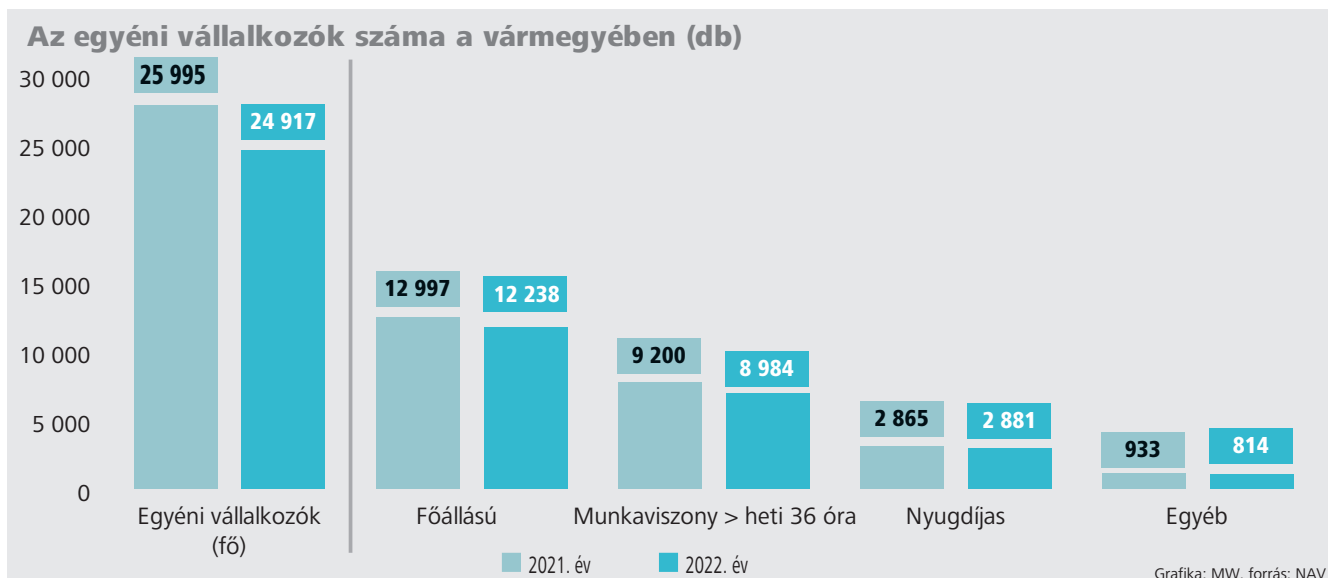
(lásd: 2. grafika)

Szintén a korábban említett okok miatt az egyéni vállalkozók közül a főállásúak száma mérséklődött a legerőteljesebben, bár ezt követően is ők alkották 49 százalékos részaránnyal a legnagyobb csoportot. A heti 36 órás

2. GRAFIKA

3. GRAFIKA

munkaviszony mellett vállalkozási tevékenységet végzők 36 százalékot, a nyugdíjasok 11 százalékot képeztek.

(lásd: 3. grafika)

A gazdasági tevékenységükről 2022-ben is többféle módon adhattak számot a vállalkozások, amiben jelentős átalakulást hozott az új kata törvény. A gazdasági társaságok számára a társasági adó és a kisvállalati adó maradt, a kata lehetősége megszűnt. Az egyéni vállalkozók pedig a személyi jövedelemadó keretein belül tételes költségelszámolást vagy átalányadózást választhattak, illetve az új kata szabályait alkalmazhatták.

A katát elhagyni kényszerülő gazdasági szervezetek egy része visszatért

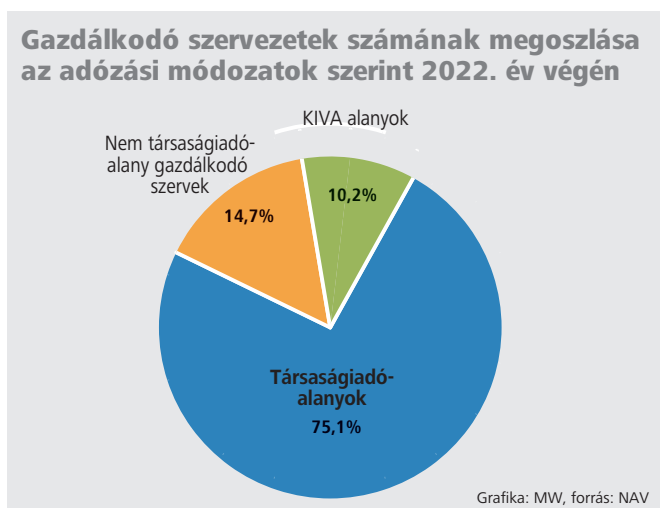
az alapvetőnek számító társasági adó hatálya alá, aminek aránya így megerősödve elérte a 75 százalékot. Mások viszont a kisvállalati adózásra (kiva) tértek át, akik így már 10 százalékot alkottak. A fennmaradó mintegy 15 százaléknyi csoportba a költségvetési szervek és a zömében egyszeres könyvvitelt vezető nonprofit szervezetek tartoztak, akik nem alanyai a társasági adónak.

(lásd: 4a és 4b. grafika)

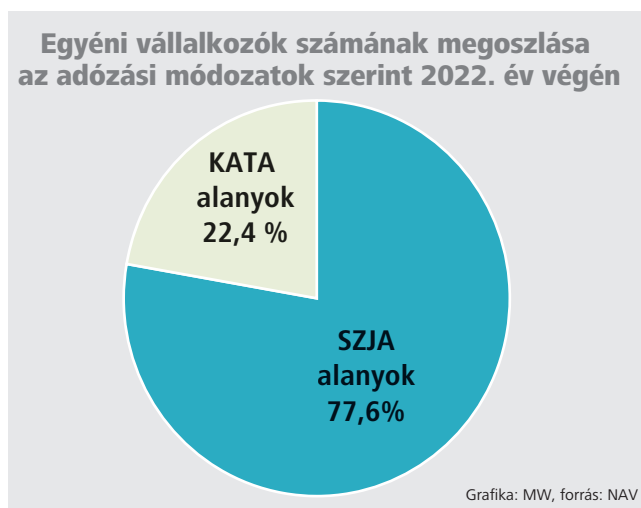
A kata alól kizorult egyéni vállalkozók kénytelenek voltak visszatérni a személyi jövedelemadó (szja) hatálya alá. Azon belül is volt választási lehetőség, az alapesetnek számító tételes költségelszámolás mellett a korábbi-

nál is egyszerűbbé, kedvezőbbé vált átalányadózás kínált új alternatívát. Az átalányadózás választathatóságának bevételi értékhatárát a minimálbérhez kötötték, ezzel biztosítva a rendszeres valorizálást. A költséghányad 3 kulcsra egyszerűsödött a korábbi 2x4 kulcs helyett, és az elért bevételből a diktált költséghányad levonása után megmaradó jövedelemnek az éves minimálbér felét meg nem haladó része adómentessé vált. A szeptemberi fordulópontot követően az egyéni vállalkozóknak csupán 22 százaléka maradt a kata adózási módnál, az egy évvel korábbi 62 százalékkal szemben. Az szja hatálya alá tartozó többség fele részben átalányadózó, fele részben pedig tételes költségelszámoló lett.

4a. GRAFIKA

4b. GRAFIKA

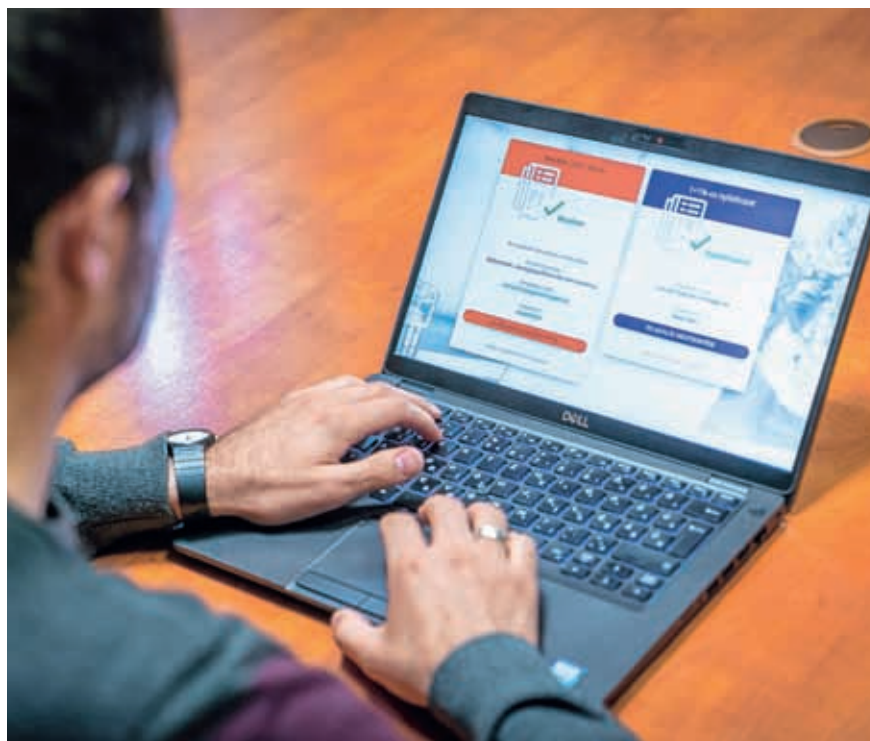
II. A társaságiadó-bevallásokból nyerhető legfontosabb információk

II. 1.) Az adatgyűjtés módszertana

A gazdaság bemutatásához a társaságiadó-bevallások adataira támaszkodunk, hiszen azok a gazdasági teljesítmény szempontjából meghatározó vállalkozások adatait tartalmazzák. A társaságiadó-alanyokhoz köthető a 2022-ben elért adóköteles bevétel 92,5 százaléka. Az egyszerűsített elszámolási módokat alkalmazók (kata, kiva) illetve az szja szabályait alkalmazó egyéni vállalkozók teljesítménye együttesen is alig lépte túl a 7 százalékot.

(lásd: 5. grafika)

A társaságiadó-bevallás az adókötelezettség levezetése mellett – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – tájékoztató jelleggel tartalmazza az éves beszámoló kiemelt gazdálkodási adatait is. Ezért alkalmas a vármegye gazdasági teljesítményének, a vállalkozások jövedelmezőségének, eredményességének és a foglalkoztatás alakulásának a szemléltetésére is.

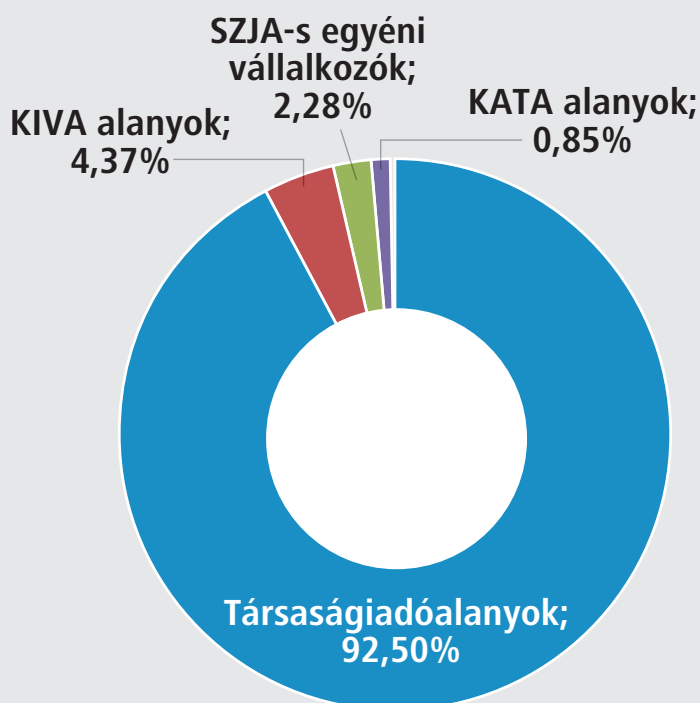
Elemzésünkhöz összesítettük a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű kettős könyvvitelt vezető, naptári évvel azonosan működő társas vállalkozások 2022. évről benyújtott társaságiadó-

bevallásait, valamint az eltérő üzleti évet választók egy évvel korábbi bevallásait, mivel az ő esetükben teljes körűen ez áll rendelkezésre. Ebből következően egységesen minden eltérő üzleti évesnek a tárgyidőszaki adatok között a 2021-es bevallásait vettük figyelembe, és ezt az elvet követtük a TOP lista képzésénél is.

A magyar számviteli törvény szabályai mellett 2016-tól a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (továbbiakban: IFRS-ek) szerint is vezethetik üzleti könyveiket a vállalkozások. Tekintettel arra, hogy az IFRS-ek által alkalmazott jövedelem-, és pénzügyi helyzet kimutatás kategóriái nem minden esetben feleltethetők meg a magyar számviteli szabályokban foglalt eredmény-kimutatás és mérleg adataival, ezért csak az azonos, vagy nagy közelítéssel azonos bevallási adatokat összegeztük annak érdekében, hogy a vármegye gazdaságának egészéről képet kaphassunk. Az IFRS-re áttért vármegyei székhelyű vállalkozások száma ugyan továbbra sem számottevő (2022-ben 10 db), gazdasági teljesítményük viszont korántsem elhanyagolható. Árbevételük eléri a vármegyei érték 12,4 százalékát, átlagos állományi létszámuk a 10,1 százalékát, mérlegfőösszegük pedig a 17,1 százalékát.

5. GRAFIKA

A 2022. évi árbevétel megoszlása a vállalkozás típusa szerint Borsod-Abaúj-Zemplén

Grafika: MW, forrás: NAV

1. TÁBLÁZAT

A más vármegyei csoportképviselő Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei csoporttagjainak adatai

Megnevezés	Borsod-Abaúj-Zemplén összesen		Más vármegyei csoportos adóalany borsodi tagjai		Arány a vármegyei összesenhez	
	2021. év 1	2022. év 2	2021. év 3	2022. év 4	2021. év 5=3/1	2022. év 6=4/2
Adózók száma (db)	13 409	13 231	12	12	0,1%	0,1%
Nettó árbevétel (millió Ft)	5 758 480	7 561 381	720 491	926 105	12,5%	12,2%
Ebből: Export árbevétel (millió Ft)	2 989 948	3 834 199	359 715	344 121	12,0%	9,0%
Belföldi értékesítés árbevétele (millió Ft)	2 768 532	3 727 182	360 776	581 985	13,0%	15,6%
Foglalkoztatott létszám (fő)	93 948	95 667	3 235	4 414	3,4%	4,6%
Személyi jellegű ráfordítás (millió Ft)	513 098	592 312	27 020	45 741	5,3%	7,7%
Ebből: Bérköltség (millió Ft)	396 965	466 759	19 043	33 772	4,8%	7,2%
Adózás előtti eredmény (millió Ft)	643 161	421 153	143 511	33 712	22,3%	8,0%
Adózott eredmény (millió Ft)	600 509	386 324	127 145	28 275	21,2%	7,3%
Amortizáció (millió Ft)	194 417	219 067	29 842	40 734	15,3%	18,6%
Hozam (millió Ft)	794 927	605 390	156 987	69 009	19,7%	11,4%
Mérlegfőösszeg (millió Ft)	6 226 439	7 191 526	892 324	1 172 396	14,3%	16,3%
Ebből: Saját tőke (millió Ft)	3 301 272	3 717 377	664 746	803 863	20,1%	21,6%
Jegyzett tőke (millió Ft)	386 151	391 310	31 731	122 304	8,2%	31,3%

Az adózók 2019-től csoportos társaságiadó-alanyiságot is választhatnak a törvényben meghatározott feltételek esetén. A csoport tagjai az üzleti könyveiket azonos szabályok szerint vezetik (egységesen vagy a Számviteli törvény III. fejezete vagy az IFRS-ek szerint) és csoportként egy közös bevallást nyújtanak be a csoportképviselő székhelyének megfelelően, függetlenül attól, hogy a csoporttagok székhelyük alapján különböző vármegyékhez tartozhatnak. Az ágazati besorolás is

a csoportképviselő főtevékenysége (TEÁOR kódja) alapján történik. Évről-évre bővül a csoportba tömörülő társaságok száma, bár már előfordult, hogy egy-egy tag kilépett a csoportból. Vármegyei székhellyel kezdetben (2019-ben) 7 csoportos adóalany alakult 33 csoporttaggal, 2022-ben pedig már a 15 csoportképviselő 68 tagot számlált. **(lásd: 1. táblázat)**

A csoportos adóalanyiság azonban lehetővé teszi azt is, hogy az itteni

vállalkozások más vármegyei csoportképviselővel alkossanak egy csoportot. Ezek a vállalkozások (2022-ben 12 db) továbbra is a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében működnek, döntően a helyi lakosság számára jelentenek munkalehetőséget, a társasági adó szempontjából azonban máshol jelenik meg a bevallásuk és az ahhoz kapcsolódó társaságiadó-kötelezettségük is. Ahhoz, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye gazdaságáról valós képet alkothassunk, ezeknek a társaságoknak

6. GRAFIKA

az adatait is számba vettük az elemzésnél. Ez a néhány cég jelentős arányt képviselt a vármegyei teljesítményből, a 2022. évi nettó árbevétel 12,2 százaléka, az adózás előtti eredmény 8 százaléka, a vállalkozások összesített vagyonának (mérlegfőösszeg) 16,3 százaléka hozzájuk tartozott. A foglalkoztatásban betöltött szerepük sem elhanyagolható, hiszen mintegy 4400 embernek adtak munkát, s ezzel a foglalkoztatottak 4,6 százaléka náluk állt alkalmazásban.

A fenti két kategória – az IFRS és a csoportos adóalanyok – között átfedés van, mivel vannak olyan IFRS-re áttért társaságok, amelyek csoportos adóalanyok tagjai is egyben, ráadásul esetükben a csoportképvisező nem is Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei. Természetesen minden adózót csak egyszer vettünk számításba az összeállításnál.

Fontos megemlítenünk azt is, hogy amikor a helyi adatokat az országoshoz viszonyítjuk, akkor, az összehasonlíthatóság érdekében a pénzügyi szektor nélkül számított nemzetgazdasági adatokat tekintjük vetítési alapnak, mivel a vármegyénkben banki szereplő nem rendelkezik illetékességgel.

A kis- és középvállalkozásokról (kkv) szóló törvényből kiindulva, a vállalkozások méret nagyságát a foglalkoztatott létszámra vonatkozó korlátok mellett az árbevétel és a mérlegfőösszeg értéke, valamint a jegyzett tőke tulajdonosi szerkezetére vonatkozó kitételek alapján határoztuk meg. Az elemzéshez négy egymástól elkülönült csoportba rendeztük az adózókat – mikro, kis, közép, egyéb –, amiben a mikro

kategória nem részhalmazza a kisvállalkozások csoportjának, hanem külön egységet alkot. Az egyéb kategóriába kerültek egyrészt a nagyvállalkozások, melyek egy vagy több gazdasági mutatója meghaladta a kkv besorolás kritériumait, másrészt azok a nonprofit szervezetek, amelyeknek nem kellett kitölteniük a társaságiadó-bevallások jegyzett tőkére vonatkozó adatait, így a tulajdonosi körönkénti megoszlás esetükben nem határozható meg egyértelműen. Az egyéb csoportban tehát ez utóbbi csoport képviseli a darabszámot illetően a tömeget, az értékadatok viszont főként a nagyvállalkozásokhoz köthetők.

II.2.) Bevallások száma

A statisztikai célú összesítéséhez a július 31-ig beérkezett, hibátlan társaságiadó-bevallások adatait használtuk fel, ugyanúgy, mint egy évvel korábban. Ez idén 13 231 db bevallást jelentett, 1,3 százalékkal kevesebbet az egy évvel korábbtól. A bevallások közül idén is 5 db készült az IFRS szabályai szerint, a többit a magyar Számviteli törvény

előírásai alapján állították össze a vállalkozások.

(lásd: 6. grafika)

Az ágazatok kétharmadában csökkent a bevallások száma. Legnagyobb volumenben a kereskedelem, gépjárműjavítás és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén (80 illetve 76 darab). Mértékét tekintve pedig a textilipar fogyása a legtekintélyesebb, közelíti a -11 százalékot (bár ez darabszámszám 7 adózóval való fogyást takar). Ezzel ellentétben az ágazatok egyharmadában már megfigyelhető a bevallások számának enyhe emelkedése, és ez nagyobb arány a 2021. évinél. Ide tartozik a szakmai, tudományos-, műszaki tevékenység (+4,5%) és a humán-egészségügyi, szociális ellátás (+2,4%) is. Mindkét irányú mozgásban szerepet játszik az adónemek, elszámolási módok közötti váltás: a kata megszűnése miatti visszatérés a társasági adóra, illetve innen áttérés az egyszerűbb kisvállalati adóra.

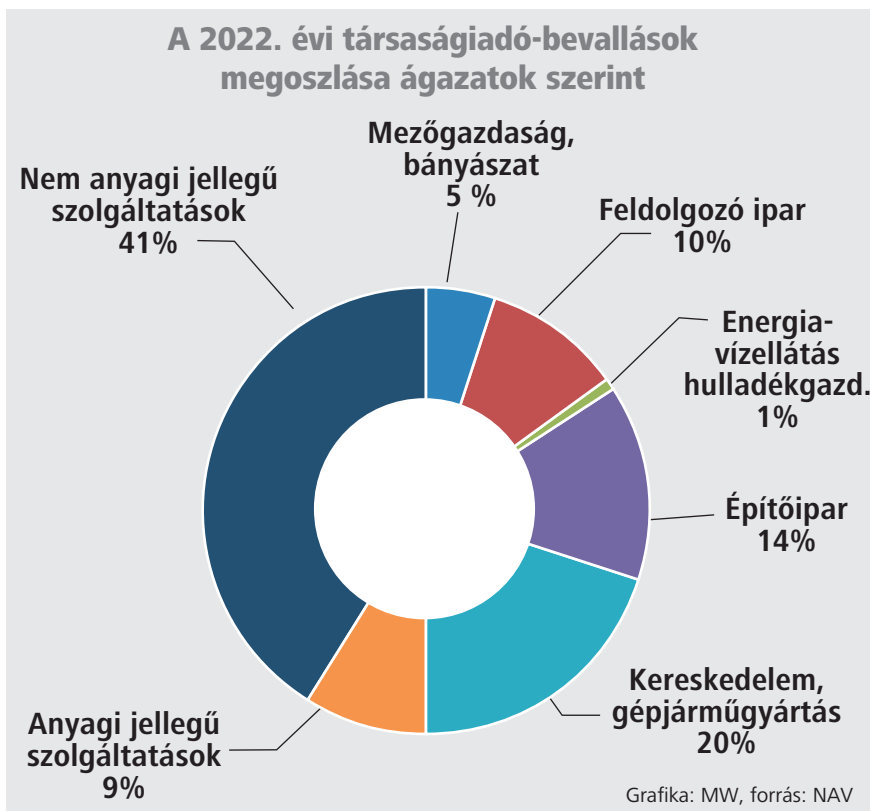
(lásd: 2. táblázat)

2. TÁBLÁZAT

A társaságiadó-bevallások száma a nemzetgazdasági ágazatok szerint

Borsod-Abaúj-Zemplén	Társaságiadó-bevallások száma				
	2021. év		2022. év		Index 2022/2021 %
	db	Megoszlás %	db	Megoszlás %	
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	662	4,9%	666	5,0%	100,6%
Bányászat	34	0,3%	32	0,2%	94,1%
Élelmiszeripar	289	2,2%	275	2,1%	95,2%
Textilipar	64	0,5%	57	0,4%	89,1%
Fa-papír-nyomdaipar	205	1,5%	206	1,6%	100,5%
Vegyipar	92	0,7%	86	0,6%	93,5%
Nemfém ásványi term.gyártás	76	0,6%	71	0,5%	93,4%
Fémfeldolgozás	335	2,5%	332	2,5%	99,1%
Gépipar	150	1,1%	143	1,1%	95,3%
Egyéb feldolgozó ipar	139	1,0%	126	1,0%	90,6%
Energia- vízellátás, hulladék-gazd.	177	1,3%	182	1,4%	102,8%
Építőipar	1 795	13,4%	1 797	13,6%	100,1%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	2 699	20,1%	2 619	19,8%	97,0%
Szállítás, raktározás	443	3,3%	428	3,2%	96,6%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	789	5,9%	713	5,4%	90,4%
Információ, kommunikáció	432	3,2%	417	3,2%	96,5%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	307	2,3%	302	2,3%	98,4%
Ingatlanügyletek	716	5,3%	698	5,3%	97,5%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1 608	12,0%	1 681	12,7%	104,5%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	560	4,2%	563	4,3%	100,5%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	759	5,7%	777	5,9%	102,4%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	1 078	8,0%	1 060	8,0%	98,3%
GAZDASÁGI ÁGAZ ÖSSZESEN	13 409	100,0%	13 231	100,0%	98,7%

7. GRAFIKA

Mindezeket összevetve a korábbi évek megoszlási arányai nem változtak. A vállalkozások főtevékenysége alapján (TEÁOR kód) a bevallások 20 százaléka a kereskedelem, gépjárműjavítás, 14 százaléka az építőipar, 10 százaléka a feldolgozóipar, 9 százaléka az anyagi jellegű szolgáltatások (szállítás, raktározás, és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás), 5 százaléka a mezőgazdaság és bányászat kategóriájába tartozott. A villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás valamint a vízellátás, szennyvízgyűjtés, hulladékgazdálkodás ágazatokat egybevonva mutatjuk ki, melyek így is csupán a bevallások egy százalékát képviselték (egyéb adataikat illetően mégis jelentősek). A többi fel nem sorolt ágazat a nem anyagi jellegű

szolgáltatásokat takarja, melyek együtt 41 százalékos részarányt képviseltek. Ez utóbbi gyűjtőkategóriába 10 nemzetgazdasági ág tartozik, melyek közül a legnagyobb gyakorisággal a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység bírt, ezt követte a humán-egészségügyi- és szociális ellátás, az ingatlanügyletek, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, az információ-kommunikáció, a pénzügyi- biztosítási tevékenység, az oktatás, a művészet-szórakoztatás és a máshová nem sorolt egyéb szolgáltatás.

(lásd: 7. grafika)

II.3.) Az értékesítés árbevétele

A vármegyei székhelyű vállalkozások 2022. évben 7561,4 milliárd forint

értékesítési árbevétel érték el, 31,3 százalékkal többet, mint 2021-ben. (A Számviteli törvény alkalmazásában az értékesítés nettó árbevétele, az IFRS-ek alkalmazásában az értékesítés árbevétele adatát összegeztük.)

Már második éve produkál a vármegye ekkora, 30 százalék körüli, ugrásszerű emelkedést. Azonban az előző évben még nem volt általános jelenség az ekkora előrelépés, hiszen akkor a vegyipar szárnyalása húzta felfelé a vármegye teljesítményét. Most viszont több ágazat is elért hasonló vagy még nagyobb bővülést.

(lásd: 3. táblázat)

A tetemes árbevétel-növekedés azonban nemcsak a vállalkozások teljesítményének emelkedéséhez köthető, hanem szorosan összefügg a jelenlegi geopolitikai helyzettel, a szomszédos országok között dúló háborúval és az ennek nyomán kialakult jelentős inflációval is. A Központi Statisztikai Hivatal által kimutatott fogyasztói árindex a 2022. januári 7,3 százalékról év végére 24,8 százalékra emelkedett, éves átlagban 14,5 százalékos mértékű volt. Ezt egyrészt az ipari termelői árak markáns növekedése táplálta, ahol árváltozás a megelőző év azonos hónapjához képest az év eleji 22,3 százalékról év végére felkúszott 34,9 százalékra. Még drasztikusabb változás következett be a mezőgazdasági termelői áraknál, ahol az árindex 30 százalékról 50 százalék körülire kúszott.

Az értékesítési irányokat tekintve mindkét relációban hasonló mértékű elmozdulás figyelhető meg, a belföldi értékesítés 34,6 százalékkal, az export értékesítés 28,2 százalékkal nőtt.

A vármegyében tapasztalható növekedési ütem alig maradt el az országos bővülés mértékétől, köszönhetően

3. TÁBLÁZAT

A társaságiadó-alanyok 2021-2022. évi értékesítési bevétele

Megnevezés	Borsod-Abaúj-Zemplén			Vármegye/Nemzetgazdaság	
	2021. év	2022. év	Index 2022/2021.	2021. év	2022. év
Bevallások száma (db)	13 409	13 231	98,7%	4,3%	4,1%
Értékesítés árbevétele (millió Ft)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4,7%	4,5%
Ebből: Export (millió Ft)	2 989 948	3 834 199	128,2%	7,0%	6,3%
Belföldi értékesítés (millió Ft)	2 768 532	3 727 182	134,6%	3,5%	3,5%
Export/Nettó árbevétel (%)	51,9%	50,7%			

annak, hogy a hazai forgalom azonos ütemben nőtt vármegyénkben és országosan is, viszont a külföldre való kivitel nálunk kicsit szerényebben mozgott felfelé. Ez számadatokkal kifejezve azt jelenti, hogy országos összesítésben az értékesítés árbevétele 37,5 százalékkal nőtt, ezen belül a hazai forgalom 34,6 százalékkal, a külföldi reláció pedig 43,0 százalékkal.

A társaságiadó-alanyok országos értékesítési forgalmának 4,5 százalékát a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű vállalkozások realizálták. Ez az arány csupán 0,2 százalékponttal marad el az utóbbi évtizedben mért legmagasabb, előző évi 4,7 százaléktól.

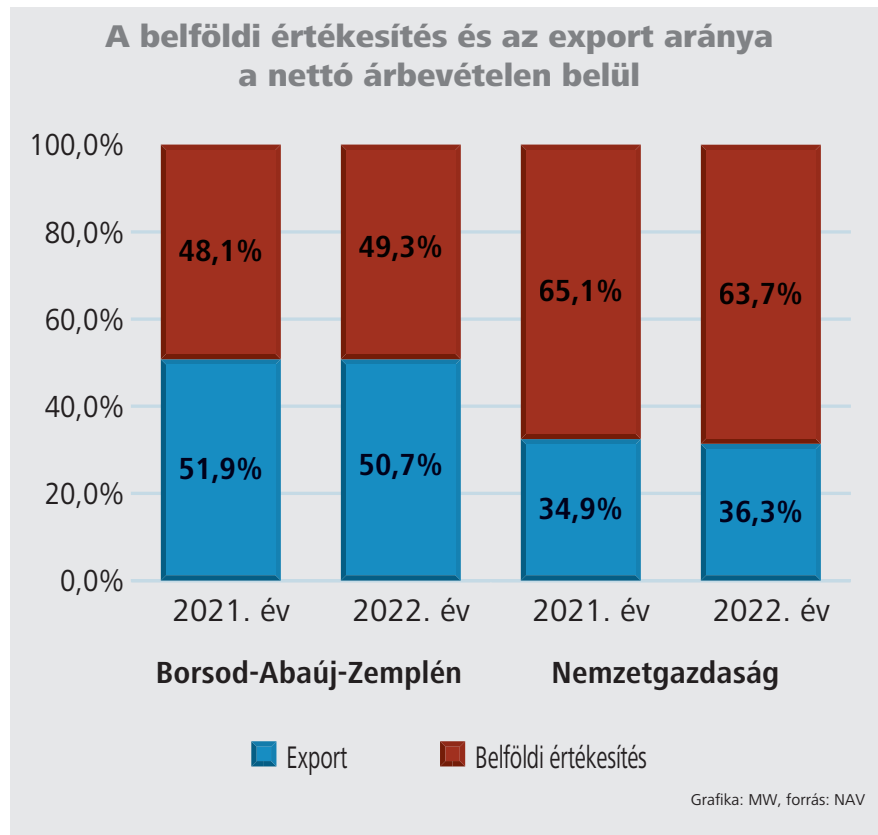
Az árbevétel közel fele-fele arányban a hazai és a külföldi értékesítésekből keletkezett. Országos összesítésben a belföldi és külföldi forgalom aránya a kétharmad - egyharmad arányhoz közeli, ezáltal az export hányad Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében jóval magasabb az országos átlagnál. Köszönhetően annak, hogy a húzóágazatainkban – ideértve a vegyipart, a gépipart és a fémfeldolgozást is – több olyan vállalkozás működik, melyek nemzetgazdasági szempontból is kiemelkedő exportteljesítményt nyújtanak.

(lásd: 8. grafika)

A folyó áron kimutatott értékesítési bevételek előző évhez mért növekményének mintegy 70 százaléka két ágazatban koncentrálódott. A gépipari vállalkozások produkálták 2022-ben a legnagyobb volumenű növekedést. A 2175 milliárd forint ágazati bevétel 656 milliárd forinttal, 43,2 százalékkal haladta meg a 2021. évit. Az ágazati részarány 26,4-ről 28,8 százalékra emelkedett. Ez azonban a képzeletbeli dobogón csak a második helyre volt elegendő. Az élen ezúttal is a vegyipar állt 2578 milliárd forint árbevétellel. Az ide tartozó vállalkozások 588 milliárd forinttal szereztek több bevételt egy év alatt, ami 29,6 százalékos növekedésnek felel meg. Az ágazatok közötti vezető pozícióját a 34,1 százalékos részaránya is kifejezi.

Évek óta őrzi harmadik helyét a kereskedelem, gépjárműjavítás. Az adózók számának fogyása ellenére az ágazat

8. GRAFIKA

értékesítési forgalmának ellenértéke 31,3 százalékkal növekedett. Az 764 milliárd forintos bevételükkel a vármegyei részesedésük 10,1 százalékos maradt.

A fémfeldolgozás ágazat árbevétele megközelítette a 432 milliárd forintot. Az ágazatok közötti súlyából picit veszített, 2022-ben a 6 százalékos részarányt alulról közelítette meg, mivel az ide sorolható cégek vármegyei átlag alatti, 22,4 százalékos növekedés érték el.

Ez a négy ágazat képviselte a vármegye teljesítményének közel nyolctizedét.

A kisebb (5 százalék alatti súllyal bíró) ágazatok közül érdemes kiemelni az energia szektort. Az ide tartozó társaságok érték el vármegyei viszonylatban a legdinamikusabb növekedést. A 2021. évi árbevételüket 70,4 százalékkal túllépve 290 milliárd forintot könyveltek el 2022-ben, melyet az orosz-ukrán háború következtében kialakult energia-árrobbanás generált. Ezáltal az ágazatok közötti súlyuk 3,0-ról 3,8 százalékra erősödött.

A KSH által kimutatott éves inflációs ráta feletti növekedés mutatható ki

még a bányászat (+28,3%), az építőipar (29,4%) és az információ, kommunikáció (+27,4%) területén is. Már csak azért is érdemes ezeket az ágazatokat kiemelni, mert az építőiparban az előző évvel azonos számú, a másik két ágazatban viszont az előző évinél kevesebb vállalkozás által produkált teljesítményről van szó.

Nem minden ágazat örülhetett bővülő piaci lehetőségeknek. Három ágazat nem érte el az egy évvel korábbi szintet, 7-10 százalék körüli visszaesés mutatható ki a mezőgazdaság, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, és a pénzügy, biztosítás területén.

(lásd: 4. táblázat)

II.4.) Export értékesítés árbevétele

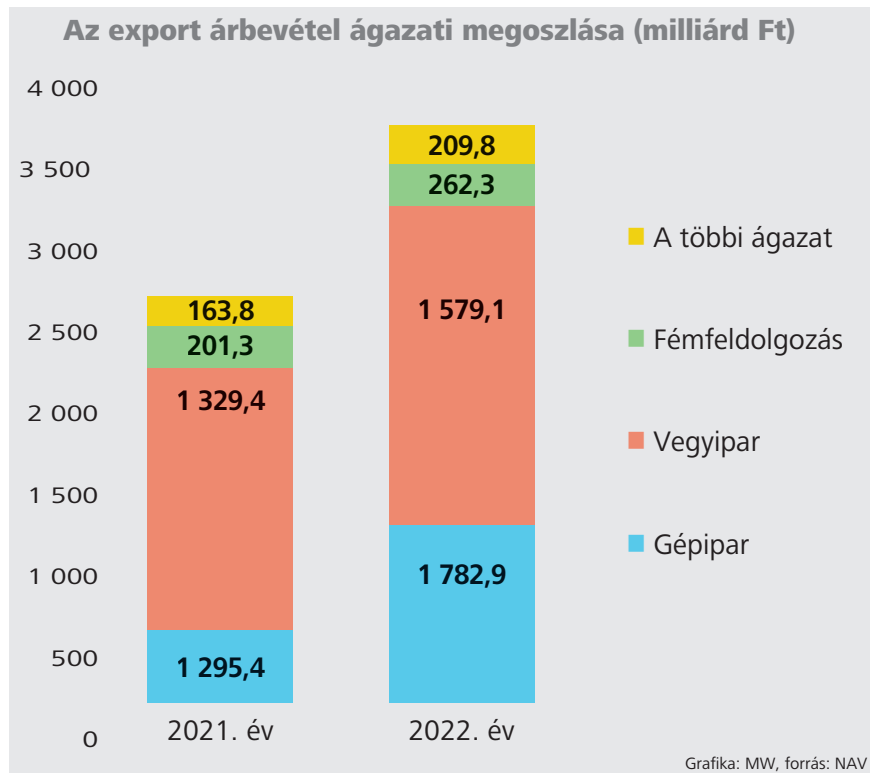
Az árbevétel alakulása szempontjából kiemelkedően fontos szerepet töltenek be a nemzetközi piacon is jelenlévő vállalkozások. Az utóbbi hat évben az értékesítési bevételnek megközelítőleg a fele exportból származott a vármegyében, aminek forintban kifejezett értéke 2022-ben elérte a 3834 milliárd forintot. Ezt a forgalmat a vállalkozások egy szűk rétege, alig több mint 700 társa-

ság bonyolította. Arányuk az elemzésben szereplő 13 ezer vállalkozáshoz viszonyítva mindössze 5 százalék. Ráadásul az ágazati koncentráció magas foka is jellemző ezen a területen. Három ágazatban összpontosul az összes vármegyei kivitel 94,5 százaléka. A gépipar 2022-ben visszaszerezte vezető pozícióját, amihez az segítette hozzá, hogy az országhatáron kívüli értékesítését intenzíven tudta növelni (+37,6%), és ezáltal 1783 milliárd forint export bevételt ért el. A másik nagy exportőr, a vegyipar, szerényebb növekményt felmutatva (+18,8%), 1579 milliárd forinttal zárta az évet. A fémfeldolgozás megtartotta harmadik helyét a 262 milliárd forint export árbevétellel, melyet 30,3 százalékos növekedéssel ért el.

(lásd: 9. grafika)

Az imént kiemelt ágazatokban az éves árbevétel nagy hányada származik a külföldi piacra történt értékesítésekből. Az export aránya a gépiparban extra magas, 82,0 százalék, a vegyiparban 61,3 százalék, a fémfeldolgozásban 60,7 százalék.

9. GRAFIKA

A korábbi évekhez hasonlóan a kisebb ágazatok közül a textiliparban magas még az exporthányad, az összes árbe-

vétel közel nyolctizede származott a nemzetközi piacokról (15 milliárd forint).

4. TÁBLÁZAT

Az értékesítési bevételek ágazatonkénti alakulása 2021-2022. évben

Borsod-Abaúj-Zemplén	Értékesítés árbevétele			Export árbevétel			Exporthányad	
	2021. év	2022. év	Index	2021.év	2022. év	Index	2021.év	2022.év
	Millió Ft	Millió Ft		Millió Ft	Millió Ft		%	%
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	113 920	101 917	89,5%	30 474	5 327	17,5%	26,8%	5,2%
Bányászat	18 852	24 181	128,3%	3 511	7 540	214,8%	18,6%	31,2%
Élelmiszeripar	161 452	198 966	123,2%	28 869	28 387	98,3%	17,9%	14,3%
Textilipar	16 037	19 303	120,4%	12 178	15 119	124,1%	75,9%	78,3%
Fa-papír-nyomdaipar	17 522	20 147	115,0%	2 634	2 755	104,6%	15,0%	13,7%
Vegyipar	1 989 506	2 577 535	129,6%	1 329 372	1 579 124	118,8%	66,8%	61,3%
Nemfém ásványi term.gyártás	13 926	15 696	112,7%	1 530	2 048	133,8%	11,0%	13,0%
Fémfeldolgozás	352 956	431 845	122,4%	201 303	262 320	130,3%	57,0%	60,7%
Gépipar	1 518 562	2 174 638	143,2%	1 295 425	1 782 907	137,6%	85,3%	82,0%
Egyéb feldolgozó ipar	11 345	13 813	121,8%	729	1 165	159,9%	6,4%	8,4%
Energia- villásítás, hulladékqazd.	170 386	290 329	170,4%	930	3 401	365,6%	0,5%	1,2%
Építőipar	253 560	328 037	129,4%	6 331	6 628	104,7%	2,5%	2,0%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	582 073	764 439	131,3%	30 106	87 811	291,7%	5,2%	11,5%
Szállítás, raktározás	139 726	171 940	123,1%	21 321	31 055	145,7%	15,3%	18,1%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	44 955	41 069	91,4%	10 898	1 340	12,3%	24,2%	3,3%
Információ, kommunikáció	23 744	30 258	127,4%	3 433	4 449	129,6%	14,5%	14,7%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	30 679	28 583	93,2%	7	46	683,6%	0,0%	0,2%
Ingatlanügyletek	36 914	43 902	118,9%	746	400	53,7%	2,0%	0,9%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	49 955	51 403	102,9%	4 241	4 322	101,9%	8,5%	8,4%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	166 535	179 895	108,0%	5 753	7 552	131,3%	3,5%	4,2%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	23 108	23 858	103,2%	15	37	239,0%	0,1%	0,2%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	22 768	29 626	130,1%	142	466	328,3%	0,6%	1,6%
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZESEN	5 758 480	7 561 381	131,3%	2 989 948	3 834 199	128,2%	51,9%	50,7%

5. TÁBLÁZAT

A foglalkoztatás és annak költségei 2021-2022. évben

Megnevezés	Borsod-Abaúj-Zemplén			Vármegye/Nemzetgazdaság	
	2021. év	2022. év	Index 2022/2021.	2021. év	2022. év
Összes átlagos állományi létszám (fő)	93 948	95 667	101,8%	4,3%	4,3%
Személyi jellegű ráfordítások összesen (millió Ft)	513 098	592 312	115,4%	3,8%	3,7%
Ebből: Bérköltség (millió Ft)	396 965	466 759	117,6%	3,7%	3,7%
Személyi jellegű egyéb költség (millió Ft)	43 619	52 194	119,7%	4,0%	3,8%
Bérráulékok (millió Ft)	72 513	73 360	101,2%	3,7%	3,7%
Átlagbér (ezer Ft/fő)	4 225	4 879	115,5%	86,7%	86,0%
Átlagos személyi jellegű ráfordítás (ezer Ft/fő)	5 462	6 191	113,4%	87,2%	86,3%

II.5.) A foglalkoztatás és annak költségei

A társaságiadó-bevallásokban 95 667 fő átlagos állományi létszám foglalkoztatásáról adtak számot az adózók 2022-ben. Ez az előző évhez viszonyítva 1,8 százalékos növekedésnek felel meg. A változás iránya alapján ez már önmagában is pozitív, és még inkább annak tekinthető, ha figyelembe vesszük, hogy az adat az előző évinél 1,3 százalékkal kevesebb bevallásból származik.

(lásd: 5. táblázat)

A személyi jellegű kiadásokra 592,3 milliárd forintot fordítottak a munkáltatók, 15,4 százalékkal többet, mint 2021-ben. Ezek legnagyobb részét –

közel nyolctizedét – a bér- és bérjellegű kifizetések alkották. A 466,7 milliárd forintos kiadási tételbe beletartozott a havi rendszeres munkadíjon, illetve béren kívül például a munkavállalók részére kifizetett prémium, jutalom, 13. havi juttatás is. A személyi jellegű egyéb kifizetésekre 52,2 milliárd forintot számoltak el a munkaadók, többek között a Széchenyi Pihenőkártyára teljesített kifizetésekre, a reprezentációra, üzleti ajándékokra, a hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés vagy más szolgáltatás révén juttatott jövedelemre. A bérráulékok címén pedig 73,4 milliárd forint kiadásuk keletkezett vállalkozásoknak.

A három összetevő közül a bérköltség (+17,6%) és a személyi jellegű egyéb

kifizetések (+19,7%) növekedtek, míg ezekhez képest a járulékok kismértékű elmozdulása (+1,2%) inkább stagnálásnak tekinthető. Mindez annak az eredménye, hogy a kormány és a munkaadók közötti hosszú távú bér-megállapodás részeként 2022-ben a minimálbér, illetve a szakképzettséget igénylő munkakörök garantált legkisebb havi bére 19 százalékkal emelkedett. A munkáltatókat terhelő szociális hozzájárulási adó mértéke viszont 15,5-ről 13,0 százaléka csökkent, és a korábban plusz terhet jelentő szakképzési hozzájárulás megszűnt, a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó adócsökkentő tételeket pedig a szociális hozzájárulási adóból lehet kedvezményként érvényesíteni.

Az átlagos állományi létszám és a bérköltség hányadosa alapján számított éves bruttó átlagbér 15,5 százalékkal 4,9 millió forint/főre nőtt. Országos összesítésben a bruttó átlagbér még ennél is kissé intenzívebben (+16,5%) emelkedett ebből következően a kettő nem közeledett egymáshoz. Vagyis a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű vállalkozásoknál munkában állók az országos átlagnál kevesebbet kerestek, a

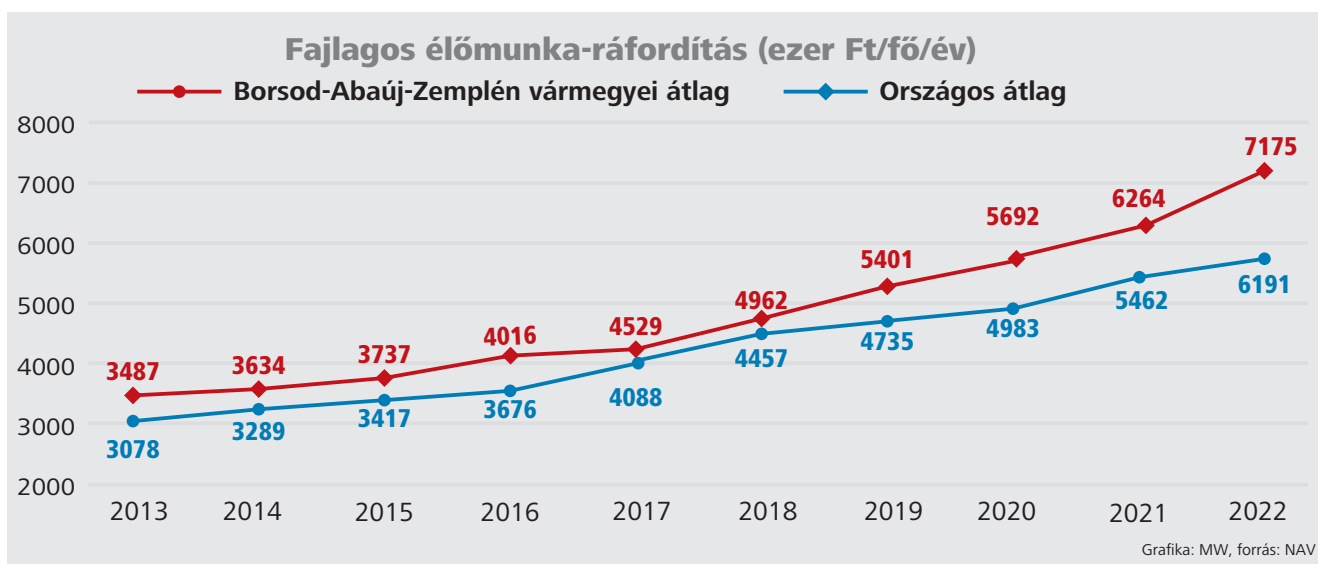
lemaradás továbbra is 15 százalék közeli.

Amennyiben a munkáltatók oldaláról nézzük a helyzetet, vagyis, hogy mekkora kiadást jelent a munkaerő foglalkoztatása, akkor a teljes személyi jellegű ráfordítást viszonyítjuk az átlagos állományi létszámhoz. Az így kapott fajlagos élőmunka ráfordítás mutatója 2022-ben a 6,2 millió forintot közelítette éves átlagban. A mutató értéke Borsod-Abaúj-Zemplénben 13,4 száza-

lékkal lépett felfelé, míg országosan ugyanilyen irányban 14,6 százalékkal változott, és a 7,2 millió forintot közelítette. Tehát a vármegyei növekedés üteme – hacsak kevéssel is, de – országos átlag alatti, és ez azt jelenti, hogy az itt működő (pontosabban székhellyel itt rendelkező) társaságok kisebb élőmunka ráfordítással tudják működtetni a vállalkozásukat, mint az ország más régióiban.

(lásd: 10. grafika)

10. GRAFIKA

6. TÁBLÁZAT

A foglalkoztatott létszám és a kapcsolódó költségek ágazati szerkezete 2021–2022. évben

Borsod-Abaúj-Zemplén	Átlagos állományi létszám			Személyi jellegű ráfordítások			Előzőből: bérköltség		
	2021. év	2022. év	Index %	2021. év	2022. év	Index %	2021. év	2022. év	Index %
	fő	fő		Millió Ft	Millió Ft		Millió Ft	Millió Ft	
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	3 224	3 090	95,8%	15 278	16 444	107,6%	12 051	13 337	110,7%
Bányászat	369	366	99,2%	2 819	3 016	107,0%	2 234	2 441	109,3%
Élelmiszeripar	3 086	3 049	98,8%	17 756	17 409	98,0%	14 499	13 962	96,3%
Textilipar	708	662	93,5%	4 182	2 969	71,0%	3 595	2 439	67,9%
Fa-papír-nyomdaipar	1 091	1 039	95,2%	4 258	4 749	111,5%	3 386	3 835	113,3%
Vegyipar	7 295	7 428	101,8%	71 264	75 919	106,5%	55 160	57 853	104,9%
Nemfém ásványi term.gyártás	646	629	97,4%	2 670	2 984	111,8%	2 128	2 466	115,9%
Fémfeldolgozás	8 939	8 862	99,1%	53 316	59 593	111,8%	41 573	47 263	113,7%
Gépipar	16 136	16 283	100,9%	106 047	127 458	120,2%	82 969	102 628	123,7%
Egyéb feldolgozó ipar	638	687	107,7%	2 856	4 048	141,7%	2 132	3 261	153,0%
Energia- villásítás, hulladékgazd.	3 949	4 075	103,2%	26 897	31 067	115,5%	20 890	24 920	119,3%
Építőipar	8 285	8 621	104,1%	34 604	41 258	119,2%	26 024	31 957	122,8%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	10 807	10 975	101,6%	39 892	46 779	117,3%	30 997	36 808	118,7%
Szállítás, raktározás	4 637	4 567	98,5%	27 556	31 365	113,8%	17 117	20 361	119,0%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2 928	2 964	101,2%	9 297	11 674	125,6%	6 789	9 004	132,6%
Információ, kommunikáció	1 206	1 216	100,8%	6 866	8 552	124,5%	5 435	6 839	125,8%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	3 026	2 268	75,0%	13 086	11 851	90,6%	10 192	9 459	92,8%
Ingatlanügyletek	1 081	1 161	107,4%	4 089	5 303	129,7%	3 279	4 314	131,5%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2 824	3 096	109,6%	12 134	14 616	120,5%	9 417	11 699	124,2%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	7 948	9 649	121,4%	30 783	44 024	143,0%	25 371	36 365	143,3%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	2 121	1 956	92,2%	13 056	15 176	116,2%	10 148	12 018	118,4%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	3 004	3 024	100,7%	14 391	16 059	111,6%	11 580	13 530	116,8%
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZESEN	93 948	95 667	101,8%	513 098	592 312	115,4%	396 965	466 759	117,6%

Az ágazati mélységű adatok értelmezését kissé nehezíti a csoportos adóalanyiság. A csoportba való belépések és a csoportból való kilépések miatt egyes ágazatokban csökkenést, míg másokban növekedést mutat az alkalmazásban állók átlagos állományi létszám adata. A pozitív vagy negatív irányú létszámváltozás esetenként csak technikai módosulást jelent, és nem feltétlenül az alkalmazottak számának tényleges megváltozását.

(lásd: 6. táblázat)

A legdrasztikusabb fogyást (-25%) mutató pénzügy, biztosítás ágazat esetében a két év közötti változást az okozta, hogy az ide tartozó egyik csoportból 2022. év elején kivált egy tag, és idén már önállóan nyújtotta be a bevallását. Így az ágazati besorolás már nem a csoportképviselő, hanem az önálló csoporttag főtevékenysége alapján történt, ami ebben a konkrét esetben az adminisztratív és szolgáltatást támogató ágazatot jelentette. Látható, hogy ez utóbbi ágazatban meg is történt a növekedés, ráadásul nemcsak

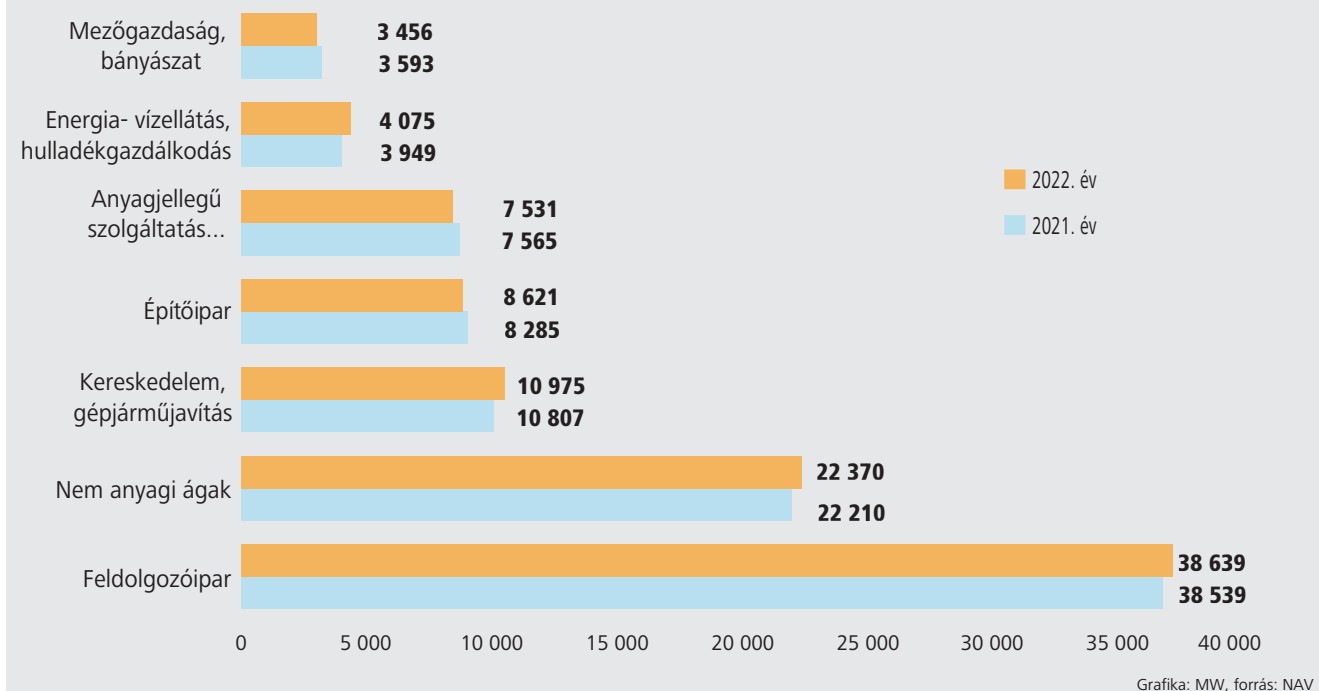
a technikai mozgás következtében, hanem emellett itt valódi létszámbővülés is bekövetkezett, az ágazatba tartozó legnagyobb vállalkozás tovább bővítette humánerő-kapacitását.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a feldolgozóipar foglalkoztatta a legtöbb munkavállalót (38 639 főt), az alkalmazásban állók 40 százalékát. A vármegye gazdaságának gerincét alkotó gépipar, vegy-

11. GRAFIKA

Az átlagos állományi létszám alakulása a főbb szektorokban (fő)

ipar, fémfeldolgozás biztosította ezen belül is a legtöbb munkalehetőséget. A nem anyagi ágak megnevezéssel a szolgáltató szektort foglaltuk össze az információ, kommunikációtól az egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatásokig bezárólag. A tevékenységek széles skálája a munkaerőtömeg közel egy negyedének, 22 370 főnek biztosított megélhetést. A legnagyobb felszívó erővel az adminisztratív-, és szolgál-

tatást támogató ágazat bírt, ebben az ágazatban 2022-ben már 9600-an dolgoztak.

(lásd: 11. grafika)

Nagyszámú munkaerőt alkalmaz még a kereskedelem, gépjárműjavítás (10 975 fő), az építőipar (8621 fő), és az energia-, vízellátás, hulladékgazdálkodás (4075 fő). Sőt nemcsak megtartották a munkahelyeket, hanem

kisebb mértékben még növelték is azt. Az építőipari konjunktúra 2022-ben is folytatódott. A különböző beruházások, útépitések, és a lakosság számára meghirdetett lakás-felújítási támogatás intenzív keresletet biztosított az ágazat számára, és ez a munkaerő-felszívó képességre is pozitívan hatott. Az anyagjellegű szolgáltatásokkal (szállítási, vendéglátási) foglalkozó vállalkozások alkalmazták a munkaerő 8 százalékát

(7531 fő). A 2021-ben még meglehetősen nagy létszámvesztést megelőző vendéglátásban 2022-ben megállt a csökkenés, a létszám változatlan szinten maradt. A két termelői szektor – a mezőgazdaság és a bányászat – jelenti a legkisebb munkaerő-felvevő piacot. A kisebbik-

ben, a bányászatban kevesebb, mint 400 fő dolgozott, változatlanul, mint 2021-ben. A mezőgazdaság munkahely megtartó ereje viszont gyengült, 130 fővel kevesebb személynek biztosított megélhetést, az itteni munkahelyek száma ezáltal 3100 alá esett.

A vállalkozások személyi jellegű ráfordítása és az átlagos állományi létszám alapján képzett fajlagos élőmunka ráfordítás mutatója alapján magasan a vegyipar költi a legtöbbet a foglalkoztatottak juttatásaira, azoknak adóval és járulékkal együtt számított értéke elérte a 10,2 millió Ft-ot. A 6 millió forint/fő feletti tartományba tartozott a bányászat, a gépipar, az energiatermelés, és a humán-egészségügyi ellátás, ugyanúgy, mint egy évvel korábban, valamint 2022-ben átlépett ebbe a kategóriába a fémfeldolgozás is.

A többi ágazatban a növekvő bérek és egyéb juttatások hatására az átlagos személyi jellegű ráfordítás a 4-6 millió Ft közötti tartományba esett. Kivételként egyetlen ágazatban maradt a mutató értéke 4 millió forint alatt, és ez a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás. A legmagasabb és legalacsonyabb ágazati fajlagos élőmunka költsége között 2,6-szeres a különbség. A két véglet valamivel közelebb került egymáshoz, hiszen 2021-ben még háromszorosa volt az eltérés. Hasonló arányok jellemzik az ágazati bruttó átlagbéreket is. Az élen álló vegyiparban 7,8 millió forintot kerestek éves átlagban a munkavállalók, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban viszont csupán 3,0 millió forint az éves bruttó átlagbér.

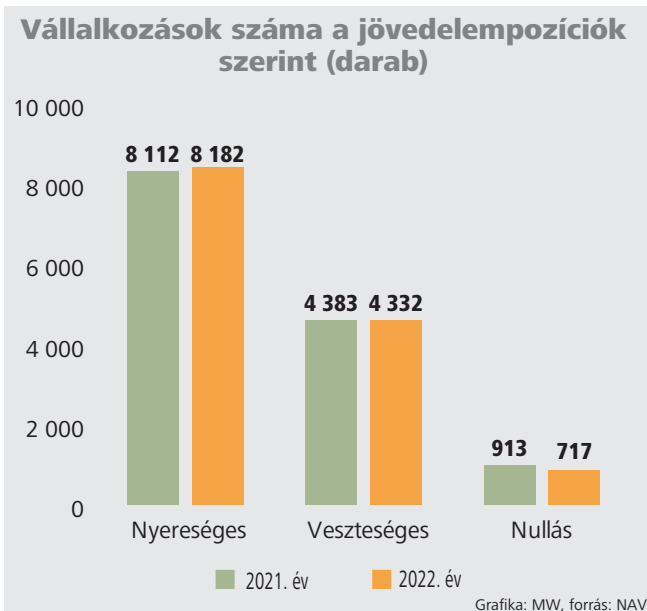
(lásd: 7. táblázat)

7. TÁBLÁZAT

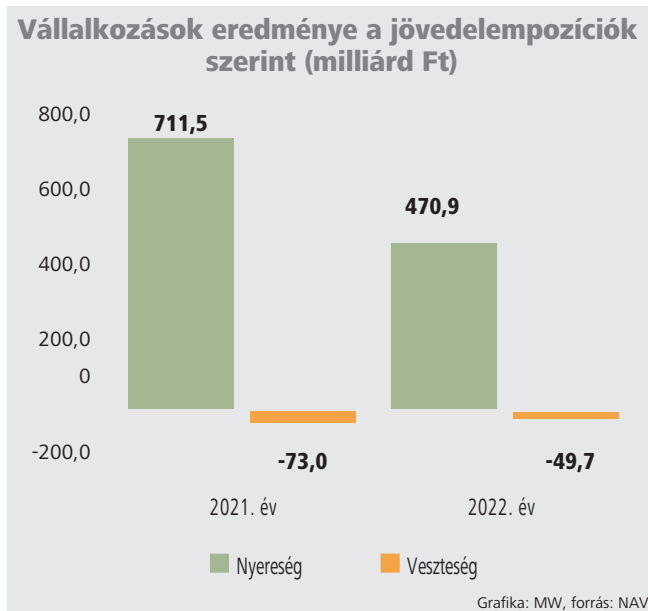
Az éves bruttó átlagbér és az átlagos élőmunka ráfordítás ágazati részletezésben

Borsod-Abaúj-Zemplén	Éves bruttó átlagbér			Átlagos élőmunka ráfordítás		
	2021. év	2022. év	Index	2021. év	2022. év	Index
	ezer Ft/fő	ezer Ft/fő	2022/2021. %	ezer Ft/fő	ezer Ft/fő	2022/2021. %
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	3 738	4 316	115,5%	4 739	5 322	112,3%
Bányászat	6 055	6 670	110,2%	7 639	8 242	107,9%
Élelmiszeripar	4 698	4 579	97,5%	5 754	5 710	99,2%
Textilipar	5 077	3 685	72,6%	5 907	4 484	75,9%
Fapapír-nyomdaipar	3 104	3 691	118,9%	3 903	4 571	117,1%
Vegyipar	7 561	7 789	103,0%	9 769	10 221	104,6%
Nemfém ásványi term.gyártás	3 293	3 921	119,0%	4 132	4 743	114,8%
Fémfeldolgozás	4 651	5 333	114,7%	5 964	6 725	112,7%
Gépipar	5 142	6 303	122,6%	6 572	7 828	119,1%
Egyéb feldolgozó ipar	3 342	4 747	142,0%	4 477	5 892	131,6%
Energia- vízellátás, hulladékgazd.	5 290	6 115	115,6%	6 811	7 624	111,9%
Építőipar	3 141	3 707	118,0%	4 177	4 786	114,6%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	2 868	3 354	116,9%	3 691	4 262	115,5%
Szállítás, raktározás	3 691	4 458	120,8%	5 943	6 868	115,6%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2 319	3 038	131,0%	3 175	3 939	124,0%
Információ, kommunikáció	4 506	5 624	124,8%	5 693	7 033	123,5%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	3 368	4 171	123,8%	4 325	5 225	120,8%
Ingatlanügyletek	3 033	3 715	122,5%	3 783	4 568	120,7%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	3 334	3 779	113,3%	4 297	4 721	109,9%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	3 192	3 769	118,1%	3 873	4 563	117,8%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	4 785	6 144	128,4%	6 156	7 759	126,0%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	3 855	4 474	116,1%	4 790	5 311	110,9%
GAZDASÁGI ÁGAZ ÖSSZESEN	4 225	4 879	115,5%	5 462	6 191	113,4%

12a. GRAFIKA

12b. GRAFIKA

II.6.) Eredmények

A vállalkozások eredményét az adózás előtti eredmény alapján vizsgáltuk meg. Ez a társaságiadó-alanyok döntő hányadát érintően, a magyar Számviteli törvény előírásainak megfelelően, az üzleti és pénzügyi tevékenység eredményének egyenlegét jelenti. Annál a néhány társaságnál, amelyek az IFRS-ek szerint vezetik üzleti könyveiket, ott a korrigált adózás előtti eredmény értékét vettük figyelembe. Náluk az eredmény-levezetést követő korrekció legjelentősebb tétele a helyi iparüzési adó és innovációs járulék összege volt. Adózás előtti nyereséget a vállalkozások 61,8 százaléka 8182 vállalkozás mutatott ki, részarányuk 1,3 százalékponttal emelkedett. Az üzleti évet veszteséggel zárók aránya ugyanúgy 32,7 százalék, mint előző évben. Szűkölt viszont a nulla eredményt kimutatók aránya 6,8-ról 5,4 százalékra.

(lásd: 12a és 12b. grafika)

A jövedelempozíciókban az eredményt kimutatók számát illetően nincs nagy változás, az eredmény nagyságrendjét illetően azonban jelentős elmozdulás következett be. A 2021. évi kiugróan jó eredmény után 2022-ben visszafogottabbak a számadatok, úgy is mondhatjuk, hogy visszatértek a korábbi évek szintjére. A kimutatott nyereség 470,9 milliárd forint, a veszteség pedig 49,7 milliárd forint lett. Mindkét eredmény-

kategória értéke egyharmadával kisebb lett, így azok 421,1 milliárd forintos egyenlege is jóval szerényebb az egy évvel korábbinál. Ahogy a 2021-es eredmények kiugrása is a vegyiparnál volt kimutatható, úgy a mostani visszaesés is ehhez az ágazathoz köthető.

(lásd: 8. táblázat)

Amennyiben a vármegye eredményét a vegyipar nélkül vizsgáljuk meg, akkor nem visszaesésről, hanem 14 százalékos eredményjavulásról számolhatunk be azáltal, hogy a többi ágazatban a nyereségtömeg 18 százalékkal (és ez volt a fajsúlyosabb), a veszteségtömeg pedig 41 százalékkal nőtt. A vállalkozások többsége tehát érvényesíteni tudta a 2022. év közben meglódult infláció okozta költségnövekedést az értékesítési árakban, ezáltal nagyobb haszonra tett szert. Persze ez nem minden vállalkozásra egyformán volt igaz, hiszen nemcsak a nyereségek értéke, hanem a veszteségeiké is nőtt.

Az üzleti érdekérvényesítésben élen járt az építőipar, a kereskedelem, gépjárműjavítás és az ingatlanügyletek ágazat, ahol volumenében legnagyobb nőtték az eredmények. Az három ágazatban 39 milliárd forinttal több, összesen 112,9 milliárd forint adózás előtti eredmény keletkezett.

Visszafogottabb sikereket ért el, azaz az ágazat összevont adózás előtti eredménye csökkent az adminisztratív és

szolgáltatást támogató és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatokban. Az itt kimutatott 28,5 milliárd forint eredménytömeg 10,6 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbitól.

Egyes ágazatokban pedig relatíve magas (50 százalék körüli vagy még nagyobb) volt a veszteségtömeg aránya a nyereséghez képest, de összességében az ágazati eredmény még a pozitív tartományba esett (pl.: élelmiszeripar, fa-, papír-, nyomdaipar és a pénzügyi, biztosítási tevékenység). Ezekben a területeken a kimutatott veszteség jóval nagyobb ütemben nőtt, mint a nyereség.

Egy területen viszont, a textiliparban, az ágazati összevont eredmény összességében is negatív maradt, 2021-ben és 2022-ben is mínusszal zárt. Javuló tendencia azonban érzékelhető, hiszen a veszteségtömeg megfeleződött.

II.7. Vagyoni helyzet, jövedelmezőség

A beruházásoknak, fejlesztéseknek köszönhetően a vállalkozások összes eszköz értéke az utóbbi évtizedben számottevően gyarapodott. Az évenkénti növekedés mértéke az utóbbi három évben rendre jóval 10 százalék feletti volt. A 2021. évi 23,5 százalékos bővülés volt a legnagyobb léptékű, és ezt „fejelték meg” a 2022-es évben további 15,5 százalékkal. Ezáltal a vál-

8. TÁBLÁZAT

Az adózás előtti eredmény ágazati szerkezete

Borsod-Abaúj-Zemplén összesen	Adózás előtti eredmény			Adózás előtti nyereség			Adózás előtti veszteség		
	2021. év	2022. év	Változás	2021. év	2022. év	Változás	2021. év	2022. év	Változás
	összeg Millió Ft	összeg Millió Ft	2022-2021. Millió Ft	összeg Millió Ft	összeg Millió Ft	2022-2021. Millió Ft	összeg Millió Ft	összeg Millió Ft	2022-2021. Millió Ft
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	16 051	17 917	1 867	17 242	19 506	2 264	-1 192	-1 588	-397
Bányászat	4 622	6 089	1 468	4 861	6 298	1 437	-240	-209	30
Élelmiszeripar	5 787	5 069	-718	9 620	12 258	2 637	-3 833	-7 189	-3 356
Textilipar	-1 070	-510	560	382	242	-140	-1 452	-752	700
Fa-papír-nyomdaipar	515	127	-388	1 394	1 385	-9	-880	-1 258	-379
Vegyipar	412 190	161 924	-250 266	450 250	162 312	-287 938	-38 060	-388	37 672
Nemfém ásványi term.gyártás	1 354	1 670	316	1 749	2 628	879	-395	-958	-563
Fémfeldolgozás	27 013	23 608	-3 406	35 040	33 240	-1 801	-8 027	-9 632	-1 605
Gépipar	16 591	20 175	3 584	21 202	27 587	6 385	-4 611	-7 412	-2 801
Egyéb feldolgozó ipar	1 393	2 054	661	1 589	2 402	813	-196	-348	-152
Energia- villamosítás, hulladékgazd.	12 116	10 695	-1 421	13 502	13 301	-201	-1 386	-2 607	-1 220
Építőipar	32 396	49 744	17 347	34 511	51 887	17 376	-2 115	-2 144	-29
Kereskedelem, gépjárműjavítás	30 932	41 498	10 565	33 467	44 194	10 727	-2 534	-2 696	-162
Szállítás, raktározás	8 778	12 436	3 658	9 319	12 835	3 515	-541	-398	143
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	4 990	2 473	-2 517	5 875	4 253	-1 622	-886	-1 780	-895
Információ, kommunikáció	2 934	4 372	1 439	3 725	4 835	1 111	-791	-463	328
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	4 496	2 969	-1 526	5 404	5 687	282	-909	-2 717	-1 809
Ingatlanügyletek	10 571	21 710	11 139	12 312	23 700	11 387	-1 741	-1 990	-249
Szakmai, tudományos, műszaki tev.	13 167	10 213	-2 954	14 598	11 657	-2 942	-1 432	-1 444	-12
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	26 014	18 296	-7 717	26 443	20 318	-6 125	-430	-2 022	-1 592
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	4 580	4 012	-567	4 945	4 482	-463	-365	-470	-104
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	3 089	4 612	1 523	4 092	5 855	1 763	-1 003	-1 243	-240
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZ.	638 506	421 153	-217 353	711 526	470 861	-240 665	-73 019	-49 708	23 311
Gazdasági ágak összesen a vegyipar nélkül	226 317	259 229	32 913	261 276	308 549	47 273	-34 959	-49 320	-14 361

lalkozások összesített vagyoni értéke (mérlegfőösszeg) elérte a 7191,5 milliárd forintot.

(lásd: 9. táblázat)

A vagyonelemek négy tizedét a tárgyi eszközök (ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések), egy tizedét a befektetett pénzügyi eszközök alkották. Magas arányt, közel két tizedet képviseltek a követelések is (mint például az olyan szerződésekből eredő igények, amelyeket a vállalkozás már teljesített

és a másik fél elismert, de pénzügyileg még nem egyenlített ki, vagy a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, a tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékesítéséhez, előlegfizetéshez kapcsolódó követelések). A készletek értéke jócskán megemelkedett, így a vagyonelemekben belüli aránya is nőtt, 10-ről 15 százalékra.

Gazdálkodásuk finanszírozásához felhasznált saját források aránya 52 százalékos szinten stabilizálódott. A saját tőke 3717,4 milliárd forintot összesített

értéke 12,6 százalékkal haladta meg a 2021. évi állományt, főként az eredménytartalék számottevő bővülésének köszönhetően. A saját tőke mintegy 10 százalékát a vállalkozások alapításakor beinvestált jegyzett tőke, 80 százalékát a különböző tartalékok biztosították. A fennmaradó 10 százalékára a tárgyévi adózott eredmény nyújtott fedezetet. Az idegen források értéke is növekedett 18,5 százalékkal. A 3420,3 milliárd forintos vagyonelem legnagyobb részét, mintegy hattizedét az egy éven

9. TÁBLÁZAT

A vállalkozások vagyoni helyzete és jövedelmezősége 2021-2022. évben

Megnevezés	Borsod-Abaúj-Zemplén			Vármegye/Nemzetgazdaság	
	2021. év	2022. év	Index 2022/2021.	2021. év	2022. év
Adózott eredmény (millió Ft)	600 509	386 324	64,3%	7,8%	3,8%
Saját tőke (millió Ft)	3 301 272	3 717 377	112,6%	4,3%	4,0%
Összes eszköz (millió Ft)	6 226 439	7 191 526	115,5%	2,8%	2,6%
Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4,7%	4,5%
Saját tőke arányos jövedelmezőség (%)	18,2%	10,4%			
Eszközarányos jövedelmezőség (%)	9,6%	5,4%			
Tőkeerősség (%)	53,0%	51,7%			
Árbevétel arányos jövedelmezőség (%)	10,4%	5,1%			

10. TÁBLÁZAT

A vállalkozások vagyonának kiemelt elemei ágazati bontásban

Borsod-Abaúj-Zemplén	Saját tőke			Külföldi tőke			Mérlegfőösszeg		
	2021. év	2022. év	Index	2021. év	2022. év	Index	2021. év	2022. év	Index
	összeg Millió Ft	összeg Millió Ft		összeg Millió Ft	összeg Millió Ft		összeg Millió Ft	összeg Millió Ft	
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	139 828	153 055	109,5%	2 898	2 896	99,9%	212 224	221 285	104,3%
Bányászat	13 432	16 407	122,1%	12	12	100,0%	21 999	25 928	117,9%
Élelmiszeripar	66 761	72 781	109,0%	6 010	6 023	100,2%	146 913	171 568	116,8%
Textilipar	4 579	3 102	67,8%	440	451	102,4%	14 472	16 189	111,9%
Fa-papír-nyomdaipar	16 102	13 710	85,1%	122	122	100,0%	29 303	26 580	90,7%
Vegyipar	1 757 487	1 955 683	111,3%	42 165	45 818	108,7%	2 656 895	2 903 854	109,3%
Nemfém ásványi term.gyártás	107 305	110 410	102,9%	25	971	3885,3%	120 787	126 460	104,7%
Fémfeldolgozás	218 546	267 410	122,4%	22 690	23 941	105,5%	416 841	462 991	111,1%
Gépipar	211 508	251 994	119,1%	16 657	15 961	95,8%	835 830	1 121 274	134,2%
Egyéb feldolgozó ipar	7 777	8 431	108,4%	112	112	100,3%	12 239	13 548	110,7%
Energia- villásítás, hulladékgazd.	151 082	163 205	108,0%	568	606	106,6%	355 457	483 013	135,9%
Építőipar	121 169	153 873	127,0%	67	38	55,9%	225 468	292 697	129,8%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	137 531	163 879	119,2%	1 593	1 686	105,9%	282 594	336 402	119,0%
Szállítás, raktározás	32 132	41 032	127,7%	681	726	106,6%	116 309	138 828	119,4%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	27 117	23 741	87,6%	155	231	149,1%	75 215	69 458	92,3%
Információ, kommunikáció	21 793	27 275	125,2%	23	45	197,6%	34 766	40 624	116,8%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	45 721	43 485	95,1%	50	7	13,5%	150 315	166 340	110,7%
Ingatlanügyletek	88 140	113 315	128,6%	1 083	910	84,0%	185 865	236 617	127,3%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	46 677	43 750	93,7%	29	108	368,3%	83 961	77 988	92,9%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	54 201	57 971	107,0%	21	621	2955,0%	146 235	161 295	110,3%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	17 574	17 375	98,9%	3	0	0,7%	26 618	27 102	101,8%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	14 809	15 492	104,6%	44	50	113,7%	76 132	71 486	93,9%
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZ.	3 301 272	3 717 377	112,6%	95 448	101 333	106,2%	6 226 439	7 191 526	115,5%

belüli, úgynevezett rövid lejáratú kötelezettségek alkották (mint például az áruszállításból, szolgáltatásból származó, vagy a tulajdonosokkal szembeni kötelezettségek).

(lásd: 10. táblázat)

Azokban az ágazatokban, ahol az adózás előtti eredmény erőteljesen javult, ott a saját tőke is vármegyei átlagot meghaladó növekedést ért el. Ez biztosította a forrását a bányászat, a fémfeldolgozás, az építőipar, a szállítás-raktározás, az információ-kommunikáció és az ingatlanügyletek 20 százalék feletti saját tőke bővülésének. Az ágazati eredmény romlása miatt viszont visszaesett a saját tőke állománya a textiliparban, a fa-, papír-, nyomdaiparban és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban.

A saját tőke egyik legkevésbé változó eleme a jegyzett tőke – leegyszerűsítve a vállalkozások alapító vagyona – 2022-ben 391,3 milliárd forintot tett ki. A változás itt valóban kisebb fokú volt, csupán +1,4 százalék.

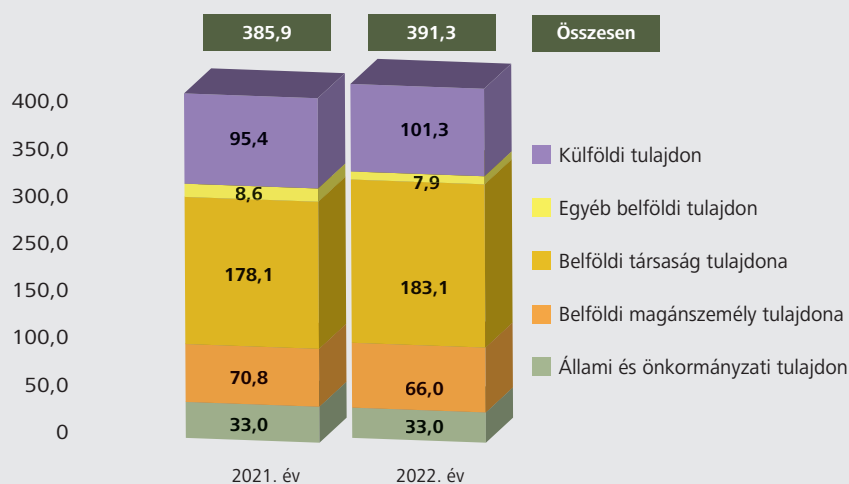
(lásd: 13. grafika)

A jegyzett tőke tulajdonosi szerkezete csak kissé módosult. Állami vagy önkormányzati kézben az állomány 8 százaléka állt, a belföldi magánszemélyek, társaságok és egyéb szervezetek birtokolták a legnagyobb részt, 66

százalékot. A fennmaradó 26 százalék külföldi tulajdonú volt. Az előző évhez képest a külföldi tulajdoni hányad egy százalékponttal növekedett a belföldi rovására. Azonban azt is meg kell jegyezni, hogy ha egy külföldi tulaj-

13. GRAFIKA

A jegyzett tőke tulajdonosi összetétele (milliárd Ft)

Grafika: MW, forrás: NAV

11. TÁBLÁZAT

A jövedelmezőségi mutatók ágazati sajátosságai

Borsod-Abaúj-Zemplén	Tőkeerősség			Tőkearányos jövedelmezőség			Árbevétel arányos jövedelmezőség		
	2021. év	2022. év	Változás	2021. év	2022. év	Változás	2021. év	2022. év	Változás
	%	%	2022-2021. százalékpont	%	%	2022-2021. százalékpont	%	%	2022-2021. százalékpont
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	65,9%	69,2%	3,3	11,0%	11,1%	0,1	13,5%	16,6%	3,1
Bányászat	61,1%	63,3%	2,2	33,3%	35,0%	1,7	23,7%	23,7%	0,0
Élelmiszeripar	45,4%	42,4%	-3,0	7,5%	5,5%	-2,0	3,1%	2,0%	-1,1
Textilipar	31,6%	19,2%	-12,5	-24,0%	-17,1%	7,0	-6,9%	-2,7%	4,1
Fa-papír-nyomdaipar	54,9%	51,6%	-3,4	2,7%	0,4%	-2,2	2,4%	0,3%	-2,2
Vegyipar	66,1%	67,3%	1,2	22,1%	7,5%	-14,6	19,5%	5,7%	-13,8
Nemfém ásványi term.gyártás	88,8%	87,3%	-1,5	1,2%	1,4%	0,2	9,2%	9,8%	0,5
Fémfeldolgozás	52,4%	57,8%	5,3	11,6%	8,2%	-3,4	7,2%	5,0%	-2,1
Gépipar	25,3%	22,5%	-2,8	7,5%	7,0%	-0,5	1,0%	0,8%	-0,2
Egyéb feldolgozó ipar	63,5%	62,2%	-1,3	16,4%	22,0%	5,6	11,2%	13,5%	2,2
Energia- vízellátás, hulladékgazd.	42,5%	33,8%	-8,7	7,1%	5,5%	-1,6	6,3%	3,1%	-3,2
Építőipar	53,7%	52,6%	-1,2	25,1%	30,6%	5,5	12,0%	14,3%	2,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	48,7%	48,7%	0,0	20,9%	23,7%	2,7	4,9%	5,1%	0,1
Szállítás, raktározás	27,6%	29,6%	1,9	23,6%	27,5%	3,9	5,4%	6,6%	1,1
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	36,1%	34,2%	-1,9	17,7%	9,6%	-8,2	10,7%	5,5%	-5,2
Információ, kommunikáció	62,7%	67,1%	4,5	12,1%	14,7%	2,6	11,1%	13,3%	2,1
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	30,4%	26,1%	-4,3	9,2%	6,0%	-3,1	13,7%	9,2%	-4,5
Ingatlanügyletek	47,4%	47,9%	0,5	11,6%	18,6%	7,1	27,6%	48,1%	20,5
Szakmai, tudományos, műszaki tev.	55,6%	56,1%	0,5	26,7%	21,7%	-5,0	24,9%	18,4%	-6,5
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	37,1%	35,9%	-1,1	44,2%	28,6%	-15,5	14,4%	9,2%	-5,2
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	66,0%	64,1%	-1,9	23,9%	21,0%	-2,9	18,2%	15,3%	-2,9
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	19,5%	21,7%	2,2	19,6%	28,4%	8,8	12,7%	14,9%	2,1
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZ.	53,0%	51,7%	-1,3	18,1%	10,4%	-7,8	10,4%	5,1%	-5,3
Gazdasági ágak a vegyipar nélkül	43,2%	41,1%	-2,2	13,7%	13,6%	-0,1	5,6%	4,8%	-0,8

donban álló, Magyarországon bejegyzett társaság alapít egy újabb társaságot, vagy szerzi meg a tulajdonjogot más társas vállalkozásban, akkor az a kimutatásokban már belföldi társaság tulajdonaként jelenik meg.

A külföldi befektetők részesedése a gépiparban, a fémfeldolgozásban és a textiliparban a legmagasabb, 70 százalékos feletti. Az 50-70 százalékos tartományba eddig csak a vegyipar tartozott, és belépett mellé a nem fém ásványi termékek gyártása is. Az egyik cementgyártással foglalkozó társaság magyarországi fióktelepe áthelyezte székhelyét vármegyénkbe, így adatai Borsod-Abaúj-Zemplénben jelennek meg. Kiemelésre érdemes még a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a szállítás, raktározás ágazat, ahol a

külföldiek tulajdonrésze 20-30 százalék közötti tartományba esett.

A vállalkozások vagyoni helyzetének, jövedelmezőségének összehasonlítására többféle mutatót alkalmazhatunk. A vállalkozások tőkeerőssége megmutatja, hogy milyen arányt képez az összes forrásból a saját tőke aránya. Vármegyei összesítésben a mutató értéke az 52 százalékos közelíti, csupán 1,3 százalékponttal kisebb, mint a 2021. évi érték. A mutató értékelése szempontjából nem is az adott évi érték, hanem annak változása bír jelzőértékkel. Az ágazatok közül a textiliparban jelez a mutató nagyobb mértékű, negatív irányú elmozdulást az ágazat egyik meghatározó társaságának veszteséges működése következtében.

(lásd: 11. táblázat)

A tőkearányos jövedelmezőség mutatója a tulajdonosok szempontjából az egyik legfontosabb mérőszám. Azt jelzi, hogy egységnyi saját tőkével mekkora adózott eredményt lehet elérni. A mutató vármegyei összesített értéke visszaesett az előző évhez képest 18,1-ről 10,4 százalékra, főként amiatt, hogy a vegyipar a 2021. évi kiugróan magas eredményét nem tudta megismételni. Az indikátor értéke a vegyipar nélkül azonos szintet jelez a két összehasonlított évben, tehát visszaesés itt nem jelentkezik. Ágazatonként azonban ez a mutató is leképezi az eredmények alakulását.

Az adminisztratív és szolgáltatást támogató ágazat 2022. évi adózott eredménye – ahogy korábban már említettük – szintén nem érte el a

IMPRESSZUM • TOP100 MAGAZIN 2023. (AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG KIADVÁNYA)

Kiadja a Mediaworks Hungary Zrt. · Szerkesztőség és kiadó: 3526 Miskolc, Zsolcai kapu 3. · Felelős kiadó: Kálmán Erika elnök-vezérigazgató · Hirdetésért felelős projekt-igazgató: Door Tamás · Főszerkesztő: CSÁKÓ ATTILA · Szerkesztő: Hajdu Mariann · Munkatársak: Répási Olivia, Nagy-Hankó Krisztina Éva, Pap Gyula, Pásztor Attila, Szaniszló Bálint · Nyomda: VIRTUÓZ Kiadó és Nyomdaipari Kft., 1037 Budapest, Bécsi út 267., Felelős vezető: Tolonics Gergely. A kiadvány készítésében közreműködtek: a NAV Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága, a BOKIK, valamint az Észak-Magyarország fotórovata.

Az előfizetői példányok kézbesítését a Mediaworks Hungary Zrt. Borsod-Abaúj-Zemplén megyei irodájának terjesztéshálózata végzi, az árusítást a LAPKER Zrt.-n és a kiadó áruhelyein keresztül történik. Előfizethető minden naptári év végéig a kiadónál, valamint a területi ügynökségnél, és a kiadó kézbesítési közvetlenül, postautóval és átutalással az MKB Bank 10300002-20108698-49020047 pénzforgalmi jelzőszáma. Adatvédelmi irányelveink a BOON.hu internetes oldalon olvashatók. Az újság a MATEZ által auditált. ISSN 0133-0357. A kiadvány fizetett hirdetésekkel tartalmaz. A hirdetések/fizetett tartalmak mellett sorozat (hirdetésekben) a hirdetés sorozatát jelenti. A kiadó az elfogadott megrendelés alapján átadott hirdetések tartalmáért, azok valódiságáért, harmadik személyeknek okozott jogszérelmet felelősséget nem vállal, nem köteles olyan tényeket vagy körülményeket keresni, melyek jogellenes tevékenység folytatására utalnak, az ezzel kapcsolatos jogvitákból keletkező következményeket és hátrányokat a Megrendelőre hárítja. Ezenfelül a kiadó nem tehető felelőssé, és nem vállal felelősséget semmiféle kárért, közvetett, járulékos vagy másodlagos károkért, elmaradt nyereségből, jövedelem elmaradásából vagy használatkiesésből származó olyan károkért, amelyek a sajtótermékben megjelent hirdetésből fakadnak, ill. azzal kapcsolatosak, függetlenül attól, hogy az ilyen károk szerződéssel, polgári peres eljárással, jogszabályokkal vagy egyéb ügyekkel kapcsolatosak. Felhívjuk kedves olvasónk figyelmét, hogy a jelen kiadványban kizárólag fizetett tartalmak jelennek meg, melyek valódiságát a szerkesztőség nem vizsgálja és tartalmáért felelősséget nem vállal. Ennek okán kérjük, legyen figyelemmel arra, hogy az egyes cikkek kereskedelmi céllal befolyásolhatják kedves olvasónk véleményét.

2021. évi szintet és ezt a tőkearányos jövedelmezőség mutatójának 15,5 százalékpontos csökkenése is jelzi.

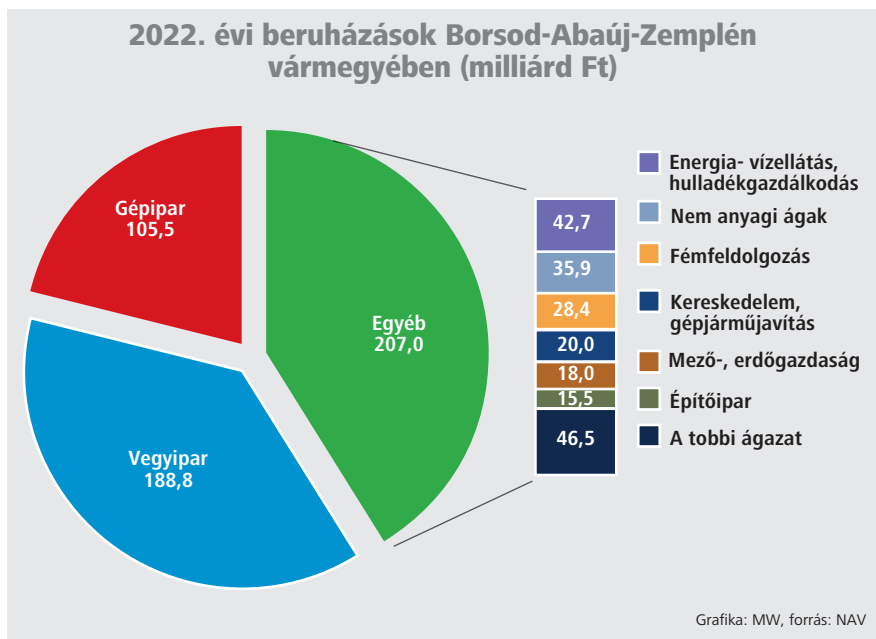
Ezzel ellentétben a textilipar mutatója plusz 7 százalékpontos elmozdulást jelez, mert mint kiemeltük korábban, az ágazat összesített adózott eredménye mindkét évben veszteség volt, (ezért negatív mindkét évben a mutató értéke), a kimutatott veszteség mértéke csökkent, javítva ezáltal az indikátor értékét.

Az árbevétel arányos jövedelmezőség szempontjából magasan a legjobb értéket az ingatlanügyletek ágazata mutatta. Az ágazati indikátor értéke 2021-ben is az egyik legnagyobbak közé tartozott, ami 2022-ben 20,5 százalékponttal tovább javult, és 48,1 százalékos értéket vett fel. Ennek hátterében olyan ügyletek állnak, melyek ellenértékét nem az értékesítés árbevételeként kell elszámolniuk a vállalkozásoknak, hanem az egyéb bevételek között, ami a mutató nevezőjében nem jelenik meg, de az adózott eredményt (számláló) növeli. Kedvező arányt jelez a mutató a mezőgazdaság, a bányászat, szakmai-, tudományos-, műszaki tevékenység és a humán-egészségügyi ellátás ágazatokban is, ahol a nettó árbevételből elért adózott eredmény aránya meghaladja a 15 százalékot.

II.8. Beruházások

A vállalkozások az üzleti versenyben való megmaradás, a piaci részesedés

14. GRAFIKA

növelése érdekében új ingatlanok, eszközök, technológiák beszerzésével, vagy saját vállalkozásban történő előállításával 2022-ben 501,3 milliárd forint értékű beruházást hajtottak végre. A kimutatott összeg a folyamatban lévő fejlesztéseket takarja, azokat, amiket még nem vettek használatba, nem állítottak a termelésbe. A beruházási érték évről-évre folyamatosan emelkedik, legutóbb 15 százalékkal, 64,5 milliárd forinttal fordítottak többet a fejlesztésekre, mint egy évvel előtte. Az inflációs nyomás, a költségek emelkedése ellenére majdnem minden har-

madik vállalkozás a fejlesztésben látta a lehetőséget. Az országos beruházási érték 3,8 százalékát Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei vállalkozásoknál tudtuk kimutatni 2022-ben.

(lásd: 14. grafika)

A két meghatározó ágazatban folyt a legnagyobb fejlesztés. A vegyiparban a 2021-évihez közel hasonló nagyságrendű, 188,8 milliárd forint összértékű, a gépiparban pedig az előző évinél háromnegyedével több, összesen 105,5 milliárd forint összértékű fejlesztés volt folyamatban. Ebben a két ága-

12. TÁBLÁZAT

A folyamatban lévő beruházások B.-A.-Z. vármegyében, 2021–2022. évben

Borsod-Abaúj-Zemplén	Tárgyévi beruházási érték				
	2021. év		2022. év		Index 2022/2021. %
	összeg Millió Ft	Megoszl. %	összeg Millió Ft	Megoszl. %	
Mezőgazdaság-erdőgazdaság	16 967	3,9%	17 958	3,6%	105,8%
Bányászat	2 315	0,5%	947	0,2%	40,9%
Élelmiszeripar	11 394	2,6%	11 613	2,3%	101,9%
Textilipar	1 328	0,3%	1 205	0,2%	90,7%
Fa-papír-nyomdaipar	1 455	0,3%	1 145	0,2%	78,7%
Vegyipar	192 494	44,1%	188 787	37,7%	98,1%
Nemfém ásványi term.gyártás	1 614	0,4%	1 414	0,3%	87,6%
Fémfeldolgozás	27 547	6,3%	28 362	5,7%	103,0%
Gépipar	60 149	13,8%	105 512	21,0%	175,4%
Egyéb feldolgozó ipar	735	0,2%	449	0,1%	61,2%
Energia- vízellátás, hulladékgazd.	39 676	9,1%	42 682	8,5%	107,6%
Építőipar	16 789	3,8%	15 532	3,1%	92,5%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	15 601	3,6%	19 977	4,0%	128,1%
Szállítás, raktározás	7 550	1,7%	20 138	4,0%	266,7%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	11 783	2,7%	9 626	1,9%	81,7%
Információ, kommunikáció	2 430	0,6%	2 879	0,6%	118,5%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 869	0,4%	3 428	0,7%	183,5%
Ingatlanügyletek	12 058	2,8%	16 051	3,2%	133,1%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	4 164	1,0%	3 428	0,7%	82,3%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	4 854	1,1%	6 011	1,2%	123,9%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	1 661	0,4%	1 994	0,4%	120,0%
Egyéb nem anyagi jellegű szolgáltatás	2 283	0,5%	2 136	0,4%	93,6%
GAZDASÁGI ÁGAK ÖSSZESEN	436 714	100,0%	501 275	100,0%	114,8%

zatban koncentrált a vármegyei beruházási összeg közel hattizede. A többi ágazatban együttvéve nem fordítottak annyit fejlesztésre, mint az előbb említett két húzóágazatban. A kisebbek közül három ágazatot érdemes kiemelni, ahol 20 milliárd forint feletti összeget fordítottak beruházásra, és ez a fémfeldolgozás, az energia-, vízellátás, hulladékgazdálkodás, valamint a szállítás, raktározás.

(lásd: 12. táblázat)

III. Gazdasági teljesítmények a vállalkozások méret nagysága alapján

A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében a vállalkozások zöme a 10 főnél kevesebb munkavállalót alkalmazó, mikro kategóriába tartozott, arányuk a bevélest beadókon belül 88,2 százalékot képezett. Az 50 fő alatti kisvállalkozások csoportjába az egyéb ismérvek figyelembe vételével együtt, a bevélest beadók 6 százaléka került. A 250 főnél kevesebb munkaerővel működő és az egyéb ismérveket tekintve köze-

nagyvállalkozások (kevesebb, mint 50 társaság), másrészt azok a nonprofit szervezetek, amelyeknek jegyzett tőke adata nem ismert, és ezért nem lehetett a törvény szerinti három kategóriába besorolni. A belső arányok az előző évhez képest nem változtak.

(lásd: 15. grafika)

A társaságiadó-bevallások számának csökkenése majdnem minden kategóriát érintett. A legtöbbet a mikro csoportból távoztak (-147 db), feljebb léptek, áttértek a kisvállalati adózásra vagy tevékenységüket megszüntették. Ugyanezen apropóból a kisvállalkozások száma is fogyott, igaz jóval kisebb mennyiségben (-20 db), hiszen maga a csoport is jóval kevesebb tagot számolt. Egyedüli kivételként a közepes méretűeknél figyelhető meg növekedés (+2 db), jó példaként a kategóriák közötti átlépésnek. Az egyéb besorolásukat érintő csökkenést (-13 db) a csoportban számszerű többséget alkotó egyesületek, civil szervezetek számának fogyása idézte elő.

Ágazati besorolásukat illetően a mikro- és kisvállalkozások elsődlegesen a szolgáltató szektorban, azon belül is a kereskedelem és az építőiparban koncentráltak, vagy pedig nem anyagi jellegű szolgáltatást végeztek (pl. szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, humán-egészségügyi

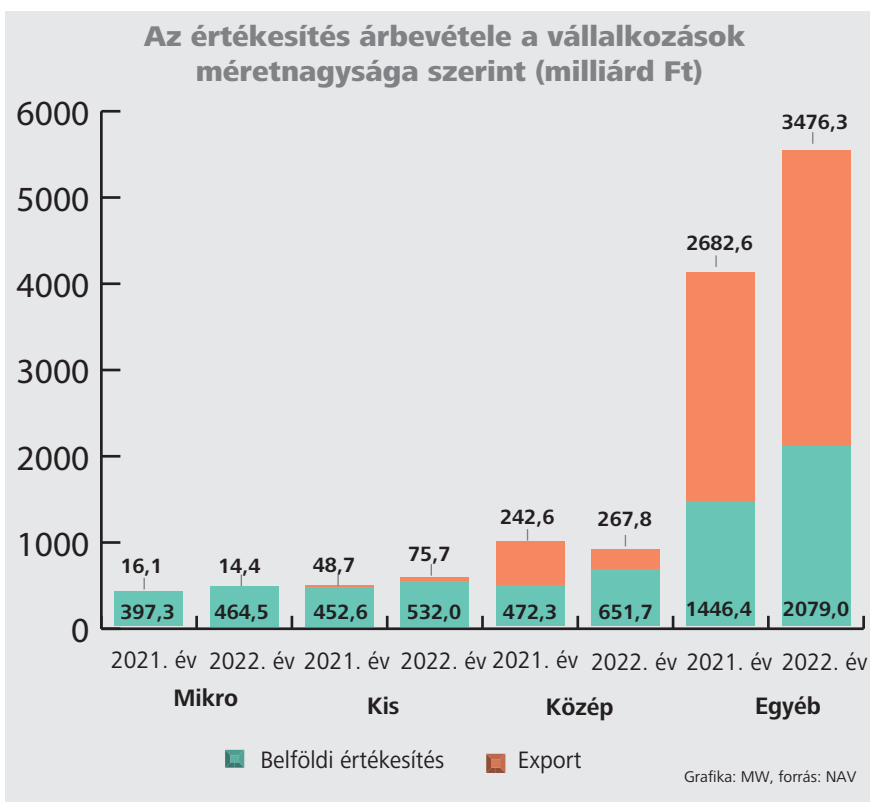
15. GRAFIKA

A bevélest beadók méret nagyság szerinti csoportosítása

Grafika: MW, forrás: NAV

16. GRAFIKA

ellátás, ingatlanügyletek). Ezen túl kisebb számban, valamennyi ágazatban jelen voltak. A középvállalkozások elsődlegesen a feldolgozóipar terüle-

tén, ezen belül is legnagyobb gyakorisággal a fémfeldolgozásban képviseltették magukat, de szép számmal találkozhattunk velük az építőipar

és kereskedelem ágazatokban is. Az egyéb vállalkozások körében teljesítményükben kevésbé, gyakoriságukat illetően annál inkább a tercier szektor vállalkozásai domináltak, míg a vármegye gazdasági teljesítményét meghatározó nagyvállalkozások jellemzően a feldolgozóiparban tevékenykedtek.

Az értékesítés árbevétele minden kategóriában növekedett, a legfelső és a legalsó csoport közötti különbség több mint kétszeres. A mikro vállalkozások árbevétele az infláció mértékét éppen túllépve, 15,9 százalékkal emelkedett, az egyéb kategóriában pedig a növekedés mértéke elérte a 34,5 százalékot.

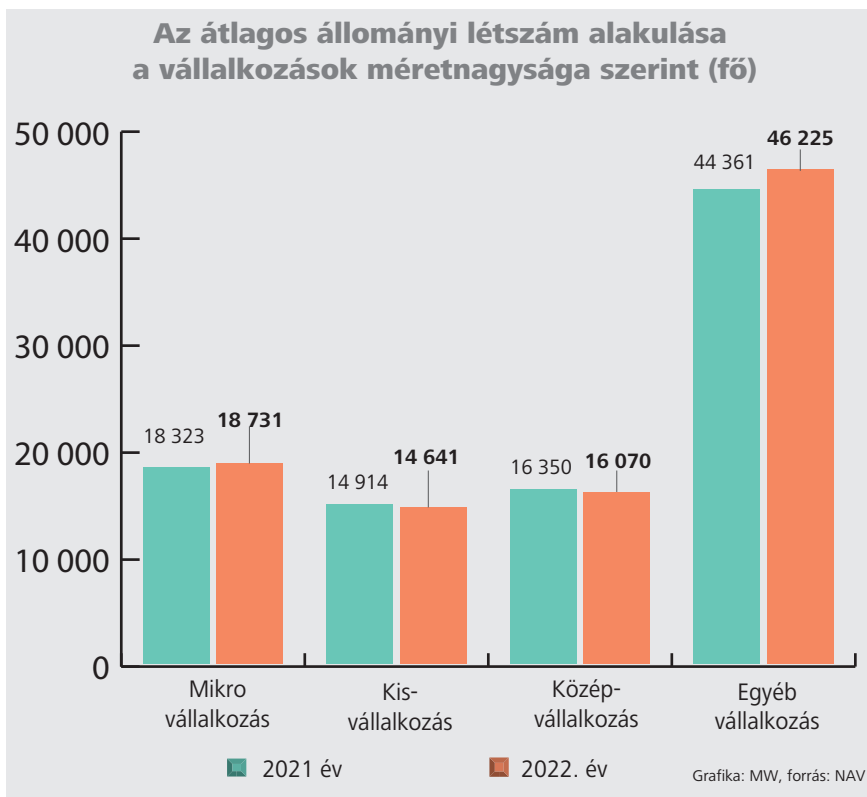
A mikro- és kisvállalkozások tevékenysége döntően belföldre irányult, árbevételüknek csupán töredéke származott külföldi piacokról. A magasabb besorolással jellemzően együtt járt az export bevételek arányának növekedése. A mikro vállalkozásoknál 3,0 százalék, a kisvállalkozásoknál 12,5 százalék, a közepeseknél 29,1 százalék, míg az egyéb vállalkozásoknál 62,6 százalék volt az export aránya az árbevételen belül.

(lásd: 16. grafika)

17. GRAFIKA

A legtöbb gazdasági mutató az egyéb vállalkozások dominanciáját tükrözi, ami rendre 55 százalékos részesedésben mutatkozik meg. A foglalkoztatottak számát illetően viszont kissé alacsonyabb, 48,3 százalékos részaránnyal rendelkeznek. Ebből pedig az következik, hogy ugyan nem külön-külön, de a mikro-, kis- és középvállalkozások együtt (kkv szektor) a munkaerő-foglalkoztatásban fontos szerepet töltenek be. Minden második munkalehetőséget a kkv szektor biztosítja.

Viszont azt is érdemes kiemelni, hogy az egyéb vállalkozások csoportjában erőteljesebben nőtt az átlagos állományi létszám (+1864 fő), a munkahely-teremtés a nagyvállalkozások révén itt kedvezőbben alakult, mint a másik három csoportban együttesen. A kkv szektorban ugyanis összességében csökkent (-145 fő) az állományi létszám.

(lásd: 17. grafika)

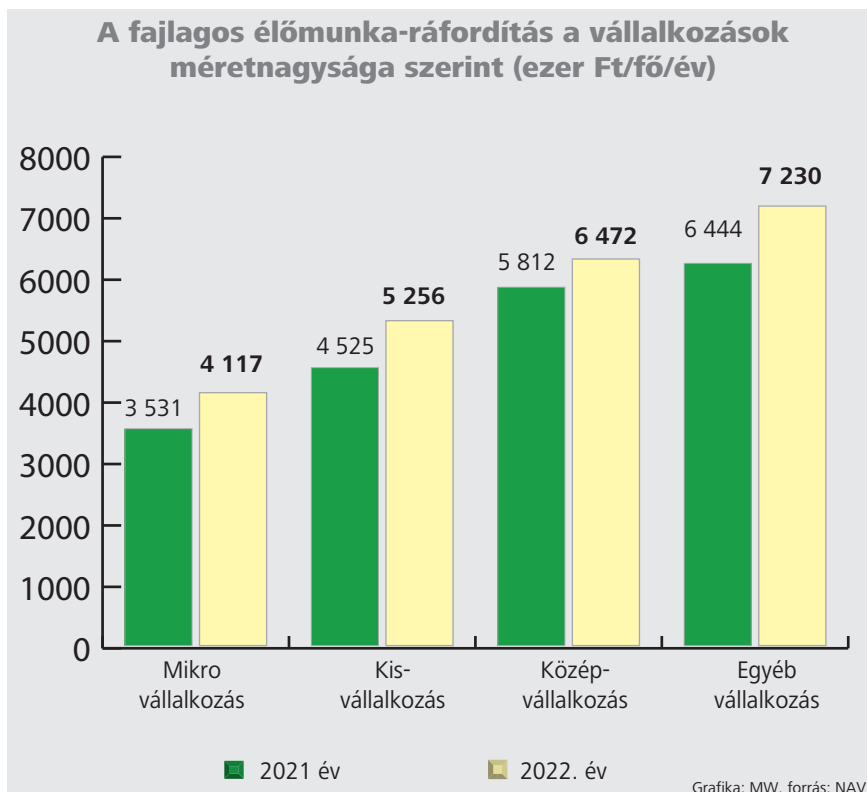
A személyi jellegű ráfordítások egy foglalkoztatottra jutó éves átlaga a mikro kategóriában a legalacsonyabb, 4,1 millió forint/fő, az egyéb kategóriában a munkáltatók ennek 1,7-szeresét, 7,2 millió forintot fordítottak

fejenként átlagosan a munkavállalók bérére, egyéb juttatásaira. A legkisebb és legnagyobb átlag közötti különbség

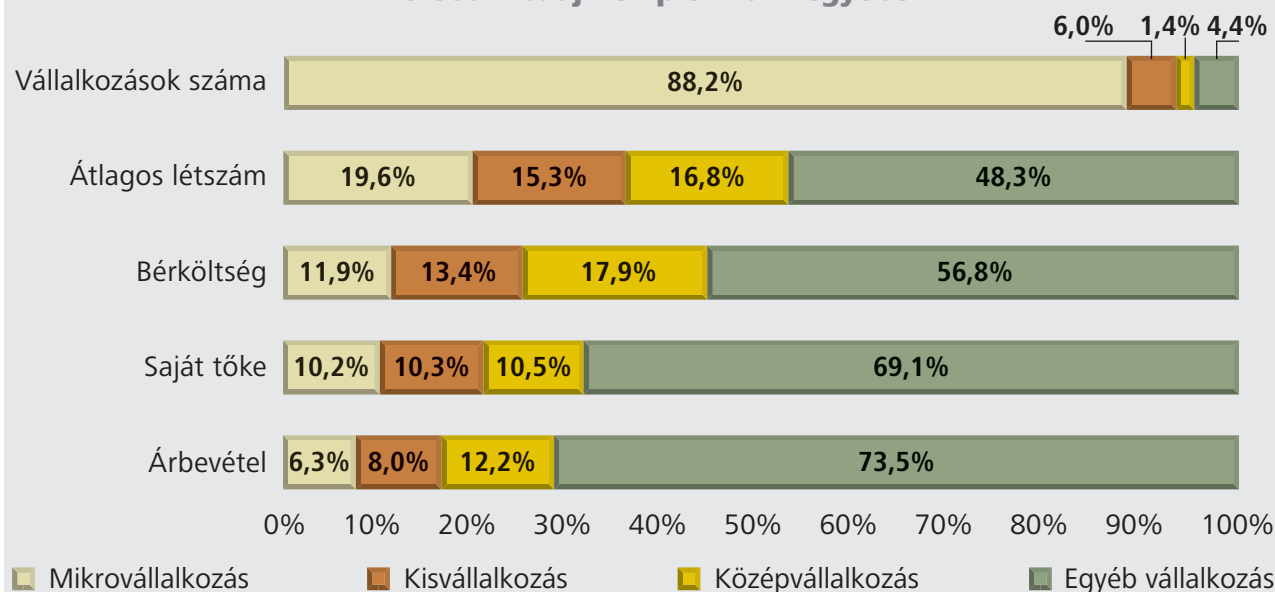
kissé mérséklődött, ugyanis az arány 2021-ben még 1,8-szeres volt.

(lásd: 18. grafika)

18. GRAFIKA

19. GRAFIKA

Gazdasági mutatók méretnagyság szerinti megoszlása
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

Grafika: MW, forrás: NAV

A gazdasági teljesítményeket alapvetően a befektetett tőke eloszlása határozta meg, amit jól szemléltet az, hogy az egyéb vállalkozások birtokolták az összes vagyon hét tizedét, a maradék három tizeden nagyjából egyenlően, egy-egy tized arányban osztoztak a mikro-, a kis- és a közepes méretűek.

(lásd: 19. grafika)

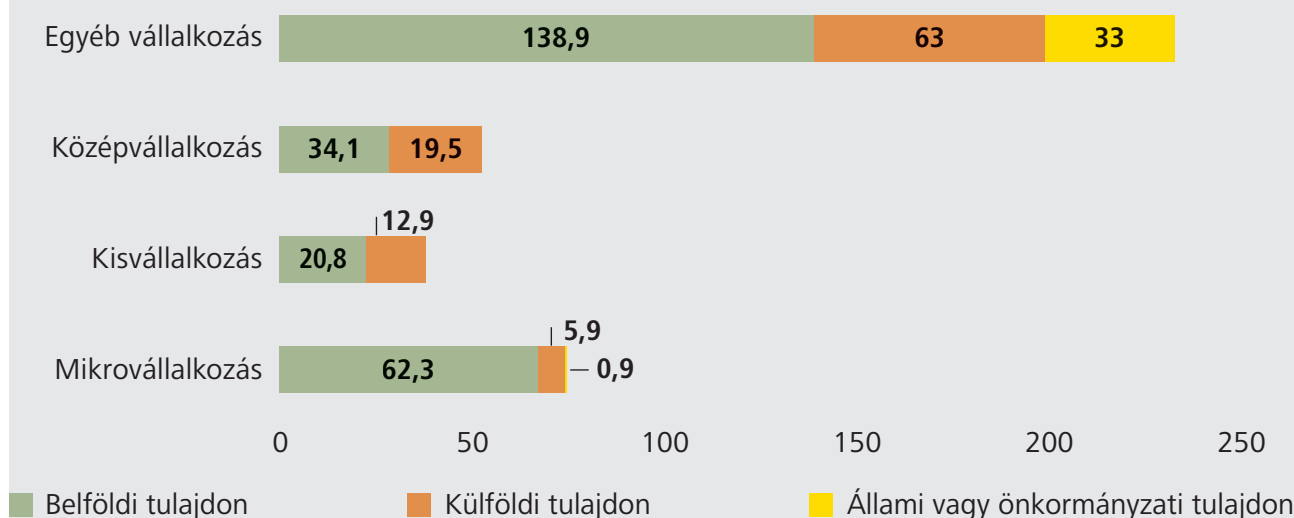
A jegyzett tőke tulajdonosi összetétele alapján kirajzolódik, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében a külföldi befektetések többsége a kkv szektoron kívülre érkezett, ez pontosabban 62 százalékot jelentett. Közel 20 százalékát közepes méretű vállalkozásokba fektették, és a maradék 18 százalék a két legkisebb kategóriába került. Ennek következtében a mikro vállalkozások túlnyomó többsége

(90 százaléka) belföldiek kezében volt. A kis- és közepes méretűeknél a belföldi tulajdoni hányad már alig haladja meg a 60 százalékot, a többi külföldi tulajdonban állt. Az egyéb vállalkozásoknál is közel 60 százalékot tesz ki a belföldi, 27 százalékot a külföldi érdekeltség, és 13 százalékban megjelenik az állami vagy önkormányzati tulajdon.

(lásd: 20. grafika)

20. GRAFIKA

A jegyzett tőke tulajdonosi szerkezete a vállalkozások méretnagysága szerint (milliárd Ft-ban)

Grafika: MW, forrás: NAV

A TOP100 szerepe és súlya a vármegye gazdaságában

A 100 legnagyobb társaság realizálta a vármegyei összes bevétel 82,5 százalékát

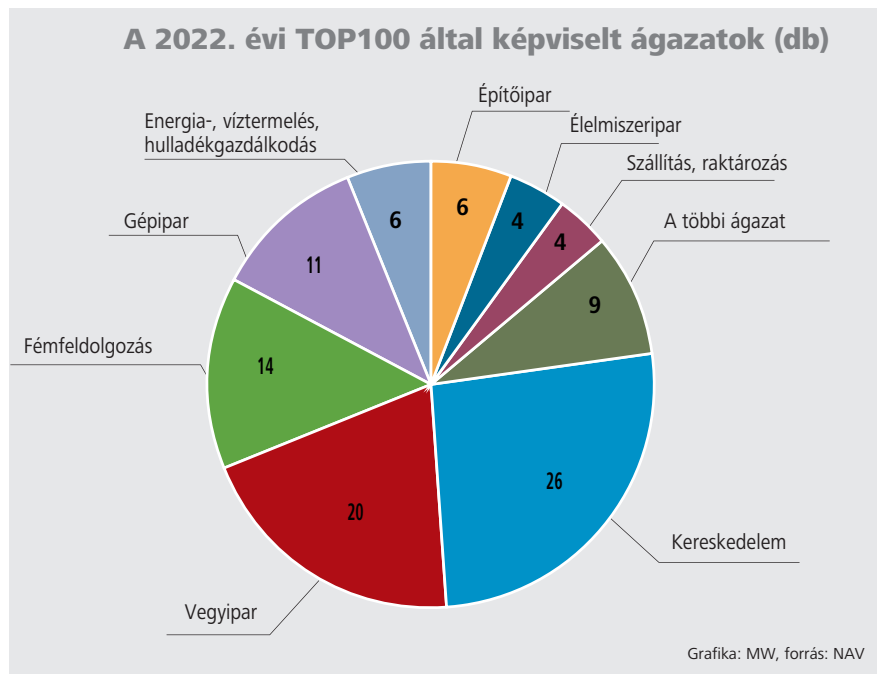
A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű vállalkozások rangsorát a legutóbbi társasági-adó-bevallásban feltüntetett nettó árbevétel alapján állítottuk össze.

A ranglista egy tizede kicserélődött, a többiek viszont már az előző évben is a legnagyobbak közé tartoztak, sőt többségük évek óta rendszeres résztvevője a TOP100-nak.

(lásd: 21. grafika)

A legtöbb gazdasági mutató tekintetében a vegyipar, a gépipar és a fémfeldolgozás a legmeghatározóbb ágazatai a vármegyének, de például a belföldi értékesítés alapján a kereskedelem is a legnagyobbak közé tartozik. Éppen ezért nem meglepő, hogy az idei rangsoroltak között is ezeknek az ágazatoknak a képviselői foglal-

21. GRAFIKA

13. TÁBLÁZAT

A 100 legnagyobb társaság gazdasági súlyát szemléltető adatok

Megnevezés	Borsod-Abaúj-Zemplén			TOP 100			TOP 100 részaránya	
	2021. év	2022. év	Index %	2021. év	2022. év	Index %	2021. év	2022. év
Adatszolgáltatók száma (db)	13 409	13 231	98,7%	100	100	100,0%	0,7%	0,8%
Értékesítés árbevétele (millió Ft)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4 631 647	6 235 411	134,6%	80,4%	82,5%
Export árbevétel (millió Ft)	2 989 948	3 834 199	128,2%	2 867 528	3 696 935	128,9%	95,9%	96,4%
Export/Nettó árbevétel (%)	51,9%	50,7%		61,9%	59,3%			
Belföldi értékesítés (millió Ft)	2 768 532	3 727 182	134,6%	1 764 120	2 538 475	143,9%	63,7%	68,1%
Átlagos állományi létszám (fő)	93 948	95 667	101,8%	43 100	44 410	103,0%	45,9%	46,4%
Beruházási érték (millió Ft)	536 392	501 275	93,5%	323 630	373 544	115,4%	60,3%	74,5%

tak el a 100-ból 71 helyet. További 20 helyet az energia-, víztermelés-, hulladékgazdálkodás, az építőipar, az élelmiszeripar és a szállítás-raktározás ágazat prominens vállalkozásai szereztek meg. A fennmaradó 9 helyet ágazatonként 1-2 vállalkozás képviselte.

(lásd: 13. táblázat)

A 100 legnagyobb vállalkozás szerepe és súlya 2022-ben is tovább erősödött. Ezt alátámasztja az is, hogy az értékesítés bevételeinek vármegyei szinten mért 30 százalékot meghaladó növekedése jórészt ennek a felső rétegnek volt köszönhető. Ezek a nagy, tőkeerős vállalkozások könnyebben tudtak alkalmazkodni a gazdasági kihívásokhoz. A

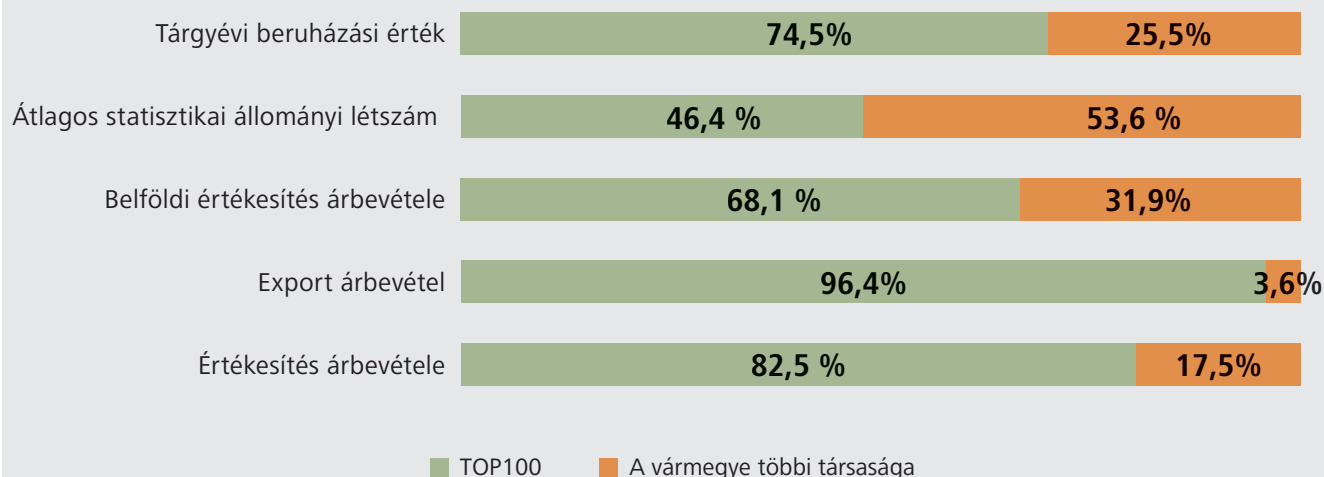
többi vállalkozás produktuma szerényebben, 17,7 százalékkal nőtt.

A 100 legnagyobb társaság realizálta a vármegyei összes bevétel 82,5 százalékát. S mivel a legnagyobb exportőreink is közöttük vannak, ezért a külföldre történt értékesítésnek majdnem a teljes egésze, 96,4 százaléka rajtuk keresztül bonyolódott. Ez a rendkívül

22. GRAFIKA

A 2022. évi TOP100 súlyát kifejező néhány gazdasági mutató

Grafika: MW, forrás: NAV

magas arány annak köszönhető, hogy a 100-ból 78 társaság nemzetközi piacok aktív szereplője, sőt 26 társaságnál az exporthányad a 80 százalékot is meghaladja, vagyis bevételeinek zöme exportból származik. A belföldi értékesítés árbevételeinek több mint kétharmada is ehhez a szűk réteghez köthető.

(lásd: 22 és 23. grafika)

A vármegye többi vállalkozása zömében a hazai fogyasztást szolgálta, bevételeiknek a kilenc tizede belföldi értékesítésből eredt, és csak egy tizede keletkezett exportból.

A 100 legnagyobb társaság a munkaerőpiacon is meghatározó szerepet töltött be azáltal, hogy 44 410 főnek adott munkát, vagyis a vármegyei székhelyű vállalkozások foglalkoztatottainak közel fele (46,4 százaléka) náluk állt alkalmazásban. A társaságiadó-alanyok számának fogyása ellenére a foglalkoztatottak száma vármegyei összesítésben nem csökkent, és ez leginkább a ranglistás vállalkozások érdeme, akik többségében megtartották, és sok esetben növelték is humán-kapacitásukat. Két társaság jelentős bővítést hajtott végre, egy gépipari társaság 300 fővel, egy épületüzemeltetéssel foglalkozó társaság pedig 1200 fővel alkalmazott több személyt az előző évinél. A

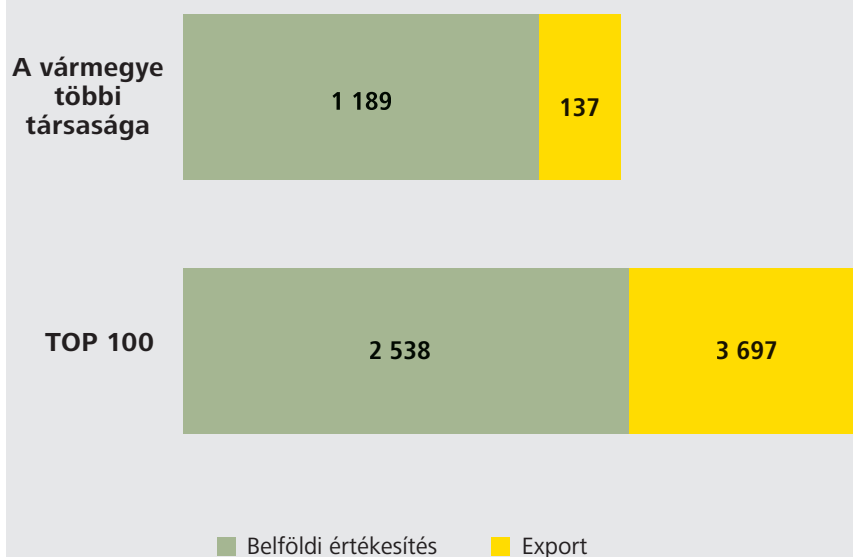
vármegye többi vállalkozásánál inkább szinten tartásról lehet beszélni.

A 2022-ben folyamatban lévő beruházások vármegyei értékének háromnegyede a TOP100 vállalkozásnál valósult meg. A beruházást folytatók aránya

ebben a körben elérte a 88 százalékot, korábban láttuk, hogy vármegyei összesítésben ez az arány csak 30 százalék volt. A tárgyévi beruházási érték 26 vállalkozásnál meghaladta az 1 milliárd forintot.

23. GRAFIKA

A 2022. évi árbevétel megbontása az értékesítési irányok szerint (milliárd Ft-ban)

Grafika: MW, forrás: NAV

Erős csapattal, új területeken

A Zenit-Auto Rent flottájának kamionjai már Európa útjait róják

Soós Tiborral beszélgettünk a már 26 éves Zenit-Auto Rent Kft. ügyvezetőjével.

Mi voltunk az elsők Miskolcon, akik teherautó-bérléssel kezdtünk el foglalkozni – emlékszik vissza Soós Tibor, aki anno édesapjával kezdte meg az autókölcsönző működtetését. Mára a személy- és kisteherautók mellett, nagyteherautókat, de akár targoncát, traktort, árokásót, billences gépkocsit is vihetnek tartós bérletbe az ügyfelek.

Egyre több kamiont látunk a Zenit-Auto Rent matricájával az utakon, ezek szerint bővült a kínálatuk?

Eddig is elérhetőek voltak gépjárműparkunkban ezek a nyerges vontatók, azonban egyre több ügyfelünk keresi a teljes flottájának a kezelését, szervizelését, amiben az összes eszközre személyre szabott megoldást kínálunk. Fontosnak tartjuk, hogy a már megszokott vevőcentrikus szolgáltatásunkat át tudjuk tenni a teherautó-szegmensbe is, és az ottani piaci tapasztalatok alapján erre van is kereslet.

Az elmúlt években jelentős változások voltak a piacokon (Covid, háború, alkatrész- és autóhiány, szervizek túlterheltsége), hogyan érintette Önöket és ügyfeleiket?

Egy dolog biztos, a változás! Ezért is könnyebb, ha legalább az autók üzemeltetése biztonságos. Nálunk mindig széles választék van a különböző típusokból napi bérbeadásra is, így senkinek nem kellett autó nélkül maradnia, ha valamiért csúszott a beszerzés, nem érkeztek meg autók, vagy ha sokat kellett várni a szervizre. Amennyiben a gazdasági környezetben lévő változások miatt más típusú autóra volt szükség a céges használatban, arra is rengeteg megoldást tudunk/tudunk kínálni.

Sokat említi a szervíz problémakörét, ebben az irányban nem gondolkozik-e a cég?

Igen ebben is előrelátóak vagyunk, jövő év első negyedében hivatalos IVECO márkakereskedés és márkaszerviz leszünk, de természetesen emellett folyamatos szervizelési háttérrel biztosítunk más márkáknak is, köztük a saját autóinknak. Ez lesz a cég életében az eddigi legnagyobb volumenű beruházás. A szervizcsarnok innovatív és egyedi felszerelésekkel valósul meg, amely a XXI. századnak megfelelő környezetben, okotechnológiákat alkalmazva épül, és komplex szolgáltatásokat (vizsgabázis, kamionmosó, felépítmény javító, CNG LNG autók javítása) fog végezni. Erre a területre új csapatot építünk, és a leendő dolgozóknak a Zenit-Auto Rent eddigi múltja a garancia, hogy hosszú távon is biztos jövőképet kínálunk.

Miért jó a Zenit csapatába tartozni?

Mindig csapattagokat keresünk egy-egy új pozíció során, akik főleg az emberi tulajdonságaikkal illeszkednek az egész közösségbe, és válhatnak egy dinamikus és összetartó csapat részévé. Folyamatosan támogatjuk a szakmai fejlődést, és lehetőséget kínálunk a kreativitás kibontakoztatására is, egy modern és barátságos munkakörnyezetben – emelte ki Soós Tibor.

1355687 SZPONSZORÁLT TARTALOM

Köszönjük a bizalmat!

Büszkék vagyunk rá, hogy a Coop Szuperplusz boltláncunk 2023-ban megkapta Az Év Franchise Üzletlánca címet.

Köszönjük vásárlóinknak és a Trade Magazin szakmai zsürijének az elismerést! Továbbra is azon dolgozunk, hogy kiváló minőséget és a vásárlás új élményét biztosítsuk vásárlóinknak!

1364167

AD Plastik Tisza Kft.

ELÉRHETŐSÉGEK/CONTACT Cím/address: 3580 Tiszaújváros, TVK Ipartelep 2117/12 hrsz.

E-mail: info@adplastik.hu • **Web:** www.adplastik.hu

CÉGINFORMÁCIÓK/COMPANY INFORMATION

Ügyvezető/managing director: Győr Tamás

Tulajdonosi szerkezet/ownership structure: 100%-ban horvát tulajdon/100% Croatian ownership

Alkalmazottak száma/number of employees: 283

Alapítás éve/year of establishment: 2018 (jogelőd/legal predecessor: 2002)

Minősítések/certificates: IATF 16949, ISO 14001

Termékek, szolgáltatások/parts, services: műanyag autóalkatrészek gyártása/production of plastic automotive parts

Cégleírás:

A fő technológiánk a fröccsöntés (60T – 1200T) és az extrúziós fúvás (15T – 50T), de az összeszerelés is jelentős részét képezi a tevékenységünknek.

A műanyag-feldolgozásban szerzett tapasztalatunknak köszönhetően folyamatosan fejlesztjük ismereteinket és képességeinket, hogy komplex szolgáltatást nyújthassunk vevőinknek a terméktervezésben való részvételtől kezdve a prototípus- és szerszámgyártáson át a késztermék gyártásáig és szállításáig. A teljes körű projektmenedzsment keretein belül készséggel állunk vevőink rendelkezésére új projektek kivitelezésében, beleértve a pénzügyi menedzsmentet is.

Stratégiai partnereinkkel és beszállítóinkkal együttműködünk olyan feladatok elvégzésében, amelyekhez nincs házon belül technológiánk, mint pl. szerszámgyártás, festés, krómozás, bőrzés és flocked.

Referenciák: Magyar Suzuki, Bentley Motors, Audi, VW

Company description:

Our main technologies are injection moulding (60T – 1200T) and extrusion blow moulding (15T – 50T), but assembly is also a very important part of our activities.

Thanks to our experience gained in plastic processing, we can continuously improve our knowledge and skills to be able to provide our customers with a complete service beginning from participation in the product design through prototype and tool making to the production and delivery of finished goods. We are at our customers' disposal for the implementation of new projects, including financial management.

We cooperate with our strategic partners and suppliers in carrying out tasks for which we do not have the necessary technology in-house, such as tool making, painting, chrome plating, trimming and flocking.

References: Magyar Suzuki, Bentley Motors, Audi, VW

1360344

Észak-Ferr Kft.: gyors és fenntartható megoldások

A miskolci vállalkozás Közép-Európa egyedüli vasútifelsővezeték-gyártója

Az elmúlt húsz év alatt mintegy 6000 kilométer vasúti felsővezeték jutott el Miskolcra a világ különböző pontjaira. A gyártó 2010 előtt még a FUX Zrt. volt, majd 2010-ben ebből a cégcsoportból vált ki az Észak-Ferr Kft., amelynek fő profilja jelenleg is a vasútifelsővezeték-gyártás. Ma ez a társaság Közép-Európa egyedüli vasútifelsővezeték-gyártója. Dr. Barkóczy István, az Észak-Ferr tulajdonosa azt mondja, mérnökeik élén járnak az innovációban, keresik a választ a korunk fontos környezetvédelmi kihívásaira.

Az anyavállalat, a miskolci székhelyű FUX Zrt. 2003-ban indította el azt a fejlesztést, amelynek köszönhetően megindulhatott a vasúti felsővezeték, valamint a réz munkavezetékek gyártása a társaságnál. Az Észak-Ferr Kft. 2010-es megalapítása egy profiltisztítás eredményeként történt, vagyis a fiatal cégbe „exportálták” a vasútifelsővezeték-gyártás során szerzett több évtizedes szakmai tapasztalatot, a magas színvonalú műszaki, technológiai háttérrel és az innovatív, jól képzett munkatársakat.

Minőségi megoldások

„Ma már az Észak-Ferr »vezetékeiről szedik« az áramot többek között a budapesti Nagykörúton járó villamosok, a Kőbánya–Ferihegy–Albertirsa vonalon közlekedő vasúti szerelvények, a Tisza-

tenyő–Mezőtúr között futó vonatok, valamint a Vámosgyörk–Hort-Csány szakasz szerelvényei. De mi szállítottuk a felsővezetékot a ceglédi állomás korszerűsítéséhez is” – tudjuk meg a tulajdonostól, aki munkáik között felsorolja még az észak-balatoni vasútfejlesztést, a Rákos–Hatvan és a Gödöllő–Hatvan közötti vonalszakasz korszerűsítését, valamint a Budapest–Belgrád vasútvonal fejlesztését. A hazai piac mellett ma már jelentős a cég exporttevékenysége is. Rendszeresen szállítanak felsővezetékot Románia, Szerbia, Szlovénia, Horvátország, a Cseh Köztársaság, Bulgária, valamint Németország vasúti projektjeihez. A cég igyekszik gyors és minőségi megoldást kínálni a partnereknek váratlan esetekben is, így a hirtelen meghibásodások – például szélvihar okozta felsővezeték-szakadások – esetén várakozási idő nélkül, a meglévő készletből tudják kiszolgálni megrendelőiket.

A legújabb innováció

Miután a vasúthálózatok fejlesztése, korszerűsítése világszerte a nagy sebességű szerelvények gyártását, üzembe helyezését részesíti előnybe, az Észak-Ferr is alkalmazkodott ehhez a tendenciához.

Dr. Barkóczy István szívesen osztja meg velünk az Észak-Ferr legújabb innovációját. A cég mérnökei a távvezetékgyártásban jól ismert módszerből, a felületkezelésből indultak ki az új technológia kidolgozásánál. A távvezetékek

esetében a felületkezelésnek köszönhetően – többek között – csökken a koronasugárzás, mérséklődik a zajterhelés és a rádiófrekvenciás zavar, valamint növekszik a felület emissziója. A szakemberek arra voltak kíváncsiak, mi történik, ha – a távvezetékekhez hasonlóan – a vasúti felsővezetékeknek is elkezdik alkalmazni a felületkezelés módszerét. A kérdés az volt: hasonlóan viselkedik-e ez a termék, és hasonlóan kedvező hatások érhetők-e el a módszerrel?

Mára az elvégzett kísérletek és a gyakorlat is igazolta, hogy valamennyi kedvező hatás kimutatható a vasúti felsővezetékek felületkezelésekor is. Ezek közül az egyik legfontosabb a vezetékek jegesedésének csökkenése. A felsővezetékeknek a jégpáncél kialakulása ugyanis a legveszélyesebb időjárási hatás, mert a zúzmarát az áramszedő még el tudja távolítani, de a tömör jeget már nem. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a felületkezelte vezeték esetén ez a típusú jegesedési forma ritkábban következik be. Emellett a terhelés alatt lévő vezetékeknek a felületi emisszió megnövekedése a vezetékek terhelhetőségét is megnöveli az intenzívebb hőleadás miatt. Hasonló terhelés mellett pedig kisebb hőmérsékleten üzemel a vezetékrendszer, így a vesztesége kisebb.

Dr. Barkóczy István hozzáteszi: ez az Észak-Ferr Kft. által kifejlesztett technológia választ ad korunk több fontos villamosközlekedési és környezeti és fenntarthatósági kérdésére, amit az igen élénk vevői érdeklődés is mutat.

Okosvezeték gyártásába kezd a miskolci FUX Zrt.

Az ACCC vezetékcsalád új, okostagjának próbagyártása zajlik jelenleg a miskolci székhelyű FUX Zrt.-nél. Az úgynevezett InfoCore System egyediségét az adja, hogy képes a kábel felhúzását követő néhány percen belül megbízhatóan visszaigazolni a vezeték állapotát és működőképességét. Az új, innovatív termék a tervek szerint a jövő év első negyedévében már elérhető lesz a társaság vevői számára.

A FUX Zrt. az ACCC vezetékek hivatalos európai gyártója, a projekt amerikai–magyar együttműködés keretében valósul meg, ami azért is különleges, mert Közép- és Kelet-Európában egyedülként a miskolci társaság rendelkezik a szabadalommal védett termék gyártásához szükséges tanúsítvánnyal – avatott be a részletekbe dr. Barkóczi István, a cég tulajdonosa.

Az első fejezet

Mint megtudtuk, a FUX által elsőként gyártott ACCC vezetéktípusnak – a szénszál erősítésű távvezetékcsodronynak – a története több mint fél évtizeddel ezelőtt kezdődött. A FUX szakemberei ekkor vették fel a kapcsolatot az amerikai CTC Global fejlesztőcsapatával. A tengerentúli mérnökök felismerték, hogy ha az acélerősítésű karbonszál-erősítésű kompozitanyagra cserélik, egy közel azonos szilárdságú, de jóval könnyebb távvezeték készíthető, és ez versenyképes szer-

kezeti anyagnak bizonyulhat a piacon. További előnye a terméknek, hogy a hagyományosan használt vezetékekhez képest, sokkal kisebb mértékben terheli a környezetet.

A CTC Global azonban csak a karbonszál-erősítésű kompozitanyagot készíti, távvezeték nem gyárt, és itt jött a képbe a FUX Zrt., amely a sikeres együttműködésnek köszönhetően ma már a térségben kizárólagos partnerként végzi ennek a speciális távvezetékcsoporthoz a gyártását. Komoly elismerés a miskolci vállalkozás mérnökei számára, hogy a gyártás fejlesztéséért és a gyártásért 2020-ban megkapták a Magyar Innovációs Szövetség „Innovációs Díját”.

Vezetékcseré 1775 kilométeren

Magyarországon elsőként 2019 augusztusában helyeztek üzembe a FUX által gyártott szénszál, magasfeszültségű hálózatra tervezett vezeték. A MAVIR üzemeltetésében működő hálózati szakasz Gödöt köti össze a szlovákiai Lévával. Ugyancsak a FUX szénszál szabadvetéke szállítja az áramot egy 21 kilométeres portugáliai szakaszon, amely az országban zajló hálózatkorszerűsítés részeként készült el 2020-ban.

A vezeték 2022-ben folytatja térhódítását itthon, a hazai hálózatkorszerűsítéseknek köszönhetően. A felújítás alatt lévő vonalak a következők: Sajószöged–Detk (459 km vezeték); Detk–Zugló (559 km vezeték); Kiszárda–Sajószöged (300 km vezeték); Tiszalök–Sajószöged (99 km vezeték) és Sajószöged–Szolnok (357 km vezeték).

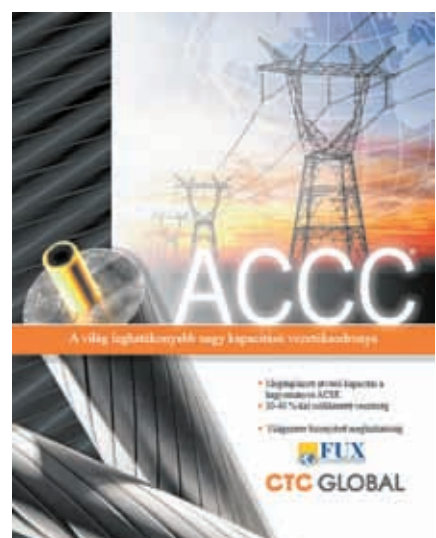
Dr. Barkóczi István kiemelte, erre az összesen több mint 1700 kilométerre a FUX Zrt. gyártja a vezeték. A szóban forgó hálózati szakaszok korszerűsítésén öt építővállalat dolgozik folyamatosan, és a befejezés 2025-ben várható.

A második fejezet

A világ iparának egyre gyorsabb ütemű fejlődése – új berendezések, gyártósorok és üzemek megjelenése – jelentős villamosteljesítményigény-növekedéssel jár, a hálózatok pedig sok helyen nincsenek felkészülve a folyamatosan növekvő szükséglet kielégítésére. Ezekre a kihívásokra adott válaszként a FUX Zrt. a közelmúltban bejelentette egy újabb típus, az ACCC InfoCore rendszer gyártását.

Az ACCC InfoCore System fontos előnye, hogy csökkenti a vezetéktelepítésnek azokat a fizikai kockázatait, amelyekkel a közművek, szolgáltatók és vezetékellenőrök szerte a világon szembesülnek. Ezek a szakemberek tisztában vannak azzal, hogy még a legjobb eszközök és berendezések használata és a legkedvezőbb terepviszonyok esetén is előfordulhatnak balesetek. A FUX InfoCore okosvezetéke az infravörös fény alkalmazásának, a vezetékmagot alkotó speciális, kompozitszálaknak és egy rendkívül hatékony adatrögzítési módszernek köszönhetően képes a kábel felhúzását követően, percek alatt megbízhatóan visszaigazolni a vezeték állapotát és működőképességét. A rendszer ezeknek a megbízható adatoknak a biztosításával egyedülállóan hasznos eszközként szolgál a közművek és szolgáltatók műszaki szakemberei számára.

Dr. Barkóczi István elmondta, a jelenleg folyó próbagyártásokat követően az ACCC InfoCore rendszerű vezeték 2024 első negyedévéig már elérhetővé válik a távvezetékek piacán.

Vállalkozását érintő
kérdése van?

Forduljon a kamarához!

- Széchenyi Kártya Program
- Pályázati Információk
- Szakmai előadások
- Szakképzési tanácsadás
- Felnőttképzési tanfolyamok
- Kereskedelemfejlesztés
- Üzleti partnerkeresés
- Startup inkubáció
- Szakmai klubok
- Klaszterek
- Kamarai Hírlevél
- Okmányhitelesítés
- Békéltető Testület –
fogyasztói jogviták intézése

ELÉRHETŐSÉGEINK

KÖZPONT

3525 **MISKOLC**, Szentpáli utca 1. • Tel.: +36 46 501 090
E-mail: bokik@bokik.hu • www.bokik.hu

KÉPVISELETEK

3700 **KAZINCBARCIKA**, Mátyás király út 2.
Tel.: +36 48 512 100 • E-mail: kazincbarcika@bokik.hu

3400 **MEZŐKÖVESD**, Szegfű út 2.
Tel.: +36 49 500 100 • E-mail: mezokovesd@bokik.hu

3600 **ÓZD**, Jászi Oszkár utca 3.
Tel.: +36 48 569 228 • E-mail: ozd@bokik.hu

3980 **SÁTORALJAÚJHELY**, Kossuth tér 3.
Tel.: +36 47 521 001 • E-mail: satoraljaujhely@bokik.hu

3950 **SÁROSPATAK**, Kossuth út 20.
Tel.: +36 47 311 034 • E-mail: sarospatak@bokik.hu

3900 **SZERENCS**, Ondi út 1. I. emelet
Tel.: +36 47 561 001 • E-mail: szerencs@bokik.hu

3580 **TISZAÚJVÁROS**, Szent István út 1/A, I./9.
Tel.: +36 49 540 100
E-mail: tiszaujvaros@bokik.hu

SCAN ME

A vármegye gazdasága erős lábakon áll

Bihall Tamás: Bízunk abban, hogy az előttünk lévő esztendő már nyugodtabb és sikeresebb lesz

Eseménydús, hullámvölgyekkel nehezített év van mögöttünk a gazdasági folyamatok alakulása szempontjából is. A világ gazdaság mellett a hazai is bőven tartogatott kihívásokat, olyan nehézségeket, amelyek az újratervezést napi rutinná tették a cégeknél. Bihall Tamással készített interjúnkban arra vállalkoztunk, hogy sorra vegyük a globális kihívásokat és az arra adott helyi, vármegyei válaszokat.

2022-re a világ kilábal a koronavírus okozta recesszióból, az ellátási láncok kezdtek visszaépülni, amikor jött az újabb globális sokk, az orosz-ukrán háború. A következmények átvitték az elmúlt több mint egy év gazdasági történetét hazánkban is. A kamara tapasztalatai szerint milyen hatással volt, és milyen hatással van a vármegye cégeire ez a konfliktus?

Nehéz éveken vagyunk túl, és ez a mostani is egy nehéz év. A vállalkozók szemszögéből négy periódusra osztható az elmúlt több mint egy esztendő. Az első szakasz 2022 elejére tehető, amikor a Covid leküzdése után, egy – a vármegyei és országos gazdasági teljesítménymutatókat tekintve is – sikeres 2021. évi zárást követően nagyfokú bizakodást, várakozást, optimizmust tapasztaltunk a vállalkozások vezetői körében. Aztán február 24-én kitört a háború, majd jött az energiaválság, a szállítási bizonytalanságok, az erősödő infláció és mindezek megtörték a pozitív hangulatot. Mi úgy tapasztaltuk, hogy a tavalyi év második felére ezeket a halmozódó negatívumokat már sokként élték meg a cégek. Hónapról hónapra nőtt a bizonytalanság, nem lehetett tudni, hogy mire számíthatnak, hogyan tudnak túlélteni? A kamara próbált ezekben az ügyekben, helyzetekben erős partner, támasz lenni, de egyértelmű volt, hogy a gazdasági szereplők elbizonytalanodtak. A harmadik periódus az év vége felé következett be, és az alkalmazkodó képesség megjelenését hozta. Kialakult az „együtt kell élnünk vele” gondolkodás, és a vállalkozók elkezdtek beépíteni a helyzetre adható válaszokat,

Fejlesztési Zóna: Partnerségi megállapodás aláírása Navracsics Tibor területfejlesztési miniszterrel

egyéni megoldásokat az üzleti stratégiájukba. Megjegyzem, ez az alkalmazkodás, a válságok, a nem várt szituációk kezelése egyébként is jellemzi a vállalkozói hozzáállást. A negyedik periódus napjainkban is zajlik. Már látjuk, mi a megoldandó feladat, és az is érzékelhető, hogy a cégek működése akár az idei évben is reményt keltő, pozitív lehet. Hozzáteszem, azért a gazdaságban a legnagyobb kihívást most is a bizonytalanság jelenti, hiszen szinte egyik napról a másikra olyan váratlan események befolyásolhatják az üzletmenetet, amire helyben, a mi vármegyénkben nem lehet felkészülni. Lásd az izraeli tragédia, konfliktus, amely-

ról – most, október első felében, amikor beszélgetünk – még nem tudni, milyen hatással lesz az olaj világpiaci árára, és milyen további negatív trendeket generál a világgazdaságban. De a bizonytalanságokkal együtt azt kell, hogy megállapítsam, hogy a vármegye gazdasága erős lábakon áll, és talán ennél is fontosabb a vállalkozói elszántság, ami a nehéz idők túléléséhez alapvető hozzávaló. Örömmel látom, hogy megnőtt az egymástól való tanulás igénye és képessége. Sokszor teszik fel a kérdést a kamarában, hogy „Mások ezt hogyan oldják meg?”, „Te ezt, hogy csinálod?”. Ez is mutatja a közösségek, a kamarai közösségek erejét.

Megnyugtató hallani, hogy a vármegye gazdasága erős lábakon áll, mely ágazatok adják ezt a biztos fundamentumot?

Vármegyénk két fajsúlyos gazdasági lába a gépípar – benne az autógyártáshoz kapcsolódó tevékenységek – és a nehézszegepípar. Mind a két terület meghatározó cégei stabilak, annak ellenére, hogy kismértékű visszaesés náluk is tapasztalható. Beruházásaikat teljesítik, újakat kezdenek, és az export teljesítményük is kiemelkedő a vármegye egészét tekintve. Mindezek mellett több tízezer embernek adnak munkát, hatással vannak az oktatásra, és természetesen a többi gazdasági terület működésére is.

Ezen túl a lassanként húzóágazattá váló idegenforgalom és turizmus sem teljesít rosszul. A sikeres 2023-as nyári szezon után további fellendülésre van kilátás, hiszen a vármegye természeti adottságai, kulturális és építészeti öröksége, valamint a fejlesztések bizakodásra adnak okot. Hogy egy új területet kiemeljek: a kerékpárturizmus például komoly lendületet kapott a jelentős fejlesztéseknek köszönhetően, és ez az ország egyik kerékpáros paradicsomává teheti vármegyénket. Hogy ez milyen mértékben valósul meg, az függ az úthálózat kiépítettsége mellett a kiegészítő fejlesztések színvonalától, minőségétől, a vendéglátóhelyek, szálláshelyek működtetőinek hozzáállásától, és az önkormányzatok együttműködésétől is. Számos teendőnk van még, mindenekelőtt a vármegyeszékhely és a vállalkozók erőteljesebb együttműködésére van szükség.

A stabil alapokat biztosító húzóágazatok mellett azonban vannak olyan gazdasági szegmensek, amelyek kevésbé ellenállóak, megszenvedik a válság következményeit...

Igen, sajnos vannak kedvezőtlen adottságú területeink is, mint például a kiskereskedelem. A kereskedelmi forgalom országosan is jelentősen csökkent, az emberek takarékos üzemmódra álltak át, és ez a tendencia főleg a kisebb egységeket érinti kedvezőtlenül nálunk is. Az építőipar helyzete sem rózsás, kevés a munka, szinte valamennyi cég a túlélésért küzd napi szinten. Persze a kereslet általános csökkenése miatt más szolgáltatási területeken is beszűkültek a vállalkozások lehetőségei. De ezzel együtt, méréseink szerint nem esett vissza a vállalkozások száma vármegyénkben. Persze vannak megszűnő cégek, vagy tevékenységüket szüneteltető vállalkozók, de mindig vannak új belépők is a rendszerbe.

A kamarának is szüksége volt az újratervezésre? Megváltoztatta a munkát, a célokat ez a kihívásokkal teli gazdasági környezet?

A pandémia idején, 2020-ban nagyon hamar rájöttünk, hogy a kamarai munkánkat jelentősen újra kell szervezni. Az akkor kialakított két fő pillérünket azóta is tartjuk és erősítjük: vagyis információt adunk a cégeknek minden aktuális gazdasági trendről azért, hogy döntéseiket széles ismeretanyagra alapozhassák. A másik oldalon információt kérünk a cégektől, hogy kamaraként ténylegesen lássuk, milyen helyzetben vannak ágazatonként, földrajzi elhelyezkedés, méretnagyság szerint. Ebben a folyamatban a digitális kommunikációnk alapvető fontosságúvá vált, és a mai napig kamarai munkánk meghatározó elemének számít. A másik fontos feladatunk a lobbizás. Számtalan esetben vált szükségessé, hogy elsősorban a kormánnyal – a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarán (MKIK) keresztül –, vagy a kormányhivatallal, az önkormányzatokkal is konzultáljunk arról, hogy a vállalkozások működőképességét hogyan lehet támogatni.

Mondana erre konkrét példákat? Milyen területeken sikerült hatékony lobbitevékenységet folytatni a kamarának?

A Covid okozta nehézségekkel, az energiasokkal, a háború miatti válsághatásokkal összefüggésben tett a kamara javaslatokat a kormány asztalára. Így az MKIK közvetítésével sikerült „kijárni” többek között a feldolgozóipari és turisztikai energiatámogatást, a gyármentő programot, a Széchenyi Kártya Program kínálatának bővítését, a kamatstopot és a

Bihall Tamás

hitelmoratóriumot, a helyi adók befagyasztását, a garantált bérminimum és minimálbér alkalmazását. Helyi szinten sikeresen lobbiztunk – a bezárást követően – a Barlangfürdő újraindításáért, hiszen Miskolctapolca idegenforgalmi vonzerejének ez az alapja. Úgy gondolom, mindezek eredményes, hasznos lépések voltak, és pozitív hatásként értékelem, hogy a foglalkoztatási mutatóink jelentősen nem romlottak, sőt a munkaerőpiacon továbbra is a kereslet dominál a mi vármegyénkben is. Azért működünk együtt a kormányhivattal, kiemelten a foglalkoztatási főosztállyal, azért veszünk részt a területi paktumokban, mind vármegyei, mind városi szinten, hogy a gazdaság számára szükséges munkaerőt biztosítani tudjuk. A beruházások által generált új munkahelyek pedig felvetik a külföldi munkavállalók alkalmazásának kérdését is. A kamarában erről már rendeztünk fórumokat, és terveink szerint az új szabályok ismeretében ezt folyamatosan tesszük majd a jövőben is.

Ha már a beruházásokat említette, az elmúlt hónapokban igazi beruházási dömpingről adott hírt a sajtó, amely elsősorban Miskolcot és az agglomerációt érintette. Ez már a fény lenne az alagút végén?

Bár a KSH rendelkezésünkre álló adatai szerint az év első negyedében 11 százalékkal visszaesett a beruházási tevékenység, de a két húzóágazatban a vegyiparban és a gép-
iparban továbbra is jelentős fejlesztések folynak. Örömteli az is, hogy Miskolcra és környékére komoly beruházásokat jelentett be a kormány, és a térség gazdasága számolhat ezeknek a beruházásoknak a fejlesztő hatásával. Jó, hogy gyárat épít nálunk például a Meleghy Automotive Hungary Kft., hogy befejeződtek a kínai Chervon Auto miskolci gyárának építési munkálatai, hogy felavatták a GKN Automotive Hungary gyárat Felsőzsolcán, szintén pozitív hír, hogy 18 milliárdos fejlesztésbe kezdett a Robert Bosch Energy and Body Systems, és szerencsére még folytathatnám a sort. De ez még nem a fény az alagút végén. Arra azonban talán

elég, hogy, ha ezen az úton továbbhaladunk, kivisz minket az alagútból. Ebben a haladásban meghatározó szerepe lesz a kutatás-fejlesztésnek, az innovációs folyamatoknak, valamint a minőségi képzésnek. Ezért a Miskolci Egyetemmel és a térség szakképző centrumaival szoros együttműködést folytat a kamara annak érdekében, hogy a munkaerőpiac igényeit minél hatékonyabban vegyük figyelembe az oktatási intézményekben. Az oktatás és a képzés magas minősége egyúttal lehetőséget ad arra, hogy választ adjunk az egyik legnagyobb vármegyei kihívásra: a fiatalok helyben tartására. Ez nyilván egy bonyolult, összetett kérdés, hiszen a színvonalas képzés mellett jól fizetett munkahelyek kellenek, de szükséges a lakókörnyezet megfelelő infrastruktúrája az úthálózattól az óvodáig, hogy a családok szívesen maradjanak, telepedjenek le vármegyénkben.

A prognózisok szerint 2024. már az egyszámjegyű infláció éve lesz. A kamara tapasztalatai szerint ez reális előrejelzés?

A kamarai tapasztalatok és az említett prognózisok egybeesnek: vége a visszaesés időszakának, 2024 várhatóan már a gazdasági növekedés éve lesz. Csökken az infláció, nőnek a reálkeresetek. Ami a mi munkánkat illeti, a kamara tovább erősíti a vállalatokkal kialakított közvetlen és erős kapcsolatrendszerét. Ennek keretében – gazdaságfejlesztési céllal – számos új akciót indítunk majd el. Működtetjük a Széchenyi Kártya Programot, amely a piacon ma a legjobb finanszírozási eszköz, közösen mutatjuk be az autóipar fejlesztési kihívásaira adott válaszokat az ország legnagyobb autóipari klaszterével a NOHAC-al, és nagy reményeket fűzünk az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna megerősítéséhez is. Tervezzük, hogy az igényekhez igazodva erősítjük a Zóna hat vármegyéjének gazdasági együttműködését, legyen az ipari, idegenforgalmi, munkaerő, vagy infrastrukturális terület. Bízunk abban, hogy az előttünk lévő esztendő már nyugodtabb és sikeresebb lesz.

Az Egyesült Arab Emírségek magyarországi nagykövetének látogatása a BOKIK-ban

Innováció, válságkezelés, kilátások

A BOKIK alelnökeit a vállalkozások tevékenységét befolyásoló folyamatokról kérdeztük

Innováció, kutatás-fejlesztés, fenntarthatóság, körforgásos gazdaság, inflációs hatások, energiaár-emelkedés – ezek talán a leggyakrabban elhangzó fogalmak, amikor a gazdaság jelenlegi helyzetéről, a meghatározó tendenciáiról esik szó. A BOKIK alelnökeit arra kértük, foglalják össze a tagozatukhoz tartozó ágazatok legfontosabb kihívásait.

INNOVÁCIÓ: A MISKOLCI EGYETEM BIZTOS HÁTTÉR Dr. Barkóczi István, általános alelnök

A BOKIK nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében szorosra fűzze a Miskolci Egyetem és a cégek kapcsolatát. Milyen folyamatok zajlottak ezen a területen az elmúlt időszakban?

Az Európai Bizottság júliusban közzétett elemzéséből kiderül, hogy Magyarország 2023-ban a 21. helyen áll az innováció területén az EU-ban. A hír kapcsán Hankó

Balázs innovációért és felsőoktatásért felelős államtitkár úgy nyilatkozott: „A kormány célja, hogy 2030-ra Magyarország a világ legjobb 25, Európa legjobb 10 innovátor országa közé kerüljön, ezért is alkottuk meg Magyarország új innovációs stratégiáját, a Neumann János Programot, amelynek fókuszában az egyetemek, a kutatóintézetek és a gazdaság összekapcsolása áll”. Az államtitkár szavai összecsengenek a BOKIK törekvéseivel, hiszen a Miskolci Egyetemmel végzett – együttműködési megállapodásban rögzített – közös munkánk célja is a tudomány és a gazdaság kölcsönös előnyökön alapuló összekapcsolása, a vállalkozások versenyképességének erősítése. Ahhoz, hogy a régió vállalatai – és itt nemcsak a nagyokra gondolok, hanem a kis- és közepes cégekre is – magas hozzáadott értékű termékeket gyártsanak, feltétlenül szükséges az egyetemi háttér biztosítása a kutatás-fejlesztés, az innováció területén. Cégvezetőként és kamarai tisztségviselőként is azt tapasztalom, hogy az egyetem, a kamara, és a vállalkozók közötti együttműködés akkor sikeres, ha a tudástranszfer oda-vissza működik. A BOKIK és az egyetem jelenleg 6 munkacsoportban vállalta fel ennek a kapcsolatnak a fejlesztését. Úgy látjuk, hogy az iparvállalatok

vezetői fontos szerepet játszhatnak a közös gondolkodás kialakításában, hiszen több évtizedes szakmai tapasztalatukkal hathatnak az egyetemi gondolkodásmódra, miközben ők maguk is szakmai fejlődési lehetőséghez jutnak. A Miskolci Egyetem pedig a rendelkezésére álló kutatói valamint infrastrukturális háttérkapacitásával támogatja a BOKIK tagvállalatainak gyártás-, gyártmány-, és szervezetfejlesztési tevékenységét.

FÓKUSZBAN AZ ENERGIAHATÉKONY MEGOLDÁSOK Kiss László alelnök – Ipari Tagozat

Az energiaárak drasztikus emelkedése a cégek többségét korábbi gyakorlatának átgondolására készítette. Tapasztalatai szerint milyen válságkezelő megoldások születtek?

Jóllehet, az energiaárak emelkedése nem volt váratlan, a felkészülés – a gazdálkodást az utóbbi években megnehezítő körülmények miatt – nem valósulhatott meg. Tapasztalataink szerint a vállalkozások körében van-

nak a válságra való felkészülésnek jelei, de ezek heterogének, sokszor ad-hoc jellegűek, függenek a cégek tevékenységétől, méretétől, beruházási képességétől. Ezek a lépések főként az alacsonyabb energiaköltségek elérését célozzák. Markánsan megjelenik a fosszilis energiahordozók kiváltása a napenergiából nyert elektromos árammal, hosszabb távon pedig több vállalkozás alacsonyabb fogyasztású berendezések vásárlását tervezi. Ahol nagy szerepe van a mobilitásnak, felgyorsult az elektromos autók beállítása ezekbe a munkafolyamatokba. Az egyszemélyes kisvállalkozások folyamatosan cserélik le elektromos világításukat korszerű, alacsony fogyasztású fényforrásokra, illetve mozgásérzékelő kapcsolókra. Ezek az intézkedések mind a fogyasztás visszafogását célozzák.

Az egyszeri fogyasztásra épülő gazdasági modell helyett a jövőben a körforgásos gazdaság megvalósítása a cél. A vármegye gazdasági szereplői milyen lépéseket tesznek ennek érdekében?

A körforgásos gazdálkodás lényege a hulladékokkal nyilvánított anyagtömegek hasznosítható hányadának a gazdálkodásba történő visszavezetése. Térségünk vállalkozóinak erre kétféle

lehetősége van: körültekintőbbnek kell lenni a hulladékká nyilvánításban, azaz, előzetesen meg kell vizsgálni, hogy a saját vállalkozásban, vagy esetleg a partnervállalkozásoknál miként lehetne az illető anyagot felhasználni. A cégek fokozott figyelmet fordítanak a szelektív hulladékgyűjtésre, ami a felhasználható hulladékok mennyiségét növeli. Vármegyénkben több vállalkozás komoly fejlesztéseket hajt végre annak érdekében, hogy a hulladékokban lévő hasznosítható anyagok kinyerésére és visszaforgatására fejlesszen ki technológiákat.

INFLÁCIÓS HATÁSSAL NEHEZÍTETT PÁLYÁN

Tóth László alelnök – Kereskedelmi Tagozat

A kereskedelmi forgalom a KSH adatai szerint az idei év első félévében visszaesett. Milyen okok állnak a tendencia mögött, és mi jelentheti a kiutat?

Válságos időszakot él át a kereskedelem, hiszen az infláció ennek a területnek minden ágazatát érinti a vegyiparicikkek forgalmazásától az élelmiszerkereskedelmen át a vendéglátásig. Az ukrainai

háború, az elképesztően megrágult energia, a globális bizonytalanság 2022-ben a szakma szinte minden területén többszöri és jelentős áremelési hullámot okozott. Az élelmiszerek inflációja decemberre meghaladta a 45 százalékot, a volumen csökkenés pedig ebben a szegmensben megközelítette a 20 százalékot. Az árstop, a kötelező akciózás komoly terhet jelentett minden vállalkozásnak, de főként a kisebb kereskedelmi egységek dolgát nehezítették meg. Máig komoly fejtörést okoz az is, hogy hogyan lehet megmaradni egy ilyen nehezített pályán, miközben természetesen meg kell felelni a jogszabályi előírásoknak is. Összességében minden kereskedelmi ágazatban érződik az inflációs hatás. Visszaesett a kereslet, a vevők egyre inkább az olcsóbb, illetve az akciós termékeket vásárolják. Ami a kilátásokat illeti, bízunk benne, hogy a minimálbérek emelkedését követő jövedelemkiáramlás élénkíti majd a keresletet, és a kötelező árstop megszűnése után a természetes kereslet irányíthatja a mozgásokat.

A JÓ MESTERT MEGBECSÜLI A TÁRSADALOM

Kovács J. Attila alelnök – Kézműipari Tagozat

Milyen hatások érték a kézműves szakmákat, és milyenek a vállalkozások kilátásai ebben a gazdasági szegmensben?

A Kézműipari Tagozat tagjai javarészt a mikro- és kisvállalkozások körébe tartoznak, ami azt jelenti, hogy ezeket

a cégeket egy-két ember viszi, csak elvétve akad köztük 10 főt foglalkoztató vállalkozás. Talán nem túlzás azt állítani, hogy az elmúlt év sokként ható energiaár-emelkedése ezt a vállalkozói réteget érintette leginkább, hiszen amíg egy nagyobb vállalatnál lehetőség van a racionalizálásra, az átszervezésre, a kicsiknél ez nem, vagy csak mérsékelt sikerrel alkalmazható módszer. A drágulás sok kis cégnek okozott és okoz gondot. Némileg szerencsés fordulat volt, hogy az energiaárak mérséklődtek, de a kiindulási ponthoz képest sajnos még mindig magasabban álltak meg. Ez az energiahelyzet és a növekvő infláció kihatott a mindennapi életre, emelkedtek az alapanyagárak, és értelemszerűen folyamatosan drágultak a késztermékek is. Csökkent, és a mai napig csökken viszont a kereslet, miután az emberek takarékoskodnak, kevesebbet költenek kézműves termékekre. A vállalkozásaink abban bíznak, hogy vége lesz a háborúnak, az infláció visszaszorul, egy számjegyű lesz, és ez javulást, élénkülést hoz a piacon. Pozitívként értékeljük azt a tendenciát, hogy a társadalom ma már elismeri, megbecsüli és kész megfizetni a jó szakembereket. Ez a következő generációk számára fontos jelzés, hiszen azt mutatja: érdemes kézműves szakmát választani, mert benne van az alkotás öröme és biztos megélhetést nyújt.

HULLÁMVASÚTON AZ ÉPÍTŐIPAR

Dercz István alelnök – Szolgáltatási Tagozat

Valóban „hullámvasúton utazik” az építőipar a szolgáltatási szektoron belül? Mikor várható az emelkedő szakasz a lejtmenet után?

A szektor helyzetét komplexen kell vizsgálnunk ahhoz, hogy választ tudjunk adni ezekre a kérdésekre. Az elmúlt időszakban valóban jelentős negatív hatások érték az iparágat, amelyek immár tartósan a szektor

szűkülését eredményezik. A COVID okozta energiaválság után szépen lassan emelkedő pályára állt a gazdaság, azonban a háború kitörése, az állami beruházások csökkenése, az uniós támogatási keret hiánya, az infláció extrém mértékű emelkedése újabb gazdasági nehézségeket hozott a vállalkozások életében. Az építőipari termelés 2023 első hat hónapjában 7 százalékos csökkenést mutat az előző év azonos időszakához képest. Azonban nem lehetetlen ilyen gazdasági környezetben sem eredményes évet zárnia a vállalkozásoknak. Amit látunk: a vezetők egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek cégek válságkezelésére, a belső folyamatok optimalizálásával a hatékonyabb működésre, és a digitalizáció adta lehetőségek egyre szélesebb körű kihasználására. A kamara sokat segít a vállalkozásoknak mind a gazdasági környezet alakulásának megismerésében, mind a megfelelő változáskezelési technikák elsajátításában. A hullámvasút emelkedő szakasza biztosan eljön, de ez várhatóan egy hosszabb folyamat eredménye lesz.

Világpiaci hatások, lokális következmények

A pandémia hatásainak kivédése után Magyarország gazdaságára a nyersanyaghiány és áremelkedés, majd a részben a háborús konfliktus miatt begyűrűző energiaválság nyomta rá a bélyegét. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a 2023. év első felének rendelkezésre álló adatai alapján – a BOKIK felkérésére – elkészítette a vármegye gazdasági folyamatainak elemzését.

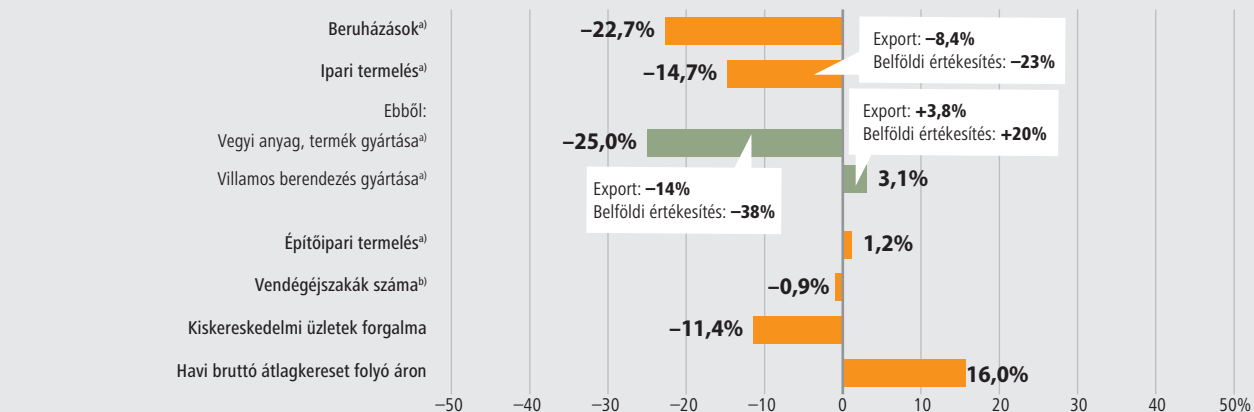
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében egyelőre változatlan munkaerőpiaci folyamatok mellett kedvezőtlen gazdasági folyamatoknak lehetünk tanúi. A gazdasági szervezetek egyelőre elhalasztják a beruházásait és nehéz időszakot él át a megye feldolgozóiparában meghatározó szereppel bíró és nagyrészt a külföldi piacra termelő vegyipar is. A szintén nagy jelentőségű járműipar és az építőipar ugyanakkor bővítette a termelését.

Zemplén vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek 186 milliárd forint értékű új beruházást hajtottak végre, ami összehasonlító áron 23%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában (országosan 10% volt a csökkenés mértéke). A vármegyei beruházások értéke az észak-magyarországi fejlesztések 65, míg az országos 3,8%-át adta. Az egy lakosra jutó beruházási érték a hazai átlag 58%-át, 299 ezer forintot ért el a vármegyében, és ezzel a főváros és a vármegye rangsorában a 9. helyet foglalta el.

A termelő ágak közül 2022. január-júniushoz viszonyítva az iparban visszaesett, a mezőgazdaságban lényegében stagnált, míg az építőiparban kismértékben emelkedett az invesztlások értéke. Az egészségügyi szolgáltatás, a szállítás és raktározás, az ingatlanügyletek, illetve az információ és kommunikáció területén emelkedés, a többi szolgáltató ágban csökkenés következett be. A fejlesztési források 61%-

A főbb gazdasági mutatók változása Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

1. ábra

^{a)} volumenváltozás
^{b)} január–augusztus

Beruházások (1.)

A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei székhelyű gazdasági szervezetek 2022-ben 537 milliárd forint értékű új beruházást valósítottak meg, ami összehasonlító áron – az országos 1,2%-os csökkenésnél nagyobb mértékben – 5,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól. Az év folyamán a beruházási teljesítmény hullámzóan alakult: az I. negyedévi visszaesést követően élénkült, a III. negyedévben lényegében stagnált, majd az év utolsó három hónapjában újból csökkent.

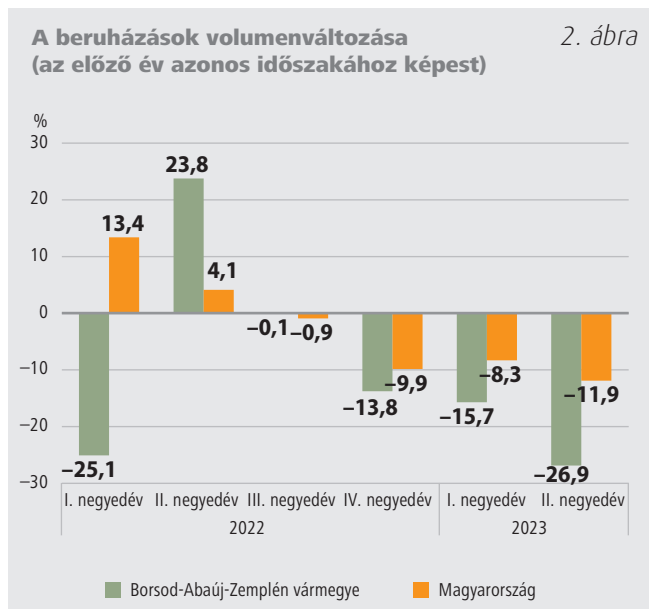
2023 I. félévében tovább romlott a beruházási kedv és mind az I., mind a II. negyedévben elmaradt a fejlesztések értéke az egy évvel korábbtól. A megfigyelt Borsod-Abaúj-

át felhasználó feldolgozóipar összehasonlító áron 22%-kal kevesebbet fordított beruházásokra, mint egy évvel korábban. Ezen belül a vegyi anyag, termék gyártása területén történtek a legnagyobb értékű tárgyeszköz-befektetések. A többi nemzetgazdasági ág jóval kisebb részarányt képviselt, egyikének részesedése sem érte el az 5,0%-ot.

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében 2023 első hat hónapjában a beruházások legnagyobb hányadát az épületek és egyéb építmények építése tette ki (37%), ezt követte az importból (34%), majd a belföldről (28%) származó gépek, berendezések, járművek beszerzése. Az épületekre, egyéb építményekre 28, a belföldi beszerzésű gépekre, berende-

(1. Az adatok évközi adatgyűjtésből származnak, a szervezetek beruházásait székhely szerint tartalmazzák, függetlenül a beruházás helyétől, és a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozásokra, létszámnagyságtól függetlenül a költségvetési szervekre és a kijelölt nonprofit szervezetekre vonatkoznak. Előzetes adatok.)

zésekre, járművekre 21, az importból származókra pedig 17%-kal kevesebb fejlesztési összeget fordítottak, mint egy évvel korábban. A gépek, berendezések és járművek 55%-a importból származott.

Ipar

A vármegye ipari teljesítménye kismértékben növekedett 2022-ben. A négy főnél többet foglalkoztató ipari vállalkozások Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei telephelyein 1,4%-kal emelkedett a kibocsátás, amely elmaradt az 5,9%-os országos bővüléstől. A legtöbb hónapban tapasztalt volumennövekedést mérsékelte a június-júliusi és novemberi enyhe, valamint a decemberi markáns visszaesés. A decemberi 14%-os termeléseszköcsökkenés már előrevetítette a 2023. I. félévben tapasztalt zuhanás mértékét a szektorban.

A vármegyei ipari szervezetek kibocsátása 2 453 milliárd forintot tett ki 2023. I. félévében, így a termelési produktum

14%-os visszaesésével folytatódott az elmúlt év decemberében kezdődött volumencsökkenés. A termelési kapacitás kihasználatlanságát jelzi, hogy a visszaesés minden hónapban a félévi átlagnak megfelelő 14%-os csökkenés közelében alakult.

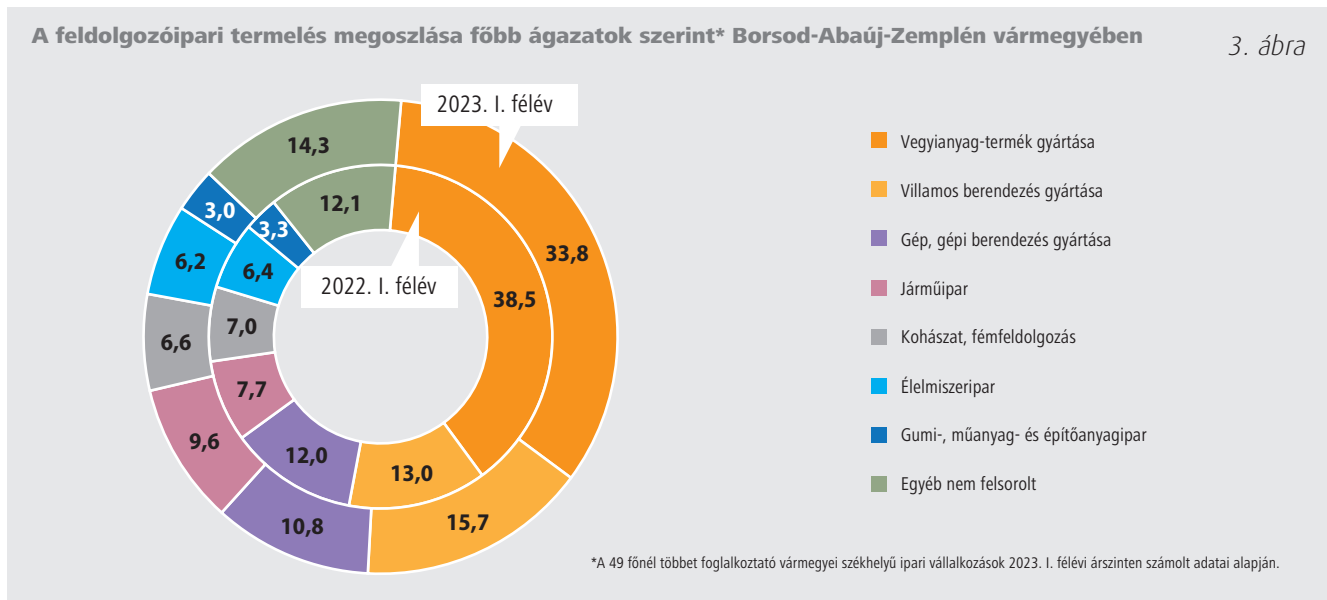
Az egy lakosra jutó ipari produktum 2023. január-júniusban 3,9 millió forintot tett ki a vármegyében, ami 38%-kal haladta meg az országos átlagot. A vármegyék és a főváros rangsorában ezzel az értékkel – az egy évvel korábbihoz képest egy helyezést rontva – Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye az 5. helyen állt.

A 49 főnél többet foglalkoztató vármegyei székhelyű ipari vállalkozások termelési volumene (víz- és hulladékgazdálkodás nélkül) 15%-kal elmaradt az előző év azonos időszaki értéktől 2023. I. félévében. Mind az export, mind a belföldi értékesítés csökkent, a hazai eladások 23%-os visszaesése meghaladta a vármegyében jelentősebb szerepű exportértékesítések 8,4%-os mérséklődését.

A visszaeső termelés döntő részét a vármegyei feldolgozóipari termelés harmadát adó vegyianyag-termék gyártása ágazat 25%-os zuhanása okozta. Az ágazat termelésén belül a műanyag-alapanyag gyártása ugyanilyen mértékben esett vissza. A szektor értékesítése 24%-kal csökkent. A több mint kétharmados arányban a külföldre értékesítő ágazat esetében az export volumene 14%-kal maradt el az egy évvel korábbitól, míg a belföldi eladások ennél jelentősen magasabb, 38%-os zuhanást könyvelhettek el.

A vármegyei feldolgozóipari termelés 11%-át kitevő gép, gépi berendezés gyártása ágazat volumene 23%-kal, a kisebb súlyú kohászat, fémfeldolgozás ágazatcsoport és élelmiszeripar 20, illetve 16%-kal esett vissza.

A 3,6%-os termeléseszköcsökkenést elkönyvelő gépipar a vármegyei átlagnál kisebb visszaesésének köszönhetően már

a feldolgozóipari produktum felét tette ki 2023 I. félévében. Az ágazatcsoport átlagot meghaladó teljesítményét első sorban a 16%-os súlyú villamos berendezés gyártása ágazat 3,1%-os, valamint a közel egytizednyi súlyú járműipar 7,1%-os növekedése alapozta meg, egyúttal ellensúlyozva a legtöbb feldolgozóipari ágazatot jellemző termeléseszkökenést.

A vármegye feldolgozóiparának exportértéke 1 566 milliárd forintot tett ki, amely az összes értékesítés 75%-át jelentette. A vármegye gépipara továbbra is erősen exportorientált, értékesítéseinek 87%-át a külföldön értékesítette. A gépiparon belül a legmagasabb exportarányt a villamos berendezés gyártása érte el 93%-os érték mellett, de 91%-os volt az exportértékesítések aránya a járműgyártás területén is. A kohászat, fémfeldolgozás és az élelmiszeripar külföldi értékesítései ugyanakkor csak kismértékben haladták meg a belföldi eladásokat.

Építőipar

Az emelkedő üzemanyag- és alapanyagárak, az orosz-ukrán háború, a magas kamatkörnyezet, a foglalkoztatási nehézségek az építőipari vállalatokra is nagy hatással vannak. A vármegyei építőipar termelési adatai alapján ennek ellenére elmondható, hogy kedvezően alakult az építőipari vállalkozások teljesítménye 2022-ben. A 188,3 milliárd forint összértékű kibocsátás – az országos 0,9%-os csökkenéssel ellentétben – összehasonlítva áron 2,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Éven belül hullámzóan alakult a termelés volumene.

2023 I. félévében 86,6 milliárd forintot tett ki a nemzetgazdasági ág termelése, amely szerény, 1,2%-os növekedést jelentett az előző év azonos időszakához képest. Ezzel Borsod-Abaúj-Zemplén azon négy vármegye egyike volt, ahol nőni tudott a kibocsátás a megfigyelt időszakban. A mélypontnak számító

februári 20%-os visszaesést követően – május hónap kivételével – visszatért a növekvő dinamika, az alacsony bázisnak köszönhetően júniusban harmadával emelkedett a termelés az előző évihez képest. A vármegye építőipari vállalkozásai az országos kibocsátás 4,1%-át adták. Az egy lakosra jutó termelési érték (139 ezer forint) 37%-kal elmaradt a hazai átlagtól, a vármegyék átlagának pedig nyolctizedét tette ki.

2023 I. félévében a két építménycsoport termelése ellentétesen alakult: az épületek építése 14%-kal visszaesett, az egyéb építményeké 29%-kal bővült. A kibocsátás 55%-át az épületépítések adták. Az építőipari ágazatokat tekintve a termelés volumene az épületek építésénél háromtizeddel visszaesett, ugyanakkor a speciális szaképítésben 13%-kal, míg az egyéb építmény építése ágazatban négytizeddel haladta meg az egy évvel korábbit.

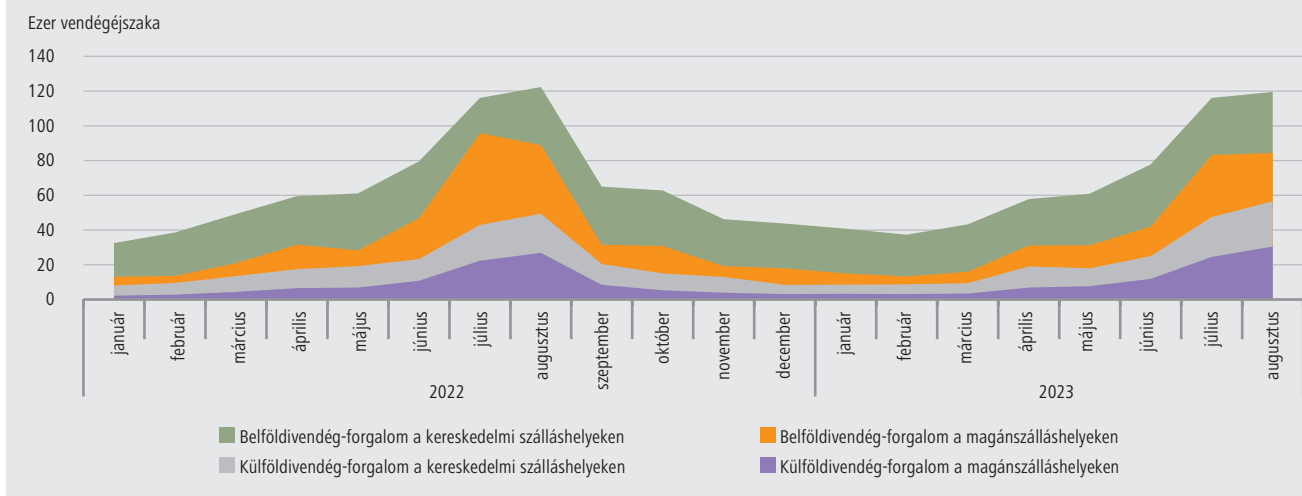
Kedvező jövőbeni kilátásokat jelez, hogy 2023. I. félévben a vármegye építőipari szervezeteinek megrendeléseinek növekedtek. A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei vállalkozások 85,0 milliárd forint értékű új szerződést kötöttek, ami volumenében 20%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. Épületekre 15, egyéb építményekre 29%-kal több megrendelés érkezett. A június végi 45,2 milliárd forint értékű szerződésállomány volumene 3,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Turizmus (2.)

A koronavírus-járványt követően az idegenforgalmi szektort újabb kihívások elé állította az energiaárak emelkedése és az ezt kísérő infláció. Ez utóbbi 2023-ra a szolgáltatások jelentős áremelkedése mellett a magyar lakosság körében reálbér-csökkenést okozott. A megemelkedő működési költségek és az életszínvonal változása hatással voltak a belföldi lakosság utazási hajlandóságára, szokásaira is.

A vendégéjszakák alakulása a szálláshelyeken Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében

4. ábra

(2. A szálláshely-statisztikában új adatforrás (NTAK) bevezetésére került sor.

További információk: https://www.ksh.hu/tajekoztato_szallashely_statistikahoz)

A vármegye szálláskapacitását ez év júliusában a kereskedelmi szálláshelyek részéről 196 szálláshely jelentette, ahol 5,3 ezer kiadható szobában 14 ezer kiadható férőhely várta a vendégeket. Az egy évvel korábbihoz képest az egységek száma 5-tel, a szobák száma 15%-kal, a kiadható férőhelyek száma 9,1%-kal nőtt. A szálláshely-kínálatot a további, több, mint 14 ezres magánszálláshelyi férőhely teszi teljessé.

Ez év augusztusáig Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye szálláshelyeit – a kereskedelmi és magánszálláshelyeket együtt – összesen 482 ezer vendég mintegy 1,2 millió vendégéjszakára vette igénybe, mindkét érték közel megegyezik az előző év azonos időszakival. A vendégek az országos átlagnál rövidebb időt, mindössze 2,4 éjszakát tartózkodtak a megye szálláshelyein.

A vendégkör több mint háromnegyedét a belföldről érkezők tették ki: a hazai vendégek száma 372 ezer, a vendégéjszakáké 870 ezer volt az év első nyolc hónapjában, 2,0, illetve 3,1%-os csökkenés mellett. A határon túlról 110 ezren érkeztek, és mintegy 285 ezer vendégéjszakát töltek el a vármegyében, ezek az értékek viszont meghaladták az előző évit (12 és 6,6%-kal).

A külföldi vendégforgalmat a megyéhez földrajzilag közel található országok határozzák meg. A legtöbb vendégéjszakát, az összes négytizedét a Lengyelországból érkezők töltötték el a vármegye szálláshelyein. A 114 ezernyi vendégéjszaka 24%-kal több, mint egy évvel korábban. A második helyen a szlovákok állnak 18%-os súllyal, az ő vendégéjszakáik 7,1%-kal bővültek. A harmadik legjelentősebb küldő országból, Romániából érkezők vendégéjszakái érdemben nem változtak.

A vármegye vendégforgalmát a kereskedelmi szálláshelyek dominálják: az év első nyolc hónapjában a vendégek és a vendégéjszakák több mint hattizedét ebben a szállástípusban regisztrálták. A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakájában mért forgalma az előző év azonos időszakához képest érdemben nem változott ezen belül a vendégek több, mint háromnegyedét kitevő magyarok itt tartózkodása kissé csökkent (-0,9%), viszont a külföldiek 5,0%-kal több vendégéjszakára maradtak. A havi adatok tanúsága szerint február és május között az egy évvel korábbihoz képest minden hónapban kevesebb vendégéjszakát regisztráltak.

A vármegye kereskedelmi szálláshelyein ez év augusztusáig 12,8 milliárd forint bruttó árbevétel képződött, amely folyó áron 17%-kal meghaladta az előző év azonos időszakit. A bevételek kétharmada szállásdíjakból, a fennmaradó rész pedig vendéglátásból és egyéb bevételekből származott. A szállásdíjakból származó bevételek folyó áron 14%-kal emelkedtek. Széchenyi Pihenőkártyával a kereskedelmi szálláshelyeken folyó áron szintén 14%-kal többet, 1,6 milliárd forintot fizettek a kártyatulajdonosok.

A vármegye turizmusát a Bükk hegység természeti tényezői és a Borsodi-mezőség gyógy- és termálfürdői határozzák

meg. A férőhelykapacitás 45%-a a Miskolci és Mezőkövesdi járásokban található, ennek megfelelően a vendégforgalom is ezekben a térségekben összpontosul: az összes vendégéjszaka harmadát a Miskolci járásban, további 23%-át a Mezőkövesd járásban (főként Bogácson és Mezőkövesden) regisztrálták. A megyeszékhely vendégéjszakájában kifejezett forgalma a vármegye egészéhez hasonlóan kismértékben csökkent (-3,3%), azonban a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák jelentősebb értékben emelkedtek (+7,1%). A vármegye vendégforgalmának másik jelentős központja Bogács település, ahol szintén a külföldi forgalom bővülése (+11%) mentette meg az idegenforgalmi szezont.

Kiskereskedelem

A fenntartási és működési költségek emelkedése miatt a kiskereskedelmi üzletek, különösen a kisebbek, nehéz helyzetbe kerültek. Mindez csak erősítette azt az évek óta tartó folyamatot, mely szerint a vármegyében egyre kevesebb kiskereskedelmi üzlet működik. 2022. év végén az egy évvel korábbinál 3,4%-kal (204-gyel) kevesebb, 6398 üzletet tartottak nyilván. Az üzletek 36%-át önálló vállalkozók működtették, akik körében az üzletszám nagyobb mértékben -4,4%-kal csökkent.

Összhangban az országos adatokkal, a vármegyei üzletek forgalma magas bázisról ugyan, de 2022. év vége óta csökkenő tendenciát mutat. A fogyasztást egy ideig magas szintre emelő lakossági jövedelemtöbblet (szja-visszatérítés, a fegyveres erők tagjainak kifizetett fegyverpénz) hatásának elmúlása, az üzemanyagársapka fokozatos kivezetése és az infláció folyamatos emelkedése reálbér-csökkenést, ezzel együtt mérséklődő fogyasztást okozott.

A Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei kiskereskedelmi üzlet-hálózat 2023 I. félévében 415 milliárd forint értékű forgalmat ért el. Az éves alapon számolt és az árváltozásokat figyelembe vevő volumenindex változása szerint az országos trenddel (-10,4%) összhangban, és annál nagyobb mértékben csökkent a kiskereskedelmi üzletek forgalma az I. félévben (-11,4%).

A havi adatok tanúsága szerint a csökkenés már tavaly decemberben megkezdődött, majd márciustól átlépte a két-számjegyű értéket. A vármegyében regisztrált márciusi és áprilisi forgalomcsökkenés országosan és a vármegyékkel is összevetve is a legjelentősebbek között volt.

Munkaerőpiac

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye munkaerő-tartaléka továbbra is magas maradt a visszaeső ipari termelés mellett. A foglalkoztatottak és a – 2022 III. negyedévében 300 ezer főt megközelítő – gazdaságilag aktívák száma csak átmenetileg nőtt, a munkaerőpiacra belépő népesség nem vált tartósan foglalkoztatottá. 2023 II. negyedévében így a munkanélküliek száma 20 ezer fő felett maradt, a 6,8%-os munkanélküliségi ráta kismértékű növekedést követően a 4. (előző évben még 3.) legmagasabb volt a vármegyék és a főváros rangsorában. A 63,7%-ot elérő aktivitási arány és

az 59,3%-os foglalkoztatási ráta előző évihez képesti enyhe emelkedését kizárólag a 15-74 éves népesség csökkenése okozta a vármegyében.

2023. április-júniusban 172 ezer fő állt alkalmazásban a vonatkozási körbe tartozó vármegyei szervezeteknél, amely gyakorlatilag megegyezett az előző év azonos időszaki értékkel. Elsősorban a nemzetgazdasági ágak szintjén történt változás.

Az alkalmazásban állók közel negyedét foglalkoztató feldolgozóiparban 1,2%-kal csökkent a létszám 2023 II. negyedében. A vármegye munkaerőpiaci szempontból legjelentősebb feldolgozóipari ágazatcsoportja, a kohászat, fémfeldolgozás létszáma 470 fővel, a járműiparé 342 fővel csökkent. A mérséklődést részben a gumi-, műanyag- és építőanyagipar 259 fős, illetve villamos berendezés gyártása ágazat 258 fős létszámnövekedése ellensúlyozta.

Az adminisztratív szolgáltatások létszáma 20%-kal bővült. A nemzetgazdasági ág megnövekedett alkalmazotti számát szinte teljes mértékben az általános épülettakarítás szakágazat negyedévenként fokozatosan emelkedő, egy év alatt mindösszesen 2001 fős állománytöbblete magyarázta. Az egészségügyi szolgáltatásban foglalkoztatottak száma 5,8%-kal csökkent, ezen belül a humán-egészségügyi ellátás ágazat 235 fővel bővült, a szociális ellátás bentlakás nélkül ágazat létszáma viszont 1931 fővel csökkent, elsősorban a közfoglalkoztatotti létszám megfogyatkozásával összhangban. A közigazgatásban 645 fővel dolgoztak kevesebben az előző évihez képest.

2023 II. negyedében a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 456 ezer forint volt, amely 16%-os növekedést jelentett az előző év azonos időszakához képest, ami megegyezett a keresetek átlagos országos emelkedési ütemével. A vármegyei átlagkeresetek 111 ezer forinttal maradtak el az országostól. Az átlagkereset a fizikai foglalkozásúaknál 18, a szellemiekénél 14%-kal

emelkedett, előbbieket átlagosan bruttó 360 ezer, utóbbiak 580 ezer forintot kerestek.

A jelentősebb létszámot foglalkoztató nemzetgazdasági ágak közül az építőiparban (17%) a vármegyei átlagot meghaladóan, a feldolgozóiparban, a kereskedelem és az adminisztratív szolgáltatásban a 16%-os vármegyei átlaggal megegyezően, míg a közigazgatásban (15%) az oktatásban (14%), valamint az egészségügyi szolgáltatásban (13%) annál kisebb mértékben nőttek a keresetek a II. negyedében.

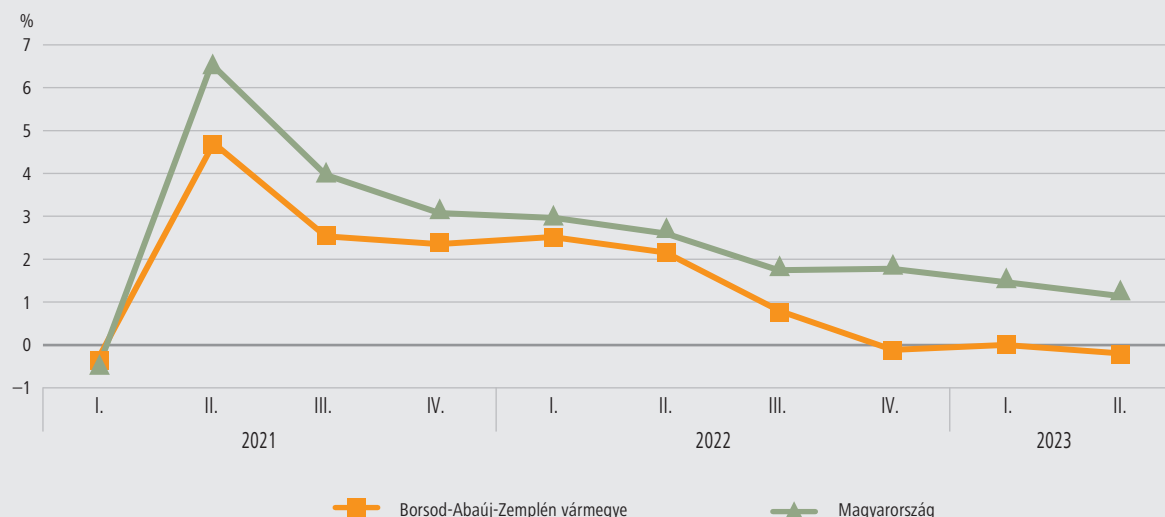
A nyilvántartott álláskeresők zárónapi száma 33 ezer főt tett ki 2023 júniusában, ami 2,7%-kal maradt el az egy évvel korábbi álláskeresők számától. A 2022. szeptember és 2023. március közötti időszakban az álláskeresők száma meghaladta a 35 ezer főt, a legmagasabb februárban volt 36 ezer feletti létszámmal. A betöltetlen álláshelyek száma 13%-kal csökkent az előző júniushoz képest, így összességében a munkaerőpiac lazábbá vált: tíz üres álláshelyre az előző évi 61 helyett 68 álláskereső jutott.

Az álláskeresés időtartama szintén munkaerőtartalékra utal, a fél évnél hosszabb ideje állást keresők 59%-os aránya országosan a második legmagasabb volt Nógrád vármegyét követően. Az álláskeresők valamivel több mint fele legfeljebb általános iskolát végzett, ami ugyancsak a második legmagasabb arányt jeleníti meg az országban Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye után. Az álláskeresők közel harmada szakmunkásképzőt vagy szakközépiskolát végzett a vármegyében, elmaradva a 36%-os országos részaránnytól. A júniusi zárónapon az álláskeresési járadékban részesülők száma továbbra is valamivel több mint 3 ezer fő tett ki, álláskeresési segélyt pedig az enyhe növekedés ellenére is kevesebb, mint 5 ezer fő kapott. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban a 16%-os csökkenést követően mintegy 11 ezer fő részesült.

(Az elemzésben található grafikonok adatainak forrása: KSH)

Az alkalmazásban állók számának változása az előző év azonos időszakához képest

5. ábra

A legjobbak között a legjobbat adni

A BRS Klíma és Gázcentrum és a Meleget.hu ereje a csapatmunkában és a csapatszellemben rejlik.

– A TOP 100-ba bekerülni kiváló érzés, az elmúlt évek küzdelmes munkáját tükrözi – hangsúlyozta Körmöczy Zsuzsanna, a BRS Klíma és Gázcentrum ügyvezetője, 31 év eltelte után.

– Ehhez a forgalomhoz, ekkora fejlődéshez kellett az új generáció lendülete, ötlete, ereje, világ-nézete. Amíg az én üzleti módszerem Miskolcra, Borsodra, személyes kapcsolatokra, barátokra, vevők és eladók baráti kapcsolatára épült, addig az új nemzedék az egész világban gondolkodik, határok nélkül.

– Így született meg a webáruház, amellyel egy Borsod vármegyei vállalkozás el tudja érni az ország másik felében élő hűtés-fűtéssel foglalkozókat, érdeklődőket – fejtette ki az ügyvezető. – Ez a két értékesítési mód tökéletesen kiegészíti egymást, így lehetünk együtt sikeresek – tette hozzá.

– Fontos, hogy szakképzett dolgozóinkat folyamatosan továbbképezzük.

– A BRS Klíma és Gázcentrum és a Meleget.hu

ereje a csapatmunkában és a csapatszellemben rejlik.

– A cég folyamatos fejlesztésén túl figyelünk a város társadalmilag érzékeny és fontos pontjaira is. Fiam, Béres Bence, a Meleget.hu webáruház ügyvezetője újragondolta és fokozatosan viszszaállítja Miskolc város ikonikus épületének, a Hámor étteremnek régi pompáját, és a Gyermekek Belgyógyászati Osztály hűtését is megvalósította.

– Fő támogatói vagyunk a VOSZ legnagyobb rendezvényének, a Prima Gálának, ahol a feltörekvő tehetségeket díjazza, valamint szívügyünk a Miskolci Nemzeti Színház és Miskolc város történelmi öröksége, az Avas is, amiért naponta teszünk. Cégünk a Miskolci Nemzeti Színház 200. születésnapjára multiklimarendszert adományozott és épített ki. Közel 20 éve dolgozunk azon, hogy Miskolc rejtett kincsei méltó elismerésben részesüljenek. Elindítottuk a Borangolást, fő támogatói vagyunk számtalan rendezvénynek, szervezetnek és kiadványnak, ami az Avasi pincesorokat népszerűsíti. Ezzel elindítottunk egy dinamikus fejlődést, mint úthálózat, Borházak felújítását és az Avas elhagyott pincesorainak megmentését.

Idén megalapítottuk a Avasi Borospincék Mélyvölgyi Társaságát is. A következő 10 év céljai között szerepel, hogy országosan népszerűsítsük Miskolc város értékeit, és az épületgépészet terén elérjük, hogy a megújuló energia mindenki számára elérhető legyen. Szükség van a döntéshozók támogatására pályázatokon és hitelkonstrukciókon keresztül, és közös feladatunk, hogy a lakosságban megteremtjük az igényt egy zöldebb, energiahatékony otthon megteremtésére.

1358605 SZPONSZORÁLT TARTALOM

ILKOTRADE
Kereskedelmi Kft.

Vágósértés
export-import

Alapítás éve: 1990.

3530 Miskolc,
Soltész Nagy Kálmán u. 24.

Tel.: 06/46-367-969

06/30-935-0078

e-mail: ilkotradekft@gmail.com

1358441

FRAISA HUNGÁRIA KFT.

A FRAISA Hungária Kft. a csaknem 90 éves múltra visszatekintő, svájci tulajdonú FRAISA SA magyarországi leányvállalata, amely keményfém és gyorsacél alapanyagból gyártott forgácsoló szerszámok előállításával foglalkozik.

Vállalatunk folyamatosan törekszik a legfejlettebb gyártási technológiák és az azt kiszolgáló legmodernebb infrastruktúra alkalmazására, melyek segítségével hatékonyan el tudjuk készíteni a legmagasabb elvárásoknak is megfelelő forgácsoló szerszámokat.

Azt, hogy a valódi értékünket egy olyan modern technológiával rendelkező és jól szervezett csapat jelenti, ahol nemcsak a kiváló minőségben gyártott termékeket tartjuk értékesnek, hanem az azokat előállító munkatársakat is, mi sem bizonyítja jobban, mint a 2022-ben Észak-Magyarországon egyedülként elnyert „Arany fokozatú” Felelős Foglalkoztató minősítés.

Mindemellett csapatunk nagy hangsúlyt fektet a társadalmi szerepvállalásra, amelyhez a kiemelkedő gazdasági teljesítményünk teremti meg a lehetőséget, hogy megtaláljuk az utat a helyi közösségek megfelelő módú támogatásához. Helyi tanintézmények mellett több, fiatalokat sportra ösztönző egyesületet, alapítványt is támogat a vállalat Sárospatakon és vonzáskörzetében.

A több mint 20 éve működő magyarországi leányvállalat jelenleg 172 főt foglalkoztat.

1364373

Befektetési lehetőségek iparterületek Szikszón

- Ipari park az M30-as autópálya lejárataánál
- **teljeskörűen elérhető közművek**
 - még több mint 40 hektáron kialakítható telkek
- **kedvező feltételek, támogató szolgáltatások.**

A kormány által beruházási célterületté, nemzetgazdaságilag kiemelt jelentőségűvé nyilvánított befektetési hely

Fejlesztő: Szikszó Város Önkormányzata – www.szikszo.hu
Sváb Antal polgármester – svab.antal@szikszo.hu; +36-46-596-450

1365042

Társadunk a környezetünkkel

FOLYAMATOSAN A FEJLŐDÉS ÚTJÁN

www.mentokft.hu

Elhivatottság, fenntarthatóság, környezetvédelem és társadalmi szerepvállalás. Mindezek együtt a Mento Környezetkultúra Kft. sikerének alappillérei.

Hisünk abban, hogy maradandót csak a környezetünkkel összhangban lehet alkotni!

Komplex megoldásokat kínálunk, a tervezéstől a kivitelezés teljeskörű megvalósításáig, amihez professzionálisan felkészült szakember gárdával, a piacon jelenleg elérhető legmodernebb technológiával és gépparkkal állunk partnereink rendelkezésére.

„A MENTO csoport mára közel 300 embernek ad munkát, sokuk szinte a kezdetektől dolgozik a cégnél. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően a jól képzett szakembereknek rendszeresen új kihívásokkal kell szembenéznük, és jó látni, hogy a szakmai sikerek még jobban összetartják a csapatot. Munkáltatóként igyekszünk biztosítani a támogató munkakörnyezetet a szervezet minden tagja részére.”

Hercsik Dávid tulajdonos

1362365

www.dhjepito.net

Fókuszban a minőség, a gyorsaság és a hatékonyság!
Szakmailag magasan képzett kollégáinknak, valamint folyamatosan bővülő eszközparkunknak köszönhetően, magas műszaki színvonalon, első osztályú minőségben valósítjuk meg projektjeinket, megbízóink igényeihez igazodva.

**ELHIVATOTTAN ÉPÍTÜNK, HISZ
UTÓDAINKNAK ALKOTUNK!**

Útépítés, mélyépítés

Magasépítés

Közműépítés

Betongyártás

Márkaszervíz

1362358

AI ÁLTAL GENERÁLT KÉP

MADE POSSIBLE. MADE BETTER.

A Jabilnél arra törekszünk, hogy mindent lehetővé és jobbá tegyünk. Több mint **250.000 sokszínű, tehetséges és elkötelezett kollégánkkal**, akik 30 ország 100 telephelyén dolgoznak, az a célunk, hogy technológiailag a **legfejlettebb és legmegbízhatóbb gyártási megoldások** szolgáltatói legyünk.

Páratlanul széles és mély piaci tapasztalatot, műszaki- és tervezési képességeket, gyártási know-how-t, ellátási láncra vonatkozó ismereteket és globális termékmenedzsment-szakértelmet ötvözzünk, **hogy hozzájárulhassunk a világ vezető márkáinak sikereihez.**

Közös célunk, hogy pozitív hatást gyakoroljunk egymásra, közösségeinkre és a környezetre.

JABIL

 MADE **POSSIBLE.**
MADE **BETTER.**
jabil.com/tiszaujvaros

A full-page advertisement featuring a dramatic space scene. A rocket is shown launching from the Earth's surface, with a massive plume of fire and smoke at its base. The rocket's trail is a bright, vertical line of light extending upwards into the blackness of space. In the upper right corner, the reddish, cratered surface of Mars is visible, partially obscured by the rocket's path. The overall composition is vertical, emphasizing the ascent of the rocket.

Munkaerő.
Bárhonnan.

The logo for hsa group, consisting of a stylized icon of three people in a square frame, followed by the text "hsagroup" in a lowercase, sans-serif font.

Csatlakozz Te is az idén 20 éves Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.-hez!

Az autóiipari elektromos hajtásokkal, eBike hajtásegységekkel és eBike rendszerekkel foglalkozó Robert Bosch Energy and Body Systems Kft.-nél a termelési tevékenység mellett kutatás-fejlesztéssel is foglalkoznak.

„Vállalatunk sikerét innovatív és elhivatott munkavállalóink jelentik. Nagyszerű ötleteiknek, kitartó munkájuknak köszönhetően folyamatosan biztosított, hogy Miskolc a jövőben is a világszínvonalú autóiipari fejlesztések nélkülözhetetlen helyszíne legyen.” – Roland Ahl, gyárigazgató.

www.bosch.hu/karrier

Életre tervezve

Csatlakozz te is a Bosch miskolci kéziszerszámgyárához!

Miskolcon a világ legnagyobb Bosch kéziszerszámgyárában folyamatos a fejlődés. A speciális szaktudás, kiemelkedő technológiai infrastruktúra és a magas gyártási volumen alapján a Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft. már ötödik éve a Bosch csoport elektromos kéziszerszám üzletágának európai akkumulátorgyártási kompetencia-központja.

www.bosch.hu/karrier

1355695

Massive growth at the county's businesses

Last year the chemical industry was the leading sector, while this year saw substantial growth in several sectors

I. Economic players of the county

Borsod-Abaúj-Zemplén County was characterised by a lively entrepreneurial spirit, in particular as a consequence of the dynamic growth in the number of sole entrepreneurs. The growing tendency has broken in 2022, and the number of taxable entities dropped significantly. This was explained in part by the crisis situation prevailing since 2020, first in the form of the coronavirus, then in the form of the war between neighbouring countries since February 2022. These developments were seriously challenging for the

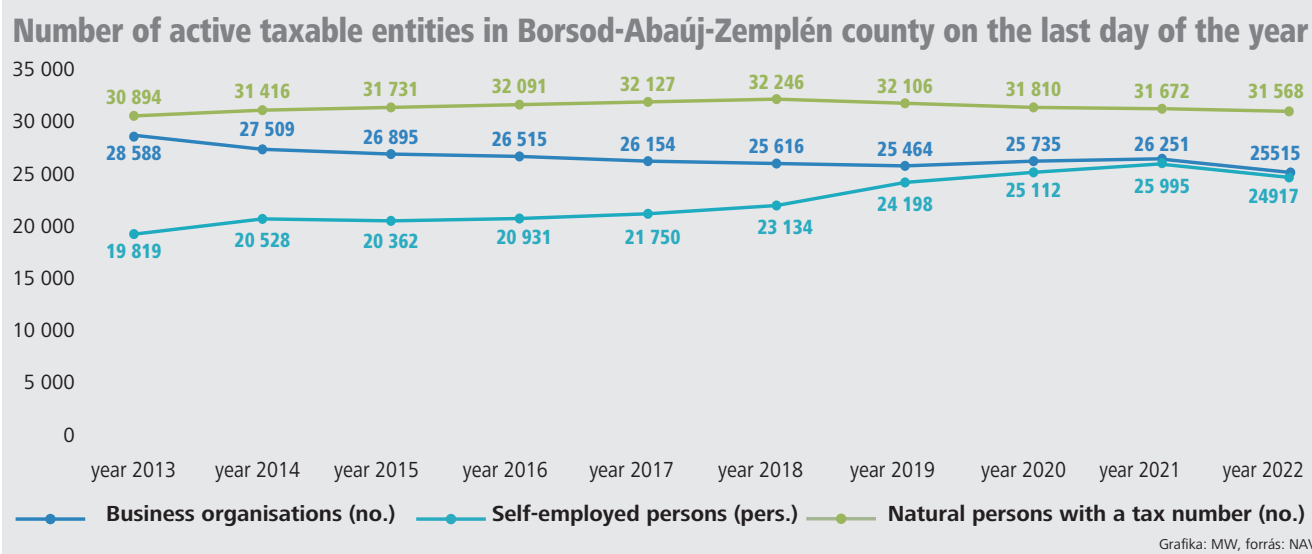
economic players, in particular the micro and small businesses as well as the sole entrepreneurs. Several of them decided to suspend their operation for a longer or shorter period of time, or, as the worst possible case, even terminated their entrepreneurial activity. This process was further exacerbated by the re-regulation of the lump sum tax of small enterprises ("KATA"). Pursuant to the new KATA Act, from 1 September 2022 only those full-time sole entrepreneurs may opt for this taxation method that make revenue from private individuals only (this condition is not applicable to taxi drivers). Limited partnerships,

general partnerships and law firms are excluded from the option of the new itemised taxation.

The number of operating taxable entities we kept record of at the end of 2022 was 82 thousand, less by nearly two thousand compared to the previous year, which corresponds to a 2.7 percent decrease. The largest relative and absolute drop was witnessed among sole entrepreneurs, whose total number fell by 1,100 from 24.9 thousand recorded at the end of the previous year, which is a 4.1 percent moderation. The number of business organisations was down by 700, making their total number

GRAPHIC 1

stand at 25.5 thousand by the end of the year, which means a 2.8 percent decrease on a year-on-year basis. The change mainly concerned partnerships, in particular limited partnerships. The number of non-profit organisations, budgetary organisations and other economic operators belonging to this group did not change practically. The private individuals forming the third segment of taxable entities decreased only minimally, by 0.3 percent, and their total number continues to approximate 31.6 thousand. They do not qualify as entrepreneurs in the classical sense, but since they conduct activities that require registration for a VAT number,

they are also classified as taxable entities. This category includes, among others, primary agricultural producers, landlords, hospitality providers and self-employed professionals.

Within the operating taxable entities, business organisations and sole entrepreneurs were present of nearly the same share (31.1 and 30.4 percent, respectively), while private individuals with VAT number accounted for 39 percent.

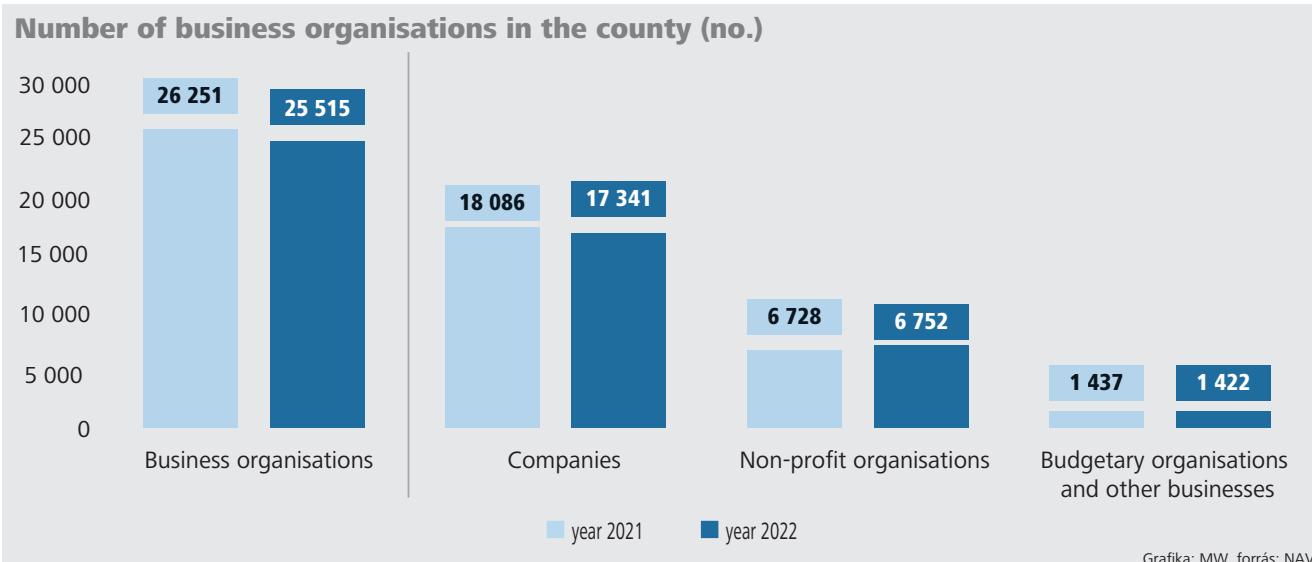
(see Graph 1)

In terms of their role in the economy, business organisations feature the largest weight. Regarding their

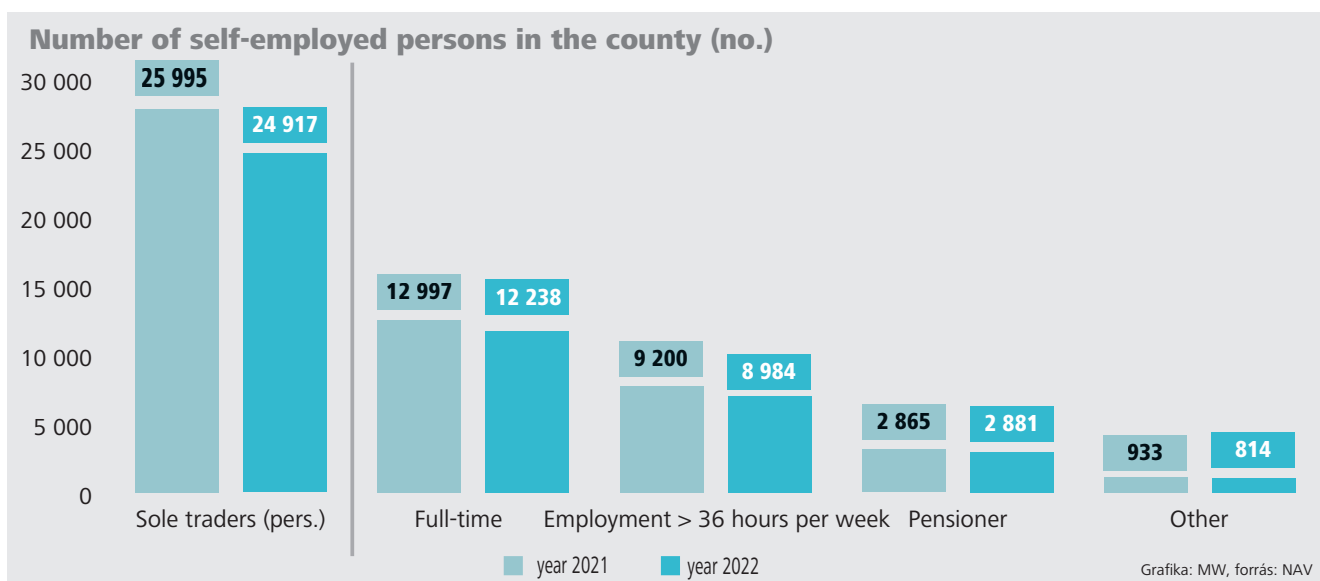
composition, two-thirds of them are profit-oriented partnerships (13 thousand private limited companies, 3.5 thousand limited partnerships and 191 companies limited by shares), a quarter of them qualify as non-profit organisations (foundations, sports and other associations, condominiums, non-profit companies), while budgetary organisations and other economic operators account for 5 percent. The moderating effect of the legislative change mentioned above (new KATA regulation) was most visible in the case of limited partnerships from among the various legal forms.

(see Graph 2)

GRAPHIC 2

GRAPHIC 3

Similarly, the factors mentioned above explain the largest decrease within the broader category of sole entrepreneurs, witnessed among full-time sole entrepreneurs. Still, this group continued to be the largest with a 49 percent share. Sole entrepreneurs conducting an entrepreneurial activity besides their 36-hour weekly employment accounted for 36 percent, while pensioners accounted for 11 percent.

(see Graph 3)

In 2022, businesses could report on their economic activity in several ways, which significantly changed in consequence of the new KATA Act. For companies, corporate tax and small business tax remained in place, but

the option of lump sum tax of small enterprises was no longer available to them. Sole entrepreneurs could choose between itemised cost settlement or flat-rate taxation within the personal income tax scheme, or had the option to apply the new KATA rules.

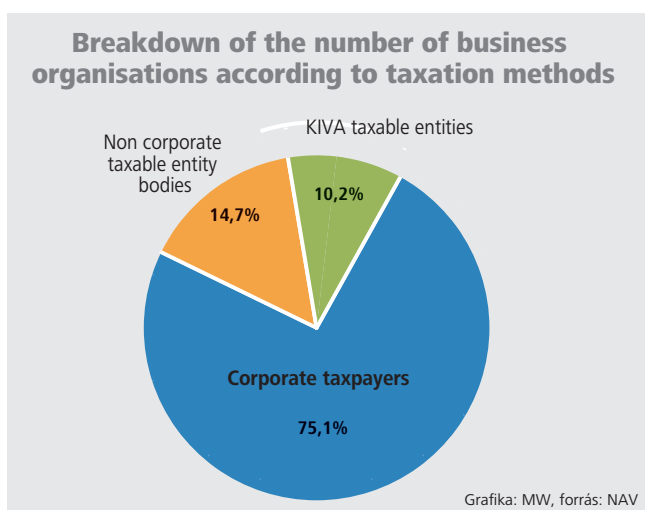
A part of the business organisations forced out of the lump sum tax of small enterprises returned to the default corporate tax, whose total share thus reached 75 percent. Others opted for the small business tax ("KIVA"), increasing the total share of such business organisations 10 percent. The remaining group of about 15 percent includes budgetary organisations and non-profit organisation, most of which apply single-entry bookkeeping

and are not subject to the corporate income tax.

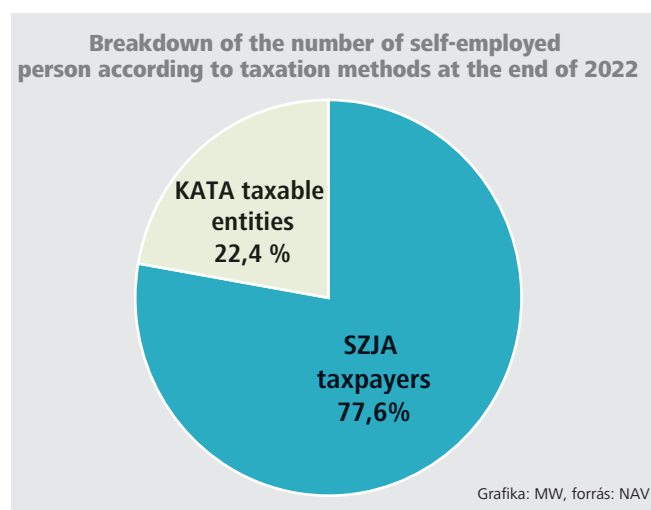
(see Graphs 4a and 4b)

The sole entrepreneurs forced out of the lump sum tax of small enterprises had to return to the personal income tax (PIT). PIT also included different options, as in addition to the itemised cost settlement as the default mode, flat-rate taxation was made even easier and more advantageous than the previous form, which made it a new viable alternative. The revenue threshold of eligibility for flat-rate taxation was pegged to the minimum wage, thus ensuring continuous valorisation. The cost ratio was simplified to a 3-key scheme instead of the previous 2x4-key scheme,

GRAPHIC 4a

GRAPHIC 4b

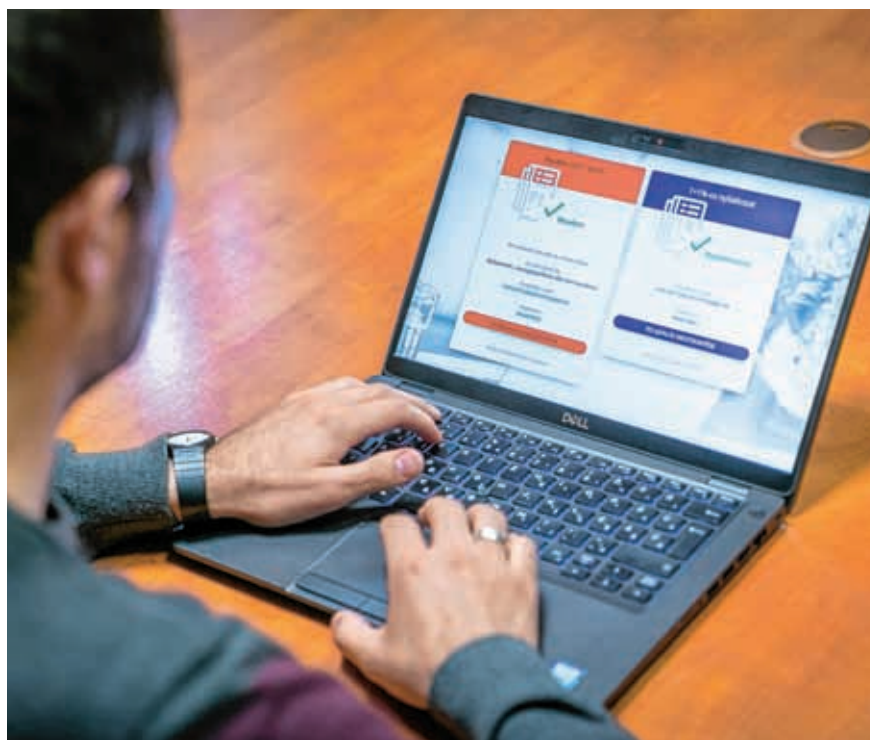
and the part of the income remaining after deducting the reported cost ratio from the realised revenue that does not exceed half of the annual minimum wage was made tax-free. Following the turn in September, only 22 percent of sole entrepreneurs remained under the KATA taxation method, compared to 62 percent a year before. The majority taxed under PIT and were divided evenly between flat-rate taxation and itemised cost settlement.

II. Key information from corporate tax returns

II. 1.) Methodology of data collection

We rely on corporate tax returns in presenting the economy, as they contain the data of businesses that have a key role in terms of the economic performance. Corporate taxpayers provided 92.5 percent of the total taxable revenue generated in 2022. The combined performance of those using simplified accounting methods (KATA, KIVA) and sole entrepreneurs applying the personal income tax rules was just above 7 percent.

(see Graph 5)

The corporate tax return, in addition to the calculation of tax liability, also includes, as in previous years, the key economic data of the annual accounts for information purposes. Therefore, it

is suitable for illustrating the economic performance of the county, the profitability and efficiency of businesses as well as the employment trends. For our analysis, we aggregated the corporate tax returns filed by companies registered in Borsod-Abaúj-Zemplén County for the year 2022 and applying double-entry bookkeeping and operating in line with the calendar years, as well as the returns for the previous year of those choosing a different business year, as in their case this is the period for which data are fully available. Consequently, we uniformly included the 2021 return data for all companies applying business years not identical with the calendar years in the data for the period under review, and we also followed this principle in compiling the TOP list. Since 2016, business have had the option to keep their books in accordance with the International Financial Reporting Standards (hereinafter: "IFRS") in addition to the rules of the Hungarian Accounting Act. Given that the categories of income and financial statement used by IFRS do not always correspond to the income statement and balance sheet data applied in the Hungarian accounting rules, only fully or approximately corresponding return data were aggregated to provide a

GRAPHIC 5

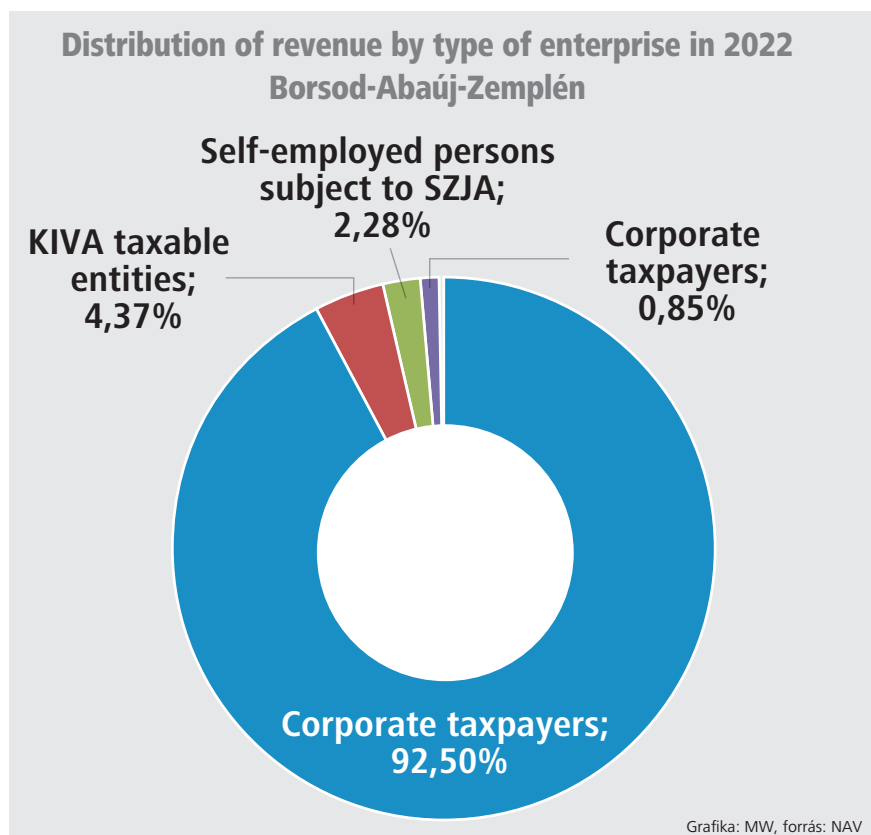

TABLE 1

Data of Borsod-Abaúj-Zemplén County group members of group representatives of other counties

Description	Borsod-Abaúj-Zemplén county in total		Members of other county group taxpayers in Borsod		Proportion from the county in total	
	year 2021 1	year 2022 2	year 2021 3	year 2022 4	year 2021 5=3/1	year 2022 6=4/2
Number of taxpayers	13 409	13 231	12	12	0,1%	0,1%
Net revenue (million HUF)	5 758 480	7 561 381	720 491	926 105	12,5%	12,2%
Of which: Export revenue (million HUF)	2 989 948	3 834 199	359 715	344 121	12,0%	9,0%
Revenue from domestic sales (million HUF)	2 768 532	3 727 182	360 776	581 985	13,0%	15,6%
Number of staff (pers.)	93 948	95 667	3 235	4 414	3,4%	4,6%
Personnel expenditure (million HUF)	513 098	592 312	27 020	45 741	5,3%	7,7%
Of which: Wages (million HUF)	396 965	466 759	19 043	33 772	4,8%	7,2%
Profit before tax (million HUF)	643 161	421 153	143 511	33 712	22,3%	8,0%
Profit after tax (million HUF)	600 509	386 324	127 145	28 275	21,2%	7,3%
Amortisation (million HUF)	194 417	219 067	29 842	40 734	15,3%	18,6%
Yield (million HUF)	794 927	605 390	156 987	69 009	19,7%	11,4%
Balance sheet total (million HUF)	6 226 439	7 191 526	892 324	1 172 396	14,3%	16,3%
Of which: Equity (million HUF)	3 301 272	3 717 377	664 746	803 863	20,1%	21,6%
Share capital (million HUF)	386 151	391 310	31 731	122 304	8,2%	31,3%

picture of the county's economy as a whole. While the number of county-based businesses switching to IFRS is still not significant (10 in 2022), their economic performance is by no means negligible. Their sales revenues account for 12.4 percent of the county total, their average statistical headcount correspond to 10.1 percent of the county total, while their balance sheet total represents 17.1 percent of the county total.

Since 2019, taxpayers have had the option of choosing group corporate tax liability under the conditions set out in the law. The members of the group keep their books according to the same rules (uniformly I. either according to Chapter III of the Accounting Act or IFRS) and file a common return as a group according to the registered seat of the group representative, regardless of the fact that the group members may belong to other counties based

on their registered seat. The sectoral classification is also based on the main activity (NACE – TEÁOR – code) of the group representative. The number of businesses gathered into groups increases year after year, but sometimes it happened that a member left a group. With a registered seat in the county, initially (in 2019) 7 group taxpayers were formed with 33 group members. In 2022 the 15 group representatives had 68 members.

(see Table 1)

Group taxation, however, makes it possible for local businesses to form a group with group representatives from other counties. These businesses (12 in 2022) continue to operate in Borsod-Abaúj-Zemplén County, mainly providing employment for the local population, but their corporate tax returns are kept record of and the associated corporate tax liability arises elsewhere. In order to get a realistic picture of the economy of Borsod-Abaúj-Zemplén County, we also included the data of such businesses in our analysis. These few businesses represent a significant share within the overall performance of the county, as they accounted for 12.2 percent of the total net sales revenues, 8 percent of the total profit before tax and 16.3 percent of the total assets of businesses (balance sheet total) in 2022. Their role in employment is not negligible either, as they provided jobs for around 4,400

GRAPHIC 6

people, accounting for 4.6 percent of the total number of people employed. There above two categories – IFRS and group taxpayers – are overlapping, as there are businesses that switched to IFRS and are also members of a group taxpayer, and in their case the group representative is not seated in Borsod-Abaúj-Zemplén County. Of course, each taxpayer is counted only once in the county aggregate.

Please note that when comparing the local data with the national data, the national data excluding the financial sector is taken as the projection base for comparability, as there is no banking operator registered in the county.

According to the act on small and medium-sized enterprises (SMEs), in addition to using the limits on the number of employees, the size of enterprises was defined based on the value of sales revenues and balance sheet total, as well as the ownership structure of the registered capital. For the analysis, taxpayers were grouped into four distinct categories – micro, small, medium-sized, other –, where the micro category is not a subset of the small business group but a separate unit. The “other” category includes large companies that do not meet the criteria of SMEs due to one or more economic indicators exceeding the required threshold, and it also includes non-profit organisations that were not required to enter their data on registered capital in the tax return form, and thus their ownership structure cannot be unambiguously established by the registered capital hold. Consequently, the latter circle forms the absolute

majority in the “other” category. However, value data are mostly associated with large companies.

II.2) Number of tax returns

For the purpose of statistical aggregation, we used the data of properly filled corporate tax returns received by 31 July (as in the previous year). This year we processed 13,231 tax returns, 1.3 percent less than a year before. Only 5 of the returns were prepared according to IFRS also this year, while the rest were prepared by the business in line with the rules of the Hungarian Accounting Act.

(see Graph 6)

Two-thirds of the sectors witnessed a decreasing number of tax returns. The largest fall was registered in trade and repair of motor vehicles and accommodation and food service activities (by 80 and 76, respectively). In relative terms, textile industry saw the most significant decline of roughly 11 percent (in absolute terms, however, it means 7 taxpayers). On

the contrary, one-third of the sectors already witnessed a moderate growth in the number of tax returns filed, and the growth rate exceeds that of 2021. These include the professional, scientific and technical activities (+4.5%) and the human health and social work activities (+2.4%). Both trends can be partly explained by the switches between various taxation and settlement methods, i.e. the return to corporate tax due to the termination of KATA and the switch from corporate tax to the simpler small business tax.

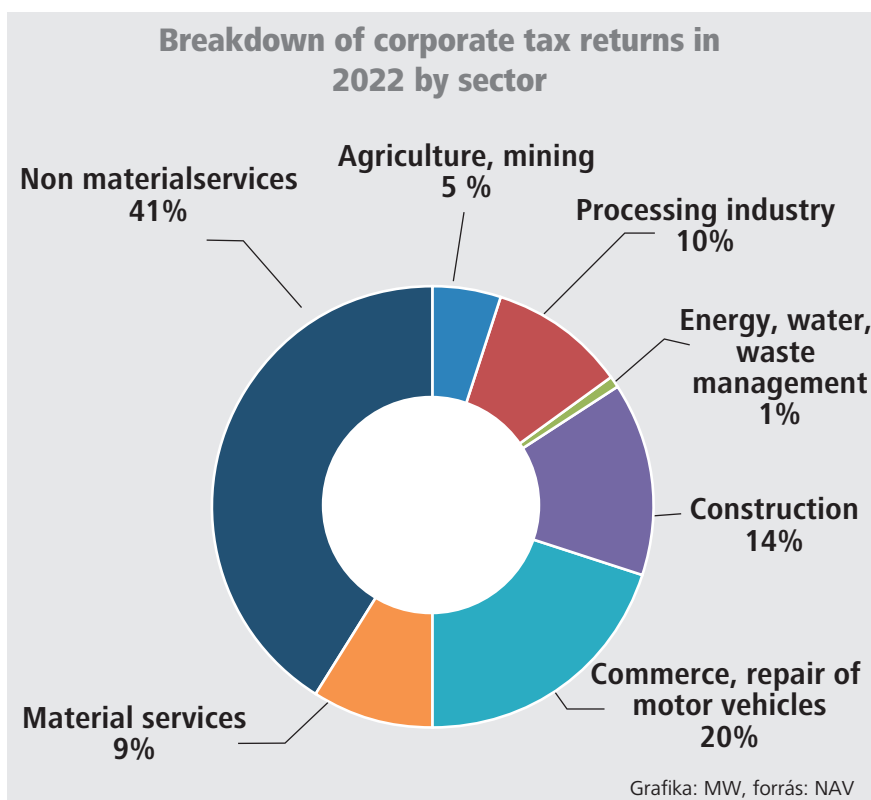
(see Table 2)

Bearing in mind these changes, the shares of businesses among the categories remained similar to those in the previous years. Based on the main activity of businesses (NACA – TEÁOR – code), of the tax returns filed, 20 percent belonged to the category of trade and repair of motor vehicles, 14 percent to construction, 10 percent to manufacturing, 9 percent to material services (transportation, storage, accommodation and food service

TABLE 2
Number of corporate tax returns by national economic sector

Borsod-Abaúj-Zemplén	Number of corporate tax returns				
	year 2021		year 2022		Index 2022/2021 %
	pcs	Distr. %	pcs	Distr. %	
Agriculture-Forestry	662	4,9%	666	5,0%	100,6%
Mining 34	0,3%	32	0,2%	94,1%	
Food industry	289	2,2%	275	2,1%	95,2%
Textile industry	64	0,5%	57	0,4%	89,1%
Wood-paper-printing industry	205	1,5%	206	1,6%	100,5%
Chemical industry	92	0,7%	86	0,6%	93,5%
Manufacture of non-metallic mineral products	76	0,6%	71	0,5%	93,4%
Metalworking	335	2,5%	332	2,5%	99,1%
Mechanical engineering	150	1,1%	143	1,1%	95,3%
Other processing industry	139	1,0%	126	1,0%	90,6%
Energy, water, waste management	177	1,3%	182	1,4%	102,8%
Construction	1 795	13,4%	1 797	13,6%	100,1%
Commerce, repair of motor vehicles	2 699	20,1%	2 619	19,8%	97,0%
Transport, storage	443	3,3%	428	3,2%	96,6%
Accommodation and catering services	789	5,9%	713	5,4%	90,4%
Information and Communication	432	3,2%	417	3,2%	96,5%
Financial and insurance activities	307	2,3%	302	2,3%	98,4%
Real estate	716	5,3%	698	5,3%	97,5%
Professional, scientific and technical activities	1 608	12,0%	1 681	12,7%	104,5%
Administrative and support service activities	560	4,2%	563	4,3%	100,5%
Human health and social work activities	759	5,7%	777	5,9%	102,4%
Other non-material service activities	1 078	8,0%	1 060	8,0%	98,3%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	13 409	100,0%	13 231	100,0%	98,7%

GRAPHIC 7

activities) and 5 percent to agriculture and mining. We present the electricity, gas, steam and air conditioning supply and water supply, sewerage, waste management and remediation activities combined, but they still represent only one percent of the total number of tax returns altogether (but they are significant in other indicators). The other sectors not listed cover non-material services, which together accounted for 41 percent. This latter aggregate category includes 10 economic activities, of which professional, scientific and technical activities were reported the most frequently, followed by human health and social work activities, real estate activities, administrative and support service activities, information

and communication activities, financial and insurance activities, education, arts and entertainment activities and other services not elsewhere classified.

(see Graph 7)

II. 3) Sales revenues

The county-based businesses realised HUF 7,561.4 billion as sales revenues in 2022, 31.3 percent more than in 2021. (For the tax returns prepared under the Accounting Act, we aggregated net sales revenues, while for the tax returns prepared under IFRS, we aggregated sales revenues.)

This is the second consecutive year when the county showed such a massive growth of around 30 percent. In the previous year, however, such

progress was not general, as the boost in the chemical industry improved the overall performance of the county. This time several sectors delivered similar or even better performance.

(see Table 3)

Nevertheless, the massive growth in sales revenues was not only explained by the improving performance of businesses, but is closely connected to the present geopolitical situation, the war between neighbouring countries and the resulting high inflation. The consumer price index calculated by the Hungarian Central Statistical Office (KSH) jumped from 7.3 percent in January 2022 to 24.8 percent by the end of the year, and its annual average was 14.5 percent. This hike was fuelled by the significant growth in industrial producer prices, where the price change increased from 22.3 percent at the beginning of the year to 34.9 percent by the end of the year (year-on-year monthly data). We even witnessed a more drastic change in agricultural producer prices, where the price index moved from 30 percent to around 50 percent.

As for the directions of sale, a similar trend unfolds in both relations, with domestic sales growing by 34.6 percent and export sales by 28.2 percent. The growth rate experienced in the county was only slightly below the national one, due to the same growth dynamics in domestic sales in our county and nationwide, but export sales grew more moderately in our county. Expressed in concrete figures, sales revenues were up by 37.5 percent on the national level, within which domestic sales increased by 34.6 percent, while export sales by 43.0 percent.

TABLE 3

Sales revenues of corporate taxpayers in 2021–2022

Description	Borsod-Abaúj-Zemplén			County/National Ec.	
	year 2021	year 2022	Index 2022/2021	year 2021	year 2022
Number of returns	13 409	13 231	98,7%	4,3%	4,1%
Sales revenue (million HUF)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4,7%	4,5%
Of which: Export (million HUF)	2 989 948	3 834 199	128,2%	7,0%	6,3%
Domestic sales (million HUF)	2 768 532	3 727 182	134,6%	3,5%	3,5%
Export/Net revenue (%)	51,9%	50,7%			

Businesses seated in Borsod-Abaúj-Zemplén County accounted for 4.5 percent of the total national sales revenues. This share only fell short of the record of the past decade only by 0.2 percentage points (4.7 percent in 2021).

The share of domestic sales and export sales within total sales revenues was roughly 50 percent each. In national aggregation, domestic sales volume accounted for roughly two-thirds, while export sales volume accounted for roughly one-third. Therefore, the share of export sales in Borsod-Abaúj-Zemplén County far exceeded the national share. This is explained by the fact that we are home to several companies operating in leading sectors – including the chemical industry, machinery industry and machining – that deliver outstanding export performance even on the level of the national economy.

(see Graph 8)

As much as 70 percent of the total growth in sales revenues presented in current prices concentrated in two sectors. Businesses operating in the

machinery industry delivered the largest growth in sales volume in 2022. The total sectoral revenues stood at HUF 2,175 billion, which meant an absolute growth of HUF 656 billion and a relative growth of 43.2 percent compared to 2021. The share of the sector jumped from 26.4 percent to 28.8 percent. This, however, was sufficient only for the second place on the imaginary podium. Chemical industry could not be beaten either this time with its sales revenues of HUF 2,578 billion. Businesses operating in this sector increased their annual sales revenues by HUF 588 billion, which corresponds to a 29.6 percent growth. Its leading position is also reflected in its 34.1 percent share among the sectors.

Trade and repair of motor vehicles has held the third place for several years. Despite the declining number of taxpayers, the sector's sales revenues were up by 31.3 percent. Their HUF 764 billion revenues corresponded to a 10.1 percent share in the county.

The sales revenues of machining approximated HUF 432 billion. Its weight among the sectors slightly moderated

and approximated 6 percent in 2022, as the businesses falling into this category produced a 22.4 percent growth, which was below the county average.

These four sectors accounted for more than eight-tenths of the county's performance.

From among the sectors of minor weight (below 5 percent), energy is worth highlighting. Businesses operating in this field delivered the most dynamic growth in the county. They closed 2022 with total sales revenues of HUF 290 billion, which exceeded the 2021 value by 70.4 percent. The outstanding growth was explained by the energy price explosion in consequence of the Russia-Ukraine war. As a result, the sector's weight grew from 3.0 percent to 3.8 percent.

The annual inflation rate published by KSH was exceeded by other sectors as well, specifically by mining (+28.3%), construction (+29.4%) and information and communication activities (+27.4%). Furthermore, these sectors are worth highlighting because their performance can be differentiated according to the number of underlying businesses. In construction, their number remained the same, but in the other two sectors we see a performance delivered by a smaller number of businesses.

Not all sectors faced expanding market opportunities. Three sectors failed to reach the level of the previous year. A fall ranging from 7 to 10 percent was registered in agriculture, accommodation and food service activities and financial and insurance activities.

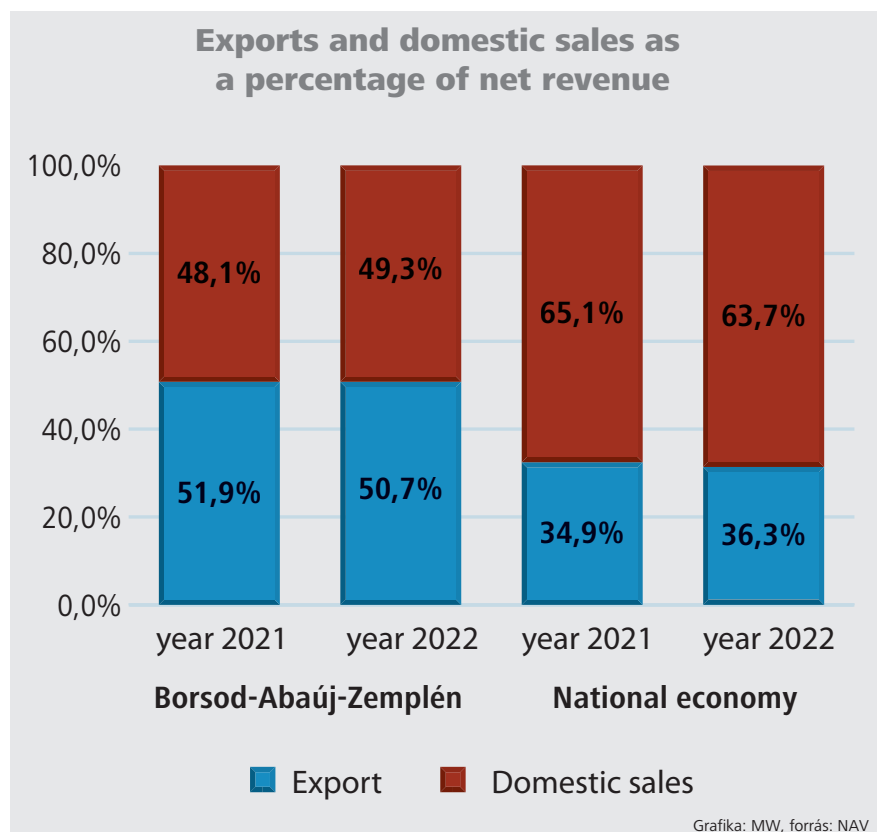
(see Table 4)

II. 4) Export sales revenues

Regarding the development of sales revenues, companies that are also present on international markets have an outstanding role. In the past six years, nearly half of the sales revenues came from export sales in the county, which amounted to HUF 3,834 billion in absolute number in 2022.

This sales volume was generated by a small group of companies, slightly more than 700 businesses. Their share is only 5 percent within the total number of businesses involved in this analysis (13 thousand).

GRAPHIC 8

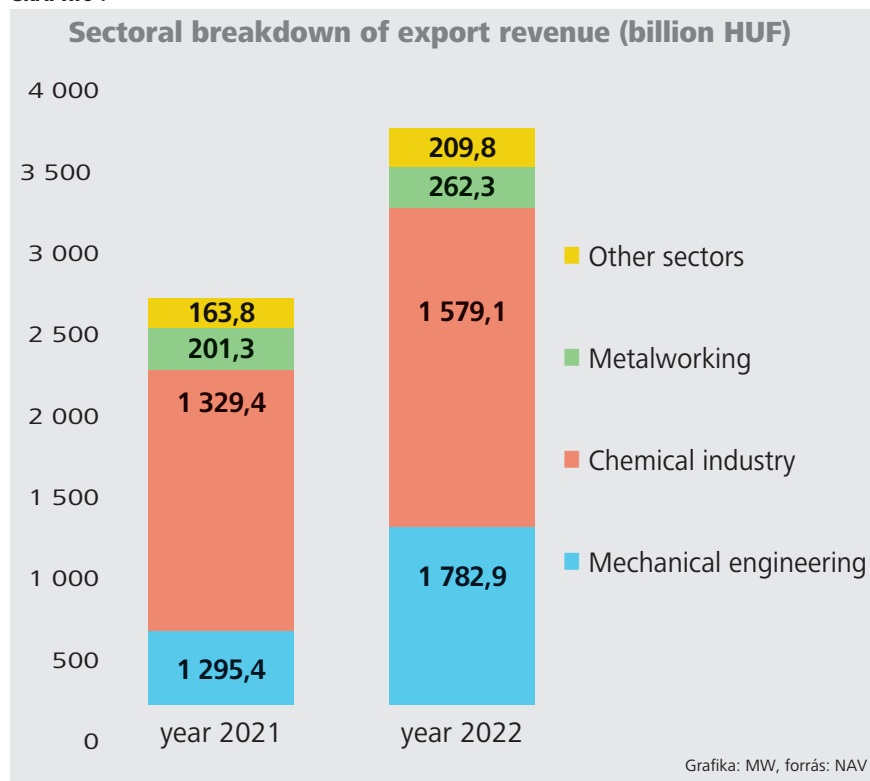
There is also a high level of sectoral concentration in this area. Three sectors account for 94.5 percent of the county's total export sales. The machinery industry re-gained its leading position in 2022, which was enabled by the intensive growth of its export sales (+37.6%), making its absolute export sales revenues reach HUF 1,783 billion. The other large exporting sector was the chemical industry, which presented a more modest growth (+18.8%) and export sales revenues (HUF 1,579 billion). Machining was able to keep its third position with HUF 262 billion realised as export sales revenues, which it attained with a 30.3 percent growth.

(see Graph 9)

In the sectors highlighted above, the share of export sales within annual sales revenues is quite high. It is extremely high (82.0%) in the machinery industry, 61.3 percent in the chemical industry, and 60.7 percent in machining.

Similar to previous years, from among minor sectors, the textile industry is also characterised by a high share

GRAPHIC 9

of export sales, accounting for eight-tenths of its total sales revenues (HUF 15 billion).

II. 5) Employment and related costs
The taxpayers reported an average statistical headcount of 95,667 in the

TABLE 4
Development of sales revenues by sector in 2021–2022

Borsod-Abaúj-Zemplén	Sales revenue			Export revenue			Proportion of export	
	year 2021	year 2022	Index	year 2021	year 2022	Index	year 2021	year 2022
	Million HUF	Million HUF	%	Million HUF	Million HUF	%	%	%
Agriculture-Forestry	113 920	101 917	89,5%	30 474	5 327	17,5%	26,8%	5,2%
Mining	18 852	24 181	128,3%	3 511	7 540	214,8%	18,6%	31,2%
Food industry	161 452	198 966	123,2%	28 869	28 387	98,3%	17,9%	14,3%
Textile industry	16 037	19 303	120,4%	12 178	15 119	124,1%	75,9%	78,3%
Wood-paper-printing industry	17 522	20 147	115,0%	2 634	2 755	104,6%	15,0%	13,7%
Chemical industry	1 989 506	2 577 535	129,6%	1 329 372	1 579 124	118,8%	66,8%	61,3%
Manufacture of non-metallic mineral products	13 926	15 696	112,7%	1 530	2 048	133,8%	11,0%	13,0%
Metalworking	352 956	431 845	122,4%	201 303	262 320	130,3%	57,0%	60,7%
Mechanical engineering	1 518 562	2 174 638	143,2%	1 295 425	1 782 907	137,6%	85,3%	82,0%
Other processing industry	11 345	13 813	121,8%	729	1 165	159,9%	6,4%	8,4%
Energy, water, waste management	170 386	290 329	170,4%	930	3 401	365,6%	0,5%	1,2%
Construction	253 560	328 037	129,4%	6 331	6 628	104,7%	2,5%	2,0%
Commerce, repair of motor vehicles	582 073	764 439	131,3%	30 106	87 811	291,7%	5,2%	11,5%
Transport, storage	139 726	171 940	123,1%	21 321	31 055	145,7%	15,3%	18,1%
Accommodation and catering services	44 955	41 069	91,4%	10 898	1 340	12,3%	24,2%	3,3%
Information and Communication	23 744	30 258	127,4%	3 433	4 449	129,6%	14,5%	14,7%
Financial and insurance activities	30 679	28 583	93,2%	7	46	683,6%	0,0%	0,2%
Real estate	36 914	43 902	118,9%	746	400	53,7%	2,0%	0,9%
Professional, scientific and technical activities	49 955	51 403	102,9%	4 241	4 322	101,9%	8,5%	8,4%
Administrative and support service activities	166 535	179 895	108,0%	5 753	7 552	131,3%	3,5%	4,2%
Human health and social work activities	23 108	23 858	103,2%	15	37	239,0%	0,1%	0,2%
Other non-material service activities	22 768	29 626	130,1%	142	466	328,3%	0,6%	1,6%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	5 758 480	7 561 381	131,3%	2 989 948	3 834 199	128,2%	51,9%	50,7%

TABLE 5
Employment and related costs in 2021–2022

Description	Borsod-Abaúj-Zemplén			County/National Ec.	
	year 2021	year 2022	Index 2022/2021.	year 2021	year 2022
Average number of staff in total (pers.)	93 948	95 667	101,8%	4,3%	4,3%
Personnel expenditure in total (million HUF)	513 098	592 312	115,4%	3,8%	3,7%
Of which: Wages (million HUF)	396 965	466 759	117,6%	3,7%	3,7%
Other personnel costs (million HUF)	43 619	52 194	119,7%	4,0%	3,8%
Wage contribution (million HUF)	72 513	73 360	101,2%	3,7%	3,7%
Average wage (THUF/pers.)	4 225	4 879	115,5%	86,7%	86,0%
General personnel expenditure (THUF/pers.)	5 462	6 191	113,4%	87,2%	86,3%

tax returns in 2022. This corresponds to a growth of 1.8 percent compared to the previous year. The direction of the change is itself positive, in particular if we add that the data comes from a smaller number of tax returns compared to 1,3 the previous year.

(see Table 5)

Employers spent HUF 592.3 billion on personnel-related expenditure, 15.4 percent more than in 2021. The majority of this expenditure was made up of wage and payroll payments. The corresponding expenditure amount of HUF 466.7 billion included, beyond the regular monthly wage, the premium, bonus and 13th month wage paid to the employees. Under other personnel-

related expenditure, employers accounted for HUF 52.2 billion, which was made up of, among others, payments made to the Széchenyi Recreation Card and as compensation for expenses on representation, business gifts, office or business trip meals or other service. Wage contributions totalled to HUF 73.4 billion on the employers' side.

From among the three constituting categories, wage and payroll payments and other personnel-related expenditure grew (by 17.6% and 19.7%, respectively), while the minor growth change in wage contributions (+1.2%) should rather be seen as stagnation. This is explained by the long-term wage agreement entered by the government

with employers, according to which the minimum wage and the guaranteed wage minimum (in jobs requiring professional qualifications) were raised by 19 percent in 2022. The rate of the social contribution tax payable by the employers, however, was cut from 15.5 percent to 13.0 percent, the vocational training contribution – as an additional burden on employers – was abolished, and the tax-reducing items related to specialised training can be deducted from the social contribution tax. The annual gross average wage – calculated as the ratio of the average statistical headcount and wage cost – rose by 15.5 percent to reach HUF 4.9 million per employee. On the national level, the gross average wage

witnessed an even higher growth rate (+16.5%), which implicitly means that no convergence took place last year. In other words, employees employed by businesses seated in Borsod-Abaúj-Zemplén County earn less than the national average, and the gap continues to stand around 15 percent.

If we look at the situation from the employers' perspective – i.e. how

much it costs them to employ a single employee –, then we compare the total personnel-related expenditure to the average statistical headcount. The resulting specific labour expenditure indicator approximated an annual average of HUF 6.2 million in 2022. The indicator grew by 13.4 percent in Borsod-Abaúj-Zemplén County and by 14.6 percent nationally, with the

latter approximating HUF 7.2 million in absolute number. Consequently, the county's growth rate – even if only slightly – remains below the national average, which means that local businesses (more specifically those officially seated here) can operate with smaller labour expenditure compared to other regions in the country.

(see Graph 10)

GRAPHIC 10

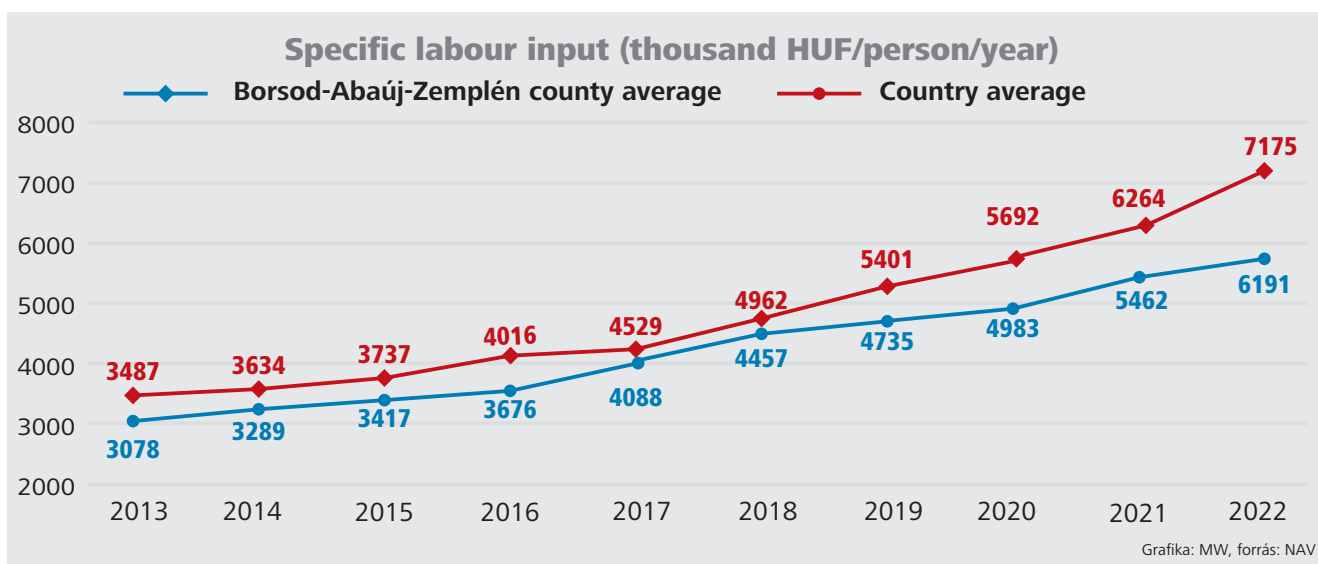

TABLE 6

Sectoral structure of employment and related costs in 2021–2022

Borsod-Abaúj-Zemplén	Average number of staff			Personnel expenditure			From the previous: wage costs		
	year 2021	year 2022	Index %	year 2021	year 2022	Index %	year 2021	year 2022	Index %
	pers.	pers.		Million HUF	Million HUF		Million HUF	Million HUF	
Agriculture-Forestry	3 224	3 090	95,8%	15 278	16 444	107,6%	12 051	13 337	110,7%
Mining	369	366	99,2%	2 819	3 016	107,0%	2 234	2 441	109,3%
Food industry	3 086	3 049	98,8%	17 756	17 409	98,0%	14 499	13 962	96,3%
Textile industry	708	662	93,5%	4 182	2 969	71,0%	3 595	2 439	67,9%
Wood-paper-printing industry	1 091	1 039	95,2%	4 258	4 749	111,5%	3 386	3 835	113,3%
Chemical industry	7 295	7 428	101,8%	71 264	75 919	106,5%	55 160	57 853	104,9%
Manufacture of non-metallic mineral products	646	629	97,4%	2 670	2 984	111,8%	2 128	2 466	115,9%
Metalworking	8 939	8 862	99,1%	53 316	59 593	111,8%	41 573	47 263	113,7%
Mechanical engineering	16 136	16 283	100,9%	106 047	127 458	120,2%	82 969	102 628	123,7%
Other processing industry	638	687	107,7%	2 856	4 048	141,7%	2 132	3 261	153,0%
Energy, water, waste management	3 949	4 075	103,2%	26 897	31 067	115,5%	20 890	24 920	119,3%
Construction	8 285	8 621	104,1%	34 604	41 258	119,2%	26 024	31 957	122,8%
Commerce, repair of motor vehicles	10 807	10 975	101,6%	39 892	46 779	117,3%	30 997	36 808	118,7%
Transport, storage	4 637	4 567	98,5%	27 556	31 365	113,8%	17 117	20 361	119,0%
Accommodation and catering services	2 928	2 964	101,2%	9 297	11 674	125,6%	6 789	9 004	132,6%
Information and Communication	1 206	1 216	100,8%	6 866	8 552	124,5%	5 435	6 839	125,8%
Financial and insurance activities	3 026	2 268	75,0%	13 086	11 851	90,6%	10 192	9 459	92,8%
Real estate	1 081	1 161	107,4%	4 089	5 303	129,7%	3 279	4 314	131,5%
Professional, scientific and technical activities	2 824	3 096	109,6%	12 134	14 616	120,5%	9 417	11 699	124,2%
Administrative and support service activities	7 948	9 649	121,4%	30 783	44 024	143,0%	25 371	36 365	143,3%
Human health and social work activities	2 121	1 956	92,2%	13 056	15 176	116,2%	10 148	12 018	118,4%
Other non-material service activities	3 004	3 024	100,7%	14 391	16 059	111,6%	11 580	13 530	116,8%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	93 948	95 667	101,8%	513 098	592 312	115,4%	396 965	466 759	117,6%

The interpretation of sectoral data is made somewhat difficult by the category of group taxpayers. Entry into and exit from groups result in decreasing average statistical headcount in specific sectors, while they result in increasing average statistical headcount in others. Therefore, positive or negative changes in the headcount are just technical in some cases, and do not necessarily reflect an actual change in the number of persons employed.

(see Table 6)

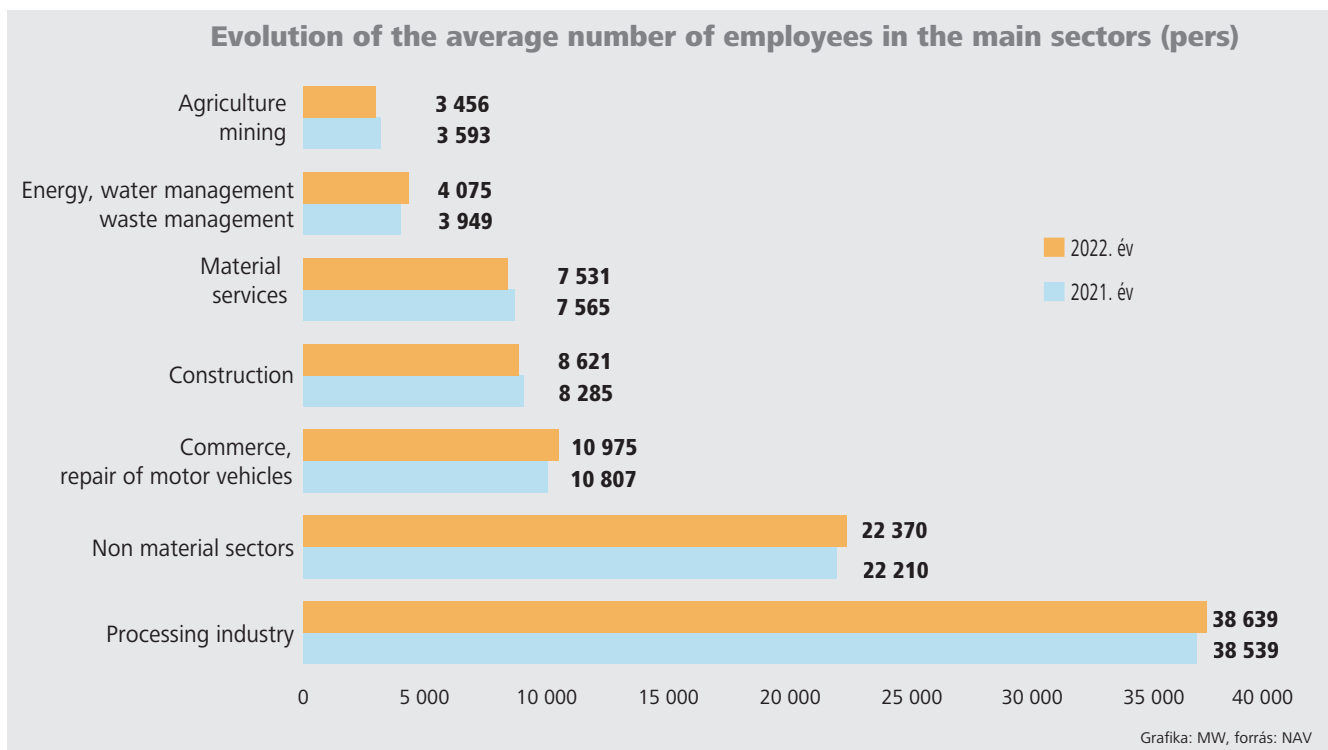
The most drastic decline (-25%) was witnessed in the financial and insurance activities, where the year-on-year change was caused by the separation of a business from a group in this category in early 2022, which filed an own separate tax return this year. As a result, the sectoral classification was not based on the main activity of the group representative but the independent group member, which, in this case, meant the administrative and support service activities. It is visible that the growth finally occurred in the

latter sector, and not only due to this technical change but also an actual increase in headcount, as the largest company in the sector expanded its human resources.

As in previous years, manufacturing employed the most people (38,639), accounting for 40 percent of the total number of people in employment. The machinery industry, as the area giving

GRAPHIC 11

the backbone of the county's economy, provided the highest number of jobs within manufacturing.

The term "non-material branches" used in the analysis refers to the totality of service sector, ranging from information and communication activities to other non-material services. Businesses with various activities falling into this category provided jobs to nearly a quarter of the total labour force, which means 22,370 people. The largest "employer" was the group of busi-

nesses conducting administrative and support service activities, where 9,600 employees worked in 2022.

(see Graph 11)

In addition, businesses active in trade and repair of motor vehicles (10,975), construction (8,621) and energy, water supply, sewerage, waste management and remediation activities (4,075) also employ large numbers of employees. Moreover, they not only preserved jobs but also increased their number. The

uptrend in the construction industry continued in 2022. The various investments, road constructions and the house renovation support programme announced for households ensured an intensive demand for the sector, which positively affected its labour absorption capacity as well.

Businesses engaged in material service provision (transportation, food service activities) employed 8 percent of the labour force (7,531). Among food service providers – a circle that had still

suffered a substantial loss in headcount in 2021 –, the decrease stopped, and number of employees stagnated.

The two production sectors – agriculture and mining – represent the smallest potential to absorb labour. As for the smaller one, mining provided jobs to 400

people (the same number as in 2021). The sector's ability to keep employees, however, weakened in agriculture, where the number of employed persons fell by 130 to fall below 3,100.

Analysing the specific labour expenditure indicator – calculated as the ratio of

personnel-related expenditure and average statistical headcount of businesses –, companies in the chemical industry spend by far the largest amount on payments to employees, which reached HUF 10.2 million per employee (including the payable taxes and contributions). The sectors where the value of the indicator reached at least HUF 6 million per employee were mining, machinery, energy production, human health (as in the preceding year), and machining entered this club in 2022. In the remaining sectors, due to the growing wages and other payments to employees, the average personnel-related expenditure was in the range HUF 4–6 million per person. Accommodation and food service activities were the only exception among the sectors where the value of the indicator remained below HUF 4 million. There is a 2.6-time difference between the sectors with the highest and the lowest specific labour costs. The gap between the two extremes slightly moderated, as the difference was threefold in 2021.

The sectoral gross average wages are characterised by similar ratios. The chemical industry ranks first in this dimension, where employees earned an average of HUF 7.8 million a year, while in the sector of accommodation and food service activities this indicator was as low as HUF 3.0 million only.

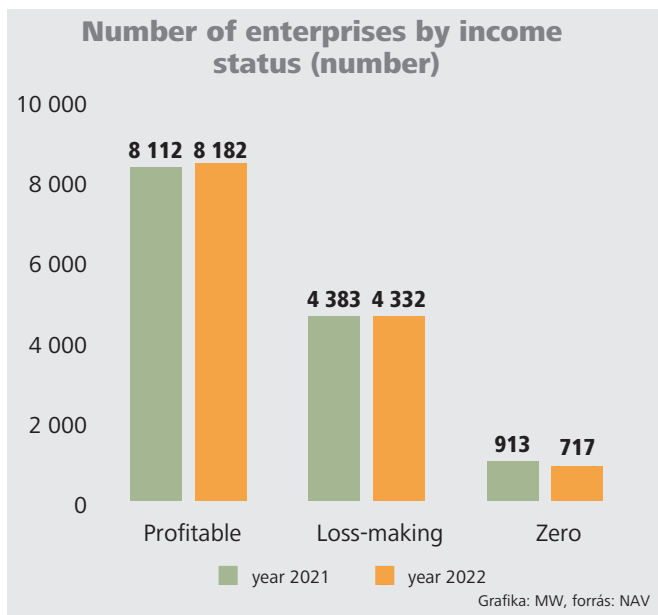
(see Table 7)

TABLE 7

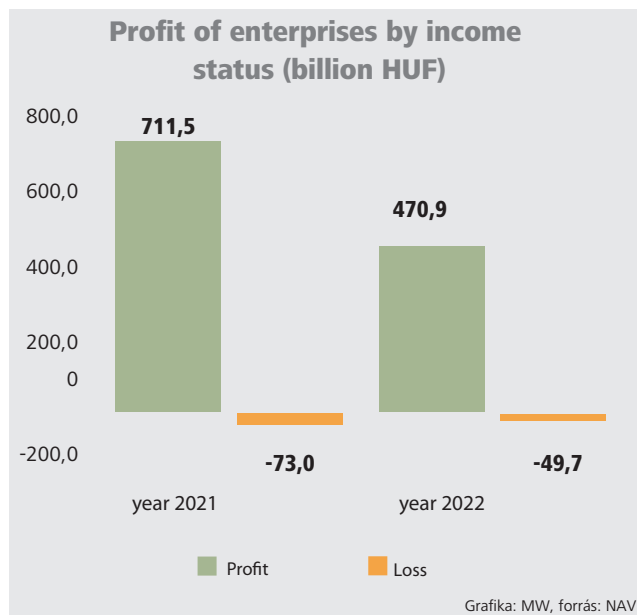
Average annual gross wage and specific labour expenditure by sector

Borsod-Abaúj-Zemplén	Average annual gross wages			Specific labour input		
	year 2021 thousand HUF/pers.	year 2022 thousand HUF/pers.	Index 2022/2021. %	year 2021 thousand HUF/pers.	year 2022 thousand HUF/pers.	Index 2022/2021. %
Agriculture-Forestry	3 738	4 316	115,5%	4 739	5 322	112,3%
Mining	6 055	6 670	110,2%	7 639	8 242	107,9%
Food industry	4 698	4 579	97,5%	5 754	5 710	99,2%
Textile industry	5 077	3 685	72,6%	5 907	4 484	75,9%
Wood-paper-printing industry	3 104	3 691	118,9%	3 903	4 571	117,1%
Chemical industry	7 561	7 789	103,0%	9 769	10 221	104,6%
Manufacture of non-metallic mineral products	3 293	3 921	119,0%	4 132	4 743	114,8%
Metalworking	4 651	5 333	114,7%	5 964	6 725	112,7%
Mechanical engineering	5 142	6 303	122,6%	6 572	7 828	119,1%
Other processing industry	3 342	4 747	142,0%	4 477	5 892	131,6%
Energy, water, waste management	5 290	6 115	115,6%	6 811	7 624	111,9%
Construction	3 141	3 707	118,0%	4 177	4 786	114,6%
Commerce, repair of motor vehicles	2 868	3 354	116,9%	3 691	4 262	115,5%
Transport, storage	3 691	4 458	120,8%	5 943	6 868	115,6%
Accommodation and catering services	2 319	3 038	131,0%	3 175	3 939	124,0%
Information and Communication	4 506	5 624	124,8%	5 693	7 033	123,5%
Financial and insurance activities	3 368	4 171	123,8%	4 325	5 225	120,8%
Real estate	3 033	3 715	122,5%	3 783	4 568	120,7%
Professional, scientific and technical activities	3 334	3 779	113,3%	4 297	4 721	109,9%
Administrative and support service act.	3 192	3 769	118,1%	3 873	4 563	117,8%
Human health and social work act.	4 785	6 144	128,4%	6 156	7 759	126,0%
Other non-material service activities	3 855	4 474	116,1%	4 790	5 311	110,9%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	4 225	4 879	115,5%	5 462	6 191	113,4%

GRAPHIC 12a

GRAPHIC 12b

II. 6) Results

The results of the companies were examined based on their profit before tax. For the vast majority of corporate taxpayers, this is the balance of the results of business and financial activities, as required by the Hungarian Accounting Act. For the few companies that keep their accounts in accordance with IFRS, the value of adjusted profit before tax is used. At these businesses, the most significant item of the post-tax adjustment was the amount of local business tax and innovation contribution. Profit before tax was reported by 61.8 percent of the businesses (8,182), which means an increase of 1.3 percentage points. The share of businesses that reported loss for the business year remained at the previous 32.7 percent. However, the share of companies that reported zero result decreased from 6.8 percent to 5.4 percent.

(see Graphs 12a and 12b)

There is not any substantial change in the income position of businesses in terms of the number of reporting companies, but the value of results indicates a significant change. Following the outstanding result in 2021, figures were more moderate in 2022. In other words, their values returned to the levels witnessed in previous years. The reported profit was HUF 470.9 billion, while the loss was HUF 49.7 billion.

The value of both result categories was down by one-third, thus their balance of HUF 421.1 billion is well below the previous year's balance. As the outstanding result in 2021 was most visible in the chemical industry, the setback presented in this analysis is also connected to this sector.

(see Table 8)

If we examine the result of the county without the chemical industry, we will not see any setback but a 14 percent improvement in result, as the profit volume grew by 18 percent in the remaining sectors (and their weight dominated), while the loss volume grew by 41 percent. Therefore, the majority of businesses were able to include their elevated costs suffered in consequence of the hiking inflation during 2022 in their sale prices, thus increasing their profits. Of course, this does not equally hold for every business, as the value of losses was also on the rise similar to that of profits.

Businesses in the construction industry, trade and repair of motor vehicles and real estate activities were leading among sectors in enforcing their business interests, where results showed the largest growth in absolute terms. The three sectors generated a profit before tax of HUF 112.9 billion altogether, which corresponds to an absolute growth of HUF 39 billion.

More moderate results – i.e., consolidated profit before tax – were attained in the broader sectors of administrative and support service activities and professional, scientific and technical activities. The result volume of HUF 28.5 billion reported in this segment was HUF 10.6 billion less than the previous year.

On the other hand, some sectors were characterised by a relatively high loss volume compared to the profit (approx. 50% or even more), but the sector's overall result was in the positive range (e.g. foodstuff, wood, paper, printing and financial and insurance activities). The loss reported in these areas grew at a significantly higher rate compared to profit.

The textile industry, however, was the only segment where the consolidated sectoral result remained negative both in 2021 and 2022. Nevertheless, a positive tendency unfolds, since the loss volume was halved by 2022.

II.7. Assets position, profitability

Thanks to the investments and developments, the total asset value of businesses has considerably grown in the past decade. The annual growth developed well above 10 percent in the past three years. The 23.5 percent growth in 2021 has been the largest so far, which rose by further 15.5 percent in 2022. As a result, the total

TABLE 8

Sectoral structure of profit before tax

Borsod-Abaúj-Zemplén	Profit/loss before tax			Profit before tax			Loss before tax		
	year 2021	year 2022	Change	year 2021	year 2022	Change	year 2021	year 2022	Change
	amount Million HUF	amount Million HUF	2022-2021. Million HUF	amount Million HUF	amount Million HUF	2022-2021. Million HUF	amount Million HUF	amount Million HUF	2022-2021. Million HUF
Agriculture-Forestry	16 051	17 917	1 867	17 242	19 506	2 264	-1 192	-1 588	-397
Mining	4 622	6 089	1 468	4 861	6 298	1 437	-240	-209	30
Food industry	5 787	5 069	-718	9 620	12 258	2 637	-3 833	-7 189	-3 356
Textile industry	-1 070	-510	560	382	242	-140	-1 452	-752	700
Wood-paper-printing industry	515	127	-388	1 394	1 385	-9	-880	-1 258	-379
Chemical industry	412 190	161 924	-250 266	450 250	162 312	-287 938	-38 060	-388	37 672
Manufacture of non-metallic mineral products	1 354	1 670	316	1 749	2 628	879	-395	-958	-563
Metalworking	27 013	23 608	-3 406	35 040	33 240	-1 801	-8 027	-9 632	-1 605
Mechanical engineering	16 591	20 175	3 584	21 202	27 587	6 385	-4 611	-7 412	-2 801
Other processing industry	1 393	2 054	661	1 589	2 402	813	-196	-348	-152
Energy, water, waste management	12 116	10 695	-1 421	13 502	13 301	-201	-1 386	-2 607	-1 220
Construction	32 396	49 744	17 347	34 511	51 887	17 376	-2 115	-2 144	-29
Commerce, repair of motor vehicles	30 932	41 498	10 565	33 467	44 194	10 727	-2 534	-2 696	-162
Transport, storage	8 778	12 436	3 658	9 319	12 835	3 515	-541	-398	143
Accommodation and catering services	4 990	2 473	-2 517	5 875	4 253	-1 622	-886	-1 780	-895
Information and Communication	2 934	4 372	1 439	3 725	4 835	1 111	-791	-463	328
Financial and insurance activities	4 496	2 969	-1 526	5 404	5 687	282	-909	-2 717	-1 809
Real estate	10 571	21 710	11 139	12 312	23 700	11 387	-1 741	-1 990	-249
Professional, scientific and technical activities	13 167	10 213	-2 954	14 598	11 657	-2 942	-1 432	-1 444	-12
Administrative and support service act.	26 014	18 296	-7 717	26 443	20 318	-6 125	-430	-2 022	-1 592
Human health and social work act.	4 580	4 012	-567	4 945	4 482	-463	-365	-470	-104
Other non-material service activities	3 089	4 612	1 523	4 092	5 855	1 763	-1 003	-1 243	-240
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	638 506	421 153	-217 353	711 526	470 861	-240 665	-73 019	-49 708	23 311
Economic sectors without the chemical industry	226 317	259 229	32 913	261 276	308 549	47 273	-34 959	-49 320	-14 361

asset value of businesses (balance sheet total) reached HUF 7,191.5 billion.

(see Table 9)

Four-tenths of assets were made up of tangible assets (properties, machinery, equipment, facilities), and one-tenth of them of financial investments. Receivables also represented a high share accounting for two-tenths (such as claims arising from contracts that the given business has already performed

and the other party has already confirmed it, but no payment has been made yet financially, or debt securities, or receivables from the sale of equity investments or advance payments). The value of inventory also increased substantially within assets, from 10 percent to 15 percent. The share of equity used for financing their economic operation and management stabilised at 52 percent. The aggregate value of equity capital stood at HUF 3,717.4 billion, 12.6 percent

higher than in 2021, mainly due to the significant expansion of the profit and loss reserve. As much as 10 percent of the equity capital was ensured by businesses in the form of registered capital invested upon establishment, while 80 percent was made up by different reserves. The remaining 10 percent was covered by the profit after tax of the reporting year.

The value of external liabilities was up by 18.5 percent. Six-tenths of this asset – totalling to HUF 3,420.3 billion

TABLE 9

Assets position and profitability of businesses in 2021-2022

Description	Borsod-Abaúj-Zemplén			County/National Ec.	
	year 2021	year 2022	Index 2022/2021.	year 2021	year 2022
Profit after tax (million HUF)	600 509	386 324	64,3%	7,8%	3,8%
Equity (million HUF)	3 301 272	3 717 377	112,6%	4,3%	4,0%
Total assets (million HUF)	6 226 439	7 191 526	115,5%	2,8%	2,6%
Net sales revenue (million HUF)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4,7%	4,5%
Return on equity (%)	18,2%	10,4%			
Return on assets (%)	9,6%	5,4%			
Capital strength (%)	53,0%	51,7%			
Return on sales (%)	10,4%	5,1%			

TABLE 10

Key elements of business assets by sector

Borsod-Abaúj-Zemplén	Equity			Foreign capital			Balance sheet total		
	year 2021	year 2022	Index 2022/2021 %	year 2021	year 2022	Index 2022/2021 %	year 2021	year 2022	Index 2022/2021 %
	amount Million HUF	amount Million HUF		amount Million HUF	amount Million HUF		amount Million HUF	amount Million HUF	
Agriculture-Forestry	139 828	153 055	109,5%	2 898	2 896	99,9%	212 224	221 285	104,3%
Mining	13 432	16 407	122,1%	12	12	100,0%	21 999	25 928	117,9%
Food industry	66 761	72 781	109,0%	6 010	6 023	100,2%	146 913	171 568	116,8%
Textile industry	4 579	3 102	67,8%	440	451	102,4%	14 472	16 189	111,9%
Wood-paper-printing industry	16 102	13 710	85,1%	122	122	100,0%	29 303	26 580	90,7%
Chemical industry	1 757 487	1 955 683	111,3%	42 165	45 818	108,7%	2 656 895	2 903 854	109,3%
Manufacture of non-metallic mineral products	107 305	110 410	102,9%	25	971	3885,3%	120 787	126 460	104,7%
Metalworking	218 546	267 410	122,4%	22 690	23 941	105,5%	416 841	462 991	111,1%
Mechanical engineering	211 508	251 994	119,1%	16 657	15 961	95,8%	835 830	1 121 274	134,2%
Other processing industry	7 777	8 431	108,4%	112	112	100,3%	12 239	13 548	110,7%
Energy, water, waste management	151 082	163 205	108,0%	568	606	106,6%	355 457	483 013	135,9%
Construction	121 169	153 873	127,0%	67	38	55,9%	225 468	292 697	129,8%
Commerce, repair of motor vehicles	137 531	163 879	119,2%	1 593	1 686	105,9%	282 594	336 402	119,0%
Transport, storage	32 132	41 032	127,7%	681	726	106,6%	116 309	138 828	119,4%
Accommodation and catering services	27 117	23 741	87,6%	155	231	149,1%	75 215	69 458	92,3%
Information and Communication	21 793	27 275	125,2%	23	45	197,6%	34 766	40 624	116,8%
Financial and insurance activities	45 721	43 485	95,1%	50	7	13,5%	150 315	166 340	110,7%
Real estate	88 140	113 315	128,6%	1 083	910	84,0%	185 865	236 617	127,3%
Professional, scientific and technical activities	46 677	43 750	93,7%	29	108	368,3%	83 961	77 988	92,9%
Administrative and support service act.	54 201	57 971	107,0%	21	621	2955,0%	146 235	161 295	110,3%
Human health and social work activities	17 574	17 375	98,9%	3	0	0,7%	26 618	27 102	101,8%
Other non-material service activities	14 809	15 492	104,6%	44	50	113,7%	76 132	71 486	93,9%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	3 301 272	3 717 377	112,6%	95 448	101 333	106,2%	6 226 439	7 191 526	115,5%

– was made up of the so-called short-term liabilities, with maturity of less 12 months (such as trade accounts payable or liabilities to owners).

(see Table 10)

In the sectors where profit before tax improved significantly, equity capital also grew at a rate exceeding the county average. This ensured the source of the higher than 20 percent increase in equity capital in mining, machining, construction transportation and storage, information and communication and real estate activities. However, equity capital fell due to the declining sectoral result in the textile industry, the wood, paper and printing industry and accommodation and food service activities.

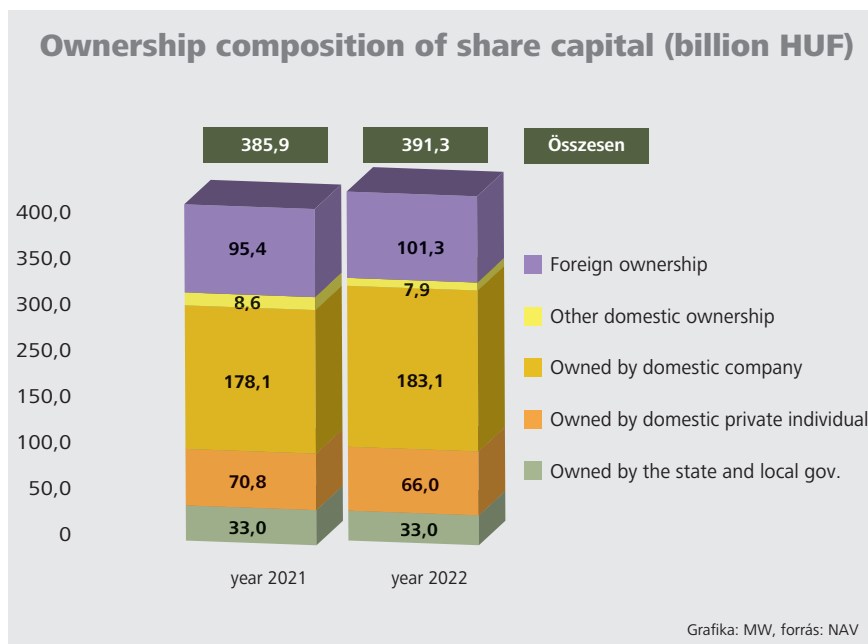
One of the least variable components of equity capital is registered capital – in simple terms, the founding assets of businesses –, which amounted to HUF 391.3 billion in 2022. This element witnessed only a minor change of +1.4 percent.

(see Graph 13)

The ownership structure of registered capital changed only moderately. Within the total registered capital, only 8 percent belonged to the state or municipalities, while resident individuals, companies and other organisations held the largest

part (66%). The remaining 26 percent was in foreign ownership. The share of foreign ownership increased by one percent at the expense of domestic ownership compared to the previous year. Nevertheless, one should also

GRAPHIC 13

Analysis of NAV about the economy of the county

TABLE 11
Sector specificities of the profitability indicators

Borsod-Abaúj-Zemplén	Equity ratio			Return on equity			Return on sales		
	year 2021	year 2022	Change	year 2021	year 2022	Change	year 2021	year 2022	Change
	%	%	2022-2021. Percentage point	%	%	2022-2021. Percentage point	%	%	2022-2021. Percentage point
Agriculture-Forestry	65,9%	69,2%	3,3	11,0%	11,1%	0,1	13,5%	16,6%	3,1
Mining	61,1%	63,3%	2,2	33,3%	35,0%	1,7	23,7%	23,7%	0,0
Food industry	45,4%	42,4%	-3,0	7,5%	5,5%	-2,0	3,1%	2,0%	-1,1
Textile industry	31,6%	19,2%	-12,5	-24,0%	-17,1%	7,0	-6,9%	-2,7%	4,1
Wood-paper-printing industry	54,9%	51,6%	-3,4	2,7%	0,4%	-2,2	2,4%	0,3%	-2,2
Chemical industry	66,1%	67,3%	1,2	22,1%	7,5%	-14,6	19,5%	5,7%	-13,8
Manufacture of non-metallic mineral products	88,8%	87,3%	-1,5	1,2%	1,4%	0,2	9,2%	9,8%	0,5
Metalworking	52,4%	57,8%	5,3	11,6%	8,2%	-3,4	7,2%	5,0%	-2,1
Mechanical engineering	25,3%	22,5%	-2,8	7,5%	7,0%	-0,5	1,0%	0,8%	-0,2
Other processing industry	63,5%	62,2%	-1,3	16,4%	22,0%	5,6	11,2%	13,5%	2,2
Energy, water, waste management	42,5%	33,8%	-8,7	7,1%	5,5%	-1,6	6,3%	3,1%	-3,2
Construction	53,7%	52,6%	-1,2	25,1%	30,6%	5,5	12,0%	14,3%	2,3
Commerce, repair of motor vehicles	48,7%	48,7%	0,0	20,9%	23,7%	2,7	4,9%	5,1%	0,1
Transport, storage	27,6%	29,6%	1,9	23,6%	27,5%	3,9	5,4%	6,6%	1,1
Accommodation and catering services	36,1%	34,2%	-1,9	17,7%	9,6%	-8,2	10,7%	5,5%	-5,2
Information and Communication	62,7%	67,1%	4,5	12,1%	14,7%	2,6	11,1%	13,3%	2,1
Financial and insurance activities	30,4%	26,1%	-4,3	9,2%	6,0%	-3,1	13,7%	9,2%	-4,5
Real estate	47,4%	47,9%	0,5	11,6%	18,6%	7,1	27,6%	48,1%	20,5
Professional, scientific and technical act.	55,6%	56,1%	0,5	26,7%	21,7%	-5,0	24,9%	18,4%	-6,5
Administrative and support service activities	37,1%	35,9%	-1,1	44,2%	28,6%	-15,5	14,4%	9,2%	-5,2
Human health and social work activities	66,0%	64,1%	-1,9	23,9%	21,0%	-2,9	18,2%	15,3%	-2,9
Other non-material service activities	19,5%	21,7%	2,2	19,6%	28,4%	8,8	12,7%	14,9%	2,1
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	53,0%	51,7%	-1,3	18,1%	10,4%	-7,8	10,4%	5,1%	-5,3
Economic sectors without the chem. ind.	43,2%	41,1%	-2,2	13,7%	13,6%	-0,1	5,6%	4,8%	-0,8

note that if a foreign-owned company registered in Hungary establishes another business or acquires ownership in another partnership, the given business or partnership will be accounted in the statements as an entity owned by the domestic company.

The share of foreign investors is the highest in the machinery industry, machining and the textile industry, exceeding 70 percent. The 50-70 percent range only included the chemical industry previously, but the manufacture of other non-metallic mineral products also classified in this category last year. The Hungarian branch of a cement production company moved its head office to our county, i.e., its data are now reported in Borsod-Abaúj-Zemplén. Furthermore, agriculture, food industry, transportation and storage are also worth mentioning, where the share of foreign ownership ranged between 20 and 30 percent.

We can use several indicators to compare the assets position and profitability of businesses. The equity ratio shows the share of equity capital within the total

liabilities. On an aggregate level, the indicator approximated 52% in the county last year, only 1.3 percentage points less than in 2021. In terms of the evaluation of the indicator, not the current specific value but its changes that are really relevant. From among the sectors, the indicator signals a major negative shift in the textile industry, which is explained by the recent loss-making operation of a key player in the sector.

(see Table 11)

The indicator called return on equity (ROE) is a key indicator for owners. It shows how much net profit can be achieved with a unit of equity capital. The county-level aggregate value of the indicator fell from 18.1 percent to 10.4 percent after the previous year, mainly due to the fact the chemical industry was not able to repeat its outstanding 2021 result. Without the chemical industry, the indicator stood at the same level in the compared years, thus no deterioration is indicated. Nevertheless, if we calculate the indicator by sector,

it well reflects the development of results.

Similarly, the 2022 profit after tax of the administrative and support service activities – as we mentioned earlier – also fell short of its 2021 level, which the 15.5 percentage points decrease in the return on equity indicates as well. In contrast, the corresponding indicator of the textile industry shows a 7-percentage point improvement, as we already mentioned above, the aggregate profit after of the sector was loss-making in both years (that is why it took up a negative value in both years), the amount of loss reported decreased, thereby improving the value of the indicator.

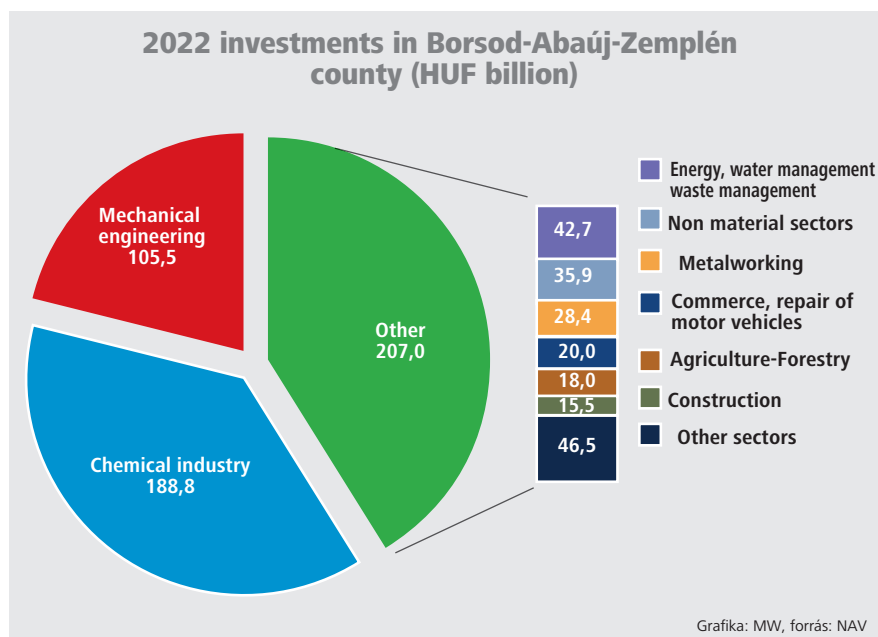
In terms of the return on revenue, real estate activities delivered by far the most impressive value among the sectors. The sectoral indicator was one of the largest values in 2021, which further improved by 20.5 percentage points in 2022 to reach 48.1 percent. This is explained by transactions whose consideration was not required to be accounted under sales revenues but

under other revenues, which are not included in the indicator's denominator but add to the profit after tax (numerator). Furthermore, a favourable ratio unfolds in agriculture, mining, professional, scientific and technical activities and human health activities, where the share of profit after tax achieved from net sales revenues exceed 15 percent.

II.8. Investments

In order to survive in the business competition and increase their market share, businesses implemented investments of a total amount of HUF 501.3 billion in 2022, through the purchase or own creation of new properties, tools and technologies. The reported amount covers the developments in progress that have not been put into use or production yet. The value of investments increases year after year, most recently it rose by 15 percent, which corresponds to additional HUF 64.5 billion spent on developments compared to the previous year. In spite of the inflationary pressure and rising costs, nearly every third business considered developments to be the best possibility. Of the total national investments, 3.8 percent were

GRAPHIC 14

reported by businesses from Borsod-Abaúj-Zemplén County in 2022.

(see Graph 14)

The two most important sectors implemented the largest developments. The chemical industry invested a total amount of HUF 188.8 billion in developments (an amount similar to 2021), while the machinery industry

took a large step forward as it increased its investments by three-quarters from 2021 to 2022, reaching a total amount of HUF 105.5 billion. Nearly six-tenths of the total investment amount concentrated in these two sectors in the county. The remaining sectors combined did not spend on investments as the mentioned two leading segments. From among the smaller sectors, three are

TABLE 12

Investments in progress in Borsod-Abaúj-Zemplén County in 2021–2022

Borsod-Abaúj-Zemplén	Investment value in the reference year				
	year 2021		year 2022		Index 2022/2021. %
	amount Million HUF	Distr. %	amount Million HUF	Distr. %	
Agriculture-Forestry	16 967	3,9%	17 958	3,6%	105,8%
Mining	2 315	0,5%	947	0,2%	40,9%
Food industry	11 394	2,6%	11 613	2,3%	101,9%
Textile industry	1 328	0,3%	1 205	0,2%	90,7%
Wood-paper-printing industry	1 455	0,3%	1 145	0,2%	78,7%
Chemical industry	192 494	44,1%	188 787	37,7%	98,1%
Manufacture of non-metallic mineral products	1 614	0,4%	1 414	0,3%	87,6%
Metalworking	27 547	6,3%	28 362	5,7%	103,0%
Mechanical engineering	60 149	13,8%	105 512	21,0%	175,4%
Other processing industry	735	0,2%	449	0,1%	61,2%
Energy, water, waste management	39 676	9,1%	42 682	8,5%	107,6%
Construction	16 789	3,8%	15 532	3,1%	92,5%
Commerce, repair of motor vehicles	15 601	3,6%	19 977	4,0%	128,1%
Transport, storage	7 550	1,7%	20 138	4,0%	266,7%
Accommodation and catering services	11 783	2,7%	9 626	1,9%	81,7%
Information and Communication	2 430	0,6%	2 879	0,6%	118,5%
Financial and insurance activities	1 869	0,4%	3 428	0,7%	183,5%
Real estate	12 058	2,8%	16 051	3,2%	133,1%
Professional, scientific and technical activities	4 164	1,0%	3 428	0,7%	82,3%
Administrative and support service act.	4 854	1,1%	6 011	1,2%	123,9%
Human health and social work act.	1 661	0,4%	1 994	0,4%	120,0%
Other non-material service activities	2 283	0,5%	2 136	0,4%	93,6%
ECONOMIC SECTORS IN TOTAL	436 714	100,0%	501 275	100,0%	114,8%

worth highlighting, where investments exceeded HUF 20 billion; these were machining, energy, water supply, sewerage, waste management and remediation activities and transportation and storage.

(see Table 12)

III. Economic performance by business size

The vast majority of businesses in Borsod-Abaúj-Zemplén County fell in the category of micro enterprises employing less than 10 employees, and their share within the total number of businesses that filed a tax return was 88.2 percent. The category of small enterprises employing less than 50 employees included 6 percent of all businesses (without considering other characteristics). Businesses employing less than 250 employees and falling into the category of medium-sized enterprises by other characteristics made up 1.4 percent. The remaining circle of business classified into the “other” category accounted for 4.4

percent, and included businesses employing more than 250 employees or which otherwise did not fit into the SME category and were considered large enterprises (less than 50 businesses), as well as the non-profit organisations whose registered

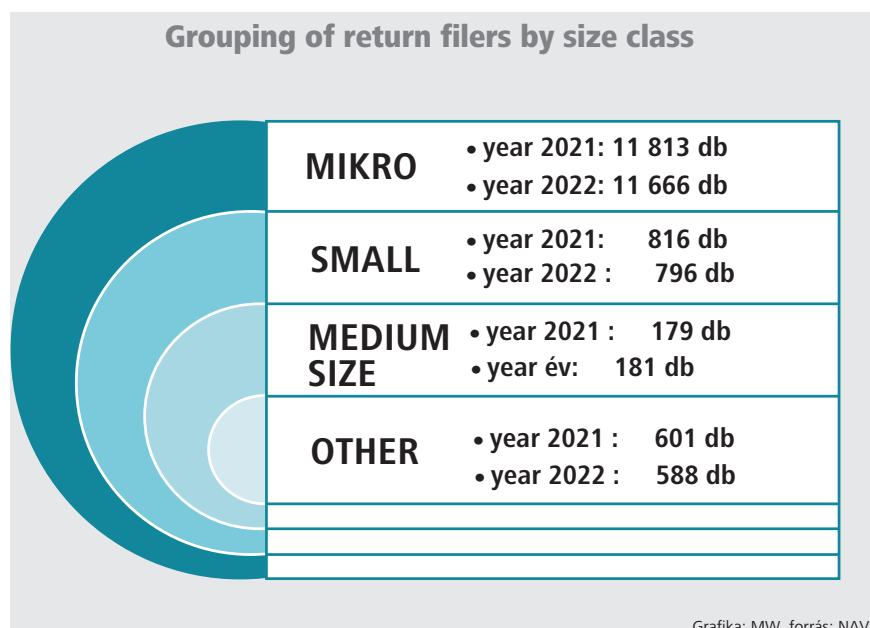
capital was unknown, and thus could not be classified into either of the three categories. The specific shares of the subcategories did not change compared to the previous year.

(see Graph 15)

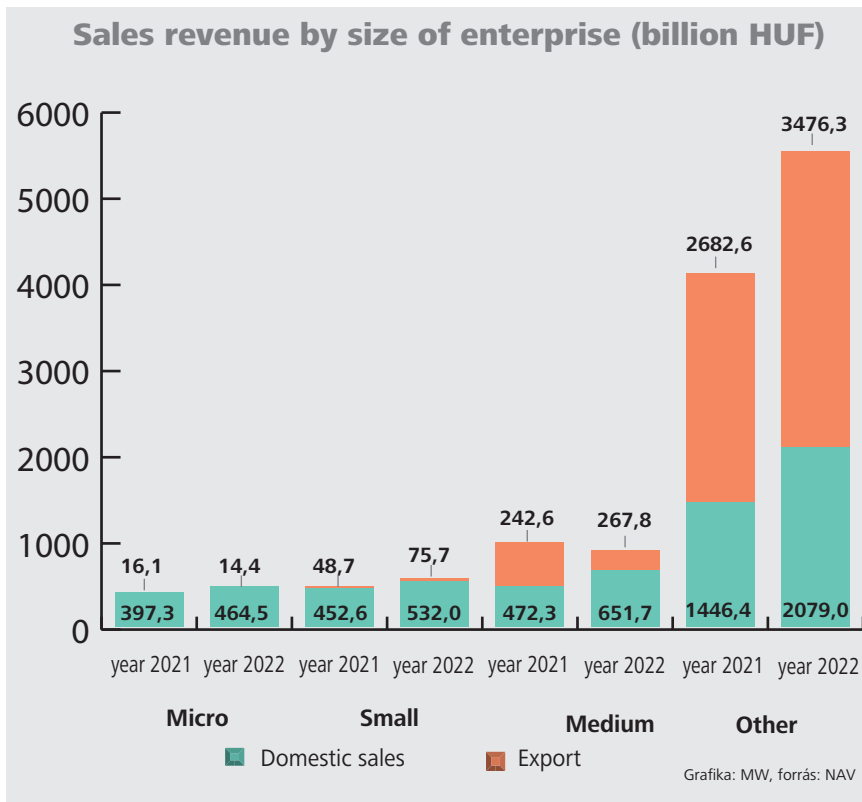
The decrease in the number of corporate tax returns concerned nearly all categories. The group of micro business saw the largest number of companies leaving, moving to another category, switching to small business taxation or ending up their activity (altogether 147 companies). The same causes also exerted their effect among small enterprises, though their number fell much more moderately, as the group itself was also much smaller. The only exception was the circle of medium-sized businesses, whose number could grow (by two new businesses), presenting a good example of switching between categories. The decrease in the number of entities in the “other” category (by 13 organisations) was explained by the decrease in the number of associations and non-governmental organisations (that make up the majority of the category in absolute terms).

In terms of their sectoral classification, micro and small enterprises were mainly concentrated in the service sector, including trade and construction, or in non-material

GRAPHIC 15

GRAPHIC 16

numerous in construction and trade. Among other enterprises, businesses from the tertiary sector were less dominant in terms of performance and more dominant in terms of frequency, while the large companies dominating the county's economic performance typically operated in the manufacturing industry.

Sales revenues were up in all categories, and a two-fold difference could be observed between the top and bottom groups. The sales revenues of micro enterprises grew by 15.9 percent, slightly above the inflation rate, while the "other" category witnessed a higher growth of 34.5 percent.

The activities of micro and small enterprises were mainly domestic, with only a fraction of their sales revenues generated from foreign markets. The higher classification was typically accompanied by an increase in the share of export revenues. The share of exports within total sales revenues was 3.0 percent for micro enterprises, 12.5 percent for small enterprises, 29.1 percent for medium-sized enterprises and 62.6 percent for other enterprises.

(see Graph 16)

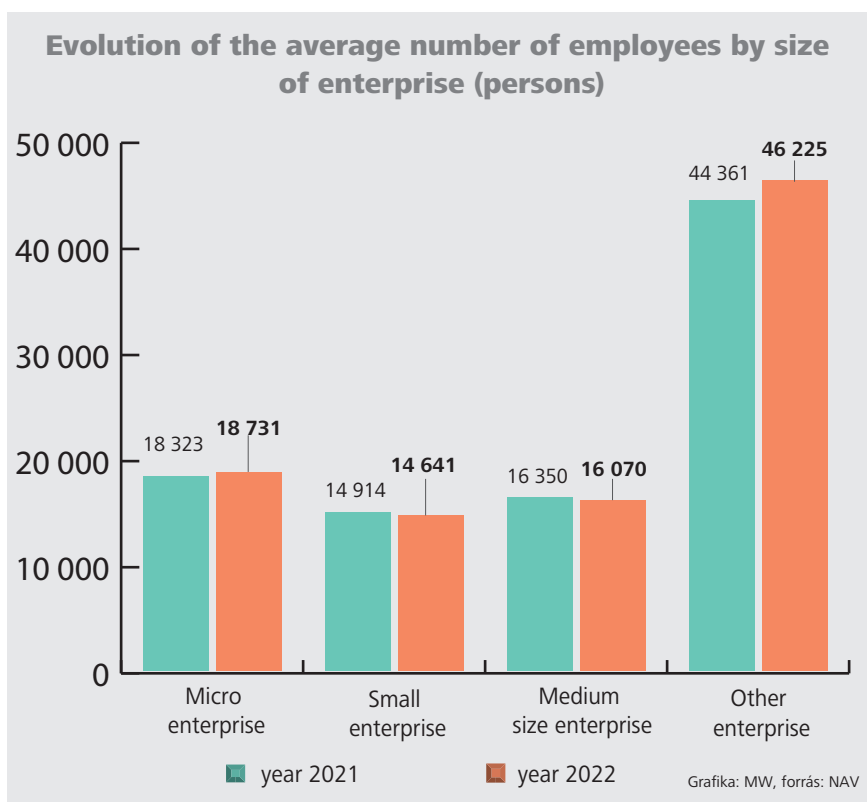
services (e.g., professional, scientific and technical activities, human health, real estate activities). They were also present in smaller numbers in all

sectors. Medium-sized enterprises were most heavily represented in manufacturing, with machining being the most common, but they were also

GRAPHIC 17

Most economic indicators show the dominance of other enterprises, reflected in their share constantly developing above 55 percent. As for the number of employees, their share is somewhat lower, reaching a 48.3 percent share. And this implies that micro, small and medium-sized enterprises – though not separately, but taken together (see SME sector) – play an important role in employment. One out of two jobs are provided by the SME sector.

Nevertheless, it should also be noted that the group of other businesses saw a more significant growth in the average statistical headcount (by 1,864 employees), the creation of new jobs developed more favourably thanks to large companies compared to the other three groups combined. Indeed, the average statistical headcount decreased in the SME sector overall (by 145 employees).

(see Graph 17)

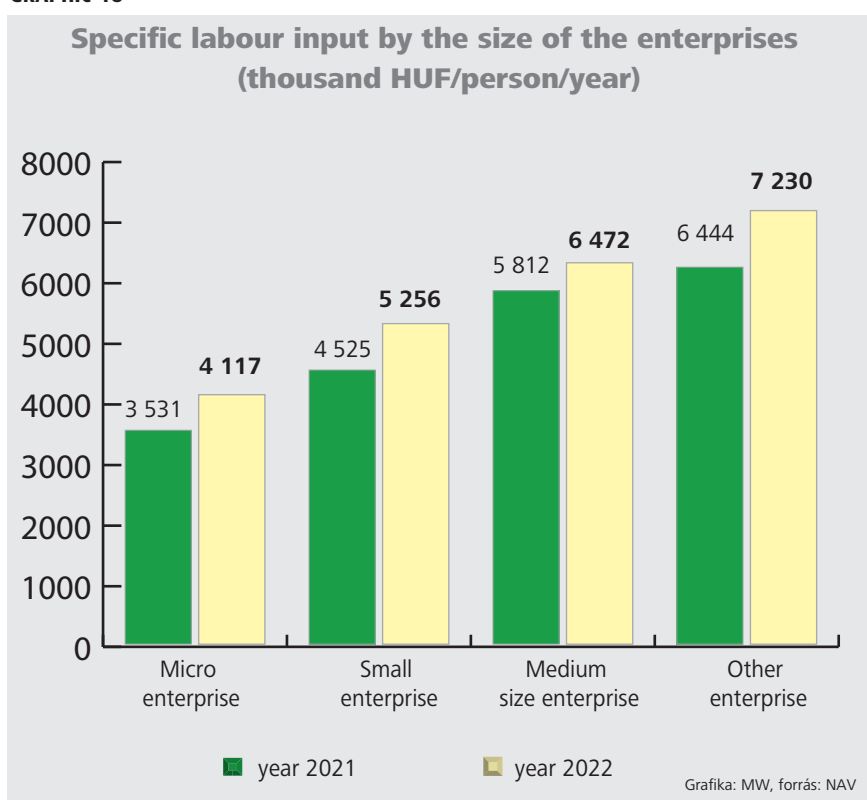
The annual average of personnel-related expenditure per person was the lowest in the “micro” category, standing at HUF 4.1 million per person, while employers in the “other” category spent 1.7-times this amount (HUF

7.2 million) on average on a single employee’s wage and other payments. The difference between the lowest and

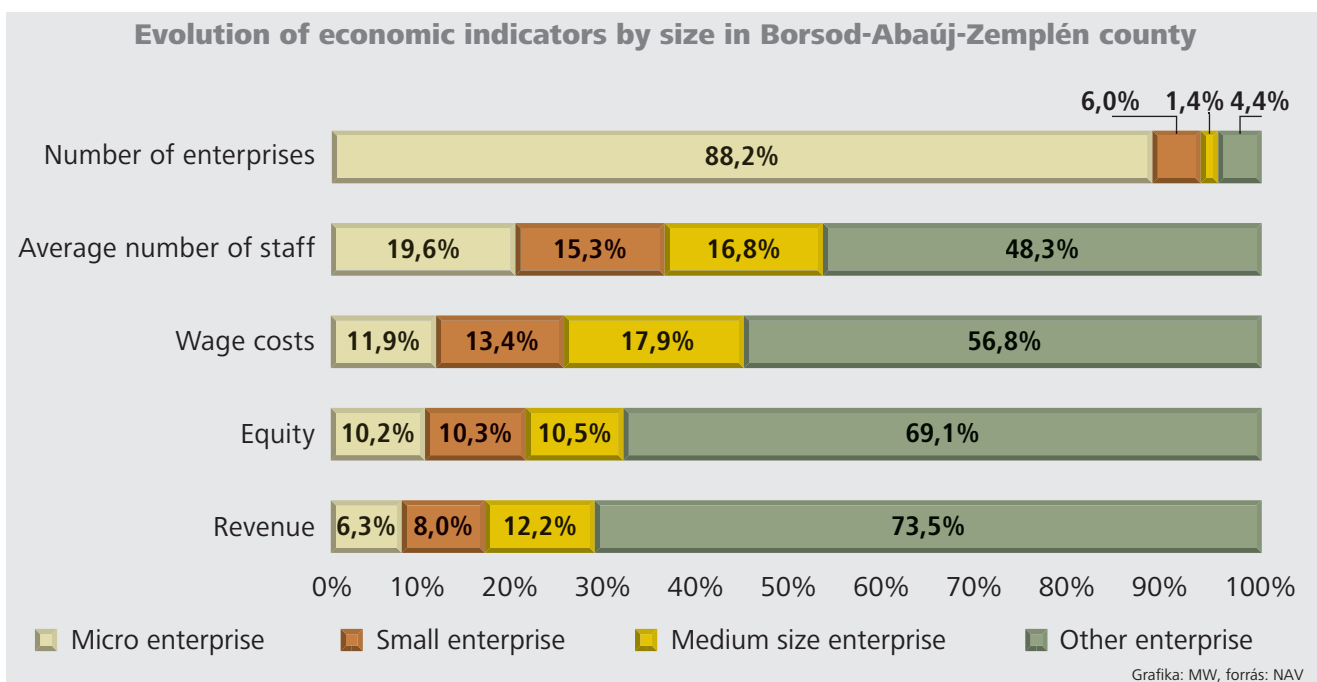
highest average slightly moderated, as this ratio was 1.8 in 2021.

(see Graph 18)

GRAPHIC 18

GRAPHIC 19

Economic performance was basically determined by the distribution investments, which is well reflected by the fact that other businesses owned seven-tenths of all assets, with micro, small and medium-sized enterprises sharing the remaining three tenths roughly equally, with one-tenth each.

(see Graph 19)

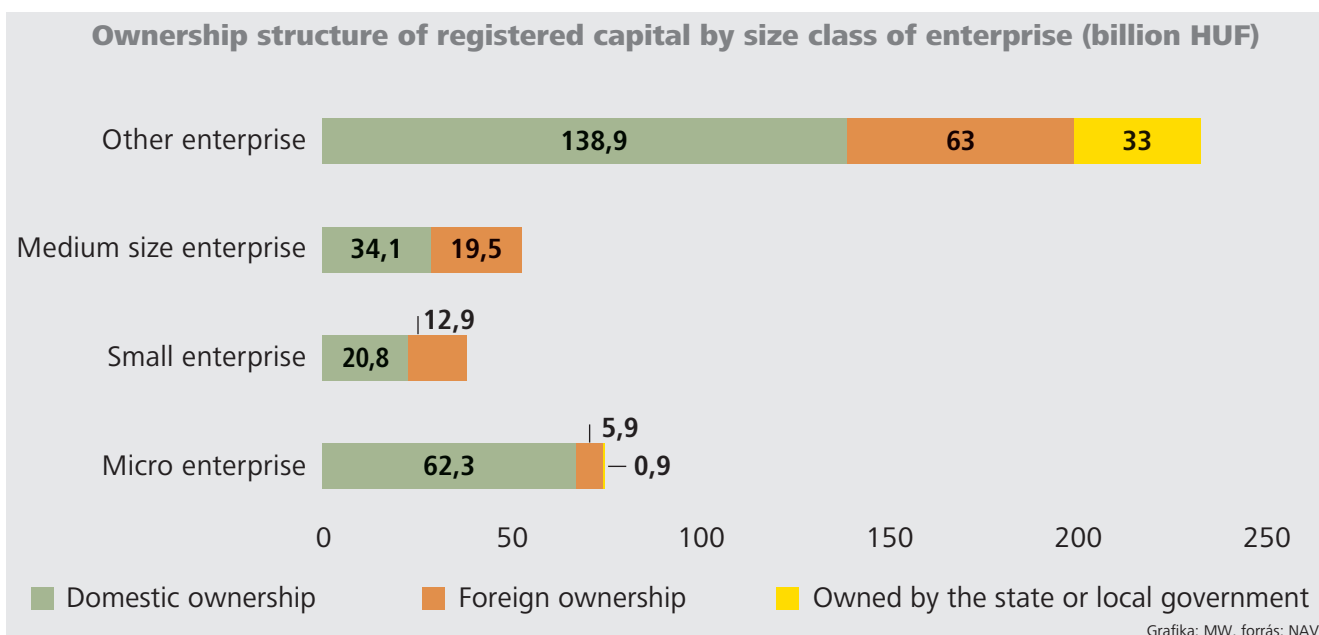
The ownership composition of registered capital shows that the

majority of foreign investments in the county were implemented outside the SME sector, corresponding to a 62 percent share. Nearly 20 percent of the investments were implemented in medium-sized enterprises, while the remaining 18 percent divided between the two smallest categories. Consequently, the vast majority (90%) of micro enterprises were owned by domestic players. As for the small and medium-sized

enterprises, the share of domestic ownership only slightly exceeds 60 percent, the remaining businesses in this category were in foreign ownership. As for businesses in the "other" category, companies in domestic ownership accounted for nearly 60 percent, those in foreign ownership for 27 percent, while state or municipality ownership concerned 13 percent of businesses.

(see Graph 20)

GRAPHIC 20

The role and weight of the TOP100 in the county's economy

The 100 largest companies accounted for 82.5 percent of the county's total revenue

The list of businesses based in Borsod-Abaúj-Zemplén County was compiled by the net sales revenues reported in their most recent corporate tax returns.

One-tenth of the list changed, but the other companies had already ranked among the largest businesses in the previous year – with the majority of them being permanent participants of the TOP100.

(see Graph 21)

Most economic indicators suggest that chemical industry, machinery industry and machining are the most important sectors of the county, but for example based on the volume of domestic sales, trade also ranks among the largest sectors. It is therefore not surprising that as many as 71 representatives of these sectors were present in this

GRAPHIC 21

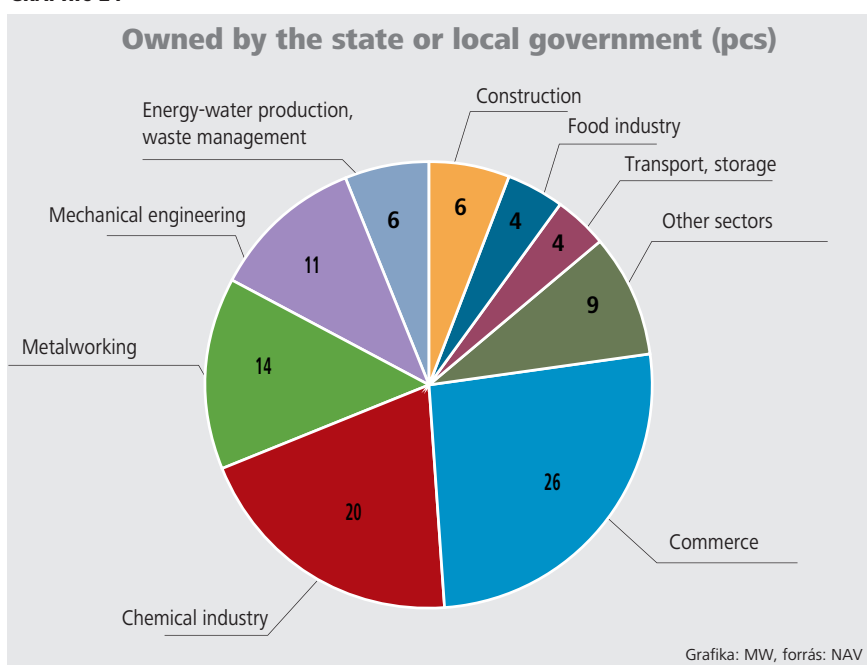

TABLE 13

Data illustrating the economic importance of the 100 largest companies

Description	Borsod-Abaúj-Zemplén			TOP 100			Rate of TOP 100	
	year 2021	year 2022	Index %	year 2021	year 2022	Index %	year 2021	year 2022
Number of enterprises providing data	13 409	13 231	98,7%	100	100	100,0%	0,7%	0,8%
Sales revenue (million HUF)	5 758 480	7 561 381	131,3%	4 631 647	6 235 411	134,6%	80,4%	82,5%
Export revenue (million HUF)	2 989 948	3 834 199	128,2%	2 867 528	3 696 935	128,9%	95,9%	96,4%
Export/Net revenue (%)	51,9%	50,7%		61,9%	59,3%			
Domestic sales (million HUF)	2 768 532	3 727 182	134,6%	1 764 120	2 538 475	143,9%	63,7%	68,1%
Average number of staff (persons)	93 948	95 667	101,8%	43 100	44 410	103,0%	45,9%	46,4%
Investment value (million HUF)	536 392	501 275	93,5%	323 630	373 544	115,4%	60,3%	74,5%

year's TOP100. Businesses engaged in energy, water supply, sewerage, waste management and remediation activities, construction, food industry and transportation and storage could altogether ensure 20 places on the list. The remaining 9 places were taken by 1-2 businesses per sector.

(see Table 13)

The role and weight of the 100 largest companies continued to grow in 2022. This is also supported by the fact that the increase in sales revenues at county level – exceeding 30 percent in 2022 – was predominantly explained by the performance of this “top club”. These are large companies with solid equity capital that adapt to economic

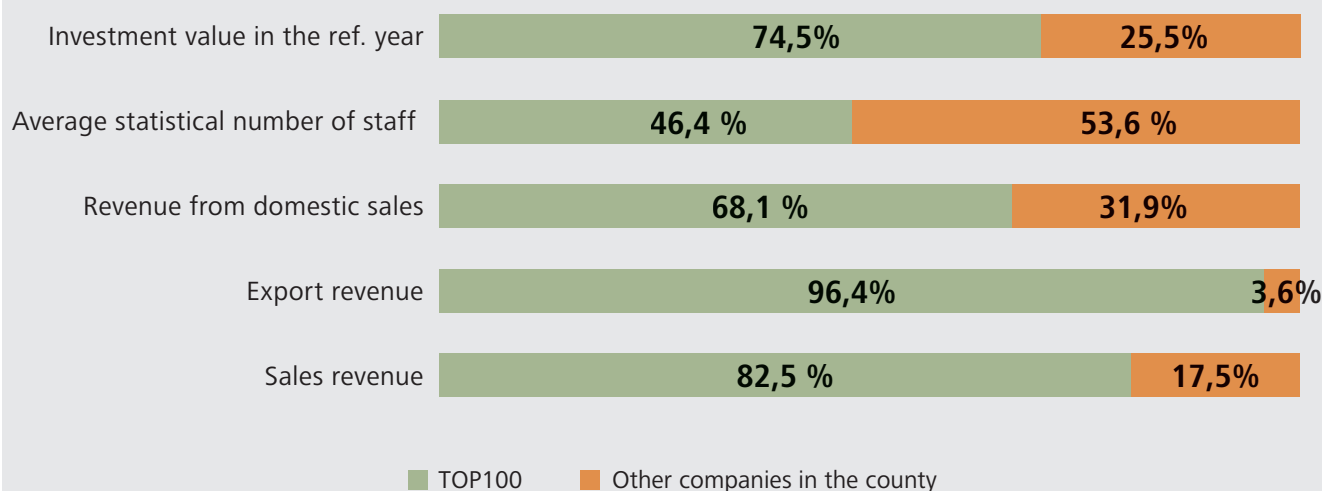
challenges more easily. The remaining businesses' performance grew more moderately, by 17.7 percent.

The 100 largest companies accounted for 82.5 percent of the county's total revenue. And as they include our largest exporting companies, nearly all of the county's total export sales (96.4%) were conducted by them. This extremely high share is

GRAPHIC 22

Some economic indicators reflecting the weight of the TOP100 in 2022

Grafika: MWV, forrás: NAV

explained by the fact that 78 businesses out of the TOP100 are active players of the international markets. Moreover, at 26 of them, the export ratio exceeds even 80 percent, meaning that the majority of their revenues come from export sales. More than two-thirds of the domestic sales revenues can be associated with this narrow circle of businesses.

(see *Graphs 22 and 23*)

The rest of the county's businesses operated mostly to supply domestic consumption with nine-tenths of their revenues coming from domestic sales and only one-tenth from exports.

The 100 largest companies also played a major role in the labour market, providing jobs for 44,410 people, i.e. nearly half (46.4%) of the employees of the county-based companies were employed by them. Despite the shrinking number of corporate taxpayers, the number of employees did not decrease on the aggregate county level, and this achievement was largely enabled by the listed companies, most of which kept their labour force, or even expanded their human resources. Two companies expanded their staff significantly, a business in the machinery industry employed 300 more employees than a year before, while facility management business increased its staff by 1,200 after

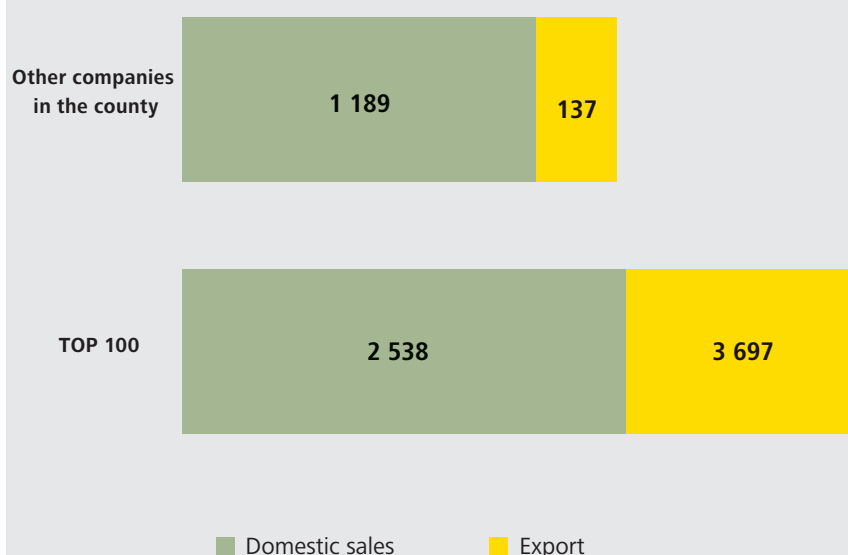
the previous year. The rest of businesses in the county rather sustained their previous levels.

In 2022, three-quarters of the value of investments in progress in the county was generated by the TOP100 companies. The share of business

concerned by investments reached 88 percent in this circle, and, as we already mentioned above, the corresponding share was only 30 percent on the aggregate county level. In the reporting year, the value of investments exceeded HUF 1 billion at 26 enterprises.

GRAPHIC 23

Revenue in 2022 broken down by sales channel (billion HUF)

Grafika: MWV, forrás: NAV

Roboteszközök, egységes weblap, okoskórház – a jövő útján járnak

Ebben az évben megközelítőleg négy és fél milliárd forint értékű fejlesztés valósul meg a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban.

A projektek közül kétségteljesen az egyik legfontosabb a Gyermekegészségügyi Központban (GYEK) a sürgősségi és baleseti ellátás fejlesztése volt – mondta Dr. Révész János főigazgató. Hozzátette: ennek eredményeként megújult és bővült a gyermek sürgősségi osztály. A gyermeksebészet új műtőket kapott. Megújult a gyermeksebészetben az égési részleg, emellett a gyermekintenzív osztály, valamint a központi diagnosztikai épület között egy lebegő folyosót alakítottak ki, amely egyrészt megkönnyíti a betegek szállítását, másrészt a helikopterrel érkező gyermek sérültek esetében sokkal gyorsabb; így biztonságosabb a közlekedés, az „átszállítás” a GYEK épületébe – hangsúlyozta a főigazgató. A beruházással párhuzamosan mintegy 300 millió forint értékű eszközfejlesztés is történt a Gyermekegészségügyi Központon belül. Ezeknek az eszközöknek a beszállítása folyamatban van. Az innováció összértéke megközelítőleg 3 milliárd forint – tudatta Dr. Révész János.

Speciális roboteszközök

Nemrégiben zárták le az onkológiai és kardiológiai pályázati projektjüket, amelynek eredményeként részben a központi kórház onkológiai osztályának, részben pedig a kardiológia szakterületének műszerparkja bővült. A teljes beruházási összeg megközelítőleg fél-milliárd forint volt – emelte ki a főigazgató. Szintén a napokban zárul le egy beruházás, amely a rehabilitációs eszközpark fejlesztésére irányult. Ennek részeként mozgásszervi rehabilitációs eszközöket, speciális robotokat kap az intézmény félmilliárd forint értékben – ismertette Dr. Révész János.

Hozzáfűzte: a speciális roboteszközökkel olyan mozgásfunkciókat tudnak pótolni, illetve újraéleszteni, amelyek teljes egészében kiesnek. Lebénult vagy mozgásában korlátozott alsó, felső végtagok esetében tudnak funkcionális rehabilitációt biztosítani a betegnek – hangoztatta a főigazgató.

Dr. Révész János főigazgató

Arról is beszámolt, hogy az eszközök segítenek a mozgáspályák helyreállításában, illetve a betegek mozgásában, a segítségükkel „tanítják be” – újra – a végtag vagy a gerinc mozgását. Az intézmény egyébként minden évben végez orvostechnológiai eszközparkbeszerzést, -korszerűsítést. Idén ennek köszönhetően – saját forrásból – 250 millió forint értékben érkeznek eszközök a kórházba, amelyek hiánypótlóak, illetve az amortizáció miatt szorulnak pótlásra.

Megújul a Központi Sterilizáló

Folyamatban van a Központi Sterilizáló felújítása, amely két részből áll. Egyrészt építészeti felújítás, amelyet az intézmény saját forrásból fedez: a Központi Sterilizáló teljes átépítésére kerül sor – hívta fel a figyelmet a főigazgató.

Az épületet a falakig bontották vissza, a teljes közüzemi hálózatot, illetve a burkolatokat is lecserélik – tette hozzá. Természetesen a legújabb steril előírásoknak megfelelően történik az építészeti átalakítás és a légtechnika beépítése. A program másik része – amely központi költségvetésből valósul meg –, a sterilizáló gépek, eszközök cseréje. Az építészeti beruházás decemberben befejeződik, a sterilizáló viszközöltözik az eredeti helyére. Az új eszközök beérkezése a jövő év első felében várható – tudatta a főigazgató.

Smart Kórház Projekt – vagyis okoskórház

Az országban elsőként Miskolcon, a vármegyei kórházban szeretnék élesben működtetni a pilotprojektet, amelynek tapasztalatai alapján terjesztik majd ki a többi intézményre is. Több területet érint, az egyik ilyen az ingatlan/épület üzemeltetés korszerűsítése – hangsúlyozta a főigazgató. Emellett idetartoznak a betegelégedettséget szolgáló intézkedések: a járóbeteg-integrációs rendszer, a tagkórházak egységes weblapfelületei, amelyek megkönnyítik a páciensek számára a tájékozódást és az időpontfoglalást. Ide sorolható még a háttérinformatikai rendszerek, az eszközpark fejlesztése is – tudatta Dr. Révész János. A szintén informatikai rendszer alapú, személyre szabott gyógyszerelést – amely a központi telephelyen már megvalósult –, szeretnék kiterjeszteni a kázinbarcikai, valamint az edelényi kórházra, majd azt követően az ózdi, illetve a sátoraljaújhelyi intézményekre is.

Gyermekegészségügyi Központ

We are Joyson Safety Systems – A Mobility Safety Company.

Erősen elkötelezettek vagyunk az innováció és a fejlődés iránt. Az autóipar megbízható és hozzáértő partnereként biztonsági rendszereket és alkatrészeket fejlesztünk és gyártunk, melyeket a járművekben világszerte használnak. Termékportfóliónkban megtalálhatók kormánykerekek, légszákok, biztonsági övek, műanyag műszaki alkatrészek, elektronikus eszközök és szenzorok.

Több mint 43.000
munkavállaló világszerte,
akikből 2000 fő Miskolcon
része a sikertörténetünknek.

Termékkiválóság
Inspiráló csapat
Innovatív termékek
Karrierlehetőség
Nemzetközi környezet

Joyson Safety Systems Hungary Kft.
3516 Miskolc, Joyson út 1.

Tel.: 36 46 408 256
E-mail: munka@joysonsafety.com
Web: www.joysonsafety.com

Nonstop szórakozást nyújtanak

Négyéves lett a Tropicana Casino Miskolc

A régió első polgári kaszinója 24 órán várja vendégeit.

Újabb és nagyon fontos lépés történt pont egy éve a kaszinó életében, hiszen 2022 novemberében álltunk át a 24 órás nyitvatartásra – tekintett vissza Gazdóf Barnabás igazgató. A Tropicana Casino létjogosultságát és töretlen fejlődését jól tükrözi, hogy az elmúlt négy év után lassan elérjük a 30 ezres látogatási határt – eddig ennyien fordultak meg nálunk –, azért ilyen pontos a szám mert mindenkit regisztrálnunk kell, aki betér hozzánk játszani. Ez az adat is bizonyítja, hogy az emberek szeretik a kaszinót, és nemcsak Miskolcon és környékén, hanem a régióban is. Persze ez volt a célunk induláskor, mint ahogyan az is, hogy leküzdjük a régi sztereotípiát, gondolok itt arra, hogy a kaszinókat a '90-es évek „játékgépes korszakával” azonosítsák.

Ahhoz, hogy ezt elérjük, igényes környezetben igényes szórakozást kell nyújtani a játszó közönségnek, ami sokrétű kell, hogy legyen a pókertől kezdve a nyerőgépek mellett a számos élőjátékszalaggal. Ugyancsak a nívós szórakozáshoz járulnak hozzá a havonta egyszer megtartott zenés rendezvényeink, amikor a Tropicana Casino VIP-színpadán neves előadók szórakoztatják a közönséget. Ilyen volt a telt házas születésnap rendezvényünk is, melyen Kökény Attila énekes volt a fellépő, és a vendégeink között kisorsoltunk egy dubai álmnyaralást is. Természetesen tovább folytatódtak, folytatódnak a szórakoztató programok, október végén halloweenparti várta a látogatókat, november 10-én pedig az újabb zenés rendezvényen a Peter Sramek által előadott Zámbo Jimmy-esten kuriózumként Kiss V. Balázs bűvész varázsolta el a közönséget. Visszatérve a játékhöz, októberben immár hagyományosan volt többnapos pókversenyünk is, amelyen szerte az országból

1365642 SZPONSZORÁLT TARTALOM

Promóció

összesen 280 induló küzdött meg végül a 12 millió 621 ezer forintos összdíjazásért. Az év végéig pedig számos nagyszabású rendezvényt és pókversenyt is tervezünk, és az is biztos, hogy decemberben a szokásunkhoz híven egy nagy durranással fogjuk várni látogatóinkat.

Gazdóf Barnabás végül kiemelte: „A kitűzött céljainkat eddig maradéktalanul elértük, jó úton haladunk. Természetesen a következő időszakra is megvannak a terveink, szeretnénk még magasabb szintre emelni a szolgáltatásainkat, kezdve a dolgozóink képzésétől a gépparkunk folyamatos frissítéséig. A világ szakkiallításait járva a folyamatos fejlődés érdekében figyeljük és lépést tartunk a legújabb kaszinós trendekkel.”

1365655 SZPONSZORÁLT TARTALOM

SZÁMOS EXTRA

A miskolci teremnek több extrája is van: a közel 800 négyzetméteres játéktérületen a nyerőgépek mellett számos élőjátékszettel – rulett Black Jack és Ultimate Texas Hold'em póker – várja a vendégeket. Ami az országban is egyedülálló, hogy a vidéki kaszinók között itt van a legnagyobb pókterem, 11 asztalon lehet játszani. A legújabb különlegesség pedig – Gazdóf Barnabás megfogalmazása szerint – az ország első „rulettszínháza”: a játékos az emeleti pókteremben felállított „terminálokon” játszik, azaz ott teheti meg a tétjeit, és monitoron „eredményjelzőjén” keresztül látja az alsó szinten élőben zajló krupiéurításokat.

NEMZETKÖZI SZINTEN

Jelenleg egy 96 fős stáb dolgozik a kaszinóban a számos részlegben. Sok helyi fiatalnak biztosítanak munkát, akár olyan szakmát biztosítva, mellyel a nemzetközi vizekre is tudnak evezni, mert egy nemzetközi sztenderdnek megfelelő képzést kapnak, és a megszerzett tudásukkal bárhol megállhatják a helyüket szerte a kaszinóvilágban.

The county's economy has solid foundations

Tamás Bihall: We hope for a calmer and more successful next year

We leave behind an exciting year filled with ups and downs, which also holds for the economic developments. Beyond the global economy, the domestic economic situation proved to be challenging as well, making re-engineering a daily routine for businesses. In our interview with Tamás Bihall, we endeavour to take stock of the global challenges and discuss the local, county-level responses given to them.

By 2022 the world had recovered from the recession caused by Covid, supply chains had also started to recover, when another global shock, the Russia-Ukraine war broke out. The consequences also reshuffled Hungary's economic landscape over the past year. According to the chamber's experience, how has the conflict affected the businesses operating in the county?

We left hard years behind, and we are still going through a challenging one. From the entrepreneurs' point of view, the past one year can be divided into four periods. The first one dates back to the beginning of 2022, when – after Covid had been defeated – business managers were full of hope and optimism, looking into a more prosperous year following a successful closing of 2021 in terms of the economic performance indicators in both the county and nationwide. Then the war broke out on 24 February, which was followed by an energy crisis, uncertainties in supply and delivery and hiking inflation, breaking the positive mood.

According to our experience, businesses were shocked to see these accumulating negative developments by the second half of last year. Uncertainty grew month after month, no one knew what would come and how they could survive. The chamber strived to be a strong partner and shelter in these issues and situations, but the uncertainty among business players was quite evident. The third period came at the end of the year, and it gave rise to what we can call adaptability. The mentality "we'd better get used to it" became prevalent, and entrepreneurs started to incorporate the potential responses and specific solutions to the situation into their business strategies. Just a side note:

Development Zone: Signing of a partnership agreement with Tibor Navracsics, minister for regional development

adapting to and managing crises and unexpected situations have always been part of entrepreneurs' mentality. The fourth period is still ongoing today. Now we see where the challenge to be addressed lies, and we also see that businesses can hope for an overall positive operation already this year. I add that uncertainty remains the greatest challenge in the economy, as business operation can be affected by unexpected events all of a sudden that cannot be prepared for locally in our county.

For instance, it is – at the time of recording this interview in early October – still unknown how the tragic conflict in Israel will affect the world market price of oil, and what negative

trends it will trigger in the global economy. However, in spite of the mentioned uncertainties, I argue that the county's economy has solid foundations, and, maybe more importantly, entrepreneurs are determined, which is a basic ingredient of surviving hard times. I am glad to see the growing desire and improving ability to learn from each other. I often hear the question in the chamber: "How do others cope with this?", or "How do you do this?". This also shows the strength of communities, chamber communities.

It is reassuring to hear that the county's economy has solid foundations. Which sectors provide these solid foundations?

Our county is dominantly based on two economic sectors: machinery industry – including activities related to car manufacturing – and heavy chemicals industry. Businesses active in these industries show good stability, despite the fact that some minor setback can be witnessed even among them. They implement their investments, start new ones, and their export performance is also outstanding in the county overall. Furthermore, they employ tens of thousands of people, exert an impact on education – and, of course, on the remaining segments of the economy.

In addition to these industries, tourism, which slowly becomes a leading sector, also performs decently. We foresee a further boom after the successful summer season in 2023, as the county's natural conditions, cultural and architectural heritage, and the developments implemented are all promising. Just to highlight a new area: for example, cycling tourism has gained momentum thanks to the significant developments, potentially making our county a heaven for cyclists in Hungary. Beyond the coverage of the cycle path network, the final outcome will depend on the quality and standard of additional developments, the attitude of restaurant and accommodation operators as well as the cooperation between municipalities. We still have a lot to do, in particular to foster cooperation between the county capital and entrepreneurs.

In addition to the leading sectors that ensure the mentioned solid foundations, there are other segments that are less resilient and suffer the adverse effects of the crisis more...

Yes, we have some segments that are in a less advantageous position, such as retail trade. The volume of retail trade significantly fell nationwide, people started to save on their spendings, and this tendency mostly impacts smaller businesses – and we are not an exception either. The construction industry is in trouble too, the number of orders is low, and every business struggles to survive day after day. Of course, the general decline in demand brings hard times to other service sectors as well, where businesses face narrowing opportunities. Despite this, however, our surveys show that the number of businesses in our county has not dropped. Naturally, some businesses cease to exist or suspend their operation, but we always witness new ones entering.

Did the chamber have to re-think its activity as the businesses had to? Did this challenging environment change your work or goals?

During the pandemic, in 2020, we soon realised that our work at the chamber needed fundamental transformation. We created two main pillars back then which we still adhere to and strengthen; on the one hand, we supply information to businesses on all kinds of current economic trends so they can ground their decisions on a wide range of information. On the other hand, we also seek information from them so we, as chamber, can have a picture of their situation by sector, region and size. Our digital communication became crucial in this process, and remains to be a key element of our work at the chamber. Lobbying is another key responsibility. It often became necessary to consult, in particular, the government – through the Hungarian Chamber of Commerce and Industry (MKIK) – or the government office or municipalities about the ways of supporting businesses in their operation.

Can you give specific examples? Which fields benefited from the chamber's lobbying efforts?

The chamber put recommendations on the government's table in relation to the challenges brought by Covid, the energy shock and the war. As a result, we – with the HCCI's mediation – successfully attained, among others, the energy support scheme in manufacturing and tourism, the factory rescue programme, the extension of the options available in the Széchenyi Card Programme, the interest rate stop and loan moratorium, the freezing of local taxes and the

Tamás Bihall

application of guaranteed wage minimum and minimum wage. At the local level, we – after its closure – successfully lobbied for the re-opening of the Barlangfürdő (Cave Bath), as this is the most important tourist attraction of Miskolc-tapolca. I think that these all were effective and useful steps, and also see it positively that our employment indicators did not deteriorate significantly. Rather, our county is still among the demand-led ones. We cooperate with the government office, in particular with the employment department, and join regional pacts on both the country and city level in order to supply sufficient labour force for the economy. The new jobs created by the investments give rise to the question of employing foreign workers. We have already organised forums at the chamber in this issue, and we plan to continue this practice in possession of the new rules in the future.

You mentioned investments. Media reported about a boom in investments in recent months, mostly concerning Miskolc and the agglomeration. Is that the light at the end of the tunnel?

Though the recent data from the Hungarian Central Statistical Office (KSH) show that the investment activity fell by 11 percent in the first quarter, the two leading sectors – chemical industry and machinery industry – continue to witness substantial developments. We are also happy to the large investments targeting Miskolc and the region announced by the government, which will act as a development spillover in the local economy. It is good news that Meleghy Automotive Hungary Kft. builds a factory here, the construction works of the Chinese Chervon Auto factory were completed, the factory of GKN Automotive Hungary was inaugurated in Felsőzsolca. Similarly, Robert Bosch Energy and Body Systems launched a development worth HUF 18 billion, which is also excellent, and I could continue the list, luckily. But this is not the light at the end of the tunnel yet. Nevertheless, it may prove to be sufficient to

show the way that will lead us out of the tunnel (if we stick on it). In this progress, research & development, innovation processes and quality trainings will have a decisive role. Therefore, the chamber conducts close cooperation with the University of Miskolc and the region's vocational training centres in order to best meet labour market needs from the side of the educational institutions. The high quality of education and training also creates an opportunity to address one of the greatest challenges faced in the county, i.e. keeping young people in the region. This is, obviously, a difficult and complex question, as well-paid jobs are also needed beyond quality training. But we can add to the list the proper infrastructure of residential areas, ranging from the road network to kindergartens so families happily stay or settle here in the county.

Economic forecasts predict a single-digit inflation already for 2024. According to the chamber's experience, is that a realistic expectation?

The chamber's experience corresponds to the mentioned forecasts, we are at the end of the setback period, and 2024 is expected to be a year of economic growth. Inflation is moderating, real wages are growing. As for our part, the chamber continues the strengthening of its direct and strong ties developed with the businesses. In this regard, we will launch a number of new actions with an economic development goal. We operate the Széchenyi Card Programme, which is the best financing instrument currently available in the market, we present the responses to the development challenges of the automotive industry together with Hungary's largest automotive cluster (NOHAC). Moreover, we also have high hopes for strengthening the Economic Development Zone of Northeast Hungary. We plan to strengthen the economic cooperation between the six counties in the Zone in line with the needs, be it industry, tourism, labour or infrastructure related. We hope for a calmer and more successful next year.

Ambassador of the United Arab Emirates to Hungary visits BOKIK

Innovation, crisis management and prospects

We asked the vice presidents of BOKIK about the processes that influence the activity of businesses

Innovation, research & development, sustainability, circular economy, inflationary effects, energy price hike – probably these are the most frequently heard expressions and terms when the current economic situation and key trends are discussed. We asked the vice presidents of BOKIK to summarise the key challenges faced in the sectors belonging to their respective sections.

INNOVATION: THE UNIVERSITY OF MISKOLC GIVES A SOLID BACKGROUND

Dr. István Barkóczi, general vice president
BOKIK places great emphasis on building close ties with the University of Miskolc and businesses in order to improve the competitiveness of the latter. What processes have taken place in this respect in the recent period?

The analysis released by the European Commission in July found that Hungary ranks 21st in innovation in

the EU. Balázs Hankó, state secretary for innovation and higher education commented the news as follows: "The government aims to make Hungary rank among the top 25 innovator countries globally and the top 10 innovator countries in Europe. We developed the Neumann János Programme as the new innovation strategy of Hungary in this spirit, which focuses on connecting the universities, the research centres and the economy." The remark by the state secretary corresponds to the ambitions of BOKIK, as our joint work – laid down in a cooperation agreement – with the University of Miskolc also aims to connect academic research with the economy based on mutual benefits, and thus strengthen the competitiveness of businesses. In order for the region's businesses to produce high value-added products – and not only the large ones but also small and medium-sized businesses –, a university background in research & development and innovation must be ensured. As a business manager and chamber official, my experience shows that the cooperation between the university, the chamber and entrepreneurs is successful only if knowledge transfer works back and forth. For the time being, BOKIK and the University committed to improve this collaboration in 6

working groups. We think that the managers of industrial companies can play a key role in developing common thinking, since they can influence the way of thinking at the University with decades of professional experience, while they also get a chance to develop their own expertise. On the other side, the University of Miskolc supports the production, product and organisation development activity of BOKIK member businesses with its researcher and infrastructural background in place.

ENERGY-EFFICIENT SOLUTIONS IN THE FOCUS

László Kiss, vice president – Industry Section

The drastic increase in energy prices forced the majority of businesses to re-consider their previous practices. According to your experience, what kind of crisis management solutions have been developed?

Though the increase in energy prices was not unexpected, preparing for it was not possible due to

the circumstances that had made managing businesses more difficult in the recent years. Our experience shows that there are signs of some kind of preperation for crises among businesses, but these are heterogeneous, ad hoc in many cases, and they typically depend on the activity, size and investment capacity of the given company. These steps are predominantly aimed at reaching lower energy costs. The substitution of fossil fuels with electricity generated from solar energy is a frequently arising option, and as for solutions in the longer run, several businesses plan to purchase equipment with lower consumption. The introduction of electric vehicles in the work processes where mobility plays a key role has accelerated. Businesses operating as sole entrepreneurs continuously replace their electric lighting with modern light sources with low consumption and motion sensor switches. These measures are all aimed at moderating consumption.

The future goal is to create a circular economy instead of the economic model based on one-time consumption. What steps do the economic players in the county take to attain this?

The essence of circular economy is the return of the usable part of mass of materials declared as waste to the economy.

Entrepreneurs in our region have two options for that: they have to become more careful in declaring materials as waste, i.e. they have to investigate how the given material could be used at either their own or partner businesses. Businesses pay particular attention to selective waste collection, which increases the volume of usable waste. Our county is home to several businesses that implement significant developments to find new technologies for extracting usable materials from waste and returning them to the economy.

ON A TRACK MADE HARDER BY INFLATIONARY EFFECTS

László Tóth, vice president – Commerce Section

The volume of trade fell back in the first six months of the year according to data from the Hungarian Central Statistical Office (KSH). What are the underlying reasons, and where lies the way out?

Trade has undergone a period of crisis recently, as inflation affects all sectors of this broader field, from the retail sale of miscellaneous goods

through food trade to hospitality. The war in Ukraine, the energy prices elevated to extreme levels, and the global uncertainty prevailing in 2022 caused multiple-time and significant price hikes in nearly all segments of the field. The inflation of foodstuffs exceeded 45 percent by December, and the drop in volume in this segment approached 20 percent. The price stop (price cap) and mandatory discount placed a substantial burden on every business, but smaller retail units were affected the most. It is still a challenging task to survive on such a hard track, while legal requirements must also be complied with. Overall, all trade sectors suffer from the inflationary effects. Demand has fallen, customers increasingly prefer and buy cheaper and discount products. As for the outlook, we hope that the outflow of income following the minimum wage increases will stimulate the demand, and the removal of mandatory price caps will be followed by price developments driven by natural demand.

A GOOD CRAFTSMAN IS ALWAYS RESPECTED BY THE SOCIETY

J. Attila Kovács, vice president – Handicraft Industry Section

How were the handicraft professions affected, and what are the prospects for businesses in this economic segment?

The members of the Handicraft Industry Section are mostly micro or small

businesses, which means that these companies are managed by one or two persons, companies with 10 employees are quite rare in this circle. Perhaps it is not an exaggeration to say that the energy price hike witnessed last year impacted this group of entrepreneurs, as larger companies have the option to rationalise or reorganise their operation, smaller players have no such option, or these steps result in moderate success only. Hiking prices has caused hardship among numerous small businesses. It was a somewhat fortunate turn that energy prices moderated, but unfortunately, they are still above their starting level. This energy situation and the hiking inflation affected everyday life, raw materials increased, and obviously the price of finished products was also on the rise. On the other hand, however, demand has decreased till date, as people save money and spend less on handicraft items. Our businesses hope that the war will end, inflation will moderate and move the single-digit range, which will finally lead to an improving and invigorating market situation. We consider it a favourable development that the Hungarian society recognises and appreciates good professionals, and is ready to pay for them. This is an important signal for the next generations, as it carries the message that it is worth choosing the handicraft profession, because it gives the joy of creation and is a source of stable livelihood.

CONSTRUCTION INDUSTRY ON A ROLLERCOASTER RIDE

István Derczó, vice president – Service Section

Is the construction industry really “riding on a rollercoaster” within the service sector? When can an uptrend start after the current downtrend?

The situation of the sector needs a complex analysis to answer these questions. Indeed, the recent period has brought negative

developments in the sector that result in the permanent shrinking of the industry. As the economy had started to recover and take a growth path slowly after the energy crisis caused by COVID, the war broke out, state investments dropped, EU funds were missing and inflation rose to extremely high levels, which again caused economic hardships to businesses. The production volume of the construction industry shows a 7 percent fall in the first six months of 2023 on a year-on-year basis. However, it is not impossible for the businesses to close a successful year even in such economic conditions. We see that managers place more and more emphasis on crisis management in their businesses, improving the efficiency of their operation by optimising internal processes, and on exploiting the ever-growing potential offered by digitalisation. The chamber helps businesses a lot both in learning about the current developments of the economic environment and in learning the appropriate change management techniques. The upside of the rollercoaster will surely come, but it will most likely be the result of a longer process.

Global market impacts, local consequences

After fending off the effects of the pandemic, Hungary's economy was hit by a shortage of raw materials and rising prices, followed by the spill-over impact of the energy crisis, partly due to the war conflict.

In Borsod-Abaúj-Zemplén county, we can witness unfavourable economic trends in addition to unchanged labour market processes. Business organisations are postponing investments and the chemical industry, which plays a key role in the county's manufacturing industry and largely produces for the foreign market, is also experiencing a difficult period. The automotive and construction sectors, which are also important, have at the same time increased their production.

Investments (1.)

In 2022, economic entities based in Borsod-Abaúj Zemplén county realised new investments worth HUF 537 billion, 5.5% lower than a year earlier at comparable prices, more than the national decrease of 1.2%. Over the year, investment performance was mixed: after a decline in the first quarter, it picked up, essentially stagnated in the third quarter and then fell again in the last three months of the year.

In the first half of 2023, investment continued to deteriorate, with both Q1 and Q2 the value of developments falling short of the levels of a year earlier. The observed economic entities based in Borsod-Abaúj-Zemplén county made new investments worth HUF 186 billion, which is 23% less than in the same period of the previous year at comparable prices (the national decrease was 10%). The value of investments in the county accounted for 65% of the total in Northern Hungary and 3.8% in the country. The investment value per inhabitant reached HUF 299,000, 58% of the national average in the county, and thus took 9th place in the ranking of the capital city and the counties.

Among the productive sectors, compared to January-June 2022, the value of investments in industry decreased, in agriculture it remained essentially stagnant, while the value of investments in construction increased slightly. There was an increase in healthcare services, transport and storage, real estate transactions, and information

and communication, while there was a decrease in other service branches. Manufacturing, which absorbs 61% of development funds, invested 22% less than a year earlier at comparable prices. Among these, the largest investments in capital goods were made in the manufacture of chemicals and chemical products. The other branches of the national economy accounted for a much smaller share, none of them reaching 5.0%.

In Borsod-Abaúj-Zemplén county, the largest share of investment in the first six months of 2023 was in the construction of buildings and other structures (37%), followed by machinery, equipment and vehicles from imports (34%) and those sourced domestically (28%). 28% less development money was spent on buildings and other structures, 21% less development money was spent on domestically procured machinery, equipment and vehicles, and 17% less was spent on imported ones than a year earlier. 55% of machinery, equipment and vehicles were imports.

Industry

The county's industrial performance increased slightly in 2022. The output of industrial enterprises employing more than four persons at Borsod-Abaúj-Zemplén county sites increased by 1.4%, which fell short of the 5.9% increase in the country. The volume growth seen in most months was tempered by the mild decline in June-July and November and the sharp decline in December. The 14% drop in production in December already foreshadowed the extent of the fall in the sector in the first half of 2023.

The output of the county's industrial organisations amounted to 2,453 billion forints in the 1st half of 2023, continuing the decline in volumes that started in December last year with a 14% fall in output. The underutilisation of production capacity is indicated by the fact that the decline in each month was close to the 14% decrease corresponding to the half-year average.

Industrial output per capita in January-June 2023 was HUF 3.9 million in the county, 38% above the national average. In the ranking of the counties and the capital city, Borsod-Abaúj-Zemplén was ranked 5th, down one place from a year earlier.

(1. Data are derived from infra-annual data collection, include investments by residence of the organisations regardless of the location of the investment, and refer to enterprises with more than 4 employees, budgetary bodies and designated non-profit organisations regardless of the number of employees. Preliminary data.)

The production volume (excluding water and waste management) of county-based industrial enterprises with more than 49 employees was 15% lower in the first half of 2023 than in the same period of the previous year. Both exports and domestic sales fell, with a 23% drop in domestic sales outpacing the 8.4% decline in export sales, which play a more significant role in the county.

The bulk of the decline in output was caused by a 25% drop in the chemical products manufacturing sector, which accounts for a third of the county's manufacturing output. Within the sector's output, the production of plastic raw materials fell by the same extent. Sales in this sector fell by 24%. For the sector, which sells more than two-thirds of its products to external markets, export volumes were 14% down on a year earlier, while domestic sales fell by a much higher extent of 38%.

The volume of the machinery and machinery equipment production sector, which accounts for 11% of the county's manufacturing output, fell by 23%, while the smaller sectoral groups of metallurgy, metal processing and food industry fell by 20% and 16% respectively.

The machinery industry, which registered a 3.6% production decrease, accounted for half of the manufacturing industry's output in the first half of 2023, thanks to its smaller decline than the county average. The above-average performance of this industry group was mainly driven by a 3.1% increase in the electrical equipment manufacturing sector, which accounted for 16% of the total, and a 7.1% increase in the vehicle industry, which accounted for almost a tenth of the total, offsetting the decline in output in most manufacturing sectors.

The export value of the county's manufacturing sector amounted to HUF 1,566 billion, accounting for 75% of total sales. The county's machinery industry remained highly export-oriented, with 87% of its sales being made on foreign markets. Within the machinery industry, the highest export share was achieved by the manufacture of electrical equipment at 93%, but the share of export sales was also 91% in the field of vehicle manufacturing. However, foreign market sales in metallurgy, metal processing and the food industry were only slightly higher than domestic sales.

Construction industry

Rising fuel and raw material prices, the Russian-Ukrainian war, the high interest rate environment and employment difficulties are also having a major impact on construction companies. Nevertheless, production data for the construction industry in Borsod-Abaúj-Zemplén county show that the performance of construction companies in 2022 was favourable. The total output of HUF 188.3 billion was

2.2% higher than a year earlier at comparable prices, in contrast to the national decrease of 0.9%. Within the year, the volume of production fluctuated.

In the first half of 2023, the production of the national economy branch amounted to HUF 86.6 billion, a modest 1.2% increase compared to the same period of the previous year. This makes Borsod-Abaúj-Zemplén one of the four counties where output could increase in the period under review. After a 20% fall in February, which was a low point, with the exception of the month of May, the upward momentum returned, when production rose by a third in June compared to the previous year thanks to the low base. Construction enterprises in the county accounted for 4.1% of national output. The value of production per inhabitant (HUF 139,000) was 37% below the national average, and it was eight-tenths of the county average.

In the first half of 2023, production of the two groups of constructions developed in opposite directions: construction of buildings fell by 14%, while that of other structures grew by 29%. Building construction accounted for 55% of output. Looking at the construction industry sectors, the volume of production in the construction of buildings fell by three tenths, but at the same time, it was 13% higher in specialised construction works, and four tenths higher in the construction of other structures than a year earlier.

A positive outlook for the future is indicated by the increase in orders received by the county's construction organisations in the first half of 2023. Businesses in the county of Borsod-Abaúj-Zemplén concluded new contracts worth HUF 85.0 billion, which means a 20% increase in volume compared to the same period of the previous year. The number of orders for buildings increased by 15% and for other structures by 29%. The volume of contracts worth HUF 45.2 billion at the end of June was 3.4% higher than a year earlier.

Housing market

The demand for housing construction in Borsod-Abaúj-Zemplén county has been uneven in recent years. After a significant recovery in 2021, the number of dwellings built in 2022 fell by 19% compared to the previous year's high base, in contrast to the national trend.

In the first half of 2023, the downward trend in housing construction continued: 42 dwellings were put in use by the end of June, only a quarter of the number in the first half of last year. The decline was driven by a drop in the construction of detached houses and the phasing out of market-oriented housing construction in the municipalities of Miskolc and Tiszaújváros. According to preliminary data, the number of dwellings built in Borsod-Abaúj-Zemplén county per 10,000 inhabitants (0.7) was far below the national average (7.7).

(2. A new data source (NTAK) was introduced in accommodation establishment statistics.

Further information: https://www.ksh.hu/tajekoztato_szallashely_statistikahoz)

The continued decline in housing construction is also indicated by the 21% decrease in the number of new housing permits issued (116) compared to the first half of 2022. The rate of decline is below the national average (39%). Nine-tenths of the submitted applications were aimed at the construction of single-apartment residential buildings, one-tenth at multi-apartment buildings.

According to preliminary data for Q1 2023, housing prices are far below the national average and are low also by regional standards. The average price of new and second-hand dwellings in the county was 211 thousand forints per square metre, 8.9% more than a year earlier. This is the third highest increase in house prices among the counties. The average price of multi-apartment residential buildings and panel buildings was much higher than the county average, while that of detached houses was just over half the county average. In the county seat, dwellings cost almost three quarters more per square metre, but the difference was much greater for detached houses: the price per square metre of detached houses in Miskolc was 2.7 times higher than the county average for the same type of building.

Tourism (2.)

After the coronavirus epidemic, the tourism sector was faced with new challenges due to the rise in energy prices and the accompanying inflation. The latter, in addition to a significant increase in the price of services, caused a fall in real wages among the Hungarian population by 2023. Rising operating costs and changing living standards have also affected the willingness and habits of the domestic population to travel.

In July this year, the accommodation capacity of the county was represented by 196 commercial accommodation establishments, where 14,000 beds were available for guests in 5,300 available rooms. Compared with a year earlier, the number of units increased by 5, the number of rooms by 15% and the number of beds available by 9.1%. The supply of accommodation establishments is rounded off by more than 14,000 private accommodation spaces.

By August this year, Borsod-Abaúj-Zemplén county's accommodation establishments, including commercial and private accommodation, had been used by a total of 482,000 guests for around 1.2 million nights, both almost the same as in the same period last year. Guests stayed in the county for a shorter period than the national average, only 2.4 nights.

More than three-quarters of the guests came from domestic locations: the number of domestic guests was 372,000, and the number of guest nights was 870,000 in the first eight months of the year, with a decrease of 2.0% and 3.1%, respectively. The number of visitors from abroad was 110,000, with 285,000 overnight stays in the county, up on the previous year (12% and 6.6% respectively).

Foreign visitor arrivals are determined by the countries geographically close to the county. Most nights, four tenths of the total, were spent in the county by visitors from Poland. The 114 thousand guest nights were 24% more than a year earlier. In second place were Slovaks with 18% of the total, with 7.1% more nights spent. The number of guest nights from the third most important country where foreign guests arrive from, Romania, did not change significantly.

The county's guest flows are dominated by commercial accommodation establishments: in the first eight months of the year, more than six tenths of guests and guest nights were registered in this type of accommodation. The turnover of commercial accommodation establishments in terms of overnight stays remained stable compared to the same period of the previous year, with a slight decrease (-0.9%) in the number of Hungarian guests, who accounted for more than three quarters of the total, but a 5.0% increase in the number of overnight stays by foreigners. Monthly data show that the number of nights spent in February-May was down in all months compared with a year earlier.

By August this year, the county's commercial accommodation establishments had generated a gross turnover of HUF 12.8 billion, 17% more than in the same period last year at current prices. Two thirds of this revenue came from accommodation fees, the remainder from catering and other revenues. Revenues from accommodation fees increased by 14% at current prices. The Széchenyi Holiday Card was also used by cardholders to pay HUF 1.6 billion at current prices in commercial accommodation establishments, up 14%.

The county's tourism is determined by the natural factors of the Bükk Mountains and the medicinal and thermal spas of the Borsodi-Mezőség fields region. 45% of the accommodation capacity is located in the districts of Miskolc and Mezőkövesd, and accordingly the guest flow is also concentrated in these areas: a third of all guest nights were registered in the district of Miskolc, and another 23% in the district of Mezőkövesd (mainly in Bogács and Mezőkövesd). In terms of overnight stays in the county seat, the county as a whole recorded a slight decrease (-3.3%), but the number of guest nights spent by foreigners increased more significantly (+7.1%). The other major centre of tourist arrivals in the county is the municipality of Bogács, where, similarly, an increase in foreign arrivals (+11%) saved the tourist season.

Retail trade

Due to the increase in maintenance and operating costs, retail stores, especially smaller ones, have found themselves in a difficult situation. All this only strengthened the process that has been going on for years, according to which there are fewer and fewer retail stores operating in the county. At the end of 2022, there were 6,398 shops registered, 3.4% (204) fewer than a year earlier. 36% of the stores were

run by self-employed persons, among whom the number of stores fell by a more significant -4.4%.

In line with the national data, the turnover of the county's stores, although from a high base, shows a decreasing trend since the end of 2022. The disappearance of the impact of the increase in household income (VAT refunds, weapons money paid to members of the armed forces), which had boosted consumption for a while, the gradual phasing out of the fuel price cap and the steady rise in inflation have caused a fall in real wages, with a concomitant fall in consumption.

The retail network in Borsod-Abaúj-Zemplén county achieved a turnover of HUF 415 billion in the first half of 2023. The change in the volume index, calculated on an annual basis and taking into account price changes, shows that the turnover of retail stores fell in line with the national trend (-10.4%) and by a larger extent in the first half of the year (-11.4%).

Monthly data show that the decline started already in December last year and crossed double digits from March onwards. The drop in turnover recorded in the county in March and April was among the largest both nationally and in comparison with other counties.

Labour market

The labour reserve in Borsod-Abaúj-Zemplén county remained high amid declining industrial production. The number of employed and economically active persons - approaching 300,000 in Q3 2022 - increased only temporarily, while the population entering the labour market did not become permanently employed. Thus, in Q2 2023, the number of unemployed persons remained above 20,000. After a slight increase, the unemployment rate of 6.8% was the 4th highest (from 3rd in the previous year) among the counties and the capital city. The slight increase in the activity rate of 63.7% and the employment rate of 59.3% compared to the previous year was due exclusively to the decrease in the population aged 15-74 in the county.

In April-June 2023, 172,000 persons were employed in the reference organisations in the county, which practically equalled the value for the same period of the previous year. The change occurred primarily at the level of national economic branches.

In manufacturing, which employs nearly a quarter of the workforce, the number of employees fell by 1.2% in Q2 2023. The most important manufacturing sector group in the county in terms of the labour market, metallurgy and metal processing, decreased by 470 and that of the vehicle industry by 342 persons. The decline was partly offset by an increase of 259 in the manufacture of rubber, plastics and construction materials and 258 in the manufacture of electrical equipment.

The number of persons employed in administrative services increased by 20%. The increased number of employees in the national economy branch was almost entirely explained by the gradual increase in the staff of the general building cleaning specialist branch, which increased by 2,001 persons in total in one year. Employment in health services fell by 5.8%, with the human health care sector increasing by 235 persons, while the social care sector without housing decreased fell by 1,931 persons, mainly in line with the decrease in the number of those involved in public works. The public administration sector employed 645 fewer people than in the previous year.

In the second quarter of 2023, the average gross monthly earnings of full-time employees were HUF 456,000, an increase of 16% compared to the same period of the previous year, in line with the average national rate of increase in earnings. Average earnings in the county were HUF 111 thousand lower than the national average. Average earnings rose by 18% for manual workers and by 14% for clerical workers, with the former earning an average of 360 thousand forints gross and the latter 580 thousand forints.

Among the branches of the national economy with the largest number of employees, construction (17%) saw an increase in earnings above the county average, while in manufacturing, trade and administrative services they were in line with the county average (16%), whereas public administration (15%), education (14%) and health services (13%) saw a smaller increase in earnings in Q2.

The number of registered job seekers on the closing day amounted to 33,000 persons in June 2023, which was 2.7% less than the number of job seekers a year earlier. Between September 2022 and March 2023, the number of jobseekers exceeded 35,000, with the highest in February at over 36,000. The number of job vacancies fell by 13% compared to the previous June, leading to an overall loosening of the labour market, with 68 jobseekers for every ten vacancies compared to 61 in June last year.

The duration of job search also points to a labour reserve, with 59% of jobseekers looking for a job for more than half a year, the second highest in the country after Nógrád county. Just over half of jobseekers had completed primary school or less, also the second highest proportion in the country after Szabolcs-Szatmár-Bereg county. Nearly a third of jobseekers graduated from vocational or technical secondary schools in the county, below the national rate of 36%.

At the close of June, the number of persons receiving job-seeker's allowance remained at just over 3,000, while less than 5,000 persons were receiving job-seeker's aid, despite a slight increase. Some 11 thousand persons received employment substitution allowance, following a 16% decrease.

Új lehetőségek a vidékfejlesztésben

Magyarország kormánya a korábbi 17,5 százalékról 80 százalékra emelte a nemzeti kiegészítés mértékét.

A Közös Agrárpolitika Stratégiai Terve határozza meg az agrártámogatások keretfeltételeit a 2023 és 2027 közötti időszakra, amelynek összeállításában és társadalmi egyeztetésében is vezető szerepet vállalt a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara. Az új támogatási rendszer II. pillére a vidékfejlesztésre összpontosít, amelyre optimistán tekint Taskó József, a NAK vármegyei elnöke, a MAGOSZ alelnöke.

Hogyan alakíthatja a magyar mezőgazdaság jövőjét a vidékfejlesztésre fordítható forrás?

A vidékfejlesztési támogatási szabályokat a Vidékfejlesztési Program helyett ez évtől alapvetően a Közös Agrárpolitika (KAP) Stratégiai Terv határozza meg, annak ellenére, hogy 2025-ig még mindkettő él, párhuzamosan működnek egymás mellett. A Vidékfejlesztési Program néhány kiírása még most is pályázható, sőt a korábban már lezárult felhívások akár újra is nyithatóak. A legnagyobb változás az előző ciklushoz képest a támogatások mértékében lesz érezhető. Részben a NAK kezdeményezésére, Magyarország kormánya a vidékfejlesztési források esetében a korábbi 17,5 százalékról 80 százalékra emelte a nemzeti kiegészítés mértékét, ami az Európai Unióban példátlan. Ez 2900 milliárd forint támogatási finanszírozást jelent a 2023-2027-es időszakra.

Milyen típusú fejlesztésekre fordítható a támogatás?

A mintegy 2900 milliárd forintos forrás legnagyobb része olyan gazdaságfejlesztési intézkedésekre fordítható, mint a mezőgazdasági és az élelmiszer-feldolgozó üzemek modernizálása, a vállalkozásfejlesztés, valamint a generációs megújulás támogatása, a mező-

Taskó József, a NAK és a MAGOSZ B.-A.-Z. vármegyei elnöke

Fotó: NAK

gazdasági vízgazdálkodás és a kockázatkezelési rendszerek korszerűsítése. Ezekre a teljes felhasználható keret mintegy 52 százaléka, 1500 milliárd forint fordítható majd. A második intézkedéscsoport a zöld jövőt szolgálja. Európai uniós elvárás ugyanis, hogy vidékfejlesztési pénzek több mint harmadát klímavédelmi célokra kell fordítani. Erre mintegy 1000 milliárd forint áll rendelkezésre. A 22 beavatkozás közül – az AKG és az ÖKO mellett – több is érinti majd az erdészeti ágazatot, az állatjólétet és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet, valamint az egyéb környezeti és klímavédelmi célok megvalósítását. Továbbra is támogatott lesz a Natura 2000 erdő- és gyepterületek fenntartása, az állati és növényi génmegőrzés, valamint folytatódnak az állatjóléti támogatások is. Az agrár-környezetgazdálkodási és az ökológiai gazdálkodást támogató kifizetések is megmaradnak, a 2021-ben megismert emelt egységköltségekkel. A harmadik csoportra, a megújuló vidékre közel 290 milliárd forint van

betervezve. Ezen keretösszegeken belül kiemelt figyelem irányul a tudásátadás fejlesztésére és az egész élelmiszergazdaság vonatkozásában az innováció elősegítését szolgáló támogatásokra. De jut a kistelepülések fejlesztésére, a vidékfejlesztési együttműködések erősítésére, a közösségi fejlesztésekre, valamint az agrártudást és innovációt támogató képzésekre és szaktanácsadásra, vagy éppen a bemutató üzemek gyakorlati tapasztalatainak átadására.

Milyen új lehetőségek nyílnak meg a generációváltásban érintett gazdák előtt?

Az eddigi agrártámogatási rendszerben is szerepet kaptak a mezőgazdasági generációs megújulást segítő intézkedéscsomagok, az új KAP stratégiai tervben pedig még hangsúlyosabb lett az agráriumban dolgozók nemzedékváltásának ösztönzése, és a fiatalok vidéken tartása. Az agrárgazdaságok átadásáról szóló, ez év januárjában életbe lépett törvény is a gazdaságok családon belüli átadását ösztönzi. A céltámogatás is csak ilyen jellegű szerződéssel vehető igénybe, az összege pedig a mezőgazdaságból származó bevételről függ: 10 ezer euró éves árbevétele esetén 40 ezer euró támogatás vehető igénybe átadó és átvető részéről is. Az, hogy ki, kinek és milyen feltételekkel adhatja át a gazdaságot, persze jogszabályban rögzített követelményekhez kötött. A gazdaságátadás lépéseiről, lehetőségeiről és különös figyelmet igénylő részleteiről a MAGOSZ közérthető útmutatót készít, amelyet hamarosan elérhetővé tesz.

BIONIKA FOGÁSZATI IMPLANTÁTUMGYÁRTÁS

IMPLANTÁCIÓ ÉS CSONTPÓTLÁS EGY LÉPÉSBEN!

35 éve az implantológiában!

A BIONIKA Medline Kft. az emberi szervezetbe ültethető implantátumok fejlesztésére, gyártására és kereskedelmére szakosodott. Termékeink kiváló minőségét külföldön is elismerik, hiszen orvos-

Ifj. Hajdú József
Ügyvezető igazgató

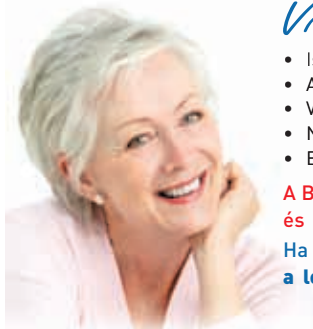

Hajdú József
Ügyvezető igazgató

technikai eszközeink ugyanúgy megfelelnek az EU követelményeinek, mint a külföldi társaik. A Magyar Tudományos Akadémián létrehozott BIONIKA Klub keretein belül kialakult szoros orvos-mérnök kapcsolatoknak köszönhetően számos partnerünk fejlesztési ötletét sikerült megvalósítanunk. Így jöttek létre a 3D Builder titánhálók, melyek a csontpótló anyag helyben tartására szolgálnak a még tökéletesebb becsontosodás érdekében, lehetővé téve az implantációval egy időben történő csontpótlást.

Magyar szabadalom

Visszakaptam a régi mosolyom!

- Ismét felszabadultam nevethektől
- A beszédem újra érthető
- Visszakaptam az étkezés örömét
- Nincs szükségem fogszorrasztóra
- Egy teljes életre szóló megoldás

A BIONIKA arcát adja a minőséghez és garantálja az elégedettséget.

Ha a fogaimról van szó, nem érem be kevesebbel csak a legjobbal, ezért választok magyar implantátumot!

Érvényes: 2024. január 07.-március 29-ig

Nyirokkezeléssel a fáradt lábakért 2024-ben is

A csomag tartalma:

Nyirokkeringés javítás az ödémás, vizes, dagadt lábakra

- ✓ Szállás, svédasztalos reggelivel és vacsorával
- ✓ Külső-belső gyógyvizes medencék, úszómedence, szauna, sókamra, infrakabin használata
- ✓ Személyenként 1 alkalom 20 perc kézi nyirokmasszázs kezelés,
- ✓ 2 alkalom 20 perc gépi nyirokmasszázs kezelés, /fokozza a vérkeringést, a bélfunkciókat (székrekedés), frissíti a fáradt lábakat/
- ✓ 1 alkalom 20 perces 3D masszázsfotel használat
- ✓ Zárt parkoló, fürdőköntös, WiFi használat

Hajnal szárny:
90 000 Ft/1fő/5éj

Kikelet szárny:
95 000 Ft/1fő/5éj

3400 Mezőkövesd, Zsóry fürdő, Hajnal u. 2.
www.hajnalhotel.hu • E-mail: info@hajnalhotel.hu
Telefon: 49/505-190 • 0630/539 4173.

Csipkerőzsa Gyógyszertár

Egy álmom vált valóra

Amikor 2020 áprilisában megvettük a párommal a Szent János Gyógyszertárát Miskolcon, a Búza téren. Keményen dolgoztunk, hogy többet tehessünk a betegek egészségéért. Elhoztuk a 21. század új patikáját, ahol a gyógyszerek teljes választéka mellett minden más is megtalálható ahhoz, hogy még teljesebb, minőségibb életet élhessenek. Azonfelül, hogy gyógyszert és gyógyírt biztosítunk a panaszokra, segítséget nyújtunk az egészség megőrzésében, szépségápolásban és speciális gondoskodást igénylő helyzetekben is. Megújult, Csipkerőzsa névre átnevezett patikánk modern szabadpolcos vásárlóterrel, szakértő és kedves kiszolgálással, megbízható forrásból származó, minőségi termékekkel, gyógyszer- és segédeszközökkel, Scholl gyógyapucscokkal, állatgyógyászati készítményekkel várja a vásárlókat. Az Alma Gyógyszertárak családjához tartozunk, így sok kedvezményt és havonta megújuló akciót tudunk biztosítani, törzsvásárlóink 6% kedvezményt kapnak. Csipkerőzsa nem alszik, folyamatosan fejlődik. A patika felett magánrendelők működnek új, korszerű ultrahanggépekkel felszerelve. Nőgyógyász, diabetológus, kardiológus, urológus, neurológus, valamint pszichiáter szakember várja a betegeket. Működik a patikában Babamózi is, ahol feledhetetlen emléket kaphatnak születendő gyerekeikről a szülők. A rendelőkben várakozás nélkül, kényelmes körülmények között látják el a pácienseket.

Szent János Magánorvosi Központ:

Orvosaink:

Dr. Budai Gizella

Kardiológus
06-30-890-1264

Dr. Kocsis Norbert Csaba

Szülész-Nőgyógyász
06-20-938-4859

Dr. Leveleki József

Szülész-Nőgyógyász
06-30-519-2883

Dr. Szabóné Dr. Megyeri Zsuzsanna

Kardiológus,
Diabetológus
06-30-289-9431

Dr. Mikló László

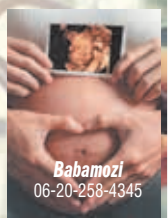
Neurológus,
Fejfájás-szakrendelés
06-20-383-2480

Dr. Sándor Zsolt

Szülész-Nőgyógyász
06-30-477-7791

Dr. Safadi Habib

Urológus
06-20-932-7620

Babamózi
06-20-258-4345

3526 Miskolc, Búza tér 14. Telefon: (46) 564-564

Nyitvatartás:
H-P: 7.30-18.30; Sz: 7.30-12.30
V: zárva

1356506

FK RASZTER Zrt.

A céget 1991-ben alapították tisztán magyar magánszemélyek, és 1999-ben alakult át mai nevére, az FK RASZTER Építő Zrt.-vé.

Céljaik között szerepel a megrendelőik bizalmának elnyerése és megtartása, ezt pedig minőséggel viszonyozzák.

Az FK RASZTER Zrt. átgondolt piaci stratégiával, színvonalasan felkészült, nagy gyakorlattal rendelkező szakmbergárdával, a megfelelő minőség biztosításával, pontos határidőtartással törekszik a megrendelői igények teljes körű kiszolgálására. Fő profiljuk az építőipari generálkivitelezés;

referenciamunkájuk közé tartozik például a miskolci Lévy József Református Gimnázium uszodája és tornaterme, az edelényi L'Huillier-Coburg-kastély rekonstrukciója és a kastélykert kialakítása, a miskolci határvadász-laktanya építése, de a Boschcsarnoképítésen is részt vettek. Emellett felújították a BOKIK (Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara) irodaházát. Folyamatban lévő projektjeik: a

miskolci Szeleta Látogatóközpont építése, a Diósgyőri Vár felújítása, a vízi komplexum első ütemének kivitelezése Kazincbarcikán és egy budapesti társasház – a Petneházy utcán – építése. Ipari tevékenységeik közé tartozik a betonacél-megmunkálás, évi 3000 tonna anyagot vágnak méretre és hajlítanak le. Emellett ipari festést is vállalnak. Egyedi acélszerkezetet is gyártanak, szerelnek.

1359061 SZPONSZORÁLT TARTALOM

múlt
jelen
jövő

111 éve Miskolcon

A „D&D” Drótáru Zrt. 1912-es megalapítása óta gyártja és értékesíti betonfeszítő acéltermékeit. A vállalat immár 11 éve a cseh Třinecké Železáreny és Moravia Steel acélipari cégcsoport tagja, amely több mint 7.000 embert foglalkoztat főként Csehországban, Lengyelországban, Szlovákiában és Magyarországon.

A vállalat által gyártott termékek – feszítőpászma, feszítőhuzal, hidegen húzott huzal – magas szintű minőséget követelnek meg, mivel felhasználásuk elsősorban az építőiparban történik. A feszítőhuzalok és pászmák vasbeton szerkezetekbe kerülnek beépítésre olyan helyeken, ahol nagy feszítávokat kell áthidalni, nagy terhelést kell elviselni.

Az elmúlt 11 évben a tőkeerős befektető révén számtalan új beruházás valósult meg Miskolcon, a vállalat székhelyén. A cég értékesítése és gyártókapacitása minden évben növekszik, ami lehetővé teszi a minőségi termékek szállítását 17 európai országba és az Amerikai Egyesült Államokba is.

A „D&D” Drótáru Zrt. célja, hogy hosszú távon meghatározó szerepet töltsön be az építőiparban kiváló dolgozóival, modern gépeivel, minőségi szolgáltatásaival, és magas színvonalú termékeivel.

☎ +36 20/380-3973
🌐 contact@drotaru.hu
📍 3527 Miskolc, Sajószigeti út 4.
🌐 www.drotaru.hu

1358927

TS Hungaria

Member of ÖBB

Innováció és tradíció a vasúti járműjavításban

A TS Hungaria Kft. az ÖBB csoport teherfuvarozási üzletága, a Rail Cargo csoport tagjaként a vasúti járműjavítás terén működik. Vállalatunk évente 1250 vasúti teherkocsi fővizsgáját, átépítését, valamint évi 14 000 vasúti kerékpár javítását végzi.

A közép- és kelet-európai térség egyik legfontosabb teherkocsi-karbantartó bázisaként a TS Hungaria neve mára egyet jelent a stabilitással, innovációval és ügyfélközpontú kiszolgálással. Munkafolyamataink során ötvözzük a teherkocsik javítása és gyártása terén szerzett mintegy másfél évszázados tapasztalatunkat a legkorszerűbb technológiával.

Telephelyfejlesztés – középpontban a megújulás

A TS Hungaria Kft. nagy hangsúlyt fektet a folyamatos fejlődésre. A 2019-ben megkezdett telephely-korszerűsítési program keretében 2022 közepén beüzemeltük a legmodernebb technológiával működő kerékpárprofilcszerge-berendezésünket, amely a vállalati kerékpárjavítási kapacitás növekedése mellett már féktárcsás kerekek javítására is alkalmas.

A fejlesztések azonban nem állnak meg: hamarosan használatba vesszük új kerékpárfestő berendezésünket, emellett 2024 végéig megújítjuk az üzemgépparkjának jelentős részét.

www.tshungaria.hu

1364064

trenkwalder
Outsourcing & HR Services

Széles körű szolgáltatásokkal rendelkező nemzetközi személyzeti szolgáltatóként stratégiai partner vagyunk minden vállalat számára.

Trenkwalder szolgáltatásai:

Miskolci irodánk:

Szakmai tanácsadással és személyre szabott megoldásokkal támogatjuk vállalatát üzleti és személyi céljainak elérésében.

Keresse szakértő miskolci kollégáinkat az alábbi elérhetőségeken:
hujobmiskolc@trenkwalder.com
3525 Miskolc, Kazinczy Ferenc utca 5.

1357471

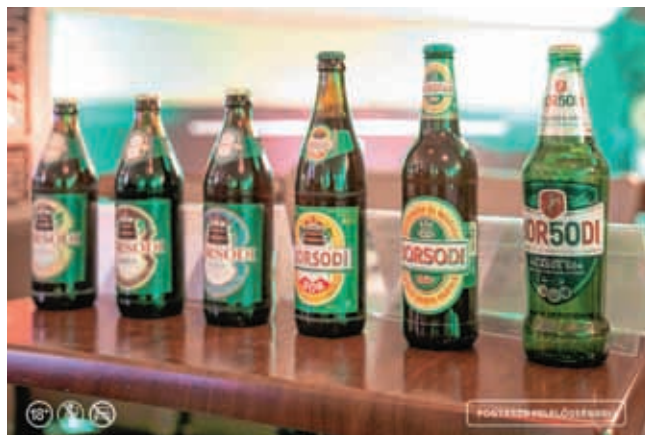
1006891

50 éve az élet habos oldalán

Az elmúlt öt évtizedben alig akadt olyan hazai sörfogyasztó, aki ne találkozott volna legalább egyszer azzal a szlogennel, hogy „az élet habos oldala”. Szinte mindenkinek a Borsodi Világos, Magyarország egyik kedvenc söre jut eszébe róla. 50 évvel ezelőtt, 1973. április 5-én gördült le az első üveg Borsodi, az akkor átadott új, böcsi sörgyár gyártószalagjáról és az első palackot azóta sokmillió hektoliter követte.

Az 1960-as évek végén a megnövekedett sörfogyasztási igényt a i sörfőzdék már nem tudták kezelni, és szükségessé vált egy újabb sörfőző üzem kialakítása. Így kezdte meg működését a Borsodi Sörgyár a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében lévő Böcs község határában, amely öt évtizede 1973. április 5-én nyitotta meg kapuit. A vállalat az ezt követő évtizedekben folyamatosan bővítette kapacitását, illetve az itt gyártott termékek körét.

A sörgyár első terméke, az azóta is piacon lévő Borsodi Világos, melyet 2022 óta tisztán árpamalátából főznek és kiegyensúlyozott ízvilág, kellemesen kesernyős íz, csillogó aranyárga szín jellemzi. Az öt évtized alatt amellett, hogy megszámlálhatatlan baráti és társasági eseményen koccintottak vele, a mindennapi, apró örömek sóréként is a hazai fogyasztók egyik kedvencévé vált. A kezdetektől jelen lévő Borsodi Világos mellett az alkoholmentes Borsodi Friss és a Borsodi legújabb portfóliójának termékeivel is bővült az Böcsön gyártott sörök

száma, az üzem kapacitása pedig mára meghaladja az évi 2,5 millió hektolitert.

A sörgyártat mindig is a folyamatos fejlesztés jellemezte, és indulása óta számos újdonsággal járult hozzá a hazai sörkultúra fejlődéséhez. A vállalat nevéhez fűződik az első hazai alkoholmentes sör, a Borsodi Póló bevezetése, valamint a fogyasztói igényekhez alkalmazkodva, a sörgyár dobta piacra az egyik első ízesített sört, a Borsodi Frisst. A kiszérelések terén szintén folyamatosan újított a sörgyár, hiszen az első KEG-hordós kiszérelést, és az első fémdobozos sört is a Borsodi tette elérhetővé a fogyasztói számára.

1357459 SZPONZORALT TARTALOM

AHOL MINDEN ELÉRHETŐ!

ÉPÍTKEZIK? FELÚJÍT?

NÁLUNK **MINDENT** MEGTALÁL
MINDEZT KEDVEZŐ ÁRON!

 ÉPÍTŐANYAG

 VÍZ-, GÁZ-, FÜTÉSTECHNIKAI
ANYAG

 VILLAMOSSÁGI ANYAG

 MUNKAVÉDELEM

 ÉPÜLETÜZEMELTETÉS

 HORGÁSZAT

+36 30 375 1925

3713 ARNÓT,
PETŐFI SÁNDOR UTCA 116.

MRMINDEN.HU

Legyen színesebb az élet!

A CNI Kft. 2006-ban alakult meg Tiszaújvárosban, azóta van a nyomda- és csomagolóipari szolgáltatások és alapanyagok piacán, de foglalkozik fóliák, ipari hígítók és festékek gyártásával és forgalmazásával.

A cég szoros szakmai és üzleti kapcsolatban áll vevőivel és partnereivel. Céljuk, hogy magas minőségű termékeket állítsanak elő és forgalmazzanak, valamint figyelve minden igényre, kapcsolódó szolgáltatásokat is nyújtsanak. Úgy tartják, ahhoz, hogy egy vállalkozás fejlődjön, hatalmas alkalmazkodóképességre van szükség, amit folyamatos figyelmük, elemzésük és munkatársaik képzése jelent.

„A CNI a Casco Nobel Inks rövidítése, társaim ugyanis ettől a svéd–dán festékgyártól vásárolták meg az első kilogramm ofszetnyomdafestéket Csehszlovákiában több mint harminc évvel ezelőtt. CNI tehát van Csehországban, Szlovákiában és Magyarországon, hasonló termékekkel, de van, amit csak itthon gyártunk, például hígítót, amit laboratóriumunkban fejlesztünk ki” – mondta Kovács Tibor ügyvezető, aki hozzátette,

a három országban összesen kétszáz főt foglalkoztatnak. Nyomdaipari termékeik között megtalálhatóak oldószerek, mosófolyadékok, amik tárolása megoldott a nagy tartálparknak köszönhetően, lakkok, amik szigorú ellenőrzés alatt állnak, hiszen főként élelmiszeriparban hasznosítják, festékek minden területre, felületnemesítő fóliák, géptermi anyagok, amik az ofszet- és flexonyomdák számára rengeteg kiegészítő terméket jelentenek.

Továbbá gyártanak útfestékeket, vállalnak bérnyújtást és -töltést, foglalkoznak kódolástechnikával, fóliavágással, aniloxhengertisztítással, festékeveréssel, valamint laborvizsgálatokkal, amik lehetővé teszik, hogy a termékük mellé érvényes minőségi bizonyítványt tudjanak kiállítani.

Kapcsolat:

3580 Tiszaújváros,
hrs. 2092/3.
cni@cni.hu
<https://cni.hu/>

1364295 SZPONSZORÁLT TARTALOM

Italválasztékuk egyedülállóan óriási

Az Italkereskedő-Ház Zrt. 2000-től látja el hatalmas italválasztékával Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, valamint Debrecen, Eger és a környékük legtöbb élelmiszerboltját, nemzeti dohányboltját, italértékesítő helyét, beleértve a trafikokat, garázsboltokat és még az iskolai büféket is.

Mottójuk: Ásványvíztől az üdítők és sörön át a prémiumitalokig minden, ami folyik. Az italok mellett bármilyen a működéshez szükséges kiegészítőkből is számíthatnak rájuk a kereskedők igényeik szerint. Központjuk Miskolcon a Besenyői út 14. szám alatt található, de hat telephelyük vármegyeszerte helyezkedik el: Kazincbarcika, Ózd, Sárospatak, Mezőkövesd, Tiszaújváros, sőt, még Debrecenben is. Mindenhol működik C+C áruházuk, ahol a kereskedőkön kívül köztisztviselők és magánszemélyek is vásárolhatnak.

A cég tulajdonosai fiatalos lendülettel bíró vezetőséget neveztek ki: Bakos Nándor kereskedelmi, Gass Ferenc logisztikai és Lengyel

Zsolt gazdasági igazgató lehetőséget kapott a korábbi sikerek megismétlésére, és azok felülmúlására. Az előző évben jelentős növekedést sikerült elérni a cég minden területén: az árbevétel 19, a bérköltség pedig 25% feletti arányban emelkedett. A 2023-as évben nagyobb beruházások is előtérbe kerültek. Jelenleg százhatvenen dolgoznak a vállalatnál, ahol még a nagy létszám ellenére is családias a légkör.

Ellátják Miskolc meghatározó rendezvényeit. Szívesen támogatják is a városi eseményeket és intézmények versenyait a sportcsapatok segítése mellett. Kiváló kapcsolatot ápolnak szállítóikkal és vevőikkel. Folyamatosan figyelik a piac változásait, alkalmazkodnak az újításokhoz, de a legfontosabb, hogy állandóan növelik italválasztékukat. Készségesen várják vásárlóikat, magánszemélyeket és kereskedőket egyaránt.

1358915 SZPONSZORÁLT TARTALOM

**Találd meg
Atlantis-ban
a mindennapok
kincseit!**

A család erejét,
a gyermekek nevetését.

A jóízű vacsorák,
átbeszélt esték hangulatát.

Hotel Atlantis,
a boldogság szigete.

06 (52) 899 930 | info@hotelatlantis.hu | www.hotelatlantis.hu

1365095

www.hotelauroa.hu

**AURORA
HOTEL *******

Mob.: +36 (30) 146 6929
hotel@hotelauroa.hu

**Ébredtél már úgy, hogy
ez a nap más lesz?**

A hajnal minden reggel ennek az ígéretével érkezik.
Engedd, hogy ma más legyen.

A Hotel Aurora egy lélegzet a bükkfák ölelésében.
Wellness és konferencia egy helyen.

1365002

szinvanet

Professzionális
informatikai megoldások

szinvanet.hu

BÚZA TÉRI VÁSÁRCSARNOK

AHOL A MISKOLCIAK ÖSSZEFUTNAK

Nyitvatartás: H–P: 5–17-ig, Szo: 5–14-ig, V: 5–12-ig

Nálunk egy helyen mindent megtalál: dohánybolt, szárazáru, cukrászda, hús-hentes áru, hal, divatáru, dísz tárgy, édesség, gomba, kutyaeledel, illatszer-vegyi áru, italbolt, méz, pékáru, pénzváltó, savanyúság, tejtermék, tojás, tészta, vendéglátás, virág, zöldség, gyümölcs.

1364384

BÓDVA-VÖLGYI PÁLINKAHÁZ

Bódva-Völgyi Pálinkaház
Pálinkaszakértő

3572 Szendrő Külterület, 27. sz. főút, 27-es km
Tel.: 36/20 236-6363
<https://www.facebook.com/BodvaVolgyiPalinkahaz>

1366524

VÉDJE VAGYONÁT!

BIZTONSÁGTECHNIKAI RENDSZEREK

tervezése • kivitelezése • távfelügyelete

+36 46 509 235 3561 Felsőzsolca,
+36 30 280 6499 Szent István út 30.

MAP GROUP

info@map-group.hu
www.map-group.hu

13650005

V O L V O

A tisztán elektromos EX30.
A Volvo legjava, minden eddiginél
kisebb kiszereelésben.

1364379

A képen szereplő gépjármű illusztráció. A Volvo EX30 áramfogyasztása 16,7 – 17,4 kWh, CO₂-kibocsátása 0 g/km.

Lukács Autó Kft.

3533 Miskolc,
Lorantffy Zsuzsanna utca 36/A.

lukacsautovolvocars.hu

STABILITÁS

CSATLAKOZZ A MOL TISZAÚJVÁROSI CSAPATÁHOZ!

800 000 FT CAFETERIA

13. HAVI FIZETÉS

KIEMELT ÖSSZEGŰ MUNKÁBA JÁRÁSI TÁMOGATÁS

IPHONE KORLÁTLAN MAGÁNHASZNÁLATTAL

MAGÁNORVOSI ELLÁTÁS

mol.hu/dolgozzvelunk

Az ötletek formálják a jövőt.

